

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA MARIBOR**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

RUŠE

Osnutek

2021–2030

Štev.: 12-06/21

VSEBINA:

POVZETEK	10
UVOD 12	
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	13
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	13
1.1.1 Lega	13
1.1.2 Relief	15
1.1.3 Podnebne značilnosti	15
1.1.4 Hidrološke razmere	15
1.1.5 Matična podlaga in tla	16
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	17
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	18
1.1.8 Živalski svet	23
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	31
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	32
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	34
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	36
1.5.1 Lovstvo	36
1.5.2 Kmetijstvo	37
1.5.3 Poselitev	37
1.5.4 Infrastruktura	38
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	38
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	38
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	39
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	39
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	40
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	41
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE	43
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE	47
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE	50
3 OPIS STANJA GOZDOV	51
3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	51
3.2 LESNA ZALOGA	52
3.3 PRIRASTEK	54
3.4 RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	55
3.5 TIPI SESTOJEV	56
3.6 OHRANJENOST GOZDOV	57
3.7 KAKOVOST DREVJA	57
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA	58
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	58
3.10 ODMRLO DREVJE	59
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	61
4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	61
4.2 GOSPODARJENJE GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	62
4.2.1 Posek	62
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela	68
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic	70
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	70
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011–2020	70
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011–2020	71
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	74
5.1 RAZVOJ GOZDNIH FONDОВ	74
5.1.1 Površina	74
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek	74
5.2 PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	77

5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	77
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	78
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	79
6.1	SPLOŠNI CILJI	79
6.2	USMERITVE	81
6.2.1	Splošne usmeritve.....	81
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....	85
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.....	104
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	106
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	106
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	107
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	107
6.2.8	Usmeritve za presojo posegov v gozd in gozdni prostor	110
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih.....	112
6.3	UKREPI	113
6.3.1	Možni posek	113
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela.....	115
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	118
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov.....	118
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	119
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	120
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	121
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	124
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	124
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	126
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna gabrovja - 04022	126
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska kisloljubna bukovja - 06012	134
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih - 08012	143
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Jelovja - 16012	150
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja na silikatih z jelko- 08412	155
10	LITERATURA.....	162
11	NAČRT SO IZDELALI.....	164
12	PRILOGE	165
12.1	PREGLEDNICE V PRILOGAH	165
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote.....	165
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	169
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	189
12.2	SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	195
12.3	SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH.....	198
12.4	PRIKAZ PREOBLIKOVANIH ODSEKOV Z NOVIM NAČRTOM GGE	200
12.5	CENA GOZDNEGA DELA IN CENA LESA PRI IZRAČUNU EKONOMSKE PRESOJE	201
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	202
13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	202
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	202
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	203
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	204
13.5	GOZDOVI ZA SANACIJO IN STANJE GOZDOV PO STANDARDIH KAKOVOSTI OKOLJA IN MERILIH OBČUTLJIVOSTI, RANLJIVOSTI ALI OBREMENJENOSTI OKOLJA.....	204
13.6	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI TER ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	205
13.6.1	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali	205
13.6.2	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	205
13.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	206

13.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	206
13.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	207
13.9.1	Odprtost gozdov s prometnicami	207
13.9.2	Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest.....	207
13.9.3	Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.....	208

KAZALO PREGLEDNIC:

LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

D-KG: Gozdni fondi po lastniških kategorijah gozdov (v m³)

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah (k. o.) ter občinah (vir: digitalizacija)	13
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v GGE (vir: digitalizacija)	17
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	17
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč	19
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi	23
Preglednica 6/D-SH: Stanje habitatov kvalifikacijskih vrst območij NATURE 2000.....	25
Preglednica 7/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (vir: digitalizacija).....	31
Preglednica 8/LS: Posestna struktura po posesti (vir: indeks gozdnih posestnikov).....	31
Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki) (vir: indeks gozdnih posestnikov)	31
Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	32
Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	32
Preglednica 12: Pregled gozdnih cest po dolžinah, občini, kategoriji in posebnem režimu prometa	33
Preglednica 13/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	34
Preglednica 14: Prebivalstvo po občinah	36
Preglednica 15/D-LD: Pregled lovišč.....	36
Preglednica 16: Demografski kazalniki po občinah (SI-STAT ..., 2020)	38
Preglednica 17: Delitev gozdov GGE na gozdne revirje glede na katastrske občine	40
Preglednica 18/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	42
Preglednica 19: Površine gozdov na območjih EPO in NATURA 2000	43
Preglednica 20/N-SPA: NATURA 2000 POO in POV območja	44
Preglednica 21/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi/vrste.....	45
Preglednica 22: Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov (KP - krajinski park, NS - naravni spomenik, SON - spomenik oblikovane narave)	48
Preglednica 23: Seznam naravnih vrednot v gozdu ali ob njegovem robu (NVDP - naravna vrednota državnega pomena, NVLP - naravna vrednota lokalnega pomena).....	48
Preglednica 24: Seznam kulturne dediščine v gozdu ali ob njegovem robu	49
Preglednica 25/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha).....	51
Preglednica 26/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR.....	51
Preglednica 27/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	52
Preglednica 28/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	53
Preglednica 29/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	54
Preglednica 30/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	55
Preglednica 31/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	55
Preglednica 32/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev.....	56
Preglednica 33/D-POM: Sestava pomladka po skupinah drevesnih vrst	56
Preglednica 34/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	56
Preglednica 35/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov.....	57
Preglednica 36/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	57
Preglednica 37/K: Kakovost drevja	58
Preglednica 38/PSD: Poškodovanost drevja.....	58

Preglednica 39/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2020 - skupno	59
Preglednica 40/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2020 po drevesnih vrstah	59
Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE	60
Preglednica 42:P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju v GGE	62
Preglednica 43: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	62
Preglednica 44/D-PL1: Primerjava realizacije poseka za GGE, po lastniških kategorijah in SVP	63
Preglednica 45/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih 2001–2010 ter 2011–2020	63
Preglednica 46/VP: Posek po vrstah poseka v zasebnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)	64
Preglednica 47/VP: Posek po vrstah poseka v državnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)	65
Preglednica 48/VP: Posek po vrstah poseka v gozdovih lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)	65
Preglednica 49/VP: Posek po vrstah poseka v GGE (tekoča evidenca poseka)	66
Preglednica 50/PDR: Posek po debelinskih razredih (tekoča evidenca poseka)	66
Preglednica 51/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (tekoča evidenca poseka)	66
Preglednica 52 /OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela skupaj v GGE	69
Preglednica 53/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	69
Preglednica 54: Pregled gradenj gozdnih vlak po letih	70
Preglednica 55/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2011 do 2020 po namenu ..	71
Preglednica 56: Primerjava načrtovanih in izvedenih gojitvenih in varstvenih del	71
Preglednica 57: Primerjava sprememb v strukturi gozdov po razvojnih fazah z njihovim ciljnim razmerjem	72
Preglednica 58: Spremembe v drevesni sestavi in primerjava s ciljno drevesno sestavo	72
Preglednica 59: Razvoj gozdnih površin - na ravni GGE	74
Preglednica 60: Vzroki sprememb gozdnih površin v obdobju 2011–2020	74
Preglednica 61/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021	75
Preglednica 62/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	75
Preglednica 63/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021	75
Preglednica 64/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za GGE	76
Preglednica 65/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove	76
Preglednica 66/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove	76
Preglednica 67/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalnih skupnosti	76
Preglednica 68/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	77
Preglednica 69: Seznam odsekov, kjer se upoštevajo konkretne varstvene usmeritve za alpskega kozlička	92
Preglednica 70: Seznam odsekov, kjer se upoštevajo konkretne varstvene usmeritve za alpskega kozlička	93
Preglednica 71: Varstveni režimi za zavarovana območja	96
Preglednica 72: Varstveni režimi za naravne vrednote (NVDP - naravna vrednota državnega pomena, NVLP - naravna vrednota lokalnega pomena)	98
Preglednica 73: Varstvene usmeritve za posamezne enote kulturne dediščine v GGE	101
Preglednica 74: Usmeritve za tehnologijo dela	108
Preglednica 75/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za GGE (v m ³)	113
Preglednica 76/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (v m ³)	113
Preglednica 77/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove (v m ³)	114
Preglednica 78/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (v m ³)	114
Preglednica 79: Površina ter jakost načrtovanega poseka po RGR in razvojnih fazah (v %)	115
Preglednica 80/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah ..	116
Preglednica 81: Število sadik po RGR in lastniških kategorijah	116
Preglednica 82/EP1: Prikaz prihodka od lesa	121

Preglednica 83/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	122
Preglednica 84/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove	122
Preglednica 85/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove	122
Preglednica 86/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi	125
Preglednica 87/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	126
Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	126
Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	127
Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	127
Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	129
Preglednica 92/K: Kakovost drevja	129
Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	130
Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021	130
Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021	130
Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	131
Preglednica 97/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	133
Preglednica 98/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	133
Preglednica 99/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	133
Preglednica 100/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	134
Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	134
Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	135
Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	135
Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	137
Preglednica 105/K: Kakovost drevja	137
Preglednica 106/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	138
Preglednica 107/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021	138
Preglednica 108/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021	139
Preglednica 109/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	139
Preglednica 110/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	141
Preglednica 111/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	141
Preglednica 112/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	142
Preglednica 113/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	143
Preglednica 114/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	143
Preglednica 115/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	144
Preglednica 116/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	144
Preglednica 117/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	145
Preglednica 118/K: Kakovost drevja	145
Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	146
Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021	146
Preglednica 121/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021	147
Preglednica 122/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	147
Preglednica 123/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	149
Preglednica 124/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	149
Preglednica 125/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	149
Preglednica 126/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	150
Preglednica 127/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	150
Preglednica 128/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	151
Preglednica 129/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	151
Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	151
Preglednica 131/K: Kakovost drevja	152

Preglednica 132/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	152
Preglednica 133/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	154
Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	154
Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	154
Preglednica 136/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	155
Preglednica 137/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	155
Preglednica 138/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	156
Preglednica 139/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	156
Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	157
Preglednica 141/K: Kakovost drevja.....	157
Preglednica 142/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	158
Preglednica 143/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021	158
Preglednica 144/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021	158
Preglednica 145/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	159
Preglednica 146/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	161
Preglednica 147/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	161
Preglednica 148/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	161
Preglednica 149: Stanje in razvoj gozdnih površin.	202
Preglednica 150: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	202
Preglednica 151: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.	203
Preglednica 152: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	204
Preglednica 153: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.	204
Preglednica 154: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	205
Preglednica 155: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.....	206
Preglednica 156: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....	207

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD
 Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, EVP, EVGD
 Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD
 Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Sestava lesne zaloge gozdov v GGE po skupinah drevesnih vrst (v %).	53
Grafikon 2: Delež posameznih drevesnih vrst v GGE (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).	53
Grafikon 3: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka) in odkazila.	67
Grafikon 4: Primerjava poseka in odkazila po debelinskih stopnjah glede na podatke v Timberju in na SVP	68
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....	77
Grafikon 6: Delež posameznih RGR v GGE Ruše.....	124
Grafikon 7: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).	128
Grafikon 8: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.	128

Grafikon 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	129
Grafikon 10: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah .	131
Grafikon 11: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).	136
Grafikon 12: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.	136
Grafikon 13: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	137
Grafikon 14: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah .	139
Grafikon 15: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).	144
Grafikon 16: Površinski delež ohranjenosti gozdov.	145
Grafikon 17: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah .	147
Grafikon 18: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).	156
Grafikon 19: Površinski delež ohranjenosti gozdov.	157
Grafikon 20: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah .	159

KARTE

Karta 1: Lega GGE Ruše.	14
Karta 2: Krajinski tipi.	18
Karta 3: Pregledna karta lovišč.	37

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.656,81	613,18	34,13	3.304,12
Delež (%)	80,4	18,6	1,0	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek				
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR	
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	2.980,38	173,0	206,5	379,6	3,30	4,12	7,42	16,6	16,1	16,3	83,4	
GPN z načrtovanim posekom	323,74	157,9	200,0	357,8	2,32	3,95	6,27	10,6	13,6	12,3	70,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	3.304,12	171,5	205,9	377,4	3,20	4,10	7,31	16,1	15,8	15,9	82,3	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	2.421,21	173,2	209,6	382,8	3,31	4,17	7,48	16,1	15,5	15,8	80,8	
GPN z načrtovanim posekom	235,60	167,5	190,0	357,4	2,43	3,73	6,16	11,1	12,9	12,1	70,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	2.656,81	172,7	207,9	380,5	3,23	4,13	7,36	15,7	15,3	15,5	80,0	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	539,75	174,0	191,8	365,8	3,28	3,87	7,14	18,8	18,8	18,8	96,5	
GPN z načrtovanim posekom	73,43	124,5	231,7	356,2	1,81	4,51	6,32	10,1	15,9	13,9	78,1	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	613,18	168,1	196,6	364,7	3,10	3,94	7,04	18,1	18,4	18,3	94,5	
Gozdovi lokalnih skupnosti												
Večnamenski gozdovi	19,42	126,4	234,0	360,4	2,30	5,07	7,38	8,1	14,8	12,4	60,8	
GPN z načrtovanim posekom	14,71	170,3	202,0	372,3	3,13	4,58	7,70	3,2	11,1	7,5	36,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	34,13	145,3	220,2	365,5	2,66	4,86	7,52	5,6	13,3	10,3	49,8	

Gozdnogospodarska enota (v nadaljevanju GGE) Ruše se nahaja v severovzhodnem delu mariborskega gozdnogospodarskega območja. Pokriva območje od reke Drave, med Mariborom in Rušami, ter grebenom Pohorja.

Celotno območje obsega 6.931,76 ha, od tega je 3.304,12 ha gozdov. Gozdnatost v GGE je 47,7 %.

Notranja delitev na oddelke in odseke je v celoti ohranjena. GGE je razdeljena na 258 odsekov, kateri so uvrščeni v 67 oddelkov.

V GGE prevladujejo zasebni gozdovi z 80,4 %, v državni lasti je 18,6 %, gozdov lokalnih skupnosti je 1 %.

Povprečna gozdna posest je velika 1,66 ha. Razmeroma neugodna posestna struktura, še posebej v nižje ležečih delih ter na skrajnem severovzhodnem delu GGE, predstavlja oviro pri načrtnem gospodarjenju z gozdovi.

Glede na gospodarsko kategorijo je pretežni del gozdov v GGE uvrščen med večnamenske gozdove, teh je 90,2 %, gozdov s posebnim namenom z načrtovanim posekom je 9,8 %.

Povprečna lesna zaloga v GGE znaša 377,4 m³/ha, letni prirastek je 7,31 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci, katerih delež znaša 54,6 %, iglavcev je 45,4 %. Glavna graditeljica sestojev je bukev, pomemben delež dosegajo še smreka, jelka, kostanj in rdeči bor.

Skupni možni posek znaša 198.645 m³. Redčenja predstavljajo 44,1 % načrtovanega možnega poseka v GGE, pomladitvene sečnje 55,4 % ter posek oslabelega drevja 0,5 %.

Možni posek v GGE znaša 82,3 % od prirastka ter je nekoliko nižji pri listavcih, kjer znaša 79,4 % od prirastka, pri iglavcih znaša 86,0 % od prirastka. Delež možnega poseka od lesne zaloge znaša 15,9 %, pri iglavcih 16,1 % od LZ, pri listavcih pa 15,8 % od LZ.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela imajo v skladu z možnim posekom in njegovo strukturo težišče v naravni obnovi sestojev ter negi mlajših razvojnih faz. Predviden obseg gojitvenih in varstvenih del zagotavlja izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz. Na 23,15 ha je načrtovana priprava sestojev za naravno obnovo, na 9,85 ha pa priprava tal za naravno in umetno obnovo. Umetno naj bi obnovili oz. spopolnili 6,55 ha površin. Obžetev je načrtovana na 32,59 ha. V sestojih, ki bodo umetno obnovljeni, je načrtovana trikratna ponovitev obžetve. Obnova s sadnjo je predvidena razpršeno na območju GGE, kjer je naravna obnova problematična zaradi bujnega zeliščno-grmovnega sloja ter visokih steblik. Za zaščito sadik je načrtovana zaščita s količenjem ali tulci. Nega mladovja je načrtovana na 7,63 ha površine, nega gošče na 49,46 ha, nega letvenjaka na 28,63 ha ter nega mlajšega drogovnjaka na 9,91 ha. Za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali nismo predvideli ukrepov. Na površini 4,32 ha so izločene ekocelice brez ukrepanja, na površini 0,88 ha je izločena ekocelica z ukrepanjem. V GGE na površini 109,93 ha ni načrtovanih ukrepov.

Reliefne razmere omogočajo spravilo lesa s traktorji na 75 % površine GGE, na četrtini površin se zaradi strmih terenov kombinira ročno predspravilo s traktorskim. Prevladujejo pravilne razdalje med 200 in 400 m. GGE je gosto prepredena s cestnim omrežjem, ki je v pretežni meri javnega značaja (222,6 km), od tega je 77,9 km produktivnih cest, ki služijo sočasno tudi transportu lesa. Dolžina gozdnih cest je 56,9 km. Povprečna gostota cest, primernih za gozdno proizvodnjo, znaša 40,8 m/ha.

UVOD

Načrt je izdelan na osnovi določil Zakona o gozdovih (1993 in nasl.), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (2010), Pravilnika o varstvu gozdov (2009 in nasl.), Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (2005 in nasl.), Resolucije o nacionalnem gozdnem programu (2007), Gozdnogospodarskega načrta za mariborsko gozdnogospodarsko območje za obdobje 2011–2020 (2011) in 2021–2030 (2021), ter ostalih strokovnih usmeritev (Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarsko enoto Ruše, 2020), Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ruše (2020), Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (2020). Načrt je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot Zavoda za gozdove Slovenije (2013).

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote (v nadaljevanju GGE) Ruše 2021–2030 obravnava vse gozdove v GGE, ne glede na lastniško kategorijo. Območje GGE je ostalo nespremenjeno. Čeprav je prišlo v nekaterih primerih do sprememb v lastništvu, se notranja ureditvena členitev na odseke ni spremenila.

Območje NATURA 2000 pokriva 2.064,29 ha gozdov (62,5 %). Izločeno je območje gozdov po ptičji direktivi POV Drava (SI5000011) in POV Pohorje (SI5000006) ter po habitatni direktivi POO Pohorje (SI3000270). Usmeritve in ukrepi v gozdnogospodarskem načrtu GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju NATURA 2000, kot tudi širše v celotni GGE.

V gozdnogospodarskem načrtu se v tekstu, preglednicah in grafikonih nekateri izrazi pogosteje uporabljajo, zato so zanje uporabljene okrajšave, kot npr.:

- CGP - celotni gozdni prostor
- DOF - digitalni orto foto posnetek
- Dr. tr. lst. - drugi trdi listavci
- EPO - ekološko pomembna območja
- GGE - gozdnogospodarska enota
- GGO - gozdnogospodarsko območje
- GPN - gozdovi s posebnim namenom
- GRT - gozdni rastiščni tip
- HT - habitatni tip
- k. o. - katastrska občina
- LZ - lesna zaloga
- Meh. lst. - mehki listavci
- MP - možni posek
- NV - naravna vrednota
- P - prirastek
- Pl. lst. - plemeniti listavci
- POO - posebno ohranitveno območje (direktiva o habitatih)
- POV - posebno območje varstva (direktiva o pticah)
- RGR - rastiščnogojitveni razred
- SVP - stalne vzorčne ploskve
- UC - upravljavska cona
- ZG - Zakon o gozdovih
- ZGS - Zavod za gozdove Slovenije
- ZRSVN - Zavod republike Slovenije za varstvo narave
- ZVKDS - Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE leži v mariborskem gozdnogospodarskem območju in obsega gozdove v severozahodnem delu GGO. Leži ob reki Dravi, med Mariborom, Rušami ter grebenom Pohorja. Severna meja enote je reka Drava in GGE Selnica. Vzhodno mejo predstavlja železniška proga Maribor–Ljubljana ter GGE Vzhodno Pohorje. Večina južne meje je, razen v spodnjem delu pri naselju Razvanje, greben Pohorja. Zahodna meja enote je, razen v najvišjem delu, v glavnem potok Lobničica, ki teče v smeri Žigartov vrh–izliv Lobnice. Tukaj meji enota na GGE Lobnica.

Zahodni del GGE Ruše zajame velik del občine Ruše. Delež gozdov v občini Ruše je 56 %. Vzhodni del GGE leži v delu mestne občine Maribor, v občini leži 44 % gozdov.

Meja GGE se pokriva z mejami v načrt zajetih katastrskih občin. GGE zajema gozdove enajstih katastrskih občin v občini Maribor in pet katastrskih občin v občini Ruše (Preglednica št. 1).

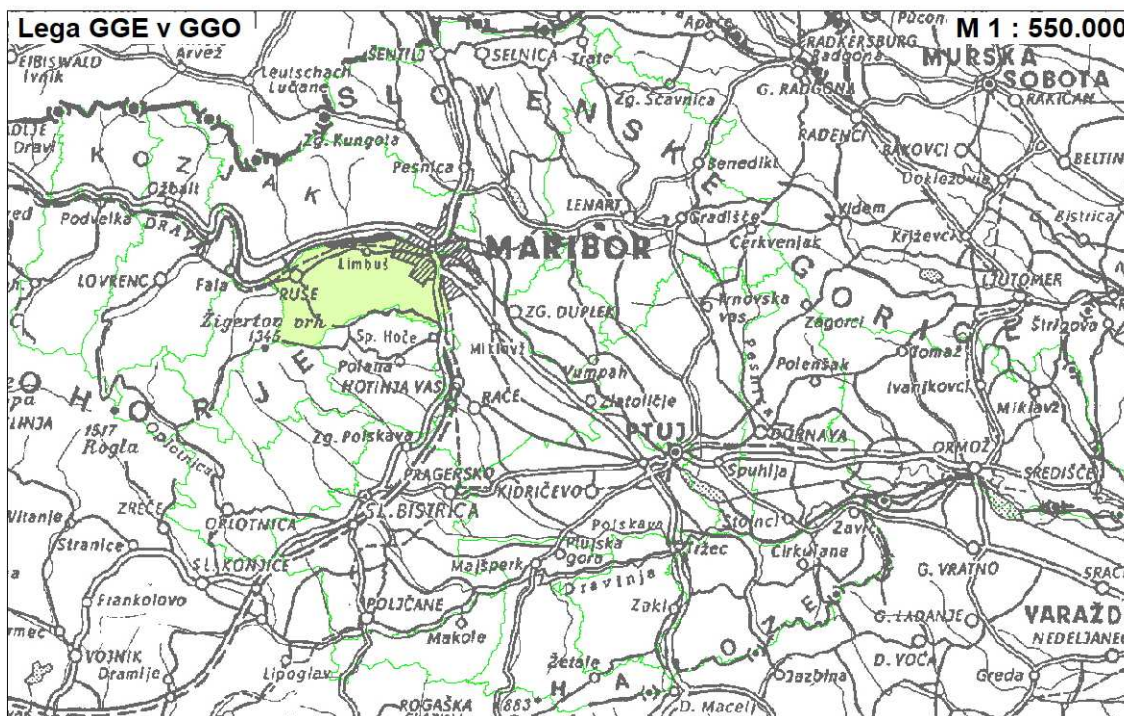
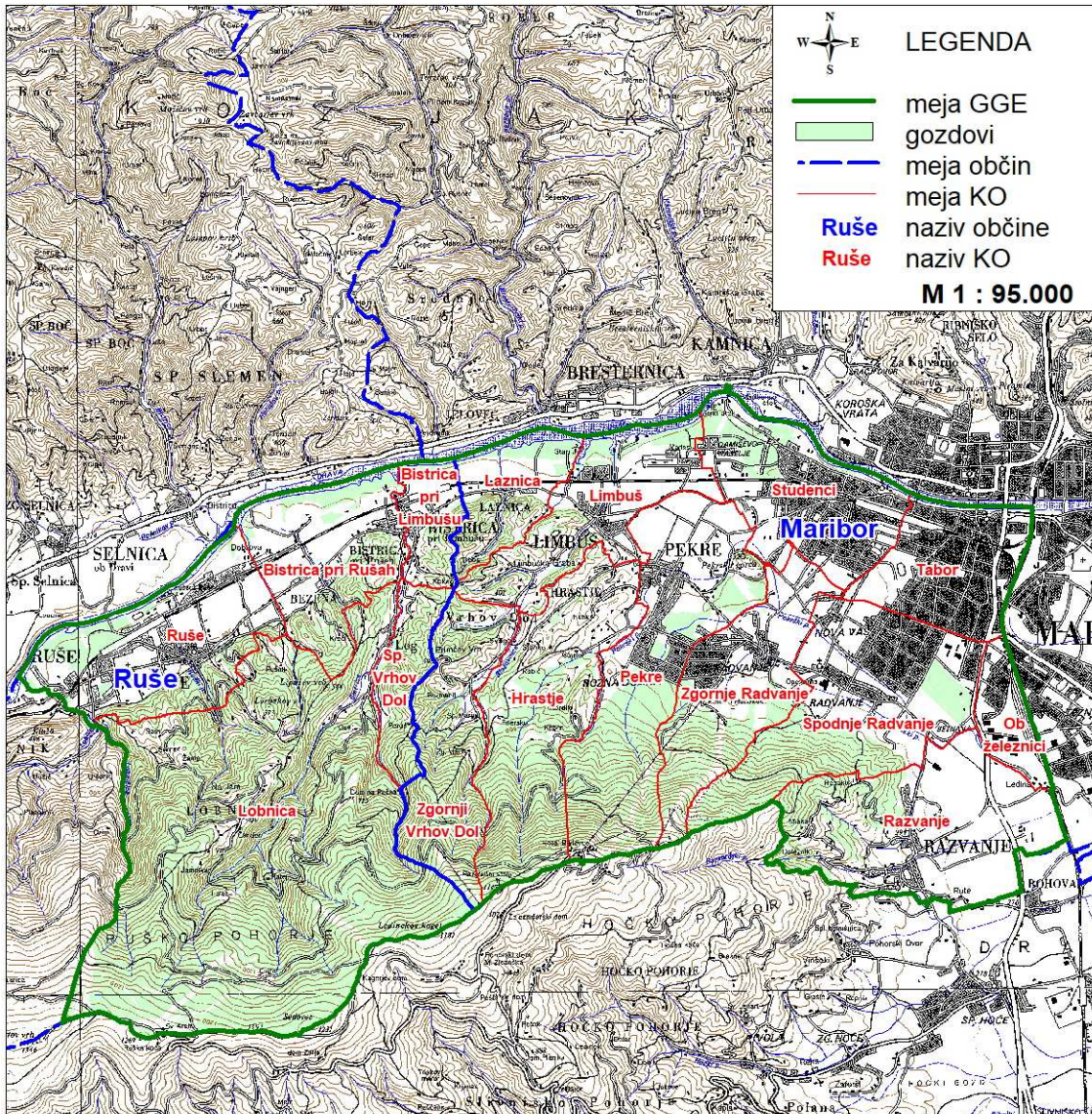
Celotna površina GGE znaša 6.932,08 ha, od tega je 3.304,12 ha gozdov. Gozdnatost v GGE je 47,7 %.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah (k. o.) ter občinah (vir: digitalizacija)

Občina	Šifra k.o.	Katastrska občina	Površina k.o. v GGE (ha)	Površina gozda k.o. v GGE (ha)
Maribor			4.182,96	1.450,05
	0659	Tabor	284,48	0,00
	0660	Studenci	377,08	51,33
	0661	Limbuš	345,22	77,81
	0662	Laznica	187,16	77,14
	0674	Zgornji Vrhov Dol	340,32	249,47
	0675	Hrastje	507,17	291,80
	0676	Pekre	572,94	271,13
	0677	Zgornje Radvanje	368,31	120,38
	0678	Spodnje Radvanje	543,92	202,85
	0679	Razvanje	551,87	108,14
2713	Ob železnici	104,49	0,00	
Ruše			2.749,12	1.854,07
	0663	Bistrica pri Limbušu	115,60	35,56
	0664	Bistrica pri Rušah	352,18	130,64
	0665	Ruše	450,88	123,52
	0673	Lobnica	1.691,93	1.456,37
	2711	Spodnji Vrhov Dol	138,53	107,98
Skupaj			6.932,08	3.304,12

Detajlna karta lege GGE v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT.1: Pregledna karta).

Karta 1: Lega GGE Ruše

1.1.2 Relief

Opis reliefa je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Ruše 2011–2020 (2011).

Oblikovitost terena v enoti je pestra. Prehaja iz ravnine ob Dravi (S in SV del enote) in se dviguje v sredogorje severovzhodnega dela Pohorja. Enota se zaključi na grebenu Pohorja, na planotastem Žigartovem vrhu, ki je skrajna jugozahodna točka enote.

Ravninski svet ob Dravi sestavljata Ruško ter Dravsko polje, ki se začenjata vzhodno od Limbuša. Del ravnine ob reki Dravi je v obliki teras. Manjši del enote, jugozahodno od Maribora (Pekre, Limbuš), ima gričevnat značaj. Tu je nekaj primernih vinogradniških leg.

Gozdovi na pobočjih Pohorja so pretežno na severovzhodnih, severnih in severozahodnih ekspozicijah. Povprečni naklon terena je med 20° in 30°. Največji nakloni so v osrednjem delu pobočij (med Sv. Bolfenkom in smučiščem Videc). V višjih delih Pohorja so nakloni nekoliko manjši. Pobočja Pohorja v enoti so valovita do jarkasta in le enkrat močneje prerezana z izrazito dolino v smeri SV-JZ (Bistrica ob Dravi, Log). Enota se zaključi z izrazitejšo dolino potoka Lobničica. Najnižja točka enote je Maribor z 273 m n. m. v.. Najvišja točka enote je Žigartov vrh na Pohorju z 1346 m n. m. v..

1.1.3 Podnebne značilnosti

Opis podnebnih značilnosti je delno povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Ruše 2011–2020 (2011).

V enoti se srečujeta dva klimatska tipa. Za vzhodni del GGE je značilna subpanonska klima, ki proti zahodu prehaja v zmerno vlažno, prehodno, predalpsko klimo.

Srednja letna temperatura v Mariboru (Tabor) je v zadnjih 30 letih povprečno 11,1 °C. V zadnjih 50 letih se temperatura poviša povprečno 0,45 °C vsakih 10 let. Nobeno leto v obdobju 2001–2010 ni zabeležena povprečna temperatura pod 10,8 °C. Povprečna temperatura julija je od 20,4 °C do 23,4 °C. Januarska srednja temperatura je od - 4,2 °C do 4,6 °C. Na Pohorju so povprečne temperature zaradi nadmorske višine okoli 3 do 4 °C nižje. Pozimi se v delu enote (Ruško polje, Dravsko polje) večkrat pojavlja izrazitejši temperaturni obrat. V samem mestu Maribor pa so temperature v povprečju za 0,5 do 1 °C višje kot v okolici. Ta pojav ojača vzgornike, ki pihajo ob Pohorskih pobočjih (možnost jadralnega letalstva, padalstva in zmajarstva).

Padavin je v Mariboru povprečno okrog 1.000 mm letno. V zadnjem desetletju so bila s povprečjem primerljiva leta 2016, 2018 in 2019. Vsa ostala leta je bilo padavin manj (povprečno okrog 880 mm na leto), leto 2014 pa je bilo bistveno bolj mokro od povprečja (nad 1.200 mm padavin).

1.1.4 Hidrološke razmere

Opis hidroloških razmer je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Ruše 2011–2020 (2011).

Zaradi slabo propustne talne podlage je v enoti dokaj močno razvita mreža površinskih vod. Na pobočjih Pohorja se občasno pojavljajo povirna področja (nad Razvanjem, ob Lobničici). Površinske vode so večinoma manjši potoki. Od vzhoda proti zahodu si sledijo naslednji pomembnejši potoki: Radvanjski in Pekrski potok, Blažovnica, Bistrica, Ruški potok in Lobničica. Po velikosti povodja je največji potok Bistrica s povirjem velikim 14 km²; sledi mu Limbuški potok s povirjem velikim 10 km².

Hudourniški značaj imajo vsi potoki. Z nepremišljenimi posegi v prostor se lahko, zaradi intenzivnega površinskega odtoka, umirjen značaj manjših potokov hitro spremeni v hudourniškega.

Odtočni koeficient za nizko vodo v GGE je 4 l/s/km². Srednje vode, ki jih določajo padavine so med 20 in 22 l/s/km². Večina površinskih vodotokov se izliva v Dravo. Potoki, ki se v tem delu izlivajo v Dravo imajo veliko transportno moč. Prostornina akumulacijskega jezera med HE Fala in HE Mariborski otok se je v 38 letih (med 1948 in 1986) zmanjšala za 25,6%. Izračunano

je, da je tolikšno zmanjšanje prostornine povzročilo 120.500 m³/leto izpranega materiala, ki so ga v jezero prinesli pritoki (vključno s pritoki iz Kozjaka).

Nekaj potokov (npr. Radvanjski potok) ponikne v prodnatih nanosih pred izlivom v reko Dravo. Posebnost je tudi izliv nekaterih manjših potokov v obliki izgona, ki je v preteklosti služil za namakanje sušnih kmetijskih predelov.

Zaradi hidroelektrarne Mariborski otok je za jezom nastalo umetno akumulacijsko jezero, ki s svojo velikostjo pomembno vpliva na lokalno klimo. Površina jezera je 3,6 km² in njegova največja globina okoli 12 m.

Območje Dravskega polja je eden izmed pomembnejših vodonosnikov v Sloveniji. O tem pričajo številna črpališča pitne vode. V vzhodnem delu GGE je tako črpališče v Betnavskem gozdu. Smer gibanja podtalnice je v tem delu od zahoda proti vzhodu.

V enoti se pojavlja tudi umetne akumulacije vode, ki služijo za umetno zasneževanje smučarskih prog. Akumulacije so v Radvanju, ob Trikotni jasi nad Radvanjem ter dve akumulaciji ob smučišču Ruška v bližini Areha. Akumulacije se napajajo iz bližnjih manjših potokov in dodatno s prečrpavanjem.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Opis matične podlage in tal je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Ruše 2011–2020 (2011), imena talnih tipov so skladna z Atlasom gozdnih tal (Urbančič in sod., 2007).

Ravnino ob Dravi med Mariborom in Rušami sestavljajo aluvialni prodnati nanosi iz kvartarja. Nanosi so ponekod vezani v konglomerate. Plasti proda občasno presegajo debelino 20 m. V nanose je reka Drava vrezala strugo. Ob njej se pojavljajo 10 do 12 m visoke terase.

Jugovzhodno od Maribora je manjše gričevnato območje (od Radvanja do Limbuša) z več gline oz. peska iz pleistocena, ki proti zahodu prehaja v peščenjake ali konglomerate oligocenske starosti.

Višje predele pohorskih pobočij sestavljajo metamorfne kamnine: gnajsi, blestniki in amfiboliti iz predkabrija. Matična kamnina je le redko odkrita do kompaktnih skal. Značilnost metamorfnih kamnin na pobočjih Pohorja je slaba prepustnost za vodo, kar je vzrok za bogato mrežo površinskih vod. V pasu metamorfnih kamnin se pojavljajo žile bogate s kremenom (kvarcit), ki so jih v preteklosti uporabljali pri izdelavi stekla (Glažute). Hribina je skoraj povsod deloma preperela in razpokana v različne smeri. Kakor hitro z posegi zarežemo v to preperelino lahko pride do rušenja ali plazenja. Izpostavljenost hribine atmosferskim vplivom pospeši preperevanje le-te.

Posebnost enote v geološkem pogledu je Pekrska gorca, ki leži na Dravskem polju jugozahodno od Maribora. Sestavlja jo granodiorit, ki se dviguje iz okolišnjih prodnatih nanosov reke Drave. Oligocenski tonalit oz. granodiorit se sicer pojavi šele zahodno od Žigartovega vrha.

Na zgoraj opisani matični podlagi (metamorfne nekarbonatne kamnine) so razvita pretežno distrična rjava tla, ki so v profilu iz horizontov: A-(B)-C. Tovrstna tla nastajajo na še ne prepereli ali slabo prepereli, nekarbonatni podlagi. Humusni horizont je ponekod zelo debel. Prst v horizontu (B) je zračna, drobljiva in slabše nasičena z bazami. Tla imajo kisló reakcijo. Na položnih legah so ta, ob primernem obdelovanju, primerna za gojenje kulturnih rastlin.

V manjši meri je, na bolj strmih legah, razvit distrični ranker. Sestavljen je le iz horizontov A in C. A horizont vsebuje večji delež skeletnega materiala in različno količino humusa. Organska snov je običajno slabo razkrojena sprhlina. Tovrstna tla imajo majhno nasičenost z bazami in so revna s hranljivimi snovmi. Reakcija tega tipa tal je slabo kislá. Distrični ranker je tudi na rečnih naplavinah. Globina tega je 10 do 30 cm. Oblika horizontov je A-AC-C.

V manjšem deležu se v GGE pojavlja tudi distrični pvsevdoglej, na matični podlagi iz peska in gline (Pekre, Limbuš).

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE meri 6.932,09 ha.

Obravnavano območje GGE spada v tri krajinske tipe (Preglednica 2, Karta št. 2). V ovršnem delu GGE je gozdna krajina, v srednjem pasu Pohorja do ravnine je gozdnata krajina in v ravninskem delu GGE kmetijska in primestna krajina.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v GGE (vir: digitalizacija)

Vrsta krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdna	1.173,22	1.289,38	91,0	35,5
Gozdnata	1.625,86	2.376,22	68,4	49,2
Kmetijska in primestna	505,04	3.266,49	15,5	15,3
Skupaj	3.304,12	6.932,09	47,7	100,0

Struktura negozdnih površin v gozdnem prostoru je prikazana v Preglednici 3.

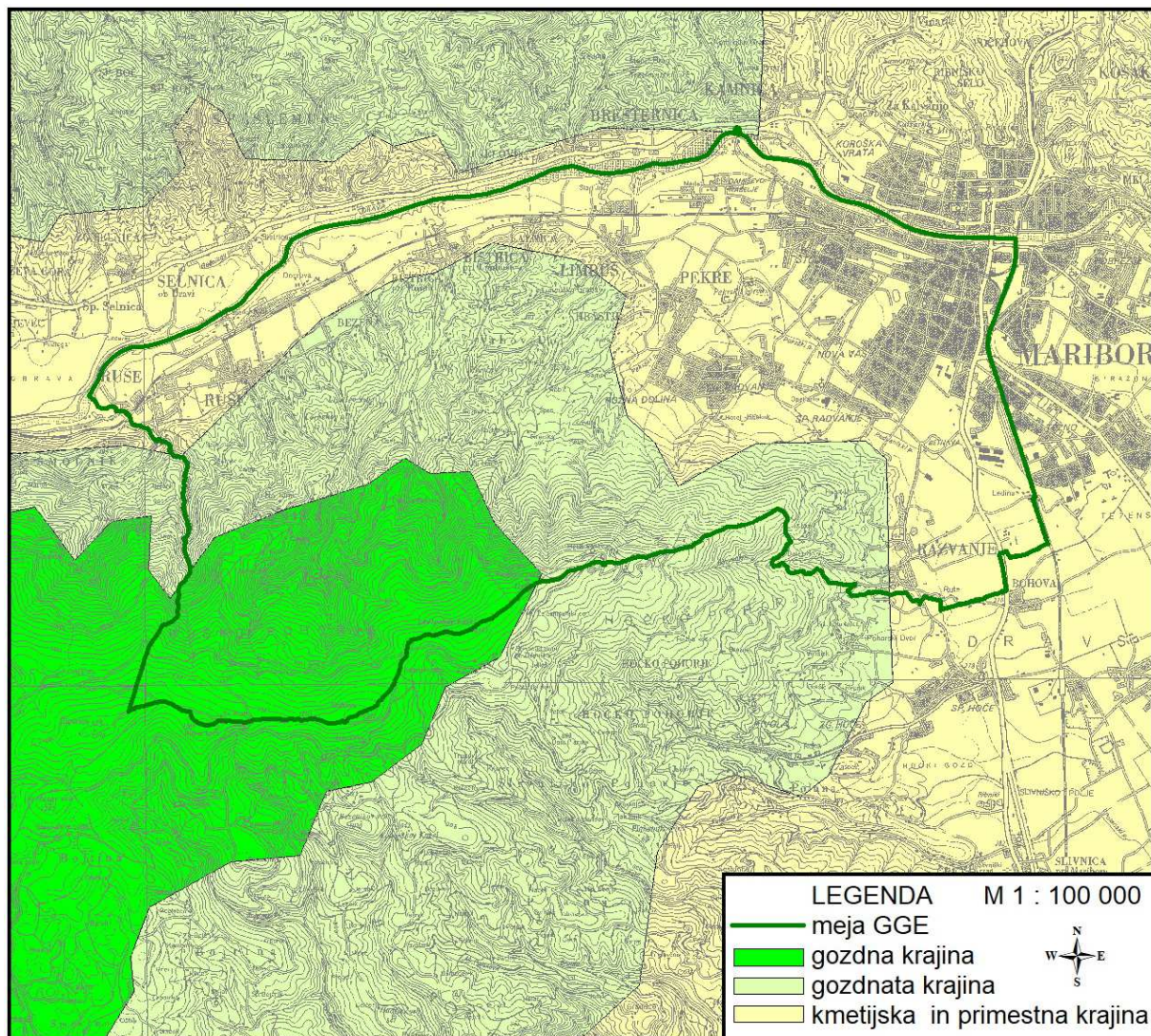
Vse zaraščajoče površine so v negozdnem prostoru. Izven gozdnega prostora so zajeti tudi daljnovodi.

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina GGE	6.932,09	100,00
Gozd	3.304,12	47,7
Ostala gozdna zemljišča	9,42	0,3
- daljnovodi	9,42	0,3
- obore	0,00	0,0
Gozdni prostor	0,00	0,0
- močvirja	0,00	0,0
- pobočni grušči	0,00	0,0
- skalovja in površine nad gozdno mejo	0,00	0,0
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	0,00	0,0
- zaraščajoče površine	0,00	0,0
- infrastrukturni objekti	0,00	0,0
- drugo (vodotoki)	0,00	0,0
Negozdni prostor	0,00	0,0
- zaraščajoče površine	36,72	0,5
- ostale površine znotraj gozda	0,00	0,0

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Vegetacijski oris GGE z opisom gozdnih rastiščnih tipov (v nadaljevanju GRT) je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Ruše 2011–2020 (2011), delno po gradivu z naslovom Talne in vegetacijske razmere na oglednih točkah v GGE Vzhodno Pohorje (Urbančič in sod., 2008), ki je bilo izdano za potrebe terenske delavnice Javne gozdarske službe, izvedene v GGE Vzhodno Pohorje v soorganizaciji Zavoda za gozdove Slovenije, OE Maribor ter Gozdarskega inštituta Slovenije, ter delno po Komentarju k vegetacijski karti ... (Marinček in Čarni, 2002).

Gozdovi obravnavane enote ležijo v celoti v osrednjem gorskem predelu preddinarskega fitoklimatskega teritorija (povzeto po Koširju, 1994), po fitogeografski razdelitvi (povzeto po Wraberju, 1969) pa v alpsko območje.

Zaradi velike relativne višinske razlike (okrog 1.000 m), je fitocenološka podoba gozdne vegetacije precej raznolika. V nižini predstavljajo posebno skupino GRT, ki jih tvori obvodno rastje občasno vlažnih rastišč. Izravnana vlažna mesta ob vodnih tokovih ter stoječih mlakah poseljujejo logi črne jelše (*Carici brizoidis-Alnetum glutinosae*) oz. nižinsko črnojelševje. Rastlinje je stalno pod vplivom visoke talne vode, ki tla občasno poplavlja. Nižinski gozd gradna in belega gabra (*Quercus-Carpinetum*) oz. kisloljubno gradnovo belogabrovje, je zastopan malopovršinsko in fragmentarno ob robu drugih površinsko obsežnejših GRT, vezanih na silikatno podlago. Nahaja se ob vznožju hribovitega pohorskega predela. V nižinskem svetu se na bolj sušnih rastiščih pojavljajo še acidofilni borovi gozdovi z borovnico (*Myrtillo-Pinetum*) oz. kisloljubna rdečeborovja, njihova zastopanost je vezana na specifične ekološke razmere.

Gre za revna rastišča z razmeroma enotno rastlinsko kombinacijo in z maloštevilnimi rastlinskimi vrstami. V drevesnem sloju prevladuje rdeči bor. Ta rastišča se v procesu sukcesije vse bolj razvijajo v kisloljubna gradnova belogabrovja. Na območju spodnjega gorskega vegetacijskega pasu se pojavlja bukov gozd s pravim kostanjem oz. kisloljubno gradnovo bukovje, ki ga najdemo od nižin pa skoraj do vrha Pohorja, kjer ga nadomesti bukov gozd z belkasto bekico oz. kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Čeprav je bukov gozd s pravim kostanjem vezan na tople prisojne lege in pretežno strma rastišča, se pojavlja tudi v nižini ali celo na hladnih legah ob vznožju Pohorja. Bukov gozd z belkasto bekico se v višjih predelih vriva na območje bukovnega gozda z zasavsko konopnico oz. kisloljubnega zgornjegorskega bukovja z zasavsko konopnico. Gorski bukovi gozdovi se nahajajo v spodnjem delu gorskega pasu, ki se pojavlja v nadmorskih višinah od 600 do 900 m in ne strnjeno zavzema manjše površine. Glavna ekološka značilnost teh gozdov je, da se držijo hladnih leg z višjo relativno zračno vlago, nižjimi povprečnimi temperaturami ter dokaj izenačenim temperaturnimi nihanjem. V posebnih reliefnih razmerah (strme, hladne lege) se ekstraconalno spusti globoko v pred gorski vegetacijski pas. Odrasli te značilnosti v povezavi s hladnejšimi silikatnimi tlemi je svojevrstna vegetacijska sestava, ki jo karakterizira večinoma velika primes jelke. Pohorska varianta teh gozdov se zaradi specifične kamninske podlage nekoliko razlikuje od ostalih bukovih gozdov v Sloveniji. Ti gozdovi so uvrščeni v GRT kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. V območju bukovij se glede na edafske in mezoklimatske razmere mestoma pojavljajo jelovi gozdovi oz. jelovje s praprotmi in kisloljubno gorsko jelovje. Ob vlažnejših jarkih se na manjših površinah nahajajo gozdovi plemenitih listavcev. GRT se združujejo v skupine GRT.

Za gozdove obravnavane GGE so izdelane fitocenološke karte v merilu 1 : 5.000 ter fitocenološki elaborat Gozdne združbe Vzhodnega Pohorja z okolico Maribora (Smole, 1979). Pri terenskem delu pri opisih sestojev so se uporabljale omenjene fitocenološke karte in opisi GRT. Sintaksonomska nomenklatura je privzeta iz gozdarskega informacijskega sistema (GIS) (ZGS, 2009; 2011) ter skladna s Tipologijo gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov (Kutnar in sod., 2012).

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	11,83	0,4
521	Nižinsko črnojelševje	11,83	0,4
24	Gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	428,33	13,0
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	428,33	13,0
26	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	1.530,49	46,3
731	Kisloljubno gradnovo bukovje	1.530,49	46,3
28	Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	1.110,46	33,6
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	462,76	14,0
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	647,70	19,6
30	Javorovja, velikojesenovja in lipovja	9,09	0,3
601	Pobočno velikojesenovje	6,22	0,2
761	Javorovje s praprotmi	2,87	0,1
33	Kisloljubna rdečeborovja	109,23	3,3
741	Kisloljubno rdečeborovje	109,23	3,3
36	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	104,69	3,2
771	Jelovje s praprotmi	85,90	2,6
791	Kisloljubno gorsko jelovje	18,79	0,6
	Skupaj	3.304,12	100,0

Karta rastišč v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 3).

Opis pomembnejših gozdnih rastiščnih tipov

Opisani so samo najpomembnejši GRT.

731 - Kisloljubno gradново bukovje¹

Latinsko ime²: *Quercu-Luzulo-Fagetum*, syn³.: *Castaneo-Fagetum*.

Površina: 1.530,49 ha (46,3 %).

Razširjenost: Od vznožja, kjer zavzema senčne in hladne lege, pa vse do 1.100 m n. m. v., kjer porašča krajevno ugodne lege. Najobsežneje se pojavlja v osrednjem delu enote.

Rastišče: Nadmorske višine od 300 do 1.100 m. Porašča zmerno nagnjene do strme nagibe, pretežno tople lege ter bolj sušna rastišča. V okviru splošnih klimatskih razmer posameznega okoliša so v teh legah temperaturni ekstremi izrazitejši.

Talni tip: Matična podlaga je nekarbonatna. Tla so srednje globoka do globoka distrična rjava tla. Zaradi prisojnih leg so razmeroma sušna. Razvoj tal je zato oviran in prihaja do nastanka surovega humusa. Rodovitnost tal je odvisna od globine in vlage v njih. Na splošno gre za labilna tla.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: navadna bukev (*Fagus sylvatica*), graden (*Quercus petraea*), evropski pravi kostanj (*Castanea sativa*). Primešane so: navadni beli gaber (*Carpinus betulus*), navadna smreka (*Picea abies*), rdeči bor (*Pinus sylvestris*).

Grmovna plast je slabo razvita. Pojavljajo se: leska (*Corylus avellana*), navadna krhlika (*Frangula alnus*) in vrste iz rodu robid (*Rubus* sp.).

Zeliščna plast: ciklama (*Cyclamen purpurascens*), vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*), svečnik (*Gentiana asclepiadea*), dišeča lakota (*Galium odoratum*), okroglostna lakota (*Galium rotundifolium*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*), sedmograška škržolica (*Hieracium rotundatum*), savojska škržolica (*Hieracium sabaudum*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), dlakava bekica (*Luzula pilosa*), navadni črnilec (*Melampyrum pratense*), škrlatnordeča zajčica (*Prenanthes purpurea*), orlova praprot (*Pteridium aquilinum*), navadni ženikelj (*Sanicula europaea*), navadna zlata rozga (*Solidago virgaurea*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), zdravilni jetičnik (*Veronica officinalis*) idr.

Rastiščni koeficient: 9.

782 – Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico

Latinsko ime: *Cardamini savensi-Fagetum* var. *geogr. Abies alba*; syn. *Savensi-Fagetum pohoricum*.

Površina: 647,70 ha (19,6 %).

Razširjenost: Zgornji del gorskega vegetacijskega pasu Pohorja, v mejah od 800/900 do 1.300 m n. m. v..

Rastišče: Blago nagnjena, rahlo razgibana pobočja, ki mestoma preidejo v zaravnice ali plitve jarke s potoki.

Talni tip: Srednje globoka do globoka distrična rjava tla. Prevladujejo silikatne kamnine.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: navadna bukev (*Fagus sylvatica*), jelka (*Abies alba*), navadna smreka (*Picea abies*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), jerebika (*Sorbus aucuparia*).

Grmovna plast: jerebika (*Sorbus aucuparia*), malina (*Rubus idaeus*), srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*).

¹ Šifra in rastiščni tip po Kutnar in sod. (2012).

² Staro latinsko ime sintaksona oz. združbe po šifrantu (GIS) ZGS (ZGS, 2009; 2011).

³ Veljavno latinsko ime sintaksona oz. združbe (Marinček in Čarni, 2012).

Zeliščna plast: zasavska konopnica (*Cardamine waldsteinii*), gorski jetičnik (*Veronica montana*), trilstna penuša (*Cardamine trifolia*), navadna pižmica (*Adoxa moschatellina*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), zelena čmerika (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*), goli lepen (*Adenostyles glabra*), platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*), navadna gorska ločika (*Cicerbita alpina*), okroglostna lakota (*Galium rotundifolium*) idr.

Rastiščni koeficient: 7.

781 - Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico

Latinsko ime: *Luzulo-Fagetum*

Površina: 462,76 ha (14,0 %)

Razširjenost: Naseljuje tople suhe lege v srednjem in spodnjem delu montanskega pasu.

Rastišče: Pretežno tople lege v nadmorskih višinah od 400 do 1.600 m, zmerno strmi do strmi nagibi, pobočja so srednje kamnita, enakomerno razbrazdana z ustaljenimi jarki in grebeni. Rastišča so občasno sušna, temperaturni ekstremi so izrazitejši.

Talni tip in matična podlaga: Petrografske substrat tvorijo silikatne kamnine z zmernim deležem bazičnih elementov ali bazični silikati. Srednje globoka distrična rjava tla s surovim humusom in prhnino. Humusni sloj je zelo plitev.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: navadna bukev (*Fagus sylvatica*), navadna smreka (*Picea abies*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), jelka (*Abies alba*), jerebika (*Sorbus aucuparia*).

Grmovna plast: zelo slabo razvita, pomladek drevesnih vrst in malina (*Rubus idaeus*).

Zeliščna plast: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), navadna podborka (*Athyrium filix-femina*), gozdae šašulica (*Calamagrostis arundinaceae*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), fuksov grint (*Senecio fuchsii*), zajčica (*Prenanthes purpurea*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), bela čmerika (*Veratrum album*), koprivolistni jetičnik (*Veronica urticifolia*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*).

Rastiščni koeficient: 9.

711 - Kisloljubno gradново belogabrovje

Latinsko ime: *Quercus-Carpinetum* var. *Luzula*, syn.: *Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli*.

Površina: 427,61 ha (12,9 %).

Razširjenost: GRT nižinskega vegetacijskega pasu, na nadmorskih višinah do 500m. Porašča rastišča na silikatnih kamninah in sega na obrobje hribovitega pohorskega predela.

Rastišče: Ravnine in položna pobočja vseh leg. Zmerno topla in zmerno vlažna rastišča, z občutnimi temperaturnimi nihanji tekom dneva in leta. Razen navedenega porašča tudi večje strmine, kjer so v prisojnih legah rastišča toplejša in sušnejša.

Talni tip in matična podlaga: Distrična rjava tla na metamorfni kamninah in rjava tla na fluvio-glacialnih nanosih. Tla so globoka z drobljivim A horizontom, s prhnino in mestoma tudi s surovim humusom.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: graden (*Quercus petraea*), navadni beli gaber (*Carpinus betulus*), divja češnja (*Prunus avium*), dob (*Quercus robur*), navadna smreka (*Picea abies*), evropski pravi kostanj (*Castanea sativa*) idr.

Grmovna plast: leska (*Corylus avellana*), navadni glog (*Crataegus laevigata*), navadna trdoleska (*Euonymus europaea*), navadna krhlika (*Frangula alnus*), bršljan (*Hedera helix*), kalina (*Ligustrum vulgare*), robida (*Rubus* sp.), iva (*Salix caprea*), črni bezeg (*Sambucus nigra*), brogovita (*Viburnum opulus*), dobrovita (*Viburnum lantana*) idr.

Zeliščna plast: podlesni črnilec (*Melampyrum nemorosum*), velecvetna zvezdica (*Stellaria holostea*), razprostrta prosulja (*Milium effusum*), navadna regačica (*Aegopodium podagraria*). Spremljevalke: vijugava masnica (*Deschampsia flexuosa*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*), savojska škržolica (*Hieracium sabaudum*), ogrsko grabljišče (*Knautia drymeia*), belkasta bekica (*Luzula luzoloides*), navadni črnilec (*Melampyrum pratense* subsp. *vulgatum*), zajčji lapuh (*Mycelis muralis*), orlova praprot (*Pteridium aquilinum*), zlata rozga (*Solidago virgaurea*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*) idr.

Rastiščni koeficient: 11.

771 - Jelovje s praprotmi

Latinsko ime: *Dryopterido-Abietetum*, syn.: *Galio rotundifolii-Abietetum*.

Površina: 85,90 ha (2,6 %).

Razširjenost: V pasu acidofilnega bukovja, sega tudi nižje v gabrovo gradnov gozd.

Rastišče: Razprostira se v nadmorskih višinah od 350 do 1.000 m, kjer prevladujejo hladne lege, strma do zmerno nagnjena pobočja, vlažne doline in kotanje. Gre za visoko produktivna rastišča.

Talni tip: Koluvalna distrična rjava tla s sprstenino in prhninasto sprstenino. Geološko-petrografska podlaga, pretežno blestniki in amfiboliti, redkeje granodiorit. Ugodne talne in zračne vlažnostne razmere pogojujejo bujno rast vegetacije.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: jelka (*Abies alba*), navadna smreka (*Picea abies*), navadna bukev (*Fagus sylvatica*), evropski pravi kostanj (*Castanea sativa*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), rdeči bor (*Pinus sylvestris*).

Grmovna plast: v njej se pojavlja pomladek drevesnih vrst. Med grmovnimi vrstami so pogostejše: srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*), leska (*Corylus avellana*), malinjak (*Rubus idaeus*), črni bezeg (*Sambucus nigra*).

Zeliščna plast: navadna pižnica (*Adoxa moschatellina*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), borerjeva glistovnica (*Dryopteris affinis* subsp. *borrerii*), neprava glistovnica (*Dryopteris affinis* subsp. *affinis*), bodičnata glistovnica (*Dryopteris carthusiana*), širokolistna glistovnica (*Dryopteris dilatata*), dišeča lakota (*Galium odoratum*), okroglostna lakota (*Galium rotundifolium*), hrastovka (*Gymnocarpium dryopteris*), sedmograška škržolica (*Hieracium rotundatum*), rumenkasta bekica (*Luzula luzulina*), dvolistna senčnica (*Maianthemum bifolium*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), bukovčica (*Phegopteris connectilis*), luskastodlakava podlesnica (*Polystichum setiferum*), navadni ženikelj (*Sanicula europaea*), bukova krpača (*Thelypteris limbosperma*).

Mahovna plast: *Eurynchium striatum*, *Thuidium tamariscinum*, *Atrichum undulatum*, *Mnium cuspidatum*, *Mnium undulatum*, *Marchantia polymorpha*, *Plagiochila asplenioides*.

Rastiščni koeficient: 17.

1.1.8 Živalski svet

GGE Ruše leži na severovzhodnem pobočju Pohorja. Strukturirani in rastiščno pestri gozdovi v pretežno gozdnati in agrarni krajini, predstavljajo dobre pogoje za veliko število najrazličnejših prostoživečih živalskih vrst v enoti. K dodatni pestrosti favne odločilno pripomorejo še prisojne lege, ugoden padavinski režim in obilica vodotokov.

Danes prisotne posamezne populacije živalskih vrst so najboljši pokazatelj ohranjenosti naravnega okolja in kulturne krajine na Pohorju. Kljub temu, da so v tem prostoru prisotne različne dejavnosti človeka, ki imajo tako ali drugače pomemben vpliv na okolje, pa je pestrost vrst in prisotnost posameznih vrst dobra. Ohranjanje obstoječega stanja ne narekuje zgolj potreba posamezne vrste, pač pa predvsem dejstvo, da je na področju favne še kar veliko neraziskanega.

Nobena populacija posamezne živalske vrste, ki živi na Pohorju ni neodvisna od populacij, ki so prisotne v neposredni bližini. Neposredni stiki med njimi ali bolje rečeno posameznimi deli populacij so redni in nujno potrebni za pestrost genskega fonda in s tem povezanimi možnostmi za preživetje. Zato ni dovolj, da na Pohorju obravnavamo posamezne populacije ali dele populacij kot celoto, ampak jih je nujno potrebno obravnavati v širšem prostoru. Ostaja pa dejstvo, da je Pohorje z vsemi svojimi značilnostmi prostor, na katerem se lahko rešujejo bistveni problemi in blažijo negativne posledice človekove dejavnosti na širšem prostoru.

Kot že omenjeno, se v GGE pojavlja veliko število vrst. Opisane so le nekatere pomembnejše oz. kvalifikacijske vrste, vezane na gozdne površine znotraj GGE, ki so predlagane na območju Natura 2000 (Naravovarstvene smernice) in najpomembnejše vrste divjadi oz. prostoživeče živali, ki so predmet lova.

Najpomembnejše vrste divjadi, oz. prostoživeče živali, ki so predmet lova v GGE Ruše

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	Travišča, polodprt gozdni prostor, koridorji za prehode med ekosistemi, ustrežna dolžina gozdnega roba.	stabilna	ugodno	-
Navadni jelen (<i>Cervus eaphus</i>)	Strnjeni gozdovi z osredki kmetijskih površin, ki nudijo pašni prostor.	stabilna - redka	povprečno	-
Gams (<i>Rupicapra rupicapra</i>)	Strnjeni gozdovi na strmih skalnatih in nedostopnih pobočjih.	stabilna - redka	povprečno	Kontrola motenj - nemira
Divji prašič (<i>Sus scorfa</i>)	Gozdovi bukve, gradna in kostanja, z večjimi ali manjšimi kmetijskimi površinami.	stabilna	ugodno	-
Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	Strnjeni gozdovi in agrarna do gozdnata krajina z veliko gozdnih robov in omejkov.	stabilna	ugodno	-
Kuna belica (<i>Martes foina</i>)	Agrarna do gozdnata krajina z veliko gozdnih robov in omejkov	stabilna	ugodno	-
Siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	Agrarna krajina in smetišča.	stabilna	ugodno	-

Srnjad je prisotna na celotnem območju enote, njena relativna številčnost pa pada z višjimi nadmorskimi višinami na jugozahodu enote ter z bližino mest in naselij na severovzhodu enote.

V vzhodnem delu enote prevladuje kmetijska in primestna krajina z veliko poseljenostjo, industrijskimi kompleksi in prepletenostjo s cestnim omrežjem. Gozdovi se nahajajo v manjših kompleksih med njivami in travniki. Z vidika prehranske pestrosti predstavlja ta krajina ugoden habitat za srnjad, z vidika obremenjenosti s prometom in nemirom pa je stanje manj ugodno.

Proti jugozahodu se začnejo nadmorske višine dvigovati, ravninskega sveta je vse manj. Krajina iz kmetijske preide v gozdnato in nato v gozdno. Poseljenost je precej manjša, kot v nižini. Večji gozdni kompleksi se prepletajo predvsem s travniki, pašniki in deloma njivskimi površinami. Prevladujejo mešani gozdovi smreke in bukve s precejšnjo primesjo kostanja, gabra in plodonosnih drevesnih vrst. To območje predstavlja za srnjad ugoden habitat. Obremenjenost s prometom, hrupom in ostalimi dejavniki nemira je nekoliko manjša kot v nižini.

Na skrajnem jugu in jugozahodu enote v gorskem in podgorskem pasu prevladujejo gozdovi. Krajina preide v gozdno, pašnih površin je malo. Nadmorske višine so tu nad 800 m. Gozdovi so tako po sestojni zgradbi kot po drevesni sestavi manj pestri in mozaični kot v nižjih predelih. Prevladujeta smreka in bukev, kostanj pa izgine. Z vidika prehranskih zmogljivosti za srnjad je stanje v tem delu enote manj ugodno kot v gričevnatem delu GGE. Tudi zimske razmere so v tem delu občutno ostrejšje kot v nižini. Zaradi smučišč in tekaških prog, je nemir tukaj prisoten tudi v zimskem času.

Jelenjad je v GGE prisotna v gozdnati in v gozdni krajini, predvsem v zimsko pomladanskem času.

V tem višinskem pasu prevladujejo večji kompleksi gozdov med katere se zajedajo pašne površine, ki pa jih je vse manj, posledica tega pa je zmanjšanje prehranskih zmogljivosti za jelenjad. Na populacijo prav tako negativno vplivajo motnje iz okolja, predvsem hrup, ki je posledica vožnje z avtomobili, motokros motorji in motornimi sanmi. Ti dejavniki povzročajo povečano porabo energije pri jelenjadi zaradi nemira in posledično večjo porabo hrane. Populacijo jelenjadi v GGE lahko zaenkrat ocenimo kot stabilno, čeprav je stanje v habitatih iz navedenih razlogov vse manj ugodno.

Tudi za **gamsa** velja, da nanj negativno vplivajo motnje v obliki nemira (motokros motorji, motorne sani, kolesa), ki se žal dogajajo tudi v zanj primernih predelih enote, strmi predeli nad vodotoki (Bistrica, Blažovica, Lobničica), in nad 1000 m.n.v..

Divji prašič je v GGE stalno prisoten. Njegov vpliv na rastlinsko komponento gozdnega ekosistema ni problematičen, vedno pogosteje pa prihaja v nižjeležeče predele na negozdne površine – pašnike, travniki in njive. Tukaj ima lahko negativen vpliv.

Od zveri je najpogostejša **lisica**, ki si je v zadnjem obdobju brez stekline močno opomogla. **Kuna belica** je v zadnjem desetletju prav tako številčnejša. **Jazbec** je prisoten povsod v večjih gozdnih kompleksih, številčnost pa se ne povečuje.

V enoti so prisotne številne vrste ptic, ki so v določenem delu življenjskega ciklusa vezane na gozd oz. na prostor, v katerem ima gozd pomembno vlogo. Za prehrano, gnezdenje in kritje je za te številne vrste gozd z gozdnim robom zelo pomemben. Med ujedami najdemo pogosto kanjo, kragulja in skobca, v nižinskem delu še postovko. Med nočnimi ujedami najdemo lesno sovo, malo uharico, malega skovika in koconogega čuka. Ptice vezane na vodne habitate so pogostejše v bližini reke Drave in njenih večjih pritokih.

Kvalifikacijske vrste območij NATURE 2000

Preglednica 6/D-SH: Stanje habitatov kvalifikacijskih vrst območij NATURE 2000

Vrsta	Opis habitata	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja habitata
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	Vrsta se pojavlja ob potokih, kjer je strmec v okviru opredeljenih ekoloških zahtev, višino 600 m. Zgornji predeli potokov: Bistrica, Blažovnica, Pekrski potok–Meniški graben, Pohorski potok in Radvanjski potok.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje ribe), v času levitve je pogost tudi kanibalizem. Potrebuje osenčene potoke, kjer ima obrežna vegetacija sklenjene krošnje, da se voda v času poletnih mesecev ne pregreva. Ogrožen je zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste signalnega raka. Bistven habitat: naravno ohranjeni potoki.	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Vrsta se pojavlja na celotnem območju POO Pohorje, zlasti na območjih mokrišč, občasnih vodnih teles (luže, z vodo zapolnjene kolesnice).	Vrsta je splošno razširjena in je relativno pogosta, živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk, ki se selijo tudi do 1200 m daleč od vode in imajo tako boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Parjenje poteka od sredine aprila do začetka avgusta, letno so mogoča do tri paritvena obdobja. Prezimujejo na kopnem med septembrom (oktobrom) in koncem marca. Bistven habitat: habitati v zgodnjem stadiju naravne sukcesije v gozdu (mlake, luže ipd.).	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Vrsta	Opis habitata	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja habitata
gozdni postavnež (<i>Euphydryas matura</i>)	Vrsta se pojavlja na skrajnem vzhodnem delu Pohorja (obrežni pasovi ob potokih).	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene in vrzelaste gozdove z drevesnimi vrstami iz rodov jesen (<i>Fraxinus</i>), topol (<i>Populus</i>) in vrba (<i>Salix</i>), z visokim deležem grmovja v podrasti in gozdnih robovih, z dobro razvitim zeliščnim slojem kot tudi vrstno bogate travnike v neposredni bližini, v dolinah potokov in rek od nižin do 800 metrov nadmorske višine. Gosenice potrebujejo mlada drevesa navedenih hranilnih rastlin v času od poletja do jeseni in različnih zeliščnih in grmovnih vrst spomladi. Odrasli metulji potrebujejo cvetoče nektarialne rastline kot so navadna kalina (<i>Ligustrum vulgare</i>) in dobrovita (<i>Viburnum lantana</i>) ter travniške cvetnice (predvsem travniška izjevka (<i>Succisa pretensis</i>)) za prehrano v času od maja do julija ter mlada drevesa rodov <i>Fraxinus</i> , <i>Populus</i> in <i>Salix</i> za odlaganje jajčec od junija do julija. Odrasli metulji potrebujejo tudi gole vlažne peščene površine za oskrbo z minerali. Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije (obrežna vegetacija v grapah potokov predstavlja rastišča velikega jesena). Bistven habitat: sestoji velikega jesena (grape vodotokov) in travišča v neposredni bližini.	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Vrsta se pojavlja na večjem območju SV dela Pohorja in je vezana na gozdne robove, brežine ob gozdnih prometnicah.	Potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov. Za prehrano gosenic so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov <i>Lamium</i> , <i>Urtica</i> , <i>Epilobium</i> in spomladi zlasti <i>Corylus</i> , <i>Rubus</i> , <i>Lonicera</i> , <i>Salix</i> in <i>Quercus</i> . Za prehrano odraslih osebkov so julija in avgusta potrebne v gozdovih, gozdnih robovih, jasih in travnikih ob gozdovih cvetoče medonosne rastline, zlasti <i>Eupatorium</i> , <i>Origanum</i> , <i>Solidago</i> in <i>Cirsium</i> . So dnevno - nočne vrste, občutljive na svetlobno onesnaženje - odrasli metulji potrebujejo v nočnem času temo za zavetje pred plenilci in za nemoteno razmnoževanje. Bistven habitat: presvetljeni gozdovi z visokim deležem jas, strukturiran gozdni rob z zeliščnim slojem in ekstenzivnimi travniki v bližini.	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)	Vrsta se nahaja primarno v območjih ohranjenih bukovih gozdov. Na območju se pojavlja posamezno vse od nižin do nadmorske višine 1000 metrov.	Hrošči se pojavljajo od srede julija do srede avgusta, na posekanem bukovem lesu (cepanice, poškodovana debela in veje). V posekan les odlagajo jajčeca. Če tega ni odlagajo samice jajčeca tudi v sveže poškodovan bukov les in panje. Le iz slednjih se razvije nov zarod te vrste, v vseh drugih primerih, kot so cepanice in debela, do razvoja ne pride, ker je ta bukov les porabljen v gospodarske namene in do razvoja ličink sploh ne pride. Hrošči se pojavljajo bukovih gozdovih med 600 in 1200 m n. v.. Bistven habitat: sklenjeni zreli bukovi gozdovi z več odmrle lesne mase bukovega lesa.	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Vrsta	Opis habitata	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja habitata
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	Vrsta se pojavlja na celotnem območju POO Pohorje, zlasti na območjih mokrišč, občasnih vodnih teles (luže, z vodo zapolnjene kolesnice).	<p>Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm. Je vrsta gričevnatega in hribovitega sveta. Najraje se razmnožuje v srednje velikih stoječih mirnih vodah z bujnim obrežnim in vodnim rastlinjem in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo. Prisotnosti rib večinoma ne tolerira. Kopenski habitati so pomembni predvsem kot prehranjevalni habitati in prezimovališča. Prehranjevalni habitati so predvsem ekstenzivni vlažni travniki, prezimovališča pa najde v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu in podobnim. Za ohranjanje vrste je pomemben obstoj ekoloških koridorjev, ki vse habitate na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto. Začetek selitev na mrestišča je med sredino marca in sredino maja, zapustijo pa jih med koncem maja in začetkom avgusta, kar je predvsem v bolj sušnih območjih močno odvisno od padavin. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Prezimovanje je možno tako na kopnem kot v vodi, na prezimovališča pa se umaknejo med oktobrom in novembrom. Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, ribolovna in ribogojitvena dejavnost (predvsem vlaganje rib in eutrofikacija), intenzivno kmetijstvo ter fragmentacija habitata (ceste in promet).</p> <p>Bistven habitat: stoječe mirne vode z bujnim obrežnim pasom in vodnim rastlinjem brez rib.</p>	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)	Vrsta se pojavlja na območju SV dela Pohorja	<p>Največji kačji pastir v Evropi naseljujejo le primarne habitate - majhne, naravno ohranjene gozdne potoke v gričevnatem svetu, ki še niso bili podvrženi človekovemu vplivu. Samica odlaga jajčeca v vlažen pesek na robu struge. Večino življenja preživi v stadiju ličinke (3 do 5 let) v majhnih gozdnih potokih z naravno strugo in z ustreznim peščenim, rahlo muljastim dnom. Pogosto so struge sredi poletja suhe, vendar jeseni znova najdemo ličinke, ki so sušo preživele zakopane globlje v podlagi. V vodi se ličinke večkrat levijo (nepopolna preobrazba), pred zadnjo levitvijo pa zlezajo iz vode in se preobrazijo v krilate odrasle osebkke, ki živijo manj kot dva meseca od junija do druge polovice avgusta. Samci patrolirajo po strugi potoka, lahko pa se tudi do nekaj kilometrov oddaljijo od matičnega potoka. Odrasli in ličinke so plenilci.</p> <p>Ogrožajo ga onesnaževanje, regulacije ter vsi posegi v struge vodotokov, vključno z odstranjevanjem obrežne vegetacije (povečano pregrevanje in izhlapevanje vodotoka in vlažne podlage), gradnjo gozdnih vlak čez in ob vodotokih ipd.</p> <p>Bistven habitat: naravno ohranjeni gozdni potoki s peščenim dnom.</p>	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**

Splošni opis gozdnogospodarske enote

Vrsta	Opis habitata	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja habitata
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	Vrsta opredeljuje celotno območje PVO Pohorje.	Naseljuje iglaste in jelovo-bukove gozdove z jasami nad 800 m. n. v.. V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži, gnezdi od marca do julija, za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna in gozdnimi jasami ali posekami v območju ca. 1 km ² . Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). Ogroža ga intenzivnost gospodarjenja v starejših gozdnih sestojih in odstranjevanja stoječih starejših odmirajočih dreves. Bistven habitat: sklenjen gorski gozd med 800 in 1800 m. n. v..	nihajoč trend (F)*
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	Vrsta opredeljuje celotno območje SPA Pohorje - mešani in presvetljeni gozdovi z jasami in posekami.	Gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Je stalnica, ki gnezdi od aprila do julija. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. Mladiči so begavci (po izvalitvi zapustijo gnezdo in do samostojnosti hodijo s starši). Za uspešno gnezditev potrebuje območje od 10 – 30 ha strukturiranega gozda s podrastjo, jasami oz. posekami, kjer je dovolj plodonosnih rastlin, zlasti leske, jerebika, jelše, breze. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Zato ga ogroža opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah. Bistven habitat: mirni mešani in presvetljeni gozdovi z jasami in posekami	neznan trend (Ukn)*
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Vrsta opredeljuje celotno območje SPA Pohorje izvemši večja območja travinj in zaselkov.	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla. Bistven habitat: mešani bukovo-jelovi in iglasti gozdovi z višjim deležem sušic in odmrlega drevja	neznan trend (Ukn)*

Splošni opis gozdnogospodarske enote

Vrsta	Opis habitata	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja habitata
črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)	Vrsta opredeljuje celotno območje PVO Pohorje izvemši večja območja travinj in zaselkov.	Je precej redkejša kot bela in živi bolj skrito življenje. Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sloveniji, kjer sodi med redke gnezdičke, so to najpogosteje belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so prepredeni s potočki in manjšimi močvirji. Za gnezditveno uspešnost, poleg gozda z visokimi debelimi drevesi in mirnimi conami, potrebuje v polmeru do 4 km od gnezda prehranjevalne površine - prevladujoči vlažni travniki, stoječe in tekoče sladke vode. Je selivka, gnezdi od aprila do julija, mladiči so gnezdomci. Hrani se pretežno z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji. Ogroža jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva ter uničevanje in poslabševanje njenega prehranjevalnega habitata (sečnja vegetacije, eutrofikacija, intenzifikacija, ribolovna dejavnost, promet idr.) Bistven habitat: večji, mirni gozdni sestoji, prepredeni z močvirji in potoki, vlažnimi travniki.	stabilen trend (S)*
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Vrsta opredeljuje celotno območje POV Pohorje.	Prebiva v iglastih in jelovo-bukovih gozdovih z jasami in posekami do 1000 metrov. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju 2–10 km ² . V Sloveniji je redka gnezdička gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov. Je stalnica. Samec celo leto brani teritorij. Gnezdi od aprila do julija, mladiči so gnezdomci. Gnezdo naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Hrani se pretežno z s pticami pevkami (meniščki, ščinkavci, čički ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi in zmanjševanje deleža odmrlega in propadajočega drevja ter fragmentacija njegovega habitata. Bistven habitat: presvetljeni iglasti in jelovo bukovi gozdovi z več odmrle lesne mase (dupla)	neznan trend (Ukn)*
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	Vrsta se pojavlja na obrežju reke Drave.	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4-10 km od gnezda pa odprto krajino. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi kožekrilci (ose, sršeni, čmrlji), spomladi tudi z drugimi žuželkami, dvoživkami, plazilci, malimi sesalci, jajci in mladiči ptic, občasno tudi s sadeži. Žuželkam v letu sledi do gnezda, ki ga nato izkoplje (koplje tudi do globine 40 cm). Je selivka, gnezdi od sredine aprila do septembra, mladiči so gnezdomci. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu (gospodarjenje z gozdovi). Bistven habitat: odprti mirni gozdovi z jasami in bližina mozaične kmetijske krajine.	neznan trend (Ukn)*

Splošni opis gozdnogospodarske enote

Vrsta	Opis habitata	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja habitata
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	Celotno ovršje POV Pohorje nekako nad 1200 m. n. v..	Prebiva v zrelih iglastih, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja (gozdni rezervati) v višjih legah. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa, kjer je lubje že odpadlo. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji, gnezdi od maja do junija. Mladiči so gnezdomci. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja). Bistven habitat: zreli smrekovi sestoji z velikim deležem odmrlega stoječega drevja.	padajoč trend (D)*
belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>)	Vrsta se pojavlja na obrežju reke Drave	Prebiva v odprtih listnatih gozdovih, pri nas v poplavnih hrastovo-belogabrovih, redkeje v visokodebelnih sadovnjakih. V Sloveniji je redka gnezdilka vzhodnega dela države. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z dupli, odmrli in debelimi drevesi v območju ca 1 ha. Gnezdi v naravnih duplih ali duplih, ki so jih iztesale žolne in detli, po navadi visoko nad tlemi. Je selivka. Gnezdi od aprila do julija, mladiči so gnezdomci. Nekateri samci istočasno gnezdiijo z dvema samicama. Hrani se s členonožci, v času gnezditve so zanj zelo pomembne gosenice. Lovi v zraku s preže, žuželke pa pobira tudi z listja in vej. Ogroža ga izsuševanje poplavnih gozdov in intenzivno gospodarjenje z njimi (odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja). Bistven habitat: odprti, listnati, starejši in poplavni gozdni sestoji z več odmrle lesne mase.	neznan trend (Ukn)*
pivka (<i>Picus canus</i>)	Vrsta se pojavlja na obrežju reke Drave	Naseljuje mešane in listnati gozdovi, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto, gnezdi od marca do maja, mladiči so gnezdomci. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic. Bistven habitat: zreli mešani listnati gozdovi, rečne loke in mejice.	neznan trend (Ukn)*

Vir: Splošna ocena populacije (SDF, Stanje ohranjenosti po poročilu RS po 17. členu Direktive o habitatih iz leta 2019; Poročilo RS po 12. členu Direktive o pticah 2019). Opombe: * na celotnem območju Natura 2000 Slovenije, ** na celotnem območju alpske biogeografske regije.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozdov se je ugotavljala z uporabo digitalnih ortofoto posnetkov (DOF25) izdelanih leta 2019 (Geodetske podlage ZGS, 2019), LIDAR posnetkov izdelanih leta 2016 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2019), digitalnih katastrskih načrtov povzete po GURS iz leta 2020 (Geodetske podlage ZGS, 2020), rabe tal povzete po MKGP iz leta 2020 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2020) ter terenskih ogledov.

Površina gozdov, ki smo jo dobili z digitalizacijo, znaša 3.304,12 ha in se je glede na preteklo ureditveno obdobje zmanjšala za 10,46 ha, kar je pretežno posledica krčitve gozdov za kmetijske namene in za urbanizacijo (Pekre), ter spremenjenega načina zajemanja površin gozdov in drugih gozdnih in negozdnih površin v gozdnem prostoru (gozdni rob, zaraščajoče površine, obore, infrastrukturni objekti, gozdne prometnice ...). V enoti z 80,4 % prevladujejo zasebni gozdovi. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je delež državnih gozdov povečal iz 16,0 na 18,6 % (površina se je povečala za 82,37 ha), delež gozdov lokalnih skupnosti se je povečal iz 0,4 na 1,0 % (površina iz 13,15 na 34,13 ha), delež zasebnih pa zmanjšal iz 83,6 na 80,4 % (površina se je zmanjšala za 113,81 ha). Spremembe so posledica drugačne obravnave solastništva pri izračunih površin.

Preglednica 7/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (vir: digitalizacija)

	Zasebni gozdovi (ha)	Državni gozdovi (ha)	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (ha)
Površina gozda	2.656,81	613,18	34,13	3.304,12
Delež (%)	80,4	18,6	1,0	100,0

Podatki za posestno sestavo zasebnih gozdov so bili pridobljeni iz indeksa gozdnih posestnikov po podatkih zemljiškega katastra (Preglednice od 8 do 10). Površina gozda, ki je bila ugotovljena z digitalizacijo, je za 3,36 ha večja od katastrskih površin parcel zajetih v gozd. V GGE prevladuje majhna gozdna posest. Skupno število vseh zasebnih posesti je 1.596 (Preglednica 8). Prevladuje srednja gozdna posest. Posesti površine 1 do 30 ha je 66,5 %. Posest je najbolj razdrobljena v nižinskem in vzhodnem delu GGE.

Povprečna velikost gozdne posesti meri 1,66 ha in se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem povečala za 0,13 ha, leta 2011 je znašala 1,53 ha.

Preglednica 8/LS: Posestna struktura po posesti (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Število posesti	Površina (ha)	Delež po gozdni površini (%)	Pov. posest (ha)
do 1 ha	1.229	278,04	10,5	0,23
1 do 5 ha	270	575,25	21,7	2,13
5 do 10 ha	42	296,98	11,2	7,07
10 do 30 ha	38	614,02	23,1	16,16
30 do 100 ha	16	772,18	29,1	48,26
nad 100 ha	1	116,99	4,4	116,99
Skupaj	1.596	2.653,45	100,0	1,66

Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki) (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	77,0	77,0	10,5	10,5
1 do 5 ha	16,9	93,9	21,7	32,2
5 do 10 ha	2,6	96,5	11,2	43,4
10 do 30 ha	2,4	98,9	23,1	66,5
30 do 100 ha	1,0	99,9	29,1	95,6
nad 100 ha	0,1	100,0	4,4	100,0
Skupaj	100,0		100,0	

V zadnjem desetletju se je povečalo skupno število lastnikov s solastniki iz 1.092 na 1.596. Število lastnikov s solastniki se je spremenilo v vseh velikostnih razredih (Preglednica 10).

Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Leto 2011		Leto 2021		
	Število posesti	Delež (%)	Število posesti	Delež (%)	Število posesti (kumulativa)
do 1 ha	723	7,9	1.229	10,5	10,5
1 do 5 ha	274	21,2	270	21,7	32,2
5 do 10 ha	48	12,1	42	11,2	43,4
10 do 30 ha	30	18,1	38	23,1	66,5
30 do 100 ha	14	24,6	16	29,1	95,6
nad 100 ha	3	16,1	1	4,4	100,0
Skupaj	1.092	100,0	1.596	100,0	

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

GGE združuje dve, v prometnem pomenu dokaj različni območji. Večji del enote po površini zajema strnjen kompleks pohorskih gozdov nad 500 metrov nadmorske višine, kjer je gostota produktivnih prometnic za gozdno proizvodnjo višja. Nižje in ob vznožju Pohorja je poseljenost precej večja, gozdnatost in strnjenost gozdov pa manjša. V nižini je prometno omrežje izredno gosto, a praktično v celoti neproduktivno. Glavne prometne žile so državna cesta Maribor–Ruše–Puščava, ter občinski cesti Bistrica ob Dravi–Pečke in Ruše–Glažuta–Mariborska koča.

Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	56,9	0,0	56,9	17,2
Javne ceste	77,9		222,6	23,5
Skupaj	134,8		279,5	40,8

Opomba: pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Omrežje gozdnih cest v enoti znaša skupno 56,9 km, pri čemer so vključeni tudi deli cest, ki potekajo po meji dveh GGE, in se kot tako ni bistveno spremenilo v primerjavi s prejšnjim desetletjem. Pričakovano se je zaradi bližine mesta v desetletju dodatno razvilo javno prometno omrežje, ki je z več kot 200 km izredno gosto prepredeno, a je le manjši del tega omrežja tudi pogojno produktiven. Nalaganje lesa na teh cestah je namreč možno le pod pogoji ki jih določajo upravljavci cest. Gostota produktivnih cest v enoti tako znaša 40,8 m/ha in ob danih terenskih razmerah omogoča racionalno gospodarjenje z gozdovi. Kakovost javnih cest se je v zadnjem desetletju izboljšala, ceste so dobro utrjene in vzdrževane.

Preglednica 12: Pregled gozdnih cest po dolžinah, občini, kategoriji in posebnem režimu prometa

Šifra ceste	Ime ceste	Dolžina (m)	Občina	Kategorija	Posebni režim prometa
123122	Šola - čolnarne	1.142	Maribor	G1	
123061	Pečke - Kobi	1.008	Ruše	G1	
123006	Poštela - Trikotna jasa	2.144	Maribor	G1	
123062	Kobijeva rida - Partizanka	6.312	Ruše	G2	
123057	Pečke - Glažuta	5.350	Ruše	G2	posebni režim uporabe od 15.12. do 15. 4.
123040	Srnčeva hruška - Pragozd	1.479	Ruše	G2	
123002	Kordek - Bolfenk	8.040	Maribor	G1	posebni režim uporabe od 15.12. do 15. 4.
123002	Kordek - Bolfenk	158	Ruše	G1	
123001	Sp. Marin - Markovo	2.158	Maribor	G2	
124565	Odcep Zarja - razglednik	897	Ruše	G3	
123150	Jurček - Pliberšek	1.312	Ruše	G3	
123125	Partizanka - Videc	441	Maribor	G3	
123125	Partizanka - Videc	2.557	Ruše	G3	posebni režim uporabe od 15.12. do 15. 4.
123124	Areh - Partizanka	2.373	Ruše	G3	posebni režim uporabe od 15.12. do 15. 4.
123123	Apnica - Lovska koča	579	Ruše	G3	
123121	Odcep Žičnica	300	Maribor	G3	
123120	Oddelek 53	1.823	Maribor	G3	
123064	Jegerhaus - Videc	1.167	Ruše	G3	
123063	Jegerhaus odcep	1.251	Ruše	G3	
123063	Jegerhaus odcep	104	Maribor	G3	
123060	Pečke - Odd. 108	957	Ruše	G3	
123059	Odcep - Petrič	2.119	Ruše	G3	
123058	Odcep Klauzen	1.148	Ruše	G3	
123054	Cojzerca - Vlečnica	1.403	Ruše	G3	
123053	Glažuta - Aréh	2.201	Ruše	G3	posebni režim uporabe od 15.12. do 15. 4.
123052	Ovčja ravna - Glažuta	1.589	Ruše	G3	
123051	Apnica - Kruhečov travnik	1.343	Ruše	G3	
123050	Čander - Falež	1.232	Ruše	G3	
123045	Ovčja ravna - Cojzarica	1.066	Ruše	G3	posebni režim uporabe od 15.12. do 15. 4.
123005	Odcep požgana frata	1.253	Maribor	G3	
123004	Kostanj - Grušovnik	838	Maribor	G3	
123044	Apnica - Grizold	1.138	Ruše	G3	
Skupaj		56.882			

V občino Maribor je zajetih 18,2 km (32,1 %) gozdnih cest, v občino Ruše pa 38,6 km (67,9 %). V zasebnih gozdovih poteka 85,4 % gozdnih cest, v državnih gozdovih pa 14,6 %. V občinskih gozdovih gozdnih cest ni.

Glede na namen, rabo in tehnične elemente se gozdne ceste razvrščajo v naslednje kategorije:

- 22 % je uvrščenih v kategorijo G1. To so gozdne ceste, na katerih je poleg prometa namenjenega gospodarjenju z gozdom pomemben tudi vsakodnevni javni promet, ki lahko preseže tudi 50 % delež. Na teh gozdnih cestah se zagotavlja tekoče vzdrževanje tudi v obliki zimskega pluženja.
- 27 % je razvrščenih v kategorijo G2. To so gozdne ceste, ki odpirajo več kot 1.000 ha gozda in na njih prevladuje promet, namenjen gospodarjenju z gozdovi. Na teh gozdnih cestah se zagotavlja vzdrževanje po potrebi oziroma tekoče vzdrževanje, če cesta vodi do kmetij.
- 51 % je razvrščenih v kategorijo G3. To so gozdne ceste, ki odpirajo manj kot 1.000 ha gozda in na njih prevladuje promet, namenjen gospodarjenju z gozdovi. So delno utrjene in so prevozne v suhem vremenu, vzdrževanje se zagotavlja po potrebi.

V katastru gozdnih cest je evidentiranih 29 cest, od katerih ima 6 gozdnih cest določen posebni režim prometa. Slednji je v sodelovanju z lastniki in lokalno skupnostjo uveden za zagotavljanje varnosti v zimskem času. Vseh 6 cest poteka na območju smučišč, kjer v zimskem času in v času obratovanja smučišč promet ni dovoljen.

Preglednica 13/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 m	200-400 m	400-600 m	600-800 m	800-1200 m	nad 1200 m
S traktorjem	2.479,87	75,05	11,7	60,2	22	4,6	1,5	0
Z žičnico	4,08	0,12	68,4	31,6	0	0	0	0
Kombinirano I	820,17	24,82	27,3	54,1	17,2	1,4	0	0
Skupaj	3.304,12	100,00	15,6	58,7	20,8	3,8	1,1	0

Na 75 % površin enote prevladuje traktorsko spravilo lesa, na četrtini površin (24,8 %) se zaradi strmih terenov kombinira ročno predspravilo s traktorskim. V zadnjem desetletju se je odprtost gozdov s traktorskimi vlakami povečala za slabih 5 % in trenutno znaša 101 m/ha. Ovršni deli enote zaradi blagih naklonov omogočajo strojno sečnjo. Čistih žičničarskih terenov je le za vzorec na območju Lobničice in Bezgovca, pri čemer so spravilne razdalje za klasične žičnice zaradi pobočnega poteka gozdnih cest relativno kratke. Predvsem v zasebnih gozdovih se v zadnjem obdobju odpirajo tudi gozdovi, ki zaradi konfiguracije in naklonov terena mejijo na žičnično spravilo.

Pri spravilu lesa prevladujejo adaptirani kmetijski traktorji z različno stopnjo prilagoditev za delo v gozdu. Traktorji so zelo raznoliki in so se predvsem v zadnjem obdobju tudi na račun spodbud iz Programov razvoja podeželja posodobili, tako po velikostih in močeh kot po nadgradnjah, za delo v gozdu. Prevladujejo traktorji znamke Massey Ferguson, John Deere, Steyr, Lindner in Valtra. Večinoma so danes že opremljeni z montažnimi tritočkovnimi vitli (Tajfun, Krpan) z daljinskim upravljanjem in vlečno močjo nad 6 ton. Sočasno se z intenzivnim posodabljanjem tehnološkega parka hitro uveljavljajo traktorske prikolice s hidravlično nakladalno napravo. V zasebnem sektorju sečnjo lastniki le deloma opravijo sami. Manjši lastniki in predvsem denacionalizacijski upravičenci praviloma vse storitve najemajo.

Pri spravilu lesa v državnih gozdovih se največ uporabljajo adaptirani kmetijski traktorji s pogonom na vsa kolesa, opremljeni z daljinsko vodenimi večbobenskimi vitli, v višjih ovršnih legah pa tudi strojne kompozicije sestavljene iz harvesterja in forvarderja. Družba SiDg kot upravljalca v državnih gozdovih, izvajalca del za vsako delovišče praviloma vsakič znova išče z javnimi razpisi, manjši del (do 20 %) pa opravijo s svojo delovno silo in mehanizacijo.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

V GGE leži del mestne občine Maribor, ki je regijsko središče z bolnišnico in univerzo in hkrati sedež upravne enote. GGE zajema tudi večji del občine Ruše. Razen Maribora imajo naselja na obravnavanem področju obliko gručastih vasi. Le v višjih predelih so osamljene višinske kmetije (celki). Poselitev se v tem delu Pohorja neha na nadmorski višini med 500 in 600 m. n. v.. Lesno–predelovalne industrije je v obravnavanem okolju relativno malo.

Mestna občina Maribor

Občina Maribor je del podravske statistične regije. Meri 148 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 40. mesto, po številu prebivalcev pa na 2. mesto.

Statistični podatki za leto 2019:

Sredi leta 2019 je imela občina 112.095 prebivalcev (55.440 moških in 56.655 žensk). Na kvadratnem kilometru površine občine je živel povprečno 760 prebivalcev, gostota naseljenosti je tu večja kot na ravni celotne državi (103 prebivalci na km²).

Število živorojenih je bilo nižje od števila umrlih. Naravni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil v tem letu negativen, znašal je -2,9 (v Sloveniji -0,6). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo nižje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil pozitiven, znašal je 8,6. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil pozitiven, znašal je 5,7 (v Sloveniji 7,2).

Povprečna starost občanov je bila 45,0 leta in tako višja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,4 leta).

Med prebivalci te občine je bilo število najstarejših, tako kot v večini slovenskih občin, večje od števila najmlajših, na 1.000 oseb je prebivalo 179 oseb starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja za to občino višja od vrednosti indeksa za celotno Slovenijo (indeks 133). Pove pa tudi, da se povprečna starost prebivalcev občine dviga v povprečju hitreje kot na ravni celotne države.

Med osebami v starosti 15 let–64 let (tj. med delovno sposobnim prebivalstvom) je bilo približno 58 % zaposlenih ali samozaposlenih oseb (tj. delovno aktivnih), kar je manj od slovenskega povprečja (66 %).

V obravnavanem letu je bilo v občini zbranih 438 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, kar je 79 kg več kot v celotni Sloveniji.

Delež kmečkega prebivalstva je v občini padel na okoli 1%. Več kot polovica aktivnega prebivalstva je zaposlenih v terciarnih in kvartarnih dejavnostih (storitve, šolstvo zdravstvo, ...). Po oceni prihaja dnevno v mesto na delo okoli 40.000 ljudi.

Gradnja stanovanjskih naselij in športno - turističnih kapacitet, ki posegajo tudi v gozdni prostor, je močnejša na desnem bregu Drave. Nekatera naselja v bližini Maribora, ki ležijo v GGE (Razvanje, Radvanje, Pekre), so že svojevrstna spalna naselja, ki zaživijo popoldan, ko se ljudje vrnejo z dela. Bolj običajni »vaški naselji« v GGE na področju občine Maribor sta še Limbuš in Laznica.

Občina Ruše

Občina Ruše je del podravske statistične regije. Meri 61 km². Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 114. mesto, po številu prebivalcev pa na 75 mesto.

Statistični podatki za leto 2019:

Sredi leta 2019 je imela občina 7.038 prebivalcev (3.540 moških in 3.498 žensk). Na kvadratnem kilometru površine občine je živel povprečno 116 prebivalcev; gostota naseljenosti je bila večja kot na ravni celotne države (103 prebivalci na km²).

Število živorojenih je bilo nižje od števila umrlih. Naravni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil v tem letu negativen, znašal je -2,3 (v Sloveniji -0,6). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo višje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil negativen, znašal je -5,4. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil negativen, znašal je -7,7 (v Sloveniji 7,2).

Povprečna starost občanov je bila 45,2 leta in je višja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,4 leta).

Med prebivalci te občine je bilo število najstarejših, tako kot v večini slovenskih občin, večje od števila najmlajših. Na 1.000 oseb je prebivalo 166 oseb starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja za to občino višja od vrednosti tega indeksa za celotno Slovenijo (indeks 133).

Med osebami v starosti 15 let–64 let (tj. med delovno sposobnim prebivalstvom) je bilo približno 61 % zaposlenih ali samozaposlenih oseb (tj. delovno aktivnih), to je manj od slovenskega povprečja (66 %).

V obravnavanem letu je bilo v občini zbranih 388 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, kar je 29 kg več kot v celotni Sloveniji.

Občina zajema naselja Bezena, Bistrica ob Dravi, del Fale, Lobnico, Log, Ruše in Smolnik. Od tega v GGE ni le naselja Fala in dela naselja Smolnik (skupaj okoli 200 prebivalcev). Delež kmečkega prebivalstva je v občini padel na okoli 1,5%.

Preglednica 14: Prebivalstvo po občinah

Podatki SURS 2019	Občina	
	Maribor	Ruše
Število prebivalcev	112.095	7.038
Gostota ljudi v št./km ²	760	116
Naravni prirastek v ‰	-2,9	-2,3
Selitveni prirastek v ‰	+8,6	-5,4
Delež kmečkega prebivalstva v %*	1	1,5

*ocena

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

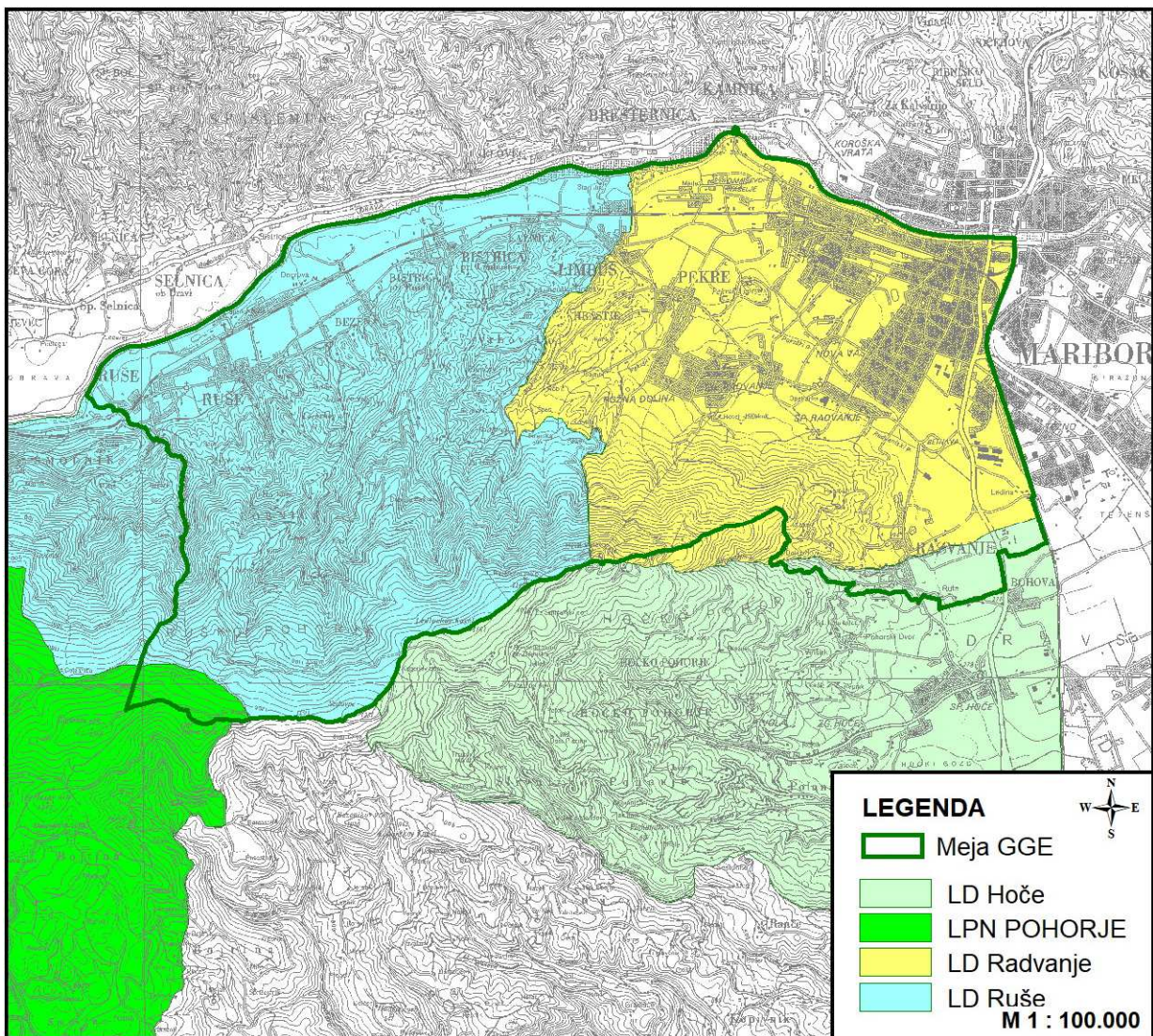
Gozdovi obravnavane enote nudijo zatočišče številnim živalskim vrstam divjadi. Najvažnejša lovna divjad v enoti je srnjad. Poleg srnjadi pomembno vlogo igrajo še jelenjad, gams in divji prašič.

Na območju GGE so štiri lovišča: LPN Pohorje, LD Hoče, LD Radvanje in LD Ruše. V enoti se nahaja pretežni del lovišč LD Radvanje in LD Ruše ostali lovišči pa segata v enoto le z manjšim delom njihove površine.

Preglednica 15/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0617	LPN Pohorje	21,61	del
0630	Ruše	2.444,49	pretežni del
0631	Radvanje	828,32	skoraj celota
0632	Hoče	9,70	del
	Skupaj	3.304,12	

Vsa omenjena lovišča spadajo v VI. Pohorsko lovsko upravljavsko območje.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

V GGE se pojavljajo predvsem posebni kmetijski sistemi vezani na pridelavo sadja in grozdja (Pekre, Limbuš, bližina Ruš).

Ostalo kmetijsko dejavnost pa lahko uvrstimo v okopavinsko - žitni tip in delno v okopavinsko - krmni tip. Prvega označuje večji delež pridelave koruze in žit, drugega pa pridelava krme in usmerjenost v živinorejo ob sočasni pridelavi okopavin (krompir, vrtnine).

Kmetijska pridelava se nahaja le v pasu do okoli 600 m. n.v.. Paša živine je v času vegetacijske sezone skoncentrirana tudi na površine smučišč na Mariborskem Pohorju. Z živinorejo (govedoreja) se ukvarjajo kmetje na zahodnem, ruškem delu GGE.

V GGE je tudi vinska cesta, ki pa zaradi slabe promocije ni dovolj znana.

1.5.3 Poselitev

Obravnava območje je bilo poseljeno zelo zgodaj v zgodovini. Na območju GGE je nekaj lokacij, ki dokazujejo poselitev v pozni bronasti dobi (Poštela z najdbami iz halštatske dobe, gomile v okolici Ruš, Limbuša) in rimskem obdobju (Vila Rustica).

Danes se na območju enote nahajata na vzhodu mesto Maribor in na zahodu mesto Ruše. Od vzhoda proti zahodu si sledijo gručasta naselja: Razvanje, Radvanje, Pekre, Limbuš, Laznica, Bistrica ob Dravi, Bezena, Ruše in Smolnik (del). Z naseljem Bistrica ob Dravi se z lokalno cesto povezuje nekoliko južneje ležeče naselje Log. Vsa naselja ležijo v nižini.

Območje Pohorja od nižine do okoli 600 m. n. v. je posejano s kmetijami - celki (npr. Zg. Marin, Čandrovo), ki so se v nekaj primerih razvile v vikend naselja (npr. Habakuk nad Razvanjem ali Markovo nad Pekrami). V višjih legah je turistično naselje okoli hotela Bellevue na Mariborskem Pohorju, koča Glažuta in dom na Pečkah.

Mesto Maribor se širi v več smeri. S širjenjem proti jugozahodu prihaja do pritiska na gozdne površine med Radvanjem in Pekrami. Hkrati so naseljem bližje gozdne površine pod močnim vplivom človeka. Pogosto je otežen dostop do gozdnih površin zaradi ograj okoli individualnih hiš.

Preglednica 16: Demografski kazalniki po občinah (SI-STAT ..., 2020)

Občina	Število prebivalcev		Gostota naseljenosti (preb./km ²)		Povprečna starost		Indeks staranja	
	2010	2020	2010	2020	2010	2020	2010	2020
Maribor	111.704	112.395	757	762	43,9	45,0	173,4	181,0
Ruše	7.298	7.002	120	115	42,5	45,5	129,3	170,2

Opomba*: Indeks staranja je razmerje med starim prebivalstvom (starim 65 let in več) in mladim prebivalstvom (starim od 0–14 let), pomnoženo s 100.

Mestna občina Maribor je imela leta 2020 112.395 prebivalcev, kar je nekoliko več kot pred desetimi leti, rahlo je narasla tudi gostota naseljenosti. Povprečna starost prebivalca je 45 let in je narasla za 1,1 leto. V občini Ruše je število in gostota prebivalcev padlo, povprečna starost prebivalca pa je narasla za kar 3 leta.

1.5.4 Infrastruktura

Enoto poleg regionalne ceste II. reda Maribor–Ruše, seka tudi železniška proga Maribor–Dravograd (zgrajena 1863). Vzhodno mejo GGE predstavlja železniška proga Maribor–Pragersko (zgrajena 1846), ki poteka izven gozdnega prostora. Območje GGE je preprejeno s številnimi občinskimi cestami, gozdnimi cestami, zasebnimi cestami in javnimi potmi.

Na območju GGE je močno razvejano tudi vodovodno omrežje, ko velikokrat poteka po gozdnem prostoru.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

V okolici Ruš se povečuje interes za izkoriščanje gramoza ob reki Dravi, kar posredno vpliva tudi na obdravske gozdne površine.

Del enote prečkajo visokonapetostni (110 KV) daljnovodi, saj je enota umeščena med dve dravski hidroelektrarni, Fala in Mariborski otok. Daljnovodi potekajo po ravninskem delu enote. Na območju pri HE Mariborski otok, v bližini Pekrske gorce ter med Limbušem in Rušami večkrat prerežejo gozdne površine.

Po prostoru enote poteka tudi plinovod, ki pa ne poteka skozi gozdove, temveč je speljan ob železniški progi. Od tega visokotlačnega voda se razvija omrežje plinifikacije, ki se v nekaterih delih (Ruše, Bistrica ob Dravi) nekoliko bolj približa gozdnim površinam.

V zadnjih letih je v okolici Maribora opaziti vedno večji interes po gradnji večjih stanovanjskih kompleksov. V ta namen je bilo v zadnjem desetletju na območju GGE izkrčenih slabih 7 ha gozdov.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Na področju GGE je pomembna dejavnost, ki je prisotna v gozdnem prostoru, turizem. Predvsem zimsko - športni turizem ima močan vpliv na del gozdnega prostora.

V zadnjih dveh desetletjih je bil povečan hotel Arena in dograjen hotel Draš. Tudi v Mariboru je zraslo nekaj novih manjših hotelov. V Rušah je bil zgrajen hotel Veter z mladinskim hotelom Vetrnica. V prostoru v neposredni bližini gozdov ob hotelu Arena je vsako leto več množičnih prireditev, ki jih obiše po več tisoč (tudi do 10.000) ljudi.

Predel Pohorja, ki leži v GGE ima 16 vlečnic, 5 sedežnic, tudi novejšo trenutno zelo popularno 6-sedežnico na območju Piskra v skrajnem zahodnem delu GGE, gondolsko žičnico (ki je izgrajena povsem na novo v 2009 po zlomu enega izmed stebrov stare »vzpenjače«), 230 ha urejenih smučišč ter 20 km prog za smučarski tek.

Zaradi dobre odprtosti in dostopnosti prostora se odvija v gozdu in gozdnem prostoru veliko pristočasnih dejavnosti od pohodništva, ježe in kolesarjenja v različnih oblikah do voženj s štirikolesniki, motorji ali motornimi sanmi. Slednje zelo negativno vplivajo na stanje ekosistemov v GGE.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Za načrtovanje ukrepov varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti, in sicer:

- 1. stopnja požarne ogroženosti: zelo velika ogroženost;
- 2. stopnja požarne ogroženosti: velika ogroženost;
- 3. stopnja požarne ogroženosti: srednja ogroženost;
- 4. stopnja požarne ogroženosti: majhna ogroženost.

Stopnje požarne ogroženosti se določajo po odsekih, pri čemer se upoštevajo:

- lastnosti gozda: sestava drevesnih vrst, razvojna faza,
- dejavniki zunaj gozda: srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, objekti v gozdu in druge posebnosti, ki povečujejo požarno ogroženost.

Gozdov z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo v GGE ni. Gozdov s srednjo požarno ogroženostjo je 1.476,95 ha, z majhno požarno ogroženostjo pa 1.827,17 ha.

Povečana požarna ogroženost naravnega okolja se pojavlja ob pomanjkanju padavin v času mirovanja vegetacije (november - marec) in v dolgih sušnih obdobjih v poletnem času, ko je tudi največji obisk ljudi v gozdovih. Problematično je izvajanje kmečkih opravil v času sušnih in vetrovnih obdobj, zlasti zažiganje travnišč ter velik obisk turistov in rekreativcev v času poletne sezone (junij, julij, avgust). V poletni sezoni se obiskovalci gozdov pogosto odločajo za kurjenje (pikniki) v gozdnem okolju. Nadzor nad to dejavnostjo je zelo težaven, saj je težko napovedati, kdaj in kje se bodo obiskovalci odločili za pripravo ognja. Posebej problematičen prostor je v tem primeru območje Betnavskega gozda, območje okrog Pohorske vzpenjače, hotela Bellevue, Areha in Glažute.

Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA 12).

V preteklem desetletnem obdobju smo v GGE zabeležili dva manjša talna gozdna požara s skupno površino 0,55 hektarja, ki nista povzročila večje škode v gozdu. Oba sta se zgodila v marcu leta 2012. Pri manjšem (0,05 ha) v odseku 17A je bil vzrok kurjenje na kmetijskih površinah in nepazljivost, pri večjem (0,5 ha) v odseku 55E pa so bili vzrok obiskovalci.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

GGE Ruše je ostala, enako kot pred desetletjem, razdeljena na 67 oddelkov s povprečno površino 49,32 ha (0,15 ha manj kot pred 10 leti) in na 258 odsekov s povprečno površino gozda 12,81 ha (0,03 ha manj kot pred 10 leti).

Meje ureditvenih enot potekajo znotraj katastrskih občin, praviloma po naravnih mejah (grebeni, jarki, potoki) in infrastrukturnih objektih (ceste, vlake) tako, da načeloma ne sekajo mej parcel. V tem obdobju se meje niso spreminjale, ali pa so se spremenile minimalno (npr. zaradi prilagajanja gozdnemu robu). V odsek so načeloma združene parcele ene vrste lastništva (zasebni gozdovi, državni gozdovi, občinski gozdovi).

Pri obnovi gozdnogospodarskega načrta se meje odsekov zaradi sprememb v lastništvu niso spreminjale. Kjer je prišlo do krčitve gozdnih zemljišč, so se površine odsekov zmanjšale, zaradi novo zajetih parcel pa povečale.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Javno gozdarsko službo opravlja Zavod za gozdove Slovenije s sedežem v Ljubljani. Gozdnogospodarska enota Ruše spada v krajevno in stvarno pristojnost Območne enote Maribor, Krajevne enote Ruše. V GGE je v skladu s svojimi pooblastili krajevno in stvarno pristojen republiški gozdarski inšpektor s sedežem Mariboru.

Območje GGE pokrivata dva gozdna revirja: Cojzarica in Bistrica. Revir Bistrica je v celoti GGE, revir Cojzarica pa pokriva le del GGE.

Upravljalec za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti je družba Slovenski državni gozdovi, d.o.o. (SiDG).

Preglednica 17: Delitev gozdov GGE na gozdne revirje glede na katastrske občine

Gozdni revir	Katastrska občina
Cojzarica	Lobnica, Ruše
Bistrica	Tabor, Studenci, Limbuš, Laznica, Bistrica Pri Limbušu,, Bistrica Pri Rušah, Zgornji Vrhov Dol, Hrastje, Pekre, Zgornje Radvanje, Spodnje Radvanje, Razvanje, Spodnji Vrhov Dol, Ob Železnici

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Osnova za vrednotenje funkcij gozdov v GGE so Gozdnogospodarski načrt za mariborsko ... (2021), , terenski opisi, Naravovarstvene smernice ... (2020), Podrobne kulturnovarstvene usmeritve ... (2020), Splošne kulturnovarstvene usmeritve ... (2017), Usmeritve s področja upravljanja z vodami ... (2020).

Območje GGE je ekološko in vegetacijsko pestro. Pohorje je pomembno ekološko območje, ki izstopa po biotski raznovrstnosti in tudi ohranjenosti. Na severu enote teče reka Drava. Med reko Dravo in Pohorjem je ravnina in del mesta Maribor.

Ekološke funkcije so poudarjene na 2.874,35 ha površine gozdov (površina vseh poudarjenih ekoloških funkcij 1. in 2. stopnje poudarjenosti). Pohorje predstavlja življenjski prostor redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Našteta območja so s stališča ohranjanja biotske raznovrstnosti izjemnega pomena, zato je v njih, na površini 2.287 hektarjev, poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 2. stopnje. To so območja NATURA 2000, ekološko pomembna območja (EPO) in mirnih con. Hidrološka funkcija je 1. stopnje poudarjenosti na površini 143 ha (1. in 2. vodovarstvena cona) , 2. stopnje je poudarjena na površini 1.1863 ha (3.vodovarstvena cona). Ob vodotoki je funkcija poudarjena linijsko, dolžina vseh vodotokov v enoti je 60 km. Gozdovi na strmih pobočjih z naklonom nad 35° imajo poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev 1. stopnje.

Socialne funkcije so poudarjene na površini 934,21 ha gozdov (površina vseh poudarjenih ekoloških funkcij 1. in 2. stopnje poudarjenosti). Socialne funkcije, turistična, rekreacijska in estetska funkcija, se pojavljajo na Mariborskem Pohorju in v okolici Areha. Bližina mesta in naselij v vznožju vplivata na obisk številnih rekreativcev in pohodnikov predvsem v poletnem času, smučanje na urejenih smučiščih pa tudi pozimi. Poučna funkcija je poudarjena ob Rozkini gozdni učni poti. Funkcija varovanja naravnih vrednot je poudarjena na območjih naravnih spomenikov in vrednot. Funkcija varovanja kulturne dediščine je poudarjena na območju kulturne dediščine (arheološka območja, spomeniki oblikovane narave).

Proizvodne funkcije so poudarjene celotni površini gozdov. Gozd v GGE predstavlja osnovo za proizvodnjo kvalitetnih sortimentov in s tem sočasno zagotavlja socialno varnost gozdnim posestnikom. Na 1. stopnji, kjer je mogoče dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar, imajo lesnoproizvodno funkcijo poudarjeno vsi gozdovi. Kljer so ekocelice, se gozdovi prepustijo naravnemu razvoju oz. se gospodari na način, ki je načrtovan za vzdrževanje ekocelice.

Funkcija pridobivanja drugih lesnih dobrin je poudarjena na območjih, kjer se se intenzivno nabirajo plodovi ter na območjih, ki so zaradi drevesne sestave primerni za čebeljo pašo.

Lovnogospodarska funkcija je poudarjena je na območju LPN Pohorje, kjer se izvaja intenzivni lovni turizem.

Funkcije gozdov so ovrednotene s tremi stopnjami poudarjenosti:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom;
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom;
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

Funkcije so ovrednotene in prikazane po funkcijskih plasteh in zajemajo gozd ter druga negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko povezana (ZG, 1993 in nasl.) ter skupaj z gozdom zagotavljajo uresničevanje funkcij (gozdni prostor). Površina gozdnega prostora je 3.416,52 ha.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti so podrobno opredeljene v poglavju 6.

Preglednica 18 prikazuje površine gozdnega prostora, v katerem se pojavljajo funkcije. Navedene so površine posameznih funkcij brez prekrivanja.

Preglednica 18/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	300,68		8,8	470,76		13,8	3.416,51		77,4	3.416,52
Hidrološka funkcija	143,38		4,2	1.866,25		51,6	1.406,89		44,2	3.416,52
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	0,39		0,0	2.643,28		77,36	772,85		22,6	3.416,52
Klimatska funkcija	955,89		28,0	404,21		11,8	2.056,42		60,2	3.416,52
Zaščitna funkcija	0,00		0,0	0,00		0,0				0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	737,16		21,6	404,21		11,8	2.056,42		66,6	3.416,52
Obrambna funkcija	0,00		0,0	0,00		0,0				
Rekreacijska funkcija	725,30		21,2	83,30		2,4	2.607,92		76,4	3.416,52
Turistična funkcija	402,71		11,8	0,00		0,0	3.013,81		88,2	3.416,52
Poučna funkcija	73,19		2,1	0,00		0,0	3.304,12		97,9	3.416,52
Raziskovalna funkcija	0,00		0,0							0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	0,00	0,0	0,0	94,56	100,0	2,8				94,56
Funkcija varovanja kulturne dediščine	80,82	69,5	2,4	35,48	30,5	1,0				116,30
Estetska funkcija	636,07	100,0	18,6	0,00	0,0	0,0				636,07
Lesnoproizvodna funkcija	3.304,12	100,0		0,00	0,0		0,00			3.304,12
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	370,37	100,0	10,8				370,37
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	62,51	100,0	1,8				62,51

Opomba: Obarvana so polja, kjer se po pravilniku ne določa stopnja poudarjenosti; površina gozda z lesnoproizvodno funkcijo je enaka površini gozda, kjer je načrtovan posek.

Na isti površini se lahko prekrivajo funkcije z različnimi stopnjami poudarjenosti. Na teh območjih vloge vplivajo na način gospodarjenja.

Funkcije, ki se v gozdovih pojavljajo ploskovno, so navedene v prilogi načrta E4 Opisi sestojev kot »Funkcije v odseku«. Osnovne usmeritve so zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«, v »Opombah« so navedeni kriteriji za določitev funkcij ter prisotni točkovni objekti.

Območja EPO in Natura so bila kriterij pri izločevanju funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Navedena so po odsekih v Obrazcu E 4 - Opis gozda pod opombami. Prikazana so na karti Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti v merilu 1 : 50 000 (KARTA ŠT. 6.b) v prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta - karte.

Objekti manjši kot 0,25 ha so zajeti kot točke, reke, potoki in poti pa kot linije. Točkovne in linijske enote v površinskem pregledu niso zajete, prikazane pa so na karti funkcij gozdov. Poudarjenost hidrološke vloge ob vodotokih se upošteva tam, kjer tečejo reke in potoki skozi gozd, v širini 100 ali 50 m na vsako stran, ter tam, kjer so struge porasle s pasovi obvodne drevnine.

Interaktivna karta funkcij gozdov je izdelana v PDF obliki.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnja poudarjenosti na površini 303,68 ha.

Gozdovi ob reki Dravi (gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih voda), gozdovi na rastiščih kisloljubnih rdečih borovij in gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°.

2. stopnja poudarjenosti na površini 470,76 ha.

Gozdovi na hudourniških območjih z navzočnostjo erozijskih pojavov, gozdovi na območju rastiščnega tipa nižinsko črnojelševje.

Hidrološka funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 143,38 ha.

Gozdovi na območjih 1. in 2. varstvene cone po uredbi o zaščiti vodnih virov in na območjih črpalšč pitne vode Betnava in Ruše.

2. stopnja poudarjenosti na površini 1.866,25 ha.

Gozdovi na širšem vodozbirnem območju (3. varstvena cona) po uredbi o zaščiti vodnih virov.

Gozdovi ob reki Dravi, 100 metrski pas ob reki, in gozdovi ob potokih, 50 metrski pas na vsako stran ob potokih. Dolžina vseh vodotokov v enoti je 59,96 kilometrov. Ob vodotokih je funkcija poudarjena linijsko.

Izviri vode so prikazani točkovno.

Ogrožena območja po predpisih o vodah so prikazana na karti Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah (KARTA ŠT. 7) v prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta - karte.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti na površini 0,38 ha.

Gozdovi na območju naravne vrednote in pasišča.

2. stopnja poudarjenosti na površini 2.643,28 ha.

Gozdovi na območju Natura 2000 in na ekološko pomembnih območjih (EPO), gozdovi na območjih naravnih vrednot ter gozdovi na območjih, kjer je gozdnatost 10–25 %.

Območja EPO in NATURA 2000 se deloma prekrivajo, in sicer območje EPO Zgornja Drava se prekriva z območjem NATURA 2000 Drava (POV), območji EPO Pohorje in območje NATURA 2000 Pohorje (POO, POV) pa se delome prekrivata.

Območja EPO prekrivajo 77,6 % površine gozdov, območja Nature 2000 pa 62,5 % gozdov.

Preglednica 19: Površine gozdov na območjih EPO in NATURA 2000

	Ime	Identifikacijska številka/koda	Površina v GGE (ha)	Površina gozd. prostor (ha)
EPO	Zgornja Drava	44300	247,37	107,65
	Pohorje	41200	2.730,19	2.398,45
	Razvanje	46100	291,44	26,23
EPO skupaj			3.269,00	2.532,33
NATURA 2000	POV Pohorje	SI3000270	479,35	455,33
	POO Pohorje	SI5000006	1.561,52	1.502,74
	POV Drava	SI5000011	247,37	106,22
NATURA 2000 SKUPAJ			2.288,24	2.064,29

Opomba: Navedene so površine brez prekrivanja.

EPO Zgornja Drava

Obsega reko Dravo z obrežji od državne meje z Avstrijo pri Viču na zahodu do Maribora na vzhodu. Odlikuje ga velika pestrost vodnih in obvodnih sekundarnih habitatov. Območje EPO se prekriva z območjem NATURA 2000 POO Drava SI5000011.

EPO Pohorje

Obsežno in kompleksno gorsko območje, ki je del Centralnih Alp. Edino naše gorovje na silikatni geološki podlagi. Ekološki sistemi so specifični ter specializirani. Velika raznolikost habitatnih tipov (travišča, bukovi in smrekovi gozdovi, ruševje, barjanska smrekovja, aktivna visoka ter prehodna barja, potoki) ter redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst opredeljuje območje kot življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih vrst.

EPO Razvanje

Območje sega od severovzhodnega vzhodja Pohorja od naselij Zgornje in Spodnje Radvanje in Razvanje proti vzhodu na območje Dravskega polja. Največji ekološki pomen ima območje zaradi lastnosti ekološkega koridorja v smeri vzhod–zahod in v povezovanju alpskega in panonskega območja. Pomembni so tudi vlažni travniki, omrežje potokov z obrežno zarastjo in kulturna krajina (metulji, dvoživke, ptice).

V Preglednicah 20 in 21 so navedeni habitatni tipi in živalske vrste, ki so vezane na gozdne površine v GGE, ter so bila kriterij za izločevanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000).

Preglednica 20/N-SPA: NATURA 2000 POO in POV območja

Identifikacijska št.	Ime, status	Vrste in habitatni tipi
SI3000270	POV Pohorje	<p><u>Gozdni habitatni tipi:</u> Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih</p> <p><u>Hrošči:</u> Alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)</p> <p><u>Metulji:</u> Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) Gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)</p> <p><u>Dvoživke:</u> Veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)</p> <p><u>Rak:</u> Navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)</p> <p><u>Kačji pastir:</u> Veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)</p>
SI5000006	PVO Pohorje	<p><u>Ptice:</u> Tripsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) Koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) Mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) Gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) Črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)</p>
SI5000011	PVO Drava	<p><u>Ptice:</u> Belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>) Črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) Pivka (<i>Picus canus</i>) Sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)</p>

Preglednica 21/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi/vrste

Habitatni tip/vrsta Območje habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone znotraj POO/POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) POO Pohorje	Predvsem vzhodni in severni del Pohorja do višine 1000/1100 metrov. Območje je precej fragmentirano.	1.608,12	622,65	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih POO Pohorje	Predvsem vzhodni in severni del Pohorja do višine 1000/1100 metrov. Območje je precej fragmentirano.	1.608,12	622,65	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) POO Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	164,38	22,36	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) POO Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	27.568,11	1.561,59	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) POO Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	2.457,71	7,09	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) POO Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	3.605,48	239,19	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>) POO Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	3.388,51	829,58	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) POO Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	27.568,11	1.561,59	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>) POO Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	733,45	594,60	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) POVPohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.633,66	479,21	nihajoč trend (F)*
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) POV Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.633,66	479,21	neznan trend (Ukn)*
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) POV Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.478,67	479,21	neznan trend (Ukn)*
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) POV Drava	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	3.822,81	128,28	neznan trend (Ukn)*
črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) POV Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	17.841,38	469,35	stabilen trend (S)*

Habitatni tip/vrsta Območje habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone znotraj POO/POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) POV Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.624,68	477,62	neznan trend (Ukn)*
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) POV Drava	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	3.539,09	127,49	neznan trend (Ukn)*
triprsti detel (<i>Picooides tridactylus</i>) POV Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	11.467,84	102,36	padajoč trend (D)*
belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>) POV Drava	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	3.188,50	126,22	neznan trend (Ukn)*
pivka (<i>Picus canus</i>) POV Drava	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	4.680,53	133,75	neznan trend (Ukn)*

Vir: Splošna ocena populacije (SDF, Stanje ohranjenosti po poročilu RS po 17. členu Direktive o habitatih iz leta 2019; Poročilo RS po 12. členu Direktive o pticah 2019).

Opombe: * na celotnem območju Natura 2000 Slovenije, ** na celotnem območju alpske biogeografske regije.

Znotraj območij NATURA 2000 so bile izločene:

- upravljavska cona PVO Drava 5011-CGP za celoten gozdni prostor
- upravljavska cona POO, POV Pohorje 3270-5006-CGP,
- upravljavska cona POO Pohorje 3270-5006-B,
- upravljavska cona POO Pohorje 3270-5006-F
- upravljavska cona PVO Pohorje 3270-5006-G (osrednja cona),
- upravljavska cona POO Pohorje 3270-5006-H (zunanja cona).

Površine upravljavskih con so navedene v nadaljevanju.

Konkretne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje so navedene v poglavju 6.2.2.

Upravljavska cona 5011-CGP Drava

Površina gozdnega prostora: 109,00 ha.

Kvalifikacijske vrste: belovrati muhar (*Ficedula albicollis*), črna žolna (*Dryocopus martius*), pivka (*Picus canus*), sršenar (*Pernis apivorus*).

Upravljavska cona 3270-5006-CGP (POO in POV Pohorje)

Površina gozdnega prostora: 1.499,23 ha.

Kvalifikacijske vrste: črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*).

Upravljavska cona 3270-5006-B (POO Pohorje)

Površina gozda: 622,65 ha.

Habitatni tipi: bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*).

Kvalifikacijske vrste: .alpski kozliček (*Rosalia alpina*).

Upravljavska cona 3270-5006-F (POO Pohorje)

Površina gozda: 66,58 ha.

Habitatni tipi: 9180 Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih.

Upravljavska cona 3270-5006-G (osrednja cona, POV Pohorje)

Površina gozda: 34,43 ha.

Kvalifikacijske vrste: koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), triprsti detel (*Picooides tridactylus*), črna žolna (*Dryocopus martius*).

Upravljavska cona 3270-5006 H (zunanja cona, POO Pohorje)

Površina gozda: 444,81 ha.

Habitatni tipi: bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*).

Kvalifikacijske vrste: .alpski kozliček (*Rosalia alpina*).

Klimatska funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 955,89 ha.

Gozdovi in gozdni pasovi v neposredni bližini mesta Maribor, Ruš, ob smučiščih, ob turističnih objektih ob vznožju in na vrhu Pohorja ter na območju ravninskega dela GGE.

2. stopnja poudarjenosti na površini 404,21 ha.

Gozdovi okrog manjših strnjenih naselij.

2.2 Socialne funkcije

Higiensko-zdravstvena funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 737,16 ha.

Gozdovi okoli mesta Maribor, v oddaljenosti 500 metrov.

2. stopnja poudarjenosti na površini 404,21 ha.

Gozdovi v okolici naselij od Maribora do vključno Ruš.

Rekreacijska funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 725,30 ha.

Gozdovi v okolici mesta Maribor (razglašeni primestni gozdovi) in Ruš, gozdovi ob rekreacijskih poteh in na območjih intenzivnih rekreacijskih dejavnosti (trim steza, adrenalinski park Betnava, bike park Pohorje).

2. stopnja poudarjenosti na površini 83,30 ha.

Gozdovi v okolici smučišč in manjših naselij: Pekre, Limbušu, Bezeni in Laznici, ter ob rekreacijskih poteh.

Turistična funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 402,71 ha.

Gozdovi v okolici smučišč, hotelov Bellevue in Areh, ob Dravi v bližini Limbuškega nabrežja in v Betnavskem gozdu.

Poučna funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 73,19 ha.

Gozdovi v okolici gozdnih učnih poti (Rozkina GUP, Studenški), na območju Betnavskega gozda in na območju gozdov, ki so namenjeni izvajanju praktičnemu pouku srednje gozdarske šole (ods.: 54A, 53C, 53H, 49A).

Funkcija varovanja naravnih vrednot

2. stopnja poudarjenosti na površini 94,56 ha.

Gozdovi na območju krajinskega parka Mariborsko jezero, gozdovi na zavarovanih območjih ter na območjih naravnih vrednot.

Naravne vrednote - drevesa, ki so v gozdu ali na gozdnem robu, so na karti funkcij prikazane kot točke.

Konkretne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje so navedene v poglavju 6.2.2.

Vsi objekti so navedeni v obrazcu E4 - opis gozda pod opombami. Mestoma se zavarovana območja in naravne vrednote prekrivajo.

Objekti so povzeti po Naravovarstvenih smernicah ... (2020) in prikazani v Preglednicah 22 in 23.

Preglednica 22: Pregled zavarovanih območij in pripadajočih varstvenih režimov (KP - krajinski park, NS - naravni spomenik, SON - spomenik oblikovane narave)

Zap. št.	Ime	Status	Varstveni režim
1.	Beli kamen*	NS	Velja varstveni režim za geološko naravno dediščino.
2.	Pekrska gorca	NS	
3.	Anžev križ - mokvica	NS	Velja varstveni režim za drevesno naravno dediščino
4.	Bolfenk - kostanj	NS	
5.	Bolfenk - bukev	NS	
6.	Betnava – park ob dvorcu	SON	Park: Velja varstveni režim za oblikovano naravno dediščino. Gozd: glej usmeritve
7.	Krajinski park Mariborsko jezero	KP	Velja varstveni režim za krajinski park.

Opomba: Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti na območju občine Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 17/1992).

* zaris na karti je točkovni, vendar ZO Beli kamen obsega ostanke kamnolome kremena na gozdni učni poti ter večji balvan kremena nižje na pobočju.

Preglednica 23: Seznam naravnih vrednot v gozdu ali ob njegovem robu (NVDP - naravna vrednota državnega pomena, NVLP - naravna vrednota lokalnega pomena)

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst NV	Status
1285	Log pri Bistrici – rastišče tis	Rastišče tis v Logu pri Bistrici, vzhodno od Ruš	ekos., drev.	NVLP
1075	Kordekovi tisi	Tisi v Hrastju pri Limbušu, zahodno od Maribora	drev.	NVLP
6314	Rebanova tisa	Tisa pri domačiji Reban v Lobnici, južno od Ruš	drev.	NVLP
6315	Rebernakova tisa	Tisa nad domačijo rebernak v Lobnici, južno od Ruš	drev.	NVLP
6514	Bolfenk - kostanj	Velik pravi kostanj pri Sv. Bolfenku na Pohorju, jugozahodno od Maribora	drev.	NVLP
6529	Bolfenk - mokovica	Mokovica pri Anževem križu na Bolfenku na Pohorju, jugozahodno od Maribora	drev.	NVLP
80185	Bolfenk - bukev	Večdebелne bukev pri cerkvi Sv. Bolfenka na Pohorju	drev.	NVLP
80323	Maribor – bukev v Ertlovem gozdičku	Bukev v Ertlovem gozdičku v Mariboru	drev.	NVLP
80325	Betnava - platana	Platana na otoku pri gradu Betnava v Mariboru	drev.	NVLP
7340	Beli kamen	Nahajališče kremena zahodno od Bolfenka na Hočkem Pohorju	geol.	NVLP
6459V	Mariborsko jezero	Akumulacijsko jezero na Dravi, zahodno od Maribora	zool.	NVLP
7339	Pekrska gorca	Pekrska gorca je granodioritni blok na kontaktu s konglomeratom, jugozahodno od Maribora	geol.	NVLP
7538	Betnavski gozd	Gozd ob dvorcu Betnava na južnem obrobju Maribora	ekos.	NVLP
7556	Mariborsko jezero, trstišča nad Ruškim mostom	Trstišča na desnem bregu Drave pri Rušah, zahodno od Maribora	ekos.	NVLP

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnja poudarjenosti na površini 80,82 ha.

Poudarjena je na območju arheoloških najdišč in in gomilnih grobišč.

2. stopnja poudarjenosti na površini 35,84 ha.

Poudarjena je na območju kulturnih spomenikov, stavbne in memeorine dediščine.

Podatki o varovani kulturni dediščini so povzeti po Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Ruše (2020).

Objekti kulturne dediščine, ki se nahajajo na območju gozdov ali ob njegovem robu, so prikazani v Preglednici 24.

Preglednica 24: Seznam kulturne dediščine v gozdu ali ob njegovem robu

Ešd	Ime	Režim / podrežim	Odsek
613	Razvanje - Arheološko najdišče Poštela	arheološko najdišče	06063B, 06063C, 06063D, 06063F, 06064A, 06064B, 06066C, 06066D, 06067A, 06067C, 06068A 06068B
3170	Frajhajm - Cerkev sv. Areha	vplivno območje spomenika	ni v gozdu
6338	Bezena - Rimskodobno gomilno grobišče Dobrava	spomenik	06043C, 06043E
6339	Bistrica ob Dravi - Gradišče	spomenik	06043C, 06043E
6343	Ruše - Mitrej	spomenik	06042D
6344	Ruše - Rimskodobno gomilno grobišče Dobrava	spomenik	06042G
6360	Ruše - Vila Drevoredna 27	spomenik	06041F
6395	Ruše - Letno gledališče	spomenik	06041F
6401	Razvanje - Gradišče Poštela	spomenik	06067A
6402	Razvanje - Grobišče Poštela	spomenik	06063D, 06063F, 06068B
6403	Razvanje - Utrdba in gomila	spomenik	06066C
6408	Limbuš - Gradišče	spomenik	06001A, 06001B, 06001C
6409	Limbuš - Rimskodobno gomilno grobišče	spomenik	06045D
6410	Limbuš - Prazgodovinsko grobišče	spomenik	06046D
6411	Limbuš - Grajski grič	spomenik	06046D
6412	Laznica - Gomila	spomenik	ni v gozdu
6415	Maribor - Spominski park Ledina	spomenik	06063D, 06063I
6417	Hrastje pri Limbušu - Reiserjevo posestvo	spomenik	06047C
6434	Pekre - Slovenska kalvarija	spomenik	06056A
7866	Maribor - Park gradu Betnava	spomenik	06052A, 06052B
8978	Razvanje - Gomilno grobišče	spomenik	ni v gozdu
11572	Pekre - Križev pot na Pekrsko gorco	spomenik	06056A
13026	Limbuš - Hiša Lackova 253	dediščina/stavbna dediščina	ni v gozdu
14393	Maribor - Arheološko območje Spodnje Radvanje	arheološko najdišče	06063C, 06063H
15743	Ruše - Trško jedro	spomenik	06041C
16288	Pekre - Zgornja postaja pohorske vzpenjače in Hotel Bellevue	dediščina / stavbna dediščina	06052G
19752	Bistrica ob Dravi - Znamenje	dediščina / stavbna dediščina	06004A
30392	Zgornje Radvanje - Vodno zajetje	dediščina priporočilno / druga dediščina	06060A
30427	Zgornje Radvanje - Rossmanitova grobna kapela	dediščina priporočilno / memorialna, stavbna dediščina	06060G

Varovane enote in območja kulturne dediščine, ki so v gozdu ali na gozdnem robu ter so manjša od 0,25 ha, so na karti funkcij prikazane kot točke.

Konkretne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje so navedene v poglavju 6.2.2.

Vsi objekti kulturne dediščine so navedeni v obrazcu E4 - opis gozda pod opombami.

Raziskovalna funkcija

Na območju GGE ni objektov, na katerih bi bila poudarjena raziskovalna funkcija.

Estetska funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 636,07 ha.

Območje Mariborskega Pohorja, območje smučišč na Arehu in razglašeni mestni gozdovi.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 3.304,12 ha.

Poudarjena je v gozdovih, ki imajo PSGR vejo od 5 m³ / ha.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena na območjih ekocelic brez ukrepanja, smernica 20, na površini 4,32 ha.

Funkcija pridobivanja drugih lesnih dobrin

2. stopnja poudarjenosti na površini 370,37 ha.

Funkcija je poudarjena v sestojih v katerih je delež kostanja v lesni zalogi večji kot 25%, na območjih kjer se intenzivno nabirajo plodovi ter v sestojih, ki so zaradi drevesne sestave primerni za čebeljo pašo.

Lovnogospodarska funkcija

2. stopnja poudarjenosti na površini 62,51 ha.

Poudarjena je na območju LPN Pohorje, kjer se izvaja intenzivni lovni turizem.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE so gozdovi uvrščeni v dve gospodarski kategoriji gozdov. Prevladujejo večnamenski gozdovi (90,2 %). V kategorijo gozdov s posebnim namenom v katerih so ukrepi dovoljeni so uvrščeni gozdovi v okolici mesta Maribor (mestni gozd), krajinski park Mariborsko jezero ter gozdovi v območjih zavarovane naravne in kulturne dediščine.

Preglednica 25/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	2.421,21	539,75	19,42	2.980,38
GPN, ukrepi so dovoljeni	235,60	73,43	14,71	323,74
Skupaj	2.656,81	613,18	34,13	3.304,12

Rastiščnogojitveni razredi (v nadaljevanju RGR) so bili oblikovani na osnovi gozdnih rastiščnih tipov. V posamezen RGR so bili združeni odseki na podobnih rastiščih, z enotnimi razvojnimi težnjami v pogledu zgradbe sestojev in drevesne sestave, z enotnim dolgoročnim gozdnogojitvenim ciljem in enotnimi gozdnogojitvenimi usmeritvami. Oblikovani so bili znotraj gospodarskih kategorij gozdov in območnih RGR.

Preglednica 26/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in RGR	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi		2.980,43	100,0
04022 - Kisloljubna gabrovja	521 - Nižinsko črnojelševje	5,43	1,8
	711 - Kisloljubno gradnovo belogabrovje	228,73	77,3
	731 - Kisloljubno gradnovo bukovje	49,08	16,6
	741 - Kisloljubno rdečeborovje	12,61	4,3
	Skupaj RGR	295,85	100,0
06012 - Podgorska kisloljubna bukovja	521 - Nižinsko črnojelševje	6,40	0,4
	601 - Pobočno velikojesenovje	6,22	0,4
	711 - Kisloljubno gradnovo belogabrovje	82,44	5,5
	731 - Kisloljubno gradnovo bukovje	1.316,84	87,7
	741 - Kisloljubno rdečeborovje	19,38	1,3
	761 - Javorovje s praprotmi	2,87	0,2
	771 - Jelovje s praprotmi	11,51	0,8
	781 - Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	56,17	3,7
	791 - Kisloljubno gorsko jelovje	0,30	0,0
Skupaj RGR	1.502,13	100,0	
08012 - Zgornjegorska bukovja na silikatih	781 - Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	10,01	1,5
	782 - Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	637,28	97,6
	791 - Kisloljubno gorsko jelovje	5,73	0,9
	Skupaj RGR	653,02	100,0
16012 - Jelovja	731 - Kisloljubno gradnovo bukovje	12,58	15,2
	741 - Kisloljubno rdečeborovje	0,93	1,1
	771 - Jelovje s praprotmi	54,62	66,2
	781 - Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	11,08	13,4
	782 - Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko	0,23	0,3
	791 - Kisloljubno gorsko jelovje	3,09	3,7
	Skupaj RGR	82,53	100,0
08412 - Gorska bukovja na silikatih z jelko	731 - Kisloljubno gradnovo bukovje	24,44	5,5
	771 - Jelovje s praprotmi	17,10	3,8
	781 - Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	385,50	86,3
	782 - Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko	10,19	2,3
	791 - Kisloljubno gorsko jelovje	9,67	2,2
Skupaj RGR	446,90	100,0	

Nadaljevanje

se nadaljuje

Gospodarske kategorije gozdov in RGR	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
GPN, ukrepi so dovoljeni		323,75	100,0
04022-Kisloljubna gabrovja	711 - Kisloljubno gradnovno belogabrovje	108,48	56,9
	731 - Kisloljubno gradnovno bukovje	9,49	5,0
	741 - Kisloljubno rdečeborovje	70,13	36,8
	771 - Jelovje s praprotni	2,67	1,4
	Skupaj RGR	190,77	100,0
06012-Podgorska kisloljubna bukovja	711 - Kisloljubno gradnovno belogabrovje	8,68	6,5
	731 - Kisloljubno gradnovno bukovje	118,12	88,8
	741 - Kisloljubno rdečeborovje	6,18	4,6
	Skupaj RGR	132,98	100,0
Skupaj vsi gozdovi		3.304,18	100,0

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov so prikazani na karti Karta kategorij gozdov (KARTA ŠT. 4) v merilu 1 : 25.000 v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta.

3.2 Lesna zaloga

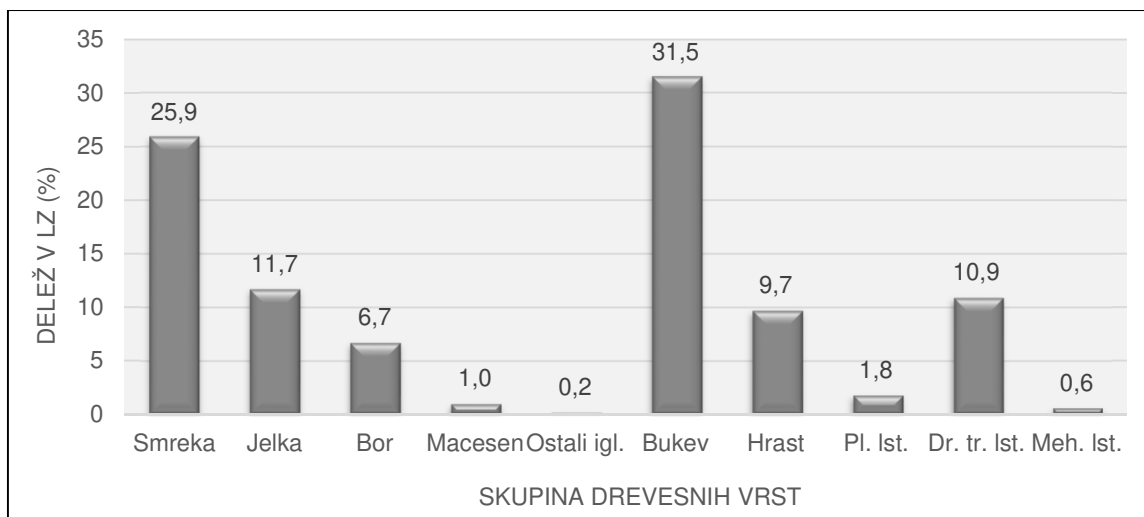
Povprečna lesna zaloga v GGE znaša 377,4 m³/ha.

Dobrih 45 % lesne zaloge predstavljajo iglavci: smreka (25,9 %), jelka (11,7 %), rdeči bor (6,7 %). Listavcev je slabih 55 %. Med listavci prevladuje bukev (31,5 %), hrast (dob in graden skupaj) 9,7 % in drugi trdi listavci (10,9 %). Dobrih 60 % lesne zaloge predstavlja drevice s premerom nad 40 cm. Iglavci so v povprečju debelejši kot listavci.

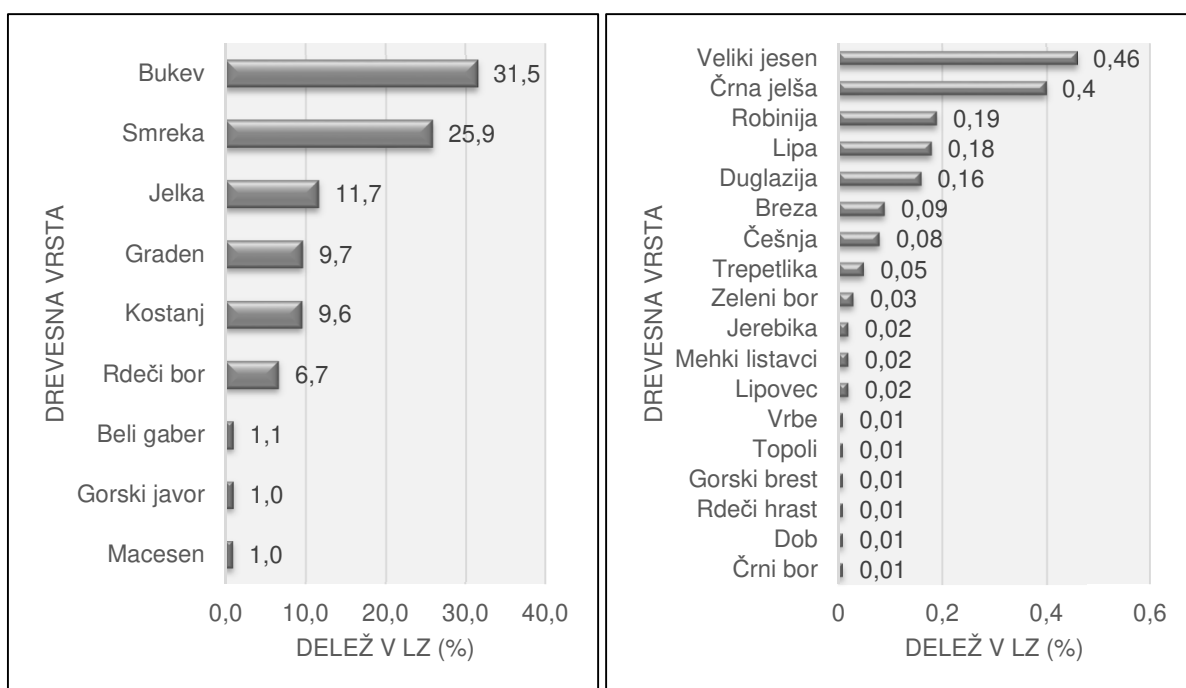
Preglednica 27/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	2,8	9,9	18,9	24,3	44,1	97,7	25,9
Jelka	2,4	9,0	18,2	24,5	45,9	44,2	11,7
Bor	3,1	10,3	19,3	24,2	43,1	25,3	6,7
Macesen	3,0	9,9	19,1	24,0	44,0	3,7	1,0
Ostali igl.	2,9	10,1	19,0	23,8	44,2	0,7	0,2
Bukev	4,7	14,8	25,1	27,0	28,4	119,2	31,5
Hrast	4,5	14,4	25,3	27,3	28,5	36,6	9,7
Pl. lst.	5,1	14,6	25,0	27,0	28,3	6,7	1,8
Dr. tr. lst.	4,6	14,6	25,2	27,2	28,4	41,0	10,9
Meh. lst.	6,3	17,8	25,6	22,5	27,8	2,3	0,6
Iglavci	2,8	9,7	18,8	24,3	44,4	171,5	45,4
Listavci	4,7	14,7	25,2	27,0	28,4	205,9	54,6
Skupaj	3,8	12,4	22,3	25,8	35,7	377,4	100,0

V GGE je bilo skupaj evidentiranih šestindvajset drevesnih vrst. Deleži po skupinah drevesnih vrst in po posameznih drevesnih vrstah so prikazani v grafikonih.

Grafikon 1: Sestava lesne zaloge gozdov v GGE po skupinah drevesnih vrst (v %).

Grafikon 2: Delež posameznih drevesnih vrst v GGE (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).

Povprečna lesna zaloga je nekoliko višja v zasebnih gozdovih, kjer znaša 380,5 m³/ha, v državnih je le-ta 364,7 m³/ha, v gozdovih lokalnih skupnosti pa 365,5 m³/ha. Povprečna lesna zaloga je v zasebnih gozdovih v primerjavi z državnimi in občinskimi višja za okoli 15 m³/ha. V zasebnih gozdovih 45,4 % iglavcev, v državnih pa 46,1 %.

Preglednica 28/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	566.771	458.734	103.078	4.959
	m ³ /ha	171,5	172,7	168,1	145,3
Listavci	m ³	680.282	552.225	120.542	7.515
	m ³ /ha	205,9	207,8	196,6	220,2
Skupaj	m³	1.247.053	1.010.959	223.620	12.474
	m³/ha	377,4	380,5	364,7	365,5

Način ugotavljanja lesnih zalog

Lesne zaloge so bile ugotovljene z okularno cenitvijo opisovalcev pri terenskih opisih sestojev. Okularne lesne zaloge so bile korigirane glede na izračun lesnih zalog po SVP. Povprečna lesna zaloga po SVP je znašala 379,1 m³/ha, povprečna lesna zaloga po opisih pa 365,4 m³/ha. V povprečju so bile lesne zaloge iglavcev izravnane s faktorjem 1,165 in listavcev s faktorjem 1,255. Z opisi so bile lesne zaloge iglavcev in listavcev podcenjene. Lesne zaloge odsekov so bile dobljene s seštevkom korigiranih lesnih zalog sestojev.

SVP so bile postavljene na mreži 500 x 200 m, ne glede na lastništvo in ne glede na RGR.

Posamezni rastiščnogojitveni razredi so bili zaradi menjavanja rastiščnih razmer na majhnih površinah ter zaradi majhne površine GGE uvrščeni samo v en stratum. Z združitvijo rastiščnogojitvenih razredov v en stratum se je povečalo število stalnih vzorčnih ploskev, s tem pa se je zmanjšala vzorčna napaka (E) ocen lesnih zalog pod predpisani nivo 15 % in na nivoju GGE znaša 5,2 %.

Preglednica 29/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina (ha)	LZ (m ³ /ha)	Število SVP	±E (%) po RGR	±E (%) po stratum
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	04022 Kisloljubna gabrovja	486,61	351,8	44	12,8	5,2
	06012 Podgorska kisloljubna bukovja	1.635,06	344,1	152	7,2	
	08012 Zgornjegorska bukovja na silikatih	653,02	464,7	61	10,8	
	16012 Jelovja	82,53	473,5	12	29,2	
	08412 Gorska bukovja na silikatih	446,90	382,6	50	15,6	
Skupaj		3.304,12	379,1	319	5,2	5,2
OKULARNA OCENA						
1	04022 Kisloljubna gabrovja	486,61	346,1			
	06012 Podgorska kisloljubna bukovja	1.635,06	364,0			
	08012 Zgornjegorska bukovja na silikatih	653,02	373,3			
	16012 Jelovja	82,53	355,1			
	08412 Gorska bukovja na silikatih	446,90	381,6			
Skupaj		3.304,12	365,4			

Način ugotavljanja tarif

Pri izračunih lesnih zalog so bile uporabljene vmesne tarife.

Tarifni razredi za smreko, jelko in bukev so bili povzeti po GGN Ruše 2011–2020. Pri rdečem boru pa so bile tarife znižane, iz povprečnega tarifnega razreda 32 v preteklem obdobju, na tarifni razred 30. Tarifni razredi za ostale skupine drevesnih vrst so povzeti po preteklem GGN.

Povprečni tarifni razredi so bili ocenjeni po RGR na SVP tako, za smreko, jelko, bukev in rdeči bor, da so se na ploskvah merile višine štirih najbližjih nadvladujočih oz. sovladajočih dreves s premerom 30 ali več cm. Za smreko, jelko in bukev se je ponderirana sredina tarifnih razredov po rastiščnogojitvenih razredih približala oceni tarif na stalnih vzorčnih ploskvah, zato ni bilo potrebno opraviti korekcije tarifnih razredov po odsekih.

Pri rdečem boru je bil izračunani povprečni tarifni razredi za en tarifni razred višji od ugotovljenih z meritvami na SVP. Opravljena je bila korekcija za en tarifni razred.

Tarifni razredi po posameznih odsekih so podani v prilogi načrta v poglavju 12.2.

3.3 Prirastek

Povprečni letni prirastek znaša 7,31 m³/ha. Delež iglavcev in listavcev v prirastku je sorazmeren njihovemu deležu v lesni zalogi. Prirastek je pri obeh skupinah drevesnih vrst najvišji v tretjem debelinskem razredu.

Preglednica 30/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,25	0,54	0,75	0,74	0,92	3,20	43,8
Listavci	0,64	1,00	1,09	0,83	0,55	4,11	56,2
Skupaj	0,89	1,54	1,84	1,57	1,47	7,31	100,0

Razmerje višin prirastka po lastniških kategorijah je podobno razmerju višin lesnih zalog, tekoči letni prirastek je višji v zasebnih gozdovih kot pa v državnih gozdovih.

Preglednica 31/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	10.582	8.590	1.901	91
	m ³ /ha	3,20	3,23	3,10	2,66
Listavci	m ³	13.560	10.975	2.419	166
	m ³ /ha	4,11	4,13	3,94	4,86
Skupaj	m³	24.141	19.565	4.320	257
	m ³ /ha	7,31	7,36	7,04	7,52

Način ugotavljanja prirastka

Pri izračunu prirastka je bila uporabljena kontrolna metoda (Kušar, 2010; popravki Poljanec in Kušar, 2012). Izračun prirastka je bil narejen s pomočjo prirastnih nizov, ki so bili pridobljeni iz ponovljenih meritev dreves na SVP. V obdelavo so bila zajeta samo drevesa na tistih ploskvah, kjer se je premer korektno izmeril pri dveh meritvah (319 SVP). Pri izračunu so upoštevana posekana drevesa s petletnim prirastkom in delna vrast. Prirastni nizi so bili izravnani s prilagoditvenimi funkcijami za glavne drevesne vrste po posameznih RGR, po stratumih in skupno za GGE. Stratumi za korekcijo lesnih zalog so bili tudi kot stratumi za izravnavo prirastnih nizov.

Uporabljeni prirastni nizi so prikazani v prilogi načrta (poglavje 12.3).

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatki opisov sestojev so bili pridobljeni z neposrednim opisovanjem na terenu z uporabo aplikacije GisMatrix. Pri opisih sestojev so se uporabljali: digitalni ortofoto načrti (DOF025) izdelani leta 2019 (Geodetske podlage ZGS, 2020), LIDAR posnetki izdelani leta 2016 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2020), temeljni topografski načrti (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2019), digitalni katastrski načrti povzeti po GURS iz leta 2020 (Geodetske podlage ZGS, 2020) ter raba tal povzeta po MKGP iz leta 2020 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2020).

Več prostorsko ločenih sestojev je bilo ponekod opisanih z enim samim opisom. Sestoji so bili izločeni na podlagi razlik v razvojnih fazah, negovanosti, zasnovi, sklepu, vrsti sečnje, lesni zalogi, vrstni sestavi, gozdnogojitveni smernici ter vrsti lastništva.

Razvojne faze so bile izločene na osnovi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (2010). Vrednosti ocenjevanih parametrov so bile pridobljene s terenskimi popisi sestojev. Izločenih je bilo 1368 sestojev s povprečno površino 2,42 ha.

Izločeni sestoji so bili uvrščeni v štiri razvojne faze (Preglednica 32). V GGE prevladujejo gozdovi v razvojni fazi debeljaka (70,0 %), sestojev v obnovi je 15,5 %, drogovnjakov 9,9 % in mladovij 4,6 %.

Preglednica 32/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Pomladek						Lesna zaloga m ³ /ha	Št. vzorčnih ploskev	± E %	Srednji premer cm
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	151,96	4,6								18	61	24
Drogovnjak	327,95	9,9	0,13	0,0	0,0	46,2	0,0	53,8	324,4	26	15,3	24
Debeljak	2.312,23	70,0	40,53	1,8	16,2	59,1	24,7	0,0	425,2	228	5,3	29
Sestoj v obnovi	511,98	15,5	239,38	46,8	27,7	47,4	22,6	2,3	307,7	47	17,7	26
Skupaj	3.304,12	100,0	280,04	8,5					377,4	321	5,3	28

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izhajajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Delež pomladka v GGE znaša 280,4 ha oz. 8,5 % od celotne površine gozdov. V pomladek so zajete mlade razvojne stopnje sestojev (do vključno letvenjaka) pod zastorom matičnih dreves, ki bodo v skladu z gozdnogojitvenimi cilji gradili nov sestoj. Pomladek je sicer prisoten v vseh razvojnih fazah, opisan pa je samo tisti pomladek, ki je pomemben za nadaljnji razvoj gozda. Povprečni delež pomladka v sestojih v obnovi je 46,8 %. Prevladuje pomladek dobre in bogate zasnove, ki omogoča ugodno osnovo bodočemu razvoju sestojev. V pomladku prevladuje bukev, sledijo ji smreka, jelka in drugi trdi listavci (kostanj).

Preglednica 33/D-POM: Sestava pomladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. Ist.	Dr.tr.lis.	Meh.Ist.
ha	67,32	44,57	2,04	0,67	0,11	105,92	3,85	6,40	31,04	18,12
%	24,04	15,92	0,73	0,24	0,04	37,82	1,37	2,29	11,08	6,47

Mladovja so po zasnovi raznolika, zasnova je dobra do pomanjkljiva. V drogovnjakih prevladujejo dobre zasnove.

V vseh razvojnih fazah prevladuje pomanjkljiva negovanost sestojev, v mladovjih in drogovnjakih je tretjina sestojev nenegovanih.

Sklep mladovij in drogovnjakov je v večini sestojev tesen do normalen. V debeljakih prevladuje normalen sklep.

Preglednica 34/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	151,96	27,7	31,4	32,9	8,0	15,4	57,0	26,6	1,0	23,2	33,1	15,7	28,0
Drogovnjak	327,95	7,2	64,8	25,8	2,2	5,4	64,7	29,9	0,0	43,1	44,3	6,6	6,0
Debeljak	2.312,23					18,1	79,6	2,3	0,0	12,6	57,6	13,6	16,2
Sestoj v obnovi	511,98					34,6	64,3	1,1	0,0				
Skupaj	3.304,12												

Legenda:

Sestojna zasnova

- 1 bogata
- 2 dobra
- 3 pomanjkljiva
- 4 slaba

Negovanost

- 1 negovan sestoj
- 2 pomanjkljivo negovan
- 3 nenegovan
- 4 nenegovan ogrožen sestoj

Sklep

- 1 tesen
- 2 normalen
- 3 rahel
- 4 vrzelast do pretrgan

3.5 Tipi sestojev

V GGE prevladuje tip »drugi gozdovi iglavcev in listavcev« (49,4 %). To so sestoji pretežno smreke, bukve, gradna in kostanja, ki ne dosegajo kriterijev za uvrstitev v noben drugi tip sestojev. V tip »drugi pretežno iglasti gozdovi« (9,5 %) so uvrščeni sestoji z deležem iglavcev nad 75 %, nobena od drevesnih vrst pa samostojno ne dosega te meje. 5,2 % je »smrekovih gozdov«. V ta tip sodijo zasmrečeni sestoji z deležem smreke nad 75 %, saj naravnih smrekovij v obravnavani GGE ni. »Drugi pretežno listnati gozdovi« je 13,5 %. V teh sestojih je delež listavcev višji od 75 %, nobena od kriterijalnih drevesnih vrst pa samostojno, oz. v kombinaciji z drugo kriterijalno drevesno vrsto ne dosega te meje. V tip »gozdovi bukve in smreke« so uvrščeni sestoji v katerih delež jelke in bukve presega 75 %, nobena od omenjenih drevesnih

vrst pa samostojno ne dosega te meje. Takšnih sestojev je v obravnavani gozdnogospodarski enoti 4,9 %. Čeprav v enoti prevladujejo bukova rastišča, je »Bukovih gozdov«, v katerih je delež bukve višji od 75 %, le dobra desetina (10,7 %).

Preglednica 35/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	8,39	0,3
Gozdovi bukve in hrasta	19,82	0,6
Bukovi gozdovi	353,19	10,7
Drugi pretežno listnati gozdovi	446,53	13,5
Gozdovi bukve in jelke	180,11	5,5
Gozdovi bukve in smreke	160,97	4,9
Jelovi gozdovi	8,95	0,3
Smrekovi gozdovi	170,75	5,2
Borovi gozdovi	4,27	0,1
Drugi pretežno iglasti gozdovi	313,57	9,5
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.637,57	49,4
Skupaj	3.304,12	100,0

Karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (KARTA ŠT. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Stopnja ohranjenosti gozdov je določena glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastišča tuje ali so redko prisotne. Ohranjenost gozdov je izračunana za vsak odsek posebej na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno (modelno) drevesno sestavo.

Preglednica 36/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	277,68	9,3	2.246,76	75,4	387,64	13,0	68,30	2,3	2.980,38	90,2
Gpn, ukrepi so dovoljeni	11,51	3,6	250,60	77,4	61,63	19,0	0,00	0,0	323,74	9,8
Skupaj vsi gozdovi	289,19	8,8	2.497,36	75,5	449,27	13,6	68,30	2,1	3.304,12	100,0

Velik delež smreke (25,8 %), rdečega bora (6,7 %) in kostanja (9,6 %) na pretežno bukovih rastiščih je vzrok za slabo ohranjenost gozdov po njihovi drevesni sestavi. Močno spremenjeni in izmenjani gozdovi zajemajo 15,7 % površin gozdov. Problem močno spremenjene drevesne sestave se kaže tudi v slabi stabilnosti teh gozdov (gradacije podlubnikov, kostanjev rak, težave pri naravni obnovi ključnih drevesnih vrst).

3.7 Kakovost drevja

Kakovost je bila ocenjena v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (2010) ter s Pravilnikom o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011 in nasl.) na stalnih vzorčnih ploskvah pri drevju debelejšem od 30 cm.

Kakovost drevja je bila določena 2.584 drevesom. Tako pri iglavcih kot pri listavcih prevladuje dobra kakovost drevja.

Preglednica 37/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	632	0,5	5,1	91,6	2,8	0,0
Jelka	256	0,0	5,9	90,6	3,5	0,0
Bor	194	0,0	12,4	86,1	1,5	0,0
Macesen	64	0,0	15,6	84,4	0,0	0,0
Ostali igl.	4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	787	1,0	14,4	70,8	13,5	0,3
Hrast	232	0,9	16,8	72,0	9,9	0,4
Pl. lst.	136	5,9	17,6	66,2	10,3	0,0
Dr. tr. lst.	244	0,0	0,4	73,0	25,4	1,2
Meh. lst.	35	0,0	5,7	77,2	17,1	0,0
Skupaj iglavci	1.150	0,3	7,0	90,1	2,6	0,0
Skupaj listavci	1.434	1,3	12,5	71,1	14,7	0,4
Skupaj	2.584	0,8	10,1	79,6	9,3	0,2

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodovanega drevja je na podlagi meritev na SVP 3,6 %. Pri tem prevladujejo poškodbe na deblu in korenčniku, ki so nastale predvsem zaradi antropogenih vplivov (nepazljivost in neustrezna tehnologija pri sečnji in spravilu lesa).

Preglednica 38/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenčnik	3,5
Veje/krošnja	0,1
Osutost	0,0
Skupaj	3,6

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2020 je bil opravljen četrti popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni in racionalnejši metodi, ki na podlagi dolgoročnega in periodičnega spremljanja omogoča korektnije analize tudi s pomočjo statističnih orodij. Osnovo za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote, ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi, združujejo med seboj podobne GGE glede na območne rastiščnogojitvene tipe. V tem poglavju navedeni podatki o objedenosti veljajo za popisno enoto Pohorje in so za veliko ožje območje obravnavane GGE zgolj informativnega značaja.

GGE Ruše spada v popisno enoto Pohorje, ki leži v dveh GGO (Slovenj Gradec in Maribor). Na osnovi popisa objedenosti znotraj popisne enote ugotavljamo predvsem trende preraščanja pomembnejših drevesnih vrst graditeljic sestojev iz mlajših razredov v starejše. Vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na gozdno mladje se kaže tudi v sposobnosti preraščanja ključnih drevesnih vrst. V nadaljevanju so prikazani podatki o popisu objedenosti 2020 znotraj celotne popisne enote Pohorje na območju GGO Maribor. Treba je poudariti, da je bil popis izveden na 28 vzorčnih ploskvah, od tega so bile na območju GGE Ruše popisane tri ploskve. Analiza je bila opravljena na podlagi preraščanja deležev posameznih drevesnih vrst po višinskih razredih. Z višinsko rastjo se število osebkov na hektar zmanjša. Z vidika vpliva rastlinojede divjadi na pomlajevanje in preraščanje je pomembno, da do višine, kjer osebki niso več ogroženi zaradi objedanja, preraste zadostno število osebkov posameznih drevesnih vrst. Ti predstavljajo osnovo, ki jo z gozdnogojitvenimi ukrepi usmerjamo k želeni ciljni drevesni sestavi. V tem smislu predstavlja najvišji razred iz popisa objedenosti (100–150 cm) osnovo posameznih drevesnih vrst za nadaljnji razvoj.

Preglednica 39 prikazuje, da se število osebkov na hektar z višinsko rastjo zmanjšuje. Skupna objedenost gozdnega mladja znaša 19,9 %. Najvišja je v razredu 4 (28,8 %), najnižja pa v razredu 2 (14,1 %).

Preglednica 39/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2020 - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	55.390	
2. 16-30 cm	28.171	14,1
3. 31-60 cm	21.088	22,4
4. 61-100 cm	9.751	28,8
5. 101-150 cm	4.808	25,1
Skupaj 2-5	63.818	19,9

S preraščanjem mladja v višje razrede narašča delež smreke, ohranja se delež bukve, medtem ko delež vseh ostalih drevesnih vrst pada. Najvišja objedenost je pri mehkih listavcih. V primerjavi z objedenostjo leta 2017 lahko rečemo, da je trend pozitiven - dober. Pri vseh popisanih drevesnih vrstah je delež objedenosti padel, razen pri bukvi, kjer je rahlo narasel. Tudi skupna objedenost je v primerjavi s popisom iz leta 2017 nižja za skoraj 4 odstotne točke. Na osnovi vzorčnih podatkov iz popisa objedenosti ocenjujemo, da rastlinojeda divjad ne vpliva kritično na proces pomlajevanja in preraščanja. Čeprav prevladujejo pomanjkljivo in nenegovana mladovja (28 %), je zasnova teh mladovij ugodna (59 % je mladovij z bogato in dobro zasnovo).

Ocenjujemo, da je objedenost tudi posledica premajhnega deleža mladovij (skupno le 5 % oz. 152 ha) in ne samo številčnosti rastlinojede parkljaste divjadi.

Preglednica 40/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2020 po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost %
	15-30 cm	31-60 cm	61-100 cm	101-150 cm	
Smreka	29	37	49	64	11,2
Jelka	28	21	18	16	15,4
Bukev	19	28	24	18	28,8
Hrasti	3	1			27,3
Plemeniti listavci	10	3	2		28,4
Drugi trdi listavci	8	6	1	1	22,1
Mehki listavci	3	4	6	1	61,5
Iglavci	57	58	67	80	12,8
Listavci	43	42	33	20	30,8
Skupaj					19,9

3.10 Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju so bili dobljeni iz popisov na SVP in se nanašajo samo na večnamenske gozdove. V popis niso zajeti panji in veje. V GGE je bilo evidentiranih 18,8 odmrlih dreves/ha oz. 14,85 m³/ha.

Pravilnik o varstvu gozdov (2009) določa, da je potrebno zagotoviti vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščnogojitvenem razredu. Tako bi v obravnavani GGE ob povprečni lesni zalogi večnamenskih gozdov 379,6 m³/ha morale biti v gozdu vsaj 11,3 m³ odmrlega lesa na hektar. Količina odmrlega drevja v GGE znaša 14,85 m³/ha in je višja od predvidene ter tako zadostuje prej omenjenim kriterijem. Neugodna je le z vidika razporeditve odmrle lesne mase po razširjenih debelinskih razredih.

Največ odmrlih dreves, 7,56 m³/ha je v drugem (30-49 cm) razširjenem debelinskem razredu. V prvem razredu razredu je 4,99 m³/ha odmrlih dreves. Preostala odmrta drevesa, 2,30 m³/ha, so v tretjem razširjenem debelinskem razredu.

Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10–29 cm	št./ha	4,74	8,10	12,84	0,56	0,19	0,75	5,30	8,29	13,59
	m ³ /ha	1,68	3,05	4,73	0,19	0,07	0,26	1,87	3,12	4,99
30–49 cm	št./ha	1,37	3,18	4,55	0,00	0,00	0,00	1,37	3,18	4,55
	m ³ /ha	2,18	5,38	7,56	0,00	0,00	0,00	2,18	5,38	7,56
50 in več cm	št./ha	0,06	0,56	0,62	0,00	0,06	0,06	0,06	0,62	0,68
	m ³ /ha	0,19	1,91	2,10	0,00	0,20	0,20	0,19	2,11	2,30
Skupaj	št./ha	6,17	11,84	18,01	0,56	0,25	0,81	6,73	12,09	18,82
	m³/ha	4,05	10,34	14,39	0,19	0,27	0,46	4,24	10,61	14,85

Z vidika zagotavljanja habitatov živalskim vrstam, ki so z odmrlo lesno maso neposredno povezane (ptice duplarice, nekateri sesalci, hrošči idr.), je razporeditev odmrle lesne mase relativno ugodna. V prihodnje bo potrebno v večjem deležu ohranjati odmirajoča in odmrta stoječa drevje nad 30 cm prsnega premera.

Na Natura območjih, POV Drava, POO in POV Pohorje, je ohranjanje mrtve lesne mase ključnega pomena. Na teh območjih je potrebno ohranjati predvsem drevje nad 30 cm prsnega premera.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

GGE Ruše je bila oblikovana leta 1981, ko je bil za to enoto izdelan gozdnogospodarski načrt z veljavnostjo 1981–1990. Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE je povzet po GGN Ruše 2011–2020 ter dopolnjen s kroniko dogajanja za zadnje desetletno obdobje

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

O načinu gospodarjenja z gozdovi na tem področju so prvi podatki iz 17. stoletja. V tistem času so se na višje ležečih kmetijah ukvarjali pretežno z živinorejo in gozdarstvom. V nižini je bilo več poljedelstva. V 17. stoletju so delovale na tem delu Pohorja »glažute«, majhni obrati za proizvodnjo stekla in steklenih izdelkov. Znana je glažuta pod Arehom, ki je začela delovati leta 1760. V tem času so, zaradi potreb glažutarstva, mešane sestoje bukve, jelke in smrek z močnimi sečnjami bukve spremenili v obsežnejše vrstno in starostno osiromašene sestoje. Gospodarilo se je pretežno z golosečnim sistemom. Močnejše sečnje so bile tudi po obeh vojnah. Značilno za področje GGE je, da je bil les iz gozda dolgo tisti proizvodni presežek, ki je pogojeval družbeni razvoj v delu GGE, do časa močnejše industrializacije po letu 1850. V bukovih gozdovih v neposredni bližini Maribora se je gozd v 18. in 19. stol. kakovostno osiromašil s sečnjami kvalitetnih dreves bukve. Pred tem se je gozd v tem delu uporabljal tudi za pašo drobnice. Gozdove v enoti so pogozdovali pretežno s smreko.

Medveda so iz obravnavanih gozdov iztrebili pred 100 leti. Volk je izginil pred 150 leti. Večjih zveri v obravnavanih gozdovih ni. Z naselitvijo jelenov v obore nad Šumikom, (okoli 1960) in opustitvijo le teh (1980) so se v gozdovih pojavile večje škode po jelenjadi in srnjadi. V gozdove je bila vnesena neavtohtona populacija damjaka (1960–1970).

Po drugi svetovni vojni se je z ureditvenim načrtovanjem in s tem z načrtnim gospodarjenjem začelo z letom 1956, ko je izdelan načrt za enoto Pekre–Pohorje, ki je pokrivala vzhodni del današnje GGE. Del današnjega zahodnega dela GGE je bil urejen z načrtom za GGE Bistrica leta 1957. Z načrtom za GGE Ruše (za privatne in labilne SLP gozdove) iz leta 1961 se je zaokrožil zahodni del GGE iz katerega pa so izpadli nekateri družbeni gozdovi, ki so bili vključeni v načrt GGE Lobnica. Načrt iz leta 1961 je obravnaval tudi privatne gozdove v k. o. Smolnik, ki so danes vključeni v GGE Lobnica. Leta 1967 je bil izdelan načrt za GGE Bistrica, ki je zajemal gozdove SLP v današnjem zahodnem delu GGE Ruše. Šlo je za gozdove, ki so bili po vojni odvzeti zasebnim lastnikom (Oset Miloš, Marinc Andrej, Plemelj Josip, Robnik Ana, in drugim).

Leta 1971 je bil izdelan načrt za GGE Ruše (zasebni in labilni SLP gozdovi), ki je že zajemal večino gozdov današnje GGE Ruše. Enota ni bila prostorsko zaokrožena. V okviru enote so se pojavljali oddelki, ki so pripadali GGE Lobnica. Načrt za to enoto je bil obnovljen v letih 1981 in 1991. Prostorska nepravilnost se je odpravila šele s spremembo načrta GGE Ruše (1991–2000) v letu 1993 s katero se je GGE Ruše prostorsko zaokrožila in dobila današnjo obliko.

V desetletju od 1991–2000 se je zmanjšala intenzivnost gospodarjenja v enoti zaradi splošnih družbenih sprememb. Intenzivnost gospodarjenja se je nato v zadnjem desetletju spet nekoliko povečala. Večje so količine posekanega drevja, opravljenih gojitvenih del in gradenj gozdne infrastrukture.

Pojav podlubnikov v letih od 2003–2007 je prizadel predvsem smreko v nižinskem delu enote, ki v velikem delu pripada rastiščno gojitvenim razredom Gabrovja s hrasti, Acidofilna borovja ter delno razredu Gozdovi iglavcev na rastišču acidofilnih bukovij. Podobno je bila prizadeta smreka v obdobju 1992–1995 v takratnem gospodarskem razredu »Zeleni pas«.

V zadnjem desetletju se je gozdove na območju GGE prizadel najprej žled (leta 2014), nato pa posledično dva večja napada podlubnikov in leta 2019 še snegolom. Gospodarjenje z gozdovi v tem obdobju je v dobršni meri bilo primorano predvsem odpravljati posledice teh kalamitet.

4.2 Gospodarjenje gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Analiza preteklega gospodarjenja upošteva strukturo lastništva in rastiščnogojitvene razrede kot je bilo zavedeno v preteklem gozdnogospodarskem načrtu GGE.

4.2.1 Posek

Ker je podatek tekoče evidence poseka na ravni GGE ob 5 % tveganju zunaj meja zaupanja količine poseka, ugotovljenega na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP) (za vse lastniške kategorije in vse drevesne vrste), se pri analizah za lastniške kategorije in na ravni GGE navaja tudi ocena poseka na SVP.

Preglednica 42:P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju v GGE

Ureditveno obdobje 2011–2020	Načrtovani posek m ³	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
		m ³	%	točkovno m ³	interval ±m ³	%
Iglavci	112.793	107.891	95,7	156.329	33.368	138,6
Listavci	117.858	81.394	69,1	124.595	27.236	105,7
Skupaj	230.651	189.285	82,1	280.924	45.940	121,8

Iz primerjave podatkov poseka s podatki evidenc o posekani lesni masi na nivoju GGE je razvidno, da je bilo evidentiranega 82,1 % poseka.

Ocena poseka na SVP je znašala 8,48 m³/ha/leto (Preglednica 43). Ocena poseka se pri 5 % tveganju značilno razlikuje od evidence poseka. Posek v GGE je bil v desetletnem obdobju glede na podatke na SVP, na katerih je bila opravljena dvojna meritev drevja (n= 319 ploskev, povprečni posek znaša 8,48 m³/ha/leto ± 1,39 m³/ha/leto, SD = 12,67), za 48,5 % višji od evidentiranega poseka (5,71 m³/ha/leto). Relativni odklon zaupanja na nivoju GGE znaša 16,4 %.

Preglednica 43: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum	Površina (ha)	Evidenca poseka (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (±m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	3,26	321	4,716	9,203	1,007	21,4
	Listavci	2,46		3,759	7,512	0,822	21,9
	Skupaj	5,71		8,475	12,670	1,386	16,4
Državni gozdovi	529,16	6,75	45	7,492	10,584	3,171	42,3
Zasebni gozdovi	2.785,42	5,51	276	8,636	12,988	1,532	17,7

e% - relativni odklon zaupanja ob 5 % tveganju
število SVP je 321 (na 319 ploskvah sta bili opravljeni dve meritvi, 2 SVP sta bili izkrčeni)

Podatek tekoče evidence poseka za zasebne in državne gozdove sta ob 5 % tveganju zunaj meja zaupanja količine poseka ugotovljenega na SVP. Primerjava med točkovno oceno poseka po evidencah in količino poseka ugotovljenega na SVP je realna samo za na nivoju GGE in za ostale gozdove (zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti). Ocena poseka za zasebne gozdove je sprejemljiva (n = 276 ploskev; povprečni posek znaša 8,636 m³/ha/leto ± 1,532 m³/ha/leto, SD = 12,998). Relativni odklon zaupanja znaša 17,7 %. Ocena poseka za državne gozdove ugotovljenega na SVP pa je zaradi majhnega vzorca nezanesljiva (n = 45 ploskev; povprečni posek znaša 7,49 m³/ha/leto ± 3,171 m³/ha/leto, SD = 10,584). Relativni odklon zaupanja je večji od 20 % in znaša 42,3 %. Poleg tega ima točkovna ocena tega podatka zaradi majhne površine državnih gozdov (529,16 ha, oz. 16 % gozdov) veliko vzorčno napako.

V zasebnih gozdovih je bila ocena poseka na SVP (8,64 m³/ha/leto) za 60,8 odstotnih točk višja od evidentiranega poseka (5,51 m³/ha/leto). Med možnimi vzroki za neevidentiran posek v zasebnih gozdovih (3,13 m³/ha/leto) so naslednji:

- brez predhodnega označevanja dreves in izdane odločbe o dovolitvi poseka izbranih dreves se izvajajo manjši poseki tanjšega drevja listavcev namenjenega za kurjavo,
- poleg označenih dreves se posekajo tudi neoznačena, po navadi tanjša drevesa ali drevesa, ki so bila poškodovana pri izvedbi del v gozdu, in kasneje o številu dodatno posekanih dreves lastniki ne obvestijo ZGS oz. pristojnega revirnega gozdarja,
- lastniki sami izvedejo sanitarni posek dreves v svojem gozdu, a o tem ne obvestijo ZGS,
- lastniki pri negi mladovij brez ustrezne odločbe posekajo predrastke in o tem ne obvestijo ZGS,
- pomanjkljive evidence odmrle lesne mase.

Podatki o oceni poseka na SVP za GGE, po lastniških kategorijah ter ločeno za iglavce in listavce so prikazani v Preglednici 44.

Na nivoju GGE znaša delež ocene poseka po SVP v primerjavi z načrtovanim 121,8 %. V ostalih gozdovih (zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti) znaša delež ocene poseka po SVP v primerjavi z načrtovanim 123,7 %. V državnih gozdovih znaša delež poseka po SVP v primerjavi z načrtovanim 109,6 %.

Preglednica 44/D-PL1: Primerjava realizacije poseka za GGE, po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	93.306	101.168	194.474	19.487	16.690	36.177	112.793	117.858	230.651
Izveden evid. posek - m ³	87.786	65.768	153.554	20.105	15.625	35.730	107.891	81.394	189.284
Ocena poseka SVP - m ³	138.148	102.392	240.543	17.060	22.583	39.644	156.329	124.595	280.924
Realizacija evid. poseka - %	94,1	65,0	79,0	103,2	93,6	98,8	95,7	69,1	82,1
Realizacija ocene poseka SVP - %	148,1	101,2	123,7	87,5	135,3	109,6	138,6	105,7	121,8
Povp. drevo evid. posek - m ³	1,38	0,99	1,18	1,43	0,95	1,17	1,39	0,98	1,18

Z analizo poseka po lastniških kategorijah ugotavljamo zelo različno realizacijo načrtovanega poseka. Medtem, ko je v državnih gozdovih posek nekoliko nad načrtovanim, v zasebnih gozdovih beležimo večje odstopanje med evidentiranim posekom, oceno poseka po SVP ter načrtovanim posekom.

Povprečni volumen evidentiranih posekanih dreves se je glede na preteklo ureditveno obdobje povečal v obeh lastniških kategorijah; povprečni volumen evidentiranih dreves v zasebnih gozdovih znaša 1,18 m³, kar je za 0,08 m³ več kot pred desetletjem, v državnih gozdovih pa znaša 1,17 m³, kar je za 0,07 m³ več kot pred desetletjem.

Ker podatki za prikaz realizacije poseka po rastiščnogojitvenih razredih za ureditveno obdobje 2011–2020 temeljijo na (neustrezni) tekoči evidenci poseka, se podatki v Preglednici 45 navajajo le na nivoju GGE. Prav tako so samo na nivoju GGE prikazani podatki za obdobje 2001–2010.

Preglednica 45/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih 2001–2010 ter 2011–2020

Ureditveno obdobje		Načrtovani posek	Realiziran evidentiran posek	Realizacija sečnje po evidenci	Skupna realizacija možnega poseka po evidenci	Realiziran posek SVP	Realizacija sečnje SVP	Skupna realizacija možnega poseka SVP
		m ³	m ³	%	%	m ³	%	%
2001–2010	Iglavci	100.572	79.242	78,8	42,3			
	Listavci	86.564	47.309	54,7	25,3			
	Skupaj	187.136	126.551	67,6	67,6			
2011–2020	Iglavci	112.793	107.891	95,7	46,8	156.329	138,6	67,8
	Listavci	117.858	81.394	69,1	35,3	124.595	105,7	54,0
	Skupaj	230.651	189.285	82,1	82,1	280.924	121,8	121,8

Načrtovani posek za obdobje 2011–2020 je bil za 23,3 % večji od načrtovanega poseka za obdobje 2001–2010. Po podatkih iz evidenc ZGS je realizacija poseka leta 2010 znašala 67,6 %, leta 2020 pa 82,1 % načrtovanega poseka.

Na podlagi podatkov, ki jih prikazuje Preglednica 45 lahko zaključimo, da se je v gozdovih GGE sekalo nekoliko manj kot je bilo načrtovano z gozdnogospodarskim načrtom (82,1 %). Skoraj povsem je bil izvršen načrtovani posek iglavcev (95,7 %), nekoliko nižje so bile realizacije poseka ilistavcev (69,1 %). Po podatkih na SVP pa je bila sečnja presežena za 21,8 odstotnih točk, pri iglavcih za 38,6 odstotnih točk in pri listavcih za 5,7 odstotnih točk.

Ker podatki za prikaz poseka po vrstah poseka temeljijo na (neustrezni) tekoči evidenci poseka, se podatki v Preglednicah od 46 do 48 navajajo le v odstotkih. Podatki temeljijo na evidentirani sečnji.

Skozi desetletje se je interes zasebnikov po sečnji spreminjal glede na gibanje cen lesa na trgu. Te cene pa so močno nihale oz. v zadnjih petih letih padle - predvsem pri iglavcih, saj so se na trgu kot posledica ujm pojavile velike količine lesa. Kljub temu je bil v zasebnih gozdovih načrtovan posek iglavcev realiziran v pretežni meri (94%), vendar imamo opravka s skoraj petino sanitarnega (torej večinoma nenačrtovanega) poseka. Interes zasebnikov po sečnji kvalitetnih listavcev (razen hrasta) pa je večinoma nekoliko manjši oz. kvalitetnih listavcev v zasebnih gozdovih primanjkuje.

V zasebnih gozdovih je delež negovalnega poseka znašal 59,7 % (Preglednica 46). Od tega je 34,5 % predstavljal pomladitveni posek, 24 % pa redčenja. Prebiralni posek je bil izveden v manjšem obsegu, in še to gre za pomoto pri evidentiranju poseka, saj v GGE ni prebiralnih gozdov. Posek oslabelega drevja je znašal 16 %, delež sanitarnega poseka pa 19,5 %. Obe vrsti poseka sta bili v večjem deležu izvedeni pri iglavcih, kar je v glavnem posledica gradacije podlubnikov ter vetroloma. Sanitarni posek pri listavcih je posledica vetroloma in neznanih dejavnikov. Ostale vrste poseka so bile izvedene v manjšem obsegu.

Skupni evidentirani posek v zasebnih gozdovih je znašal 13,2 % od skupne lesne zaloge in 66,8 % od prirastka.

Preglednica 46/VP: Posek po vrstah poseka v zasebnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m ³												
	%	24,9	32,7	0,7	0,0	0,0	12,1	25,4	1,6	2,2	0,4	16,6	90,6
Listavci	m ³												
	%	22,9	37,0	1,8	0,0	0,0	21,1	11,6	2,8	2,4	0,4	10,4	49,5
Skupaj	m ³												
	%	24,0	34,5	1,2	0,0	0,0	16,0	19,5	2,1	2,3	0,4	13,2	66,8

V državnih gozdovih je z ustanovitvijo družbe SiDG, ki upravlja z državnimi gozdovi, prisotna težnja, da se načrtovani posek realizira. Tudi v tem sektorju so posek iglavcev krojile naravne ujme, tako da je izveden v 103%, vendar prav tako z velikem deležem sanitarnega poseka. Zaradi sečenj velikih količin poškodovanih in prizadetih iglavcev, se je na trgu v določenem obdobju pojavil primanjkljaj listavcev in njihova odkupna cena je zrasla. Tako znaša realizacija poseka listavcev v državnih gozdovih prav tako preko 90%.

V državnih gozdovih je delež negovalnega poseka znašal 68,2 % (Preglednica 47). Od tega je 47,9 % predstavljal pomladitveni posek, 19 % pa redčenja. Posek oslabelega drevja je znašal 8,9 %, delež sanitarnega poseka pa 18 %. Sanitarni posek je posledica vetroloma in gradacije podlubnikov. Ostale vrste poseka so bile izvedene v manjšem obsegu.

Skupni evidentirani posek v državnih gozdovih je znašal 16,5 % od skupne lesne zaloge in 85,6 % od prirastka.

Preglednica 47/VP: Posek po vrstah poseka v državnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m ³												
	%	19,0	44,8	0,6	0,0	0,0	5,1	26,3	3,8	0,2	0,2	17,5	96,0
Listavci	m ³												
	%	19,0	52,0	2,2	0,0	0,0	13,7	7,3	4,9	0,2	0,7	15,3	75,1
Skupaj	m ³												
	%	19,0	47,9	1,3	0,0	0,0	8,9	18,0	4,3	0,2	0,4	16,5	85,6

V gozdovih lokalnih skupnosti sta prevladovala sanitarni posek (72,8 %) in posek oslabelega drevja (24,7 %). Poseka sta posledica vetroloma in in gradacije podlubnikov. Ostale vrste poseka so bile izvedene v manjšem obsegu.

Skupni evidentirani posek v gozdovih lokalnih skupnosti je znašal 17,9 % od skupne lesne zaloge in 87,9 % od prirastka.

Preglednica 48/VP: Posek po vrstah poseka v gozdovih lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m ³												
	%	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	22,9	75,4	0,0	0,0	0,0	20,8	104,4
Listavci	m ³												
	%	0	0	10	0	0	77	192	0	0	0	14,6	70,0
Skupaj	m ³												
	%	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	24,7	72,8	0,0	0,0	0,0	17,9	87,9

V GGE je delež negovalnega poseka znašal 61,1 % (Preglednica 49). Od tega je 36,9 % predstavljal pomladitveni posek, slaba četrtina pa redčenja. Posek oslabelega drevja je znašal 14,7 %, delež sanitarnega poseka pa 19,4 %. Pri iglavcih je prevladoval sanitarni posek, pri listavcih pa posek oslabelega drevja. Ostale vrste poseka so bile izvedene v manjšem obsegu. Dve tretjini pomladitvenih sečenj v negovalnem poseku izhajata iz stanja sestojev. Le-ti so stari in v veliki meri primerni za uvajanje v obnovo oz. nadaljevanje obnove ali končni posek. Drogovnjakov in mlajših debeljakov, v katerih se izvajajo intenzivna redčenja, v enoti primanjkuje. Pri sanitarnem poseku in poseku oslabelega drevja pri listavcih prednjačita jesen in kostanj. Četrtnski delež sanitarnega poseka v skupnem poseku iglavcev je posledica naravnih ujm (žledolom, lubadar, snegolom, vetrolom), ki so se vrstile vse od leta 2014.

V GGE je skupni evidentirani posek znašal 13,8 % od skupne lesne zaloge in 69,7 % od prirastka.

Preglednica 49/VP: Posek po vrstah poseka v GGE (tekoča evidenca poseka)

		Vrste poseka										% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabel. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek		
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m ³												
	%	23,7	34,7	0,7	0,0	0,0	10,9	25,8	2,0	1,8	0,4	16,8	91,6
Listavci	m ³												
	%	22,1	39,6	1,9	0,0	0,0	19,7	11,0	3,2	2,0	0,5	11,1	53,0
Skupaj	m ³												
	%	23,0	36,9	1,2	0,0	0,0	14,7	19,4	2,5	1,9	0,4	13,8	69,7

Pri analizi poseka po debelinskih razredih temeljijo podatki na (neustrezni) tekoči evidenci poseka (Preglednica 50).

Količina posekane lesne mase narašča s premerom dreves oziroma z debelinskimi razredi. Največ lesne mase je bilo na nivoju GGE posekane v V. debelinskem razredu (prsni premer od 40 do 50 cm), in sicer 17,2 % od skupne LZ, najmanj pa v prvem debelinskem razredu (prsni premer od 10 do 20 cm), in sicer 6,7 % od skupne LZ. V povprečju so bili iglavci debelejši kot listavci. Povprečna jakost sečenj po evidencah na ravni GGE znaša 13,8 % od LZ, oziroma 5,73 m³/ha/leto.

Preglednica 50/PDR: Posek po debelinskih razredih (tekoča evidenca poseka)

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,7	12,6	16,0	17,8	19,1	16,8	32,6
Listavci	6,8	10,0	9,7	11,1	14,6	11,1	24,7
Skupaj	6,7	11,0	12,2	14,3	17,2	13,8	57,3

Pri analizi poseka po skupinah drevesnih vrst temeljijo podatki na (neustrezni) tekoči evidenci poseka (Preglednica 51). Največji delež obsega poseka od celotnega poseka je bil zabeležen pri smreki (40,9 %), sledijo bukev (25 %) ter jelka (8,3 %) in bor (6,9 %). Delež ostalih iglavcev in macesna v celotnem poseku znaša 0,9 %. Delež poseka hrasta je 4,5 %, drugih trdih listavcev 11,4 %, plemenitih listavcev 1,4 % in mehkih listavcev 0,7 %.

Glede na delež poseka od celotne lesne zaloge je bil le-ta največji pri smreki (posekano je bilo 5,6 % od lesne zaloge). V povprečju je bilo nekoliko bolj poseženo v lesno zalogo iglavcev (posekano 7,8 % lesne zaloge) kot listavcev (posekano 5,9 % lesne zaloge).

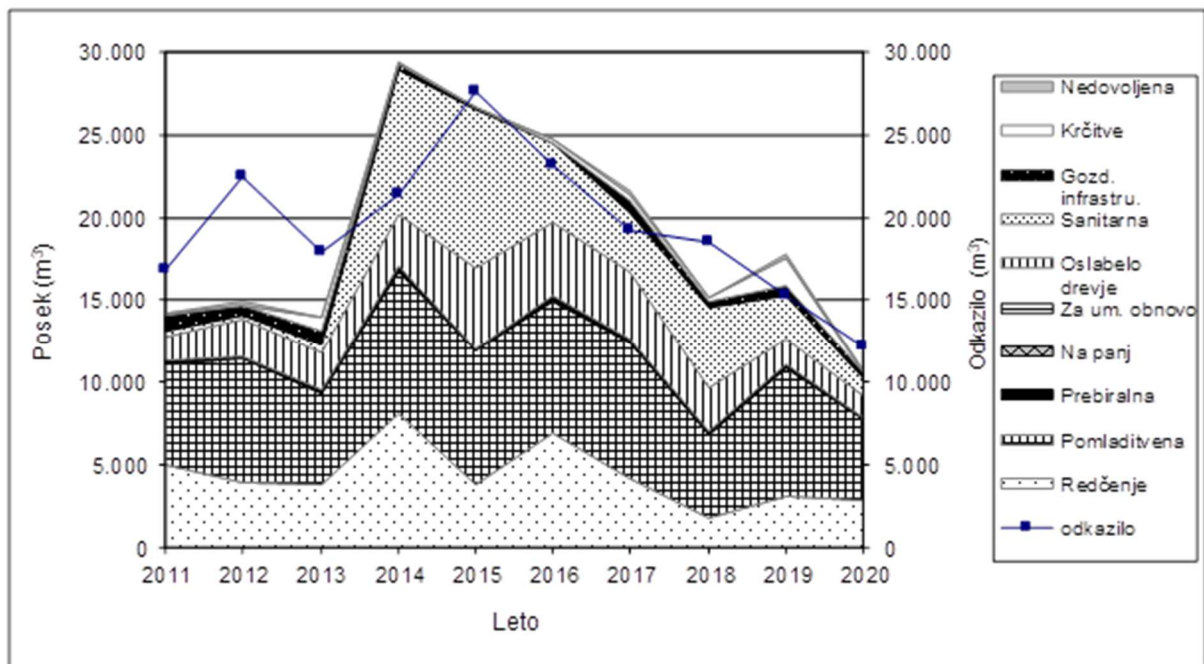
Preglednica 51/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (tekoča evidenca poseka)

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	40,9	20,7	5,6
Jelka	8,3	10,9	1,1
Bor	6,9	13,1	0,9
Macesen	0,7	6,7	0,1
Ostali igl.	0,2	9,8	0,0
Bukev	25,0	11,4	3,4
Hrast	4,5	6,4	0,6
Pl. lst.	1,4	9,2	0,2
Dr. tr. lst.	11,4	14,6	1,6
Meh. lst.	0,7	15,1	0,1
Skupaj iglavci	57,0	16,8	7,8
Skupaj listavci	43,0	11,1	5,9
Skupaj	100,0	13,8	13,8

Višina poseka je po letih ureditvenega obdobja izrazito nihala (Grafikon 3). Višina poseka se je po letih spreminjala. Gibala se je od najmanj 10.729 m³ leta 2020 do največ 29.375 m³ leta

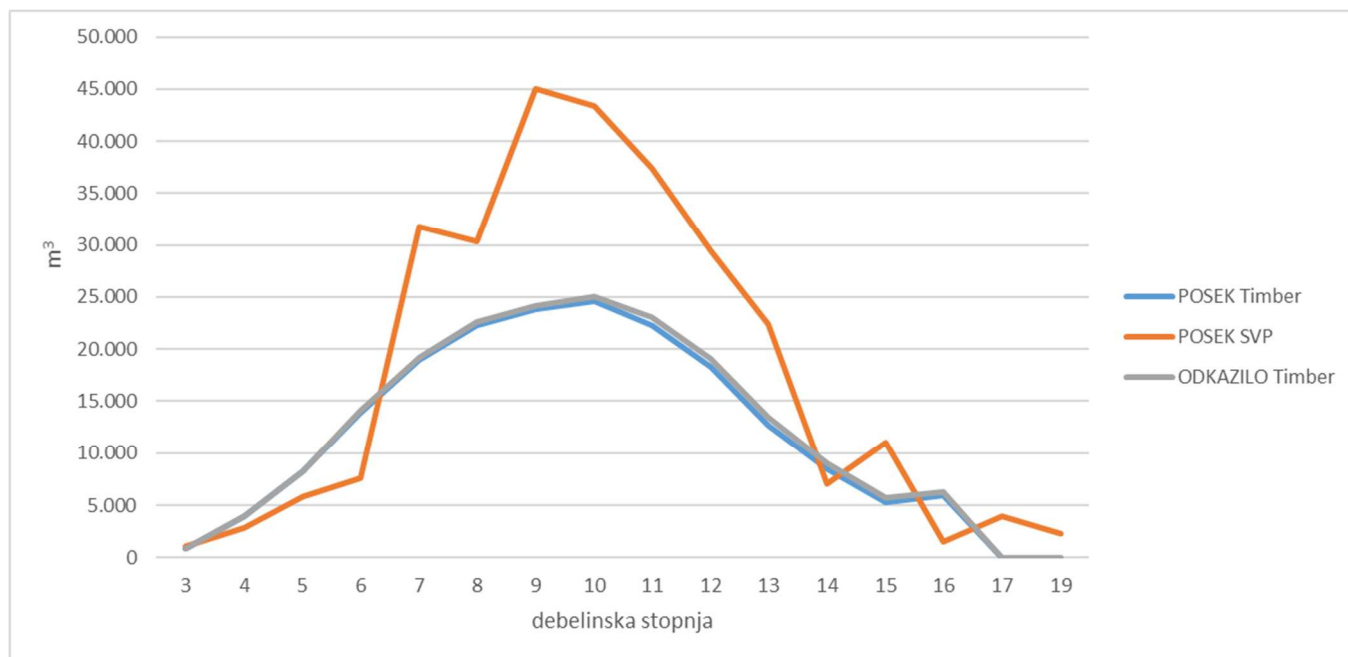
2014. V obdobju 2014–2018 je bilo 50.693 m³ sanitarnega poseka in poseka oslabeledih dreves, največ 14.427 m³ leta 2015. V omenjenem obdobju so se vrstile naravne kalamitete začenši z žledolomom 2014 leta, posledično so zaradi neugodnih vremenskih dejavnikov sledile gradacije podlubnikov. Leta 2017 se je zgodil snegolom in kasneje še vetrolom. Zaradi velikih količin lesa iglavcev na tržišču je padla odkupna cena hlodovine iglavcev in sledil je zmanjšan interes lastnikov za posek kvalitetnega lesa, čemur smo priča v letu 2020.

Podobno kot višina poseka se je gibala tudi višina odkazila. Nihanje višine poseka ni le posledica zmanjšane ali povečanega obsega poseka, temveč je v času veljavnosti načrta prišlo do spremembe pri delu javne gozdarske službe. Revirni gozdarji so leta 2011 začeli z označevanjem dreves in izdajo odločb za daljše časovno obdobje (praviloma dve leti ali več). Tako so imeli lastniki za posek na voljo daljše časovno obdobje, posek pa se je zabeležil v evidenco takrat, ko je bilo sečišče zaključeno in prevzeto.

Grafikon 3: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka) in odkazila.

Grafikon 4 prikazuje primerjavo deleža poseka dreves po debelinskih stopnjah, glede na podatke o odkazilu in poseku iz programa Timber (program za spremljanje odkazila in poseka) in o poseku na SVP. Razvidno je, da do največjih razlik glede na delež poseka dreves prihaja med sedmo in trinajsto debelinsko stopnjo.

Grafikon 4: Primerjava poseka in odkazila po debelinskih stopnjah glede na podatke v Timberju in na SVP

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

V GGE prevladuje razpršena drobna gozdna posest, zainteresiranost zasebnih lastnikov za opravljanje negovalnih del v njihovih gozdovih pa je majhna. Ekonomska odvisnost od gozda je prenizka, da bi lastnike vzpodbudila k negovanju mladega gozda kot dobri naložbi za prihodnost in zagotovilu za dvig kvalitete lesa.

Načrtovan obseg gojitvenih in varstvenih del je bil načrtovan v obsegu, da bi zagotavljal izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz ter ustrezno zaščito pred divjadjo. Poudarek je temeljil na naravni obnovi sestojev in negi mlajših razvojnih faz ter na indirektni negi mladovij s pomočjo matičnega sestoja.

Načrtovani obseg gojitvenih in varstvenih del v GGE je bil presežen pri umetni obnovi (priprava tal, sadnja, obžetev). Realizacija ukrepa priprava sestoja na naravno obnovo je bila izvedena hkrati s pomladitvenimi sečnjami. Obnova gozdov s sadnjo se je izvajala na manjših površinah, kjer naravna obnova ni bila uspešna in kjer je bilo potrebno doseči večjo pestrost in stabilnost sestojev in na površinah, ki so bile poškodovane zaradi vetroloma, jesenovega ožiga ali zaradi gradacije podlubnikov posekane na golo. Namenjena je bila spopolnitvam in vrstni obogatitvi naravnega mladovja, praviloma s plemenitimi listavci. Vse posajene sadike listavcev so se zaščitile pred objedanjem divjadi posamično s fino mrežastimi tulci, na površinah večjih od 0,5 ha pa ponekod z ograjo. Zaradi bujne rasti robide je bila predvidena tudi obžetev tulcev, poleg tega pa še vzdrževanje tulcev. Iz Preglednice 52 je razvidno, da je bila obžetev na površinah, ki so bile umetno obnovljene s sadnjo, opravljena dvakrat. V splošnem naravno pomlajevanje v GGE ni problematično, tako da je sadnja potrebna le v sestojih, ki so bili prizadeti zaradi naravnih ujm. Zaščita s količenjem ali tulci je bila opravljena v manjšem obsegu kot pa je bila načrtovana. Zaščita z ograjo je bila izvedena v zasebnih gozdovih.

Realizacija negovalnih del je bila v mladovjih zelo nizka, kar ima za posledico slabo negovanost ter zasnovo mladovij. V GGE je mladovij skupaj s podmladkom v sestojih v obnovi 210 ha, negovanih je bilo 25 ha, oz. 11,9 %. Slaba realizacija nege drogovnjakov bo vplivala na slabšo kakovost nosilcev funkcij. Načrtovani so bili nekateri varstveni ukrepi, ki pa niso bili izvedeni, kot npr. varstvo gozdov pred gozdnimi požari. Od ukrepov za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, ki upoštevajo tudi varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov, so bili predvideni: sadnja plodonosnega drevja (drobnica, lesnika), puščanje stoječe biomase v gozdu (ohranjala naj bi se odmirajoča in suha drevesa večjih dimenzij - B in C razširjeni debelinski razred), vzdrževanje grmišč, vzdrževanje vodnih virov ter za gnezditveno uspešnost nekaterih vrst ptic je bila predvidena postavitvev in vzdrževanje gnezdnic.

Slaba realizacija negovalnih del je delno posledica razdrobljene posesti, saj odpade na posameznega lastnika le majhna površina le-teh in tako posamezni lastniki, kljub sofinanciranju, nimajo interesa za izvajanje nege. Povezovanja lastnikov v smislu izvedbe gojitvenih del, pa v preteklem desetletju ni bilo.

Preglednica 52 prikazuje izvedbo gojitveno varstvenih del za GGE.

Preglednica 52 /OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	83,19	20,80	25,0
Priprava tal	ha	4,65	9,02	194,0
Sadnja	ha	12,62	15,11	119,7
Obžetev	ha	30,13	34,46	114,4
Nega mladja	ha	27,23	5,30	19,5
Nega gošče	ha	58,21	20,05	34,4
Nega letvenjaka	ha	28,95	2,80	9,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	52,00	7,50	14,4
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	19.200	10.070	52,4
Zaščita z ograjo	m	1.250	400	32,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300	180	60,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	65,00	39,50	60,8
Vzdrževanje travinj	ha	0,34	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,14	17,00	12.142,9
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	41,06	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0
Obžagovanje vej	ha	0,00	0,00	0,0

Preglednica 53 prikazuje izvedbo gojitveno varstvenih del za obe lastniški kategoriji z različno uspešnostjo izvedbe. Na splošno je realizacija gojitveno varstvenih del nekoliko višja v državnih gozdovih kot v zasebnih.

Preglednica 53/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	76,59	20,20	26,4	6,60	0,60	9,1
Priprava tal	ha	3,60	5,70	158,3	1,05	3,32	316,2
Sadnja	ha	10,35	11,20	108,2	2,27	3,91	172,2
Obžetev	ha	29,60	24,75	83,6	0,53	9,71	1.832,1
Nega mladja	ha	23,99	4,90	20,4	3,24	0,40	12,3
Nega gošče	ha	49,63	12,20	24,6	8,58	7,85	91,5
Nega letvenjaka	ha	25,18	2,60	10,3	3,77	0,20	5,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	41,59	7,30	17,6	10,41	0,20	1,9
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	15.500	7.650	49,4	3.700	2.420	65,4
Zaščita z ograjo	m	1.250	400	32,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300	1500	50,0	0,00	30,00	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	50,00	25,00	50,0	15,00	14,50	96,7
Vzdrževanje travinj	ha	0,34	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	16,15	0,0	0,14	0,85	607,1
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	30,06	0,0	0,00	11,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Obžagovanje vej	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0

V obeh lastniških kategorijah je bil presežen načrtovani obseg gojitvenih in varstvenih del v pri umetni obnovi (priprava tal, sadnja, obžetev). V zasebnem gozdu se je izvedla kolektivna zaščita sadik z ograjo, individualna zaščita pa v obeh lastniških kategorijah le v manjšem obsegu. Negi mladovij in drogovnjakov sta bili v obeh lastniških kategorijah izvedeni v manjšem obsegu od načrtovanega. Varstvo pred žuželkami je bilo zaradi gradacije malega in velikega smrekovega lubadarja izvedeno obeh sektorjih lastništva.

V gozdovih lokalnih skupnosti v obdobju 2011–2020 ni bilo načrtovanih in izvedenih gojitvenih del in varstvenih del.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gradnja gozdnih cest

V preteklem obdobju je bila izgrajena le ena gozdna cesta Jurček–Pliberšek (121160) v skupni dolžini 1.316 m. Gradnjo ceste so financirali zasebni investitorji. Z 20 % deležem je gradnjo sofinancirala država. Cesta pa je uvrščena v kategorijo G1, to je tip gozdne ceste na kateri splošni javni promet lahko preseže 50 % vsega prometa. S tem se je omrežje gozdnih cest v gospodarski enoti povečalo za 2,5 %.

Skupna dolžina gozdnih cest se je v zadnjem obdobju spremenila za odstotno točko, deloma tudi zaradi rednega periodičnega usklajevanja z občinami in pridobitve lidarskega posnetka površja, ki je omogočil bistveno natančnejšo digitalizacijo omrežja.

Gradnja gozdnih vlak

V preteklem obdobju je bilo na novo zgrajenih 10,1 km vlak kar je za 15 % manj kot v obdobju 2001–2010 (12,0 km). Glede sorazmerno velike intenzivnosti gospodarjenja v enoti s 121 % realizacijo etata, ter glede na sorazmerno velik 24 % delež površin s potrebnim ročnim predpisom, je dinamika odpiranja terena s traktorskimi vlakami pod pričakovano.

Bistveno manj je bilo izvedenih rekonstrukcij vlak, saj je bila izvedena le ena rekonstrukcija v dolžini 200 m, kar predstavlja le 7 % rekonstrukcij v obdobju 2001–2010 (2,9 km). Poglavitni razlog za zmanjšanje rekonstrukcij leži predvsem v ostrejšem ločevanju pojmov rekonstrukcije in novogradnje, saj se kot rekonstrukcija po Pravilniku o gozdnih prometnicah štejejo samo posegi znotraj 5 m pasu na vsaki strani objekta merjeno od zunanje roba prometnice.

Preglednica 54: Pregled gradenj gozdnih vlak po letih

Leto	Zasebni gozd		Državni gozd		Skupaj	
	Novogradnje (m)	Rekonstrukcije (m)	Novogradnje (m)	Rekonstrukcije (m)	Novogradnje (m)	Rekonstrukcije (m)
2011	973	0	0	0	973	0
2012	288	0	245	0	533	0
2013	4.788	0	0	0	4.788	0
2015	231	0	238	0	469	0
2016	0	216	0	0	0	216
2017	225	0	540	0	765	0
2018	831	0		0	831	0
2019	590	0		0	590	0
2020	1.235	0		0	1.235	0
Skupaj	9.161	216	1.023	0	10.184	216

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju ni bilo opravljenih del in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011–2020

Z namenom krčitve gozda je bilo v tem obdobju posekane 3.579 m³ lesne mase na skupni površini 11,17 ha. Izdanih je bilo 12 K odločbe, in sicer vse za kmetijske namene. Krčitve so priglasili kmetje z namenom povečanja kmetijskih zemljišč in zaradi širitve gozdnega roba na kmetijska zemljišča.

Največji poseg v gozdni prostor je bila krčitev za izgradnjo stanovanjskega naselja v Rožni dolini v Radvanju na površini 5,69 ha (ods. 55 E).

Preglednica 55/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2011 do 2020 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
5,69	0,0	5,48	0,00	0,00	0,00	11,17

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011–2020

Gozdnogojitveni cilji, usmeritve in ukrepi

Izvedeni ukrepi

Posek

Skupna realizacija načrtovanega poseka v GGE (ocena poseka na SVP) je znašala 121,8 %. Od načrtovanega je bilo realizirano 138,6 % poseka iglavcev in 105,7 % poseka listavcev. Po podatkih ocene poseka po SVP je bilo posekanega 20,4 % od LZ in 103,4 % od prirastka.

Obseg in struktura poseka v preteklem ureditvenem obdobju, glede na tekočo evidenco poseka, nista bila izvedena v skladu z načrtovanim. Načrtovanih je bilo 58,9 % redčenj, evidentiranih pa 23,0 %. Obseg redčenj je bil tako za 35,9 odstotnih točk manjši kot je bilo načrtovano 2011. Delež pomladitvenega poseka (36,9 %) je bil za 3,8 % odstotnih točk manjši od načrtovanega (40,7 %). Ker v GGE ni prebiralnih gozdov, prebiralnega poseka ni bilo načrtovanega, evidentiranega pa je bilo 1,2 % (napaka pri evidentiranju). Čeprav ostale vrste poseka v preteklem ureditvenem obdobju niso bile načrtovane, so bile zaradi ujm, gradacije podlubnikov, kostanjevega raka ter tudi zaradi različnih drugih vzrokov, izvedene. Sanitarni posek in posek oslabelega drevja sta skupaj predstavljala 34,1 %, kar pomeni več kot eno tretjino, posek za gozdno infrastrukturo, krčitve in nedovoljeni posek pa skupaj 4,8 %.

V državnih gozdovih je bilo posekanega (ocena poseka na SVP) 87,5 % iglavcev in 135,3 % listavcev. Skupen posek v državnih gozdovih je znašal 109,6 % od načrtovanega. Po podatkih ocene poseka po SVP je bilo posekanega 17,7 % od LZ in 91,8 % od prirastka. V ostalih (zasebnih in občinskih) gozdovih je znašala realizacija možnega poseka (ocena poseka na SVP) 123,7 %, realizacija pri iglavcih je znašala 148,1 %, pri listavcih pa 101,2 %. Po podatkih ocene poseka po SVP je bilo posekanega 23,5 % od LZ in 121,4 % od prirastka.

Obseg ter struktura poseka sta bila v načrtu za preteklo ureditveno obdobje opredeljena ustrezno ter v skladu s takratnim stanjem gozdov ter cilji in usmeritvami za razvoj gozdov. Zaradi neupoštevanja smernic in s tem vrste poseka pri gospodarjenju z gozdovi, se to močno odraža na sestojni zgradbi.

Gojitvena dela

Obseg del povezanih z umetno obnovo ter nego mlajših razvojnih faz (mladovij in mlajših drogovnjakov) je bil znatno nižji kot je bilo načrtovano v preteklem ureditvenem obdobju (Preglednica 56). Nizka realizacija nege mlajših razvojnih faz vpliva na slabšo sestojno zasnovo in negovanost sestojev. Načrtovano je bilo, da se neguje 2/3 mladovij (všet je podmladek v sestojih v obnovi), od načrtovanega pa je bila izvedena le slaba tretjina. Še nižja je bila realizacija nege mlajših drogovnjakov.

Realizacija del za umetno obnovo je bila presežena.

Preglednica 56: Primerjava načrtovanih in izvedenih gojitvenih in varstvenih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Delež (%)
Naravna obnova	ha	87,84	29,82	33,9
Umetna obnova	ha	42,75	49,57	115,9
Nega mladovij	ha	85,44	25,35	29,7
Nega ml. drogovnjaka	ha	52,00	7,50	14,4

Učinki ukrepov

Cilji so bili pred desetimi leti postavljeni za obdobje desetih let, v prevelikem obsegu so bila načrtovana negovalna dela mladovij v sestojih v obnovi.

Lesna zaloga

V preteklem ureditvenem obdobju je bil načrtovan dvig povprečne lesne zaloge iz 415,1 m³/ha na 427 m³/ha. Povprečna lesna leta 2021 je znašala 377,4 m³/ha in se je znižala za 37,7 m³/ha. Tako je zdaj za 11,6 % nižja od načrtovane.

Na znižanje lesne zaloge je vplivalo več dejavnikov:

- višina poseka v preteklem ureditvenem obdobju (ocena poseka po SVP) je bila večja od načrtovanega poseka za 21,8 odstotnih točk); znašala je 20,4 % od lesne zaloge in 103,4 % od prirastka;
- struktura poseka.

Učinki ukrepov

Cilji, ki je bil postavljeni pred desetimi leti, niso bil doseženi.

Razmerje razvojnih faz

Na strukturo gozdov po razvojnih fazah sta vplivala višina in struktura poseka. Struktura gozdov po razvojnih fazah se ni približala k ciljnemu razmerju razvojnih faz. Dosežen je bil le cilj pri mladovijih, ki je bil presežen za eno odstotno točko. Delež drogovnjakov se je glede na zastavljen cilj zmanjšal za dve odstotni točki. Delež debeljakov leta 2011 je bil 75 % (cilj 61 %), leta 2021 pa je bil delež 70 %. Delež debeljakov se je zmanjšal za pet odstotnih točk; od ciljnega deleža je nižji za devet odstotnih točk. Delež sestojev v obnovi se je povečal za sedem odstotnih točk in je za sedem odstotnih točk nižji od zastavljenega ciljnega stanja (cilj 22 %). Delež sestojev v obnovi je dobra osnova za povečanje deleža mladovij v naslednjih desetletjih. Zaradi veliko površinskih razpršenih redčenj v drogovnjakih in debeljakih z visoko jakostjo, trenutno razmerje razvojnih faz odstopa od ciljnega stanja. Z načrtom so bile načrtovane bolj skoncentrirane sečnje v obliki pomladitvenih posekov ali tudi končnih posekov v sestojih v obnovi, ki pa se niso zmeraj upoštevale. Ob doslednem gospodarjenju z gozdovi ter z uravnoteženim prehodom razvojnih faz, bi realno ciljno stanje bilo doseženo, tako pa odstopa od ciljnega stanja.

Preglednica 57: Primerjava sprememb v strukturi gozdov po razvojnih fazah z njihovim ciljnem razmerjem

	Razmerje razvojnih faz (%)			
	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi
Stanje 2011	2	15	75	8
Cilj 2020	4	13	61	22
Stanje 2021	5	10	70	15

Razmerje med skupinami drevesnih vrst

V skladu z načrtovanimi ukrepi v preteklem ureditvenem obdobju v drevesni sestavi oz. v razmerju med iglavci in listavci ni bilo pričakovati večjih sprememb, saj gre v veliki meri za rastišča listavcev (bukve). Spremembe v drevesni sestavi so bile majhne.

Preglednica 58: Spremembe v drevesni sestavi in primerjava s ciljno drevesno sestavo

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
Stanje 2011	27,3	10,4	7,2	1,4	0,4	30,1	9,7	2,2	10,7	0,6
Cilj 2020	26,4	9,8	7,2	1,5	0,1	30,9	10,3	2,6	10,7	0,5
Stanje 2021	25,9	11,7	6,7	1,0	0,2	31,5	9,7	1,8	10,9	0,6

Presoja postavljenih ciljev, smernic in ukrepov

Ciljno stanje je bilo postavljeno za obdobje desetih let. Ciljna lesna zaloga je bila glede na načrtovani možni posek in prirastek postavljena realno (427 m³/ha). Zaradi večjega poseka (ocena poseka po SVP) od načrtovanega in precenjenega prirastka pred desetimi leti, ciljna lesna zaloga ni bila dosežena. V strukturi načrtovanega poseka pred desetimi leti so prevladovala redčenja s 58,9 odstotnimi točkami, pomladitvenega poseka je bilo 40,7 %. V strukturi poseka (tekoča evidenca poseka) je bil delež pomladitvenega poseka 36,9 %, delež redčenj pa 23 %, kar močno odstopa od načrtovanega obsega (58,9 %). Varstveno sanacijske sečnje niso bile načrtovane, izvedenih je bilo 34,1 %. Glede na vrste sečenj stukture gozdov po razvojnih fazah ni bilo možno premakniti proti ciljni. Dejansko stanje razmerja razvojnih faz je neuravnoteženo in odstopa od postavljenih ciljev. Glede na modelno stanje je še vedno preveč debeljakov.

Dejanska drevesna sestava z vidika ključnih drevesnih vrst – smreke, jelke in bukve ne odstopa veliko od ciljne drevesne sestave.

Zaradi neizvršenih gojitvenih del sta negovanost in zasnova mlajših razvojnih faz (mladovij in drogovnjakov) slabša kot pred desetimi leti. Posledica je 43 % nenegovanih drogovnjakov s tesnim sklepom, kar še posebej vpliva na kvaliteto sestojev.

Cilji, usmeritve in ukrepi za zagotavljanje ostalih funkcij gozdov

Pred desetimi leti je bila opravljena valorizacija funkcij gozdov. Postavljene so bile tudi smernice za gospodarjenje z gozdovi s poudarjenimi funkcijami gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi so se postavljene usmeritve delno upoštevale.

Odnos gozd - divjad

Na področju gospodarjenja s populacijami prosto živečih vrst divjadi je prišlo v preteklem obdobju do celovitejšega in bolj sonaravnega usmerjanja razvoja gozdnega prostora kot celote. Usmeritve za urejanje odnosov med gozdom in divjadjo so bile ustrezno postavljene.

Gradnja gozdnih prometnic

V gozdnogospodarskem načrtu za preteklo ureditveno obdobje 2011–2020 so bila določena tri prednostna območja za izgradnjo gozdnih cest: »območje Marin«, »območje Pliberšek« in območje »Majal«. Do izgradnje gozdnih cest na navedenih območjih ni prišlo, ker ni bilo pobude/interesa s strani lastnikov gozdov.

V preteklem obdobju je bila izgrajena le ena gozdna cesta Jurček–Pliberšek (121160) v skupni dolžini 1.316 m.

Gozdnogospodarski načrt je za preteklo ureditveno obdobje je določil več prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Vlake so bile izgrajene (Preglednica 54).

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Večina podatkov o gozdnih fondih je primerljivih šele od leta 1991 dalje, ko so bili v GGE vključeni družbeni (državni) gozdovi iz k. o. Lobnica in Ruše, hkrati pa prenešeni v GGE Lobnica zasebni gozdovi in SLP-2 gozdovi iz k. o. Smolnik. S to spremembo se je h GGE Ruše prištelo 814 ha iz k. o. Lobnica in 17,6 ha k. o. Ruše. Iz k. o. Smolnik se je izločilo 489 ha in se priključilo v GGE Lobnica.

5.1.1 Površina

Površina gozdov se je skozi daljše časovno obdobje nekoliko spreminjala. V obdobju od leta 1991 do 2021 se je površina gozdov povečala za 1,2 odstotni točki. V zadnjem desetletju se je površina gozdov glede na preteklo ureditveno obdobje ponovno zmanjšala, in sicer za 10,46 ha ali za 0,3 odstotne točke. Glavni razlog za zmanjšanje površine gozdov v zadnjem desetletju je krčenje gozdov v kmetijske namene in za urbanizacijo, v manjši meri pa posledica načina zajemanja površin gozdov ter ostalih gozdnih in negozdnih površin v gozdnem prostoru.

Preglednica 59: Razvoj gozdnih površin - na ravni GGE

Leto	Površina (ha)	Drseči indeks
1991	3.264,09	100,0
2001	3.336,12	102,2
2011	3.314,58	101,5
2021	3.304,12	101,2

V GGE je bilo v preteklem ureditvenem obdobju evidentiranih 36,72 ha zaraščajočih kmetijskih površin. Del zaraščajočih površin smo v skladu z ZG (1993 in nasl.) uvrstili pod kategorijo gozd. Površina izkrčenih gozdnih površin je znašala 11,17 ha.

Preglednica 60: Vzroki sprememb gozdnih površin v obdobju 2011–2020

	Površina (ha)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.314,58
Novo določene površine gozdov	29,98
Novo izločene gozdne površine*	34,88
Izkrčene površine v preteklem obdobju za kmetijske namene	5,48
Skupna površina gozda novega načrta	3.304,12

*To bi naj bile površine, ki so bile v preteklem ureditvenem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene v gozd. Med njimi so tudi iz različnih razlogov izkrčene površine.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Bilančna razhajanja v Preglednici 61 temeljijo v nenatančno ocenjenem prirastku in na nepopolnih evidencah sečenj. Zaneslovejši so podatki o gibanje lesne zaloge od urejanja leta 1991, ko se gozdni fondi ugotavljajo s kontrolno vzorčno metodo. Na spreminjanje gozdnih fondov po ureditvenih obdobjih sta vplivali predvsem višina in struktura poseka, deloma pa tudi različne metode ugotavljanja lesne zaloge in prirastka. Podatek o realiziranem poseku v zadnjem ureditvenem obdobju je, zaradi nezanesljivih evidenc poseka, povzet po oceni na SVP.

Povprečna lesna zaloga znaša 377,4 m³/ha (Preglednica 61) in se je v obdobju od 1991 do 2020 povečala za 50,7 odstotnih točk; pri iglavcih za 15,2 odstotnih točk in pri listavcih za 102,7 odstotnih točk.

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjem ureditvenem obdobju znižala za 37,7 m³/ha, kar znaša 10 odstotnih točk; pri iglavcih se je znižala za 22,1 m³/ha oz. za 12,8 odstotnih točk, pri listavcih pa za 15,6 m³/ha oz. za 7 odstotnih točk.

Preglednica 61/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	3.264,09	148,9	101,6	250,5	2,93	3,02	5,95	1,44	0,89	2,33
2001	3.336,12	177,5	177,8	355,3	4,06	4,70	8,75	2,37	1,41	3,78
2011	3.314,58	193,6	221,5	415,1	3,55	4,63	8,19	3,26 (4,76)**	2,46 (3,78)**	5,71 (8,54)**
2021	3.304,12	171,5	205,9	377,4	3,20	4,10	7,31	2,75*	3,26*	6,01*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovan oz. možen posek (ne realiziran posek)

**Opomba: Za leto 2011 je v oklepaju naveden še posek po SVP

Lesna zaloga se je zmanjšala pri iglavcih do četrtega razširjenega debelinskega razreda, v petem razredu pa je ostala na istem nivoju. Zmanjšanje lesne zaloge pri iglavcih je posledica vetroloma in gradacije podlubnikov, ki sta prizadela labilne sestoje smreke. Lesna zaloga listavcev pa se je zmanjšala v prvih treh debelinskih razredih. Vzporedno s spreminjanjem lesne zaloge se je spreminjal tudi prirastek. Absolutni prirastek se je zmanjšal za 10,8 odstotnih točk. Zmanjšanje prirastka je posledica precenjenega prirastka v preteklem ureditvenem obdobju in velikega deleža debeljakov, ki ne priraščajo več.

Preglednica 62/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	60,0	74,7	78,7	84,7	104,8	88,6	83,3	88,5	83,3	84,1	107,0	90,1	80,9
Listavci	70,0	78,2	85,0	105,5	105,1	92,9	139,1	93,5	79,0	83,8	75,3	88,6	91,6
Skupaj	70,0	76,9	82,5	95,4	104,9	90,9	117,1	91,7	80,7	84,0	92,5	89,2	86,4

Trend razvoja gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju od leta 1991 do 2021 nakazuje na povečevanje deleža listavcev ter s tem zmanjševanje deleža iglavcev (Preglednica 63). Leta 1991 je bilo razmerje med iglavci in listavci 59,4 : 40,6; leta 2021 pa je le-to 45,5 : 54,5. Delež iglavcev se je v zadnjih tridesetih letih zmanjšal za 13,9 odstotnih točk. Zmanjševanje deleža iglavcev, zlasti smreke, je posledica vse ekstremnejših vremenskih pojavov, to je vse pogostejših ujm, sušnih let in s tem povezane gradacije podlubnikov.

V GGE je glavna graditeljica sestojev bukev, ki na svojih rastiščih uspešno nadomešča smreko in kaže trend povečevanja. Delež hrasta, se je v dvajsetih letih nekoliko povečal, v zadnjem desetletju pa se je v nekoliko znižal. V preteklem ureditvenem obdobju se je ustavila rast plemenitih listavcev, njihov delež v lesni zalogi skozi ureditvena obdobja niha. Delež mehkih listavcev je konstanten. Mehki listavci se pojavljajo ob vodotokih in na mokrih rastiščih v nižinskem delu GGE ter kot pionirske vrste v sestojih, ki so nastali z zaraščanjem kmetijskih površin. Delež drugih trdih listavcev, med katerimi prevladuje kostanj, je po letu 2001 konstanten, njihov delež je okoli 10 %.

Tudi v prihodnje je potrebno graditi sestoje na naravnem pomladku rastiščem primernih drevesnih vrst.

Preglednica 63/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1991 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
1991	36,6	11,5	9,6	1,6	0,1	23,5	5,9	1,8	8,7	0,7
2001	31,2	9,8	7,2	1,6	0,3	27,7	8,7	2,2	10,4	0,9
2011	27,3	10,4	7,2	1,5	0,3	30,1	9,7	2,2	10,7	0,6
2021	25,9	11,7	6,7	1,0	0,2	31,5	9,7	1,8	10,9	0,6

Karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 2)

Razlike med pričakovano in ugotovljeno lesno zalogo so bile zaradi nepopolnih evidenc poseka na ravni GGE in v zasebnih gozdovih prevelike, zato smo za kontrolni izračun lesne zaloge uporabili podatke za oceno poseka na SVP.

Zaradi slabe ocene poseka (majhno število SVP) v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti, smo za oceno poseka uporabili podatke sečenj po evidencah.

Ugotovljena lesna zaloga za GGE je za 6 odstotnih točk nižja od pričakovane. Pri iglavcih je nižja za 7,4 odstotnih točk, medtem ko je pri listavcih nižja za 4,8 odstotnih točk.

Preglednica 64/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v preteklem ureditvenem obdobju	641.628	734.205	1.375.833
Vrast	1.989	4.906	6.894
Prirastek (letni*10)	117.773	153.611	271.384
Posek po SVP	157.767	125.205	282.976
Pričakovana zaloga	651.510	806.423	1.457.933
Ugotovljena zaloga	603.623	767.517	1.371.135
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	92,6	95,2	94,0

Ugotovljena lesna zaloga v zasebnih gozdovih je za 6,9 odstotnih točk nižja od pričakovane. Pri iglavcih je nižja za 9,4 odstotnih točk, pri listavcih pa za 5 odstotnih točk.

Preglednica 65/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v preteklem ureditvenem obdobju	524.721	630.378	1.155.099
Vrast	1.691	2.939	4.630
Prirastek (letni*10)	96.415	132.406	228.821
Posek po SVP	139.452	102.985	242.437
Pričakovana zaloga	533.796	697.294	1.231.090
Ugotovljena zaloga	483.375	662.738	1.146.113
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	90,6	95,0	93,1

Ugotovljena lesna zaloga v državnih gozdovih je za 1,0 odstotno točko večja od pričakovane. Pri iglavcih ni odstopanj, pri listavcih pa je večja za 2 odstotni točki.

Preglednica 66/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v preteklem ureditvenem obdobju	114.769	101.914	216.683
Vrast	307	2095	2402
Prirastek (letni*10)	20.931	20.807	41.738
Sečnje po evidenci	20.105	15.625	35.730
Pričakovana zaloga	115.595	107.096	222.691
Ugotovljena zaloga	115.902	109.191	225.093
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	100	102	101

Ugotovljena lesna zaloga v gozdovih lokalnih skupnosti je enaka pričakovani lesni zalogi.

Preglednica 67/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalnih skupnosti

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v preteklem ureditvenem obdobju	2.138	1.913	4.051
Vrast	0	257	257
Prirastek (letni*10)	427	398	825
Sečnje po evidenci	445	279	724
Pričakovana zaloga	2.119	2.032	4.151
Ugotovljena zaloga	2.120	2.032	4.152
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	100	100	100

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Modelno razmerje razvojnih faz v GGE je izračunano s pomočjo tehtanja modelnih deležev razvojnih faz po posameznih rastiščnogojitvenih razredih. Na enak način je določeno povprečno trajanje razvojnih faz in povprečno proizvodno obdobje (GGN GGO 2011–2020).

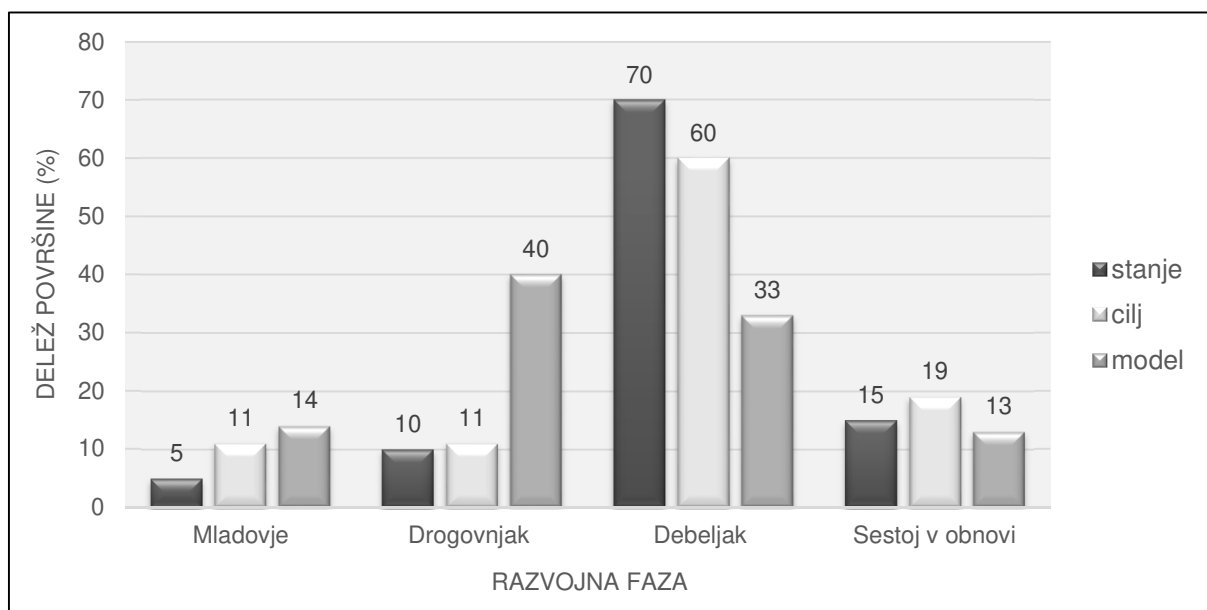
Primerjava dejanskega stanja deleža razvojnih faz z modelnim je pokazala, da dejansko stanje odstopa od modelnega (Preglednica 68). V primerjavi z modelnim stanjem je za 9,4 % premalo mladovij ter za 29,1 % premalo drogovnjakov, za 36,0 % pa je preveč debeljakov ter za 2,5 % sestojev v obnovi.

Preglednica 68/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	151,96	4,6		18	14	479,44	-9,4
Drogovnjak	327,95	9,9		51	39	1.296,18	-29,1
Debeljak	2.312,23	70,0		43	34	1.110,46	+36,0
Sestoj v obnovi	511,98	15,5		18	13	418,04	+2,5
Skupaj	3.304,12	100,0		130	100	3.304,12	

Iz cilja, ki je ob predvidenih ukrepih dosegljiv v naslednjih desetih letih (Grafikon 5), lahko razberemo, da površinskega razmerja razvojnih faz še ne bo mogoče približati modelnemu stanju. Ob realizaciji načrtovanega poseka in doslednem upoštevanju gozdnogojitvenih smernic, bi v naslednjem desetletju z intenzivnejšo obnovo (končni poseki) povečali delež mladovij. Ker bo del drogovnjakov prerasel v fazo debeljaka, se bo delež drogovnjakov povečal le za eno odstotno točko. Prav tako se bo zmanjšal delež debeljakov, v obnovo se jih bo uvedel večji delež, kot pa jih bo preraslo iz faze drogovnjaka, tako se bo povečal tudi delež sestojev v obnovi.

Model je povzet iz Gozdogospodarskega načrta za mariborsko ... (2011).

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Primerjava dejanskega stanja gozdov z modelnim stanjem je pokazatelj v kolikšni meri so gozdovi trajno sposobni zagotavljati posamezne funkcije. Večji odkloni od naravnega stanja povzročajo ogroženost trajnosti funkcij gozdov. Cilj gospodarjenja z gozdovi je gozd, z drevesno sestavo v še sprejemljivem obsegu odklonjeno od naravnega stanja. Takšni gozdovi zagotavljajo trajnost ekoloških, socialnih in proizvodnih vlog.

Za ekološke funkcije (varovalna, hidrološka) je ugodna velika gozdnatost in poraščenost strmih predelov. Stalna pokrovnost tal in razmeroma visoka lesna zaloga sta zagotovilo za preprečevanje erozije in delovanje gozda kot zadrževalnika vode.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena na območjih EPO, ki prekrivajo 76,6 % površine gozdov in na območju Natura 2000, ki pokrivajo 62,5 % površine gozdov. Po podatkih ZRSVN je na območju habitatnih tipov bukovich in javorovich gozdov ocena stanja nezadostna. Tudi na območjih nekaterih vrst: alpski kozliček, navadni koščak, veliki pupek, hribski urh, gozdni postavnež je stanje nezadostno. Za ptice je trenutno stanje nedefinirano. Zagotavljanje ugodnih razmer za ohranjanje in izboljšanje stanja na območju Natura 2000 je potrebno upoštevati usmeritve, ki so navedene v naravovarstvenih smernicah. V kolikor se usmeritve ne bodo upoštevale in realizirale, je lahko trajnost funkcije ogrožena. Pri gospodarjenju z gozdovi na območju Natura 2000 lahko prihaja do konfliktov z rekreacijsko-turistično-estetsko-poučno funkcijo in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ter lesnoproizvodno funkcijo.

Gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami ležijo na vzhodnem, južnem in ovršnem delu enote. To je rekreacijsko območje Mariborskega in Ruškega Pohorja ter območje mestnih gozdov. Poudarjene socialne funkcije gozda v GGE so estetska, rekreacijska, turistična, poučna funkcija ter funkcija varovanja naravnih vrednot in funkcija varovanja kulturne dediščine. Socialnih funkcij gozda ne smemo okrniti z posegi, poškodbami na gozdnih tleh in sestojih, z neupoštevanjem gozdnega reda in estetskih vrednot krajine. V kolikor se ne upoštevajo usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih, kjer so socialne funkcije poudarjene, je lahko trajnost teh funkcij ogrožena. Pri gospodarjenju z gozdovi na območjih s poudarjenimi socialnimi funkcijami lahko prihaja do konfliktov z ekološkimi funkcijami in z lesnoproizvodno funkcijo.

Gozdovi zagotavljajo tudi trajnost funkcije pridobivanja stranskih proizvodov, kot so gobarjenje, nabiranje kostanja in čebelarjenje.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območju GGE zagotavljajo krepitev vseh funkcij gozdov.

Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov so podane v Poglavlju 6.2.2

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Gozdovi se na celotnem območju GGE Ruše prepletajo predvsem s kmetijskimi rabami in rabami prostora za turistično-rekreacijske namene (smučišča) ter s primestno krajino. V kmetijski in primestni krajini je gozd kljub relativno nizki gozdnatosti pomemben gradnik krajine, ki ji daje pestrost, hkrati pa je z opravljanjem ekoloških, proizvodnih in socialnih funkcij neobhodno potreben za njeno delovanje.

Ekološki cilji so pomembni za zagotavljanje varovalne, hidrološke, biotopske ter klimatske vloge gozdov. Pomembni so zaradi ustvarjanja ravnovesja med negativnimi vplivi, ki jih povzročajo intenzivno kmetijstvo, gosta poselitve ter razvejana infrastruktura. Varovalna vloga je poudarjena na gozdnih zemljiščih na območju z visokimi vodami ob reki Dravi ter na gozdnih zemljiščih z nakloni nad 35° po celotni GGE. Gozdovi ob Dravi sočasno blažijo lokalne klimatske razmere ter ščitijo pred vetrovi in izsušitvijo. Hidrološko vlogo opravljajo gozdovi vodovarstvenih območjih. Gozd je pomemben življenjski prostor številnim živalskim vrstam. Rastiščno pestri gozdovi se odražajo v ohranjenosti habitatov evropsko pomembnih rastlinskih in živalskih vrst, ki so vključeni v območja Nature 2000. Cilji bodo dosegljivi z upoštevanjem varstvenih režimov, z mehansko in biološko stabilnimi sestoji, z naravno sestavo drevesnih vrst, z malopovršinskim menjavanjem razvojnih faz in z uporabo naravi prijaznih tehnologij.

Socialni cilji so prisotni v delih GGE, kjer gozd opravlja funkciji varstva naravnih vrednot in kulturne dediščine ter rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo. Povečanemu povpraševanju po tovrstnih vplivih gozda je v prihodnosti potrebno zadostiti z razgibano zgradbo sestojev, brez velikopovršinskih posegov, z naravno sestavo drevesnih vrst in z ohranjanjem vseh naravnih znamenitosti ter z upoštevanjem predpisanih varstvenih režimov in usmeritev za zagotavljanje funkcij gozdov. Obstoječa infrastruktura zagotavlja uresničevanje tega cilja tudi v prihodnosti. Potrebno je njeno stalno vzdrževanje.

Proizvodni cilji so poudarjeni zaradi visoko produktivnih rastišč. Proizvodni cilji so poudarjeni tako v zasebnih kot tudi v državnih gozdovih. Izkoristiti je potrebno njihov lesnoproizvodni potencial in zagotavljati trajnost donosov na mali površini. V državnih gozdovih je cilj proizvodnja kvalitetnega lesa. V obeh lastniških kategorijah je potrebno težiti k izvedbi negovalnih del v mlajših razvojnih fazah, k pomlajevanju v delih sestojev, ki so slabih zasnov ter h končnim posekom v sestojih v obnovi z visokim deležem bukovega podmladka. V dobro negovanih drogovnjakih in debeljakah je potrebno akumulirati vrednostni prirastek. Tako lastnike kot tudi izvajalce del je potrebno osveščati o pomenu sečnje in negovalnih delih v gozdu ter o vplivu teh del na kvaliteto lesa in na kvaliteto sestojev po končani sečnji.

Razvoj gozdov v pogledu drevesne sestave, zgradbe sestojev in višine lesne zaloge

Skupinsko postopno gospodarjenje s ciljem skupinsko raznodobnih gozdov.

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko raznodobni mešani sestoji.
- Ciljna drevesna sestava: smreka 19 %, jelka 7 %, rdeči bor 3 %, bukev 49 %, hrast 13 %, pl. lst. 5 %, dr. tr. lst. 3 %, meh. lst. 1 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 14 %, drogovnjak 40 %, debeljak 33 %, sestoj v obnovi 12 %.
- Ciljna lesna zaloga: 370 m³/ha, končna lesna zaloga: 611 m³/ha.
- Ciljna kakovost: več kot 30 % lesne mase v 1. in 2. kakovostnem razredu (iglavci A2, B, C, listavci A1, A2, B, C, D).

Etapni (desetletni) gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko raznodobni mešani sestoji.
- Ciljna drevesna sestava: smreka 25,8 %, jelka 11,6 %, r. bor 6,5 %, macesen 1 %, ostali igl. 0,2 %, bukev 33,3 %, hrast 9,1 %, pl. lst. 1,9 %, dr. tr. lst. 10,2 %, meh. lst. 0,4 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11%, drogovnjak 11 %, debeljak 60 %, sestoj v obnovi 19 %.
- Ciljna lesna zaloga: 390 m³/ha.
- Ciljna kakovost: več kot 10 % lesne mase v 1. in 2. kakovostnem razredu (iglavci A2, B, C, listavci A1, A2, B, C, D).

Stanje gozdov in ciljno razmerje razvojnih faz nakazujeta potrebo bo bolj širokopoteznem uvajanju debeljakov v obnovo ter hitrejšemu zaključevanju obnov. Strukture gozdov po razvojnih fazah v naslednjem desetletju še ne bomo uspeli približati k dolgoročnemu ciljnemu stanju.

V naslednjem desetletju se drevesna sestava ne bo bistveno spremenila.

Kakovost drevja bo mogoče povečati z dosledno izvedbo negovalnih del, izvajati nego letvenjakov in drogovnjakov.

Zagotavljanje trajnosti donosov in krepiteve večnamenske vloge gozdov

Glede na analizirano stanje gozdov, valorizacijo funkcij gozdov, potrebe lastnikov gozdov in javnosti ter ob upoštevanju ciljev Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Maribor (2011–2020) in zahtev Resolucije o nacionalnem gozdnem programu (2007), smo v obravnavani GGE določili naslednje cilje gospodarjenja z gozdovi:

Dohodek od lesa, zaposlitev in oskrba z lesom za domačo porabo

Cilj prodaje lesa za trg in dohodek od prodaje lesa je poudarjen v večjem kompleksu državnih gozdov. V zasebnih gozdovih, kjer prevladuje drobna zasebna posest, lastniki ne pridobivajo večjih količin lesa za trg, zato so finančni prihodki iz gozda za njih zanemarljivi. Manjšim lastnikom gozdov mora les zagotavljati občasne prihodke in les za domačo porabo, bodisi kot gradbeni les, les za predelavo ali drva.

Lastnike gozdov je potrebno motivirati za intenzivnejše gospodarjenje z gozdom (posek, nega mlajših razvojnih faz) ter tako k povečanju kvalitete lesnih sortimentov. Dolgoročno je potrebno povečati količine kakovostnega lesa in z uvajanjem cenejših in ekološko sprejemljivejših tehnologij znižati proizvodne stroške.

Vloga gozda za zagotavljanje biotske raznovrstnosti, habitatov in varstva narave

Pomen tega cilja je ohranjati biotsko raznovrstnost gozdov na ekosistemski, vrstni in genski ravni, ki vključuje ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000. Ohranjenost ugodnega stanja gozdnih habitatov, vključno z ohranitvijo naravnega okolja in ekološkega ravnovesja v krajini, sodi med pomembnejše cilje gospodarjenja z gozdovi v GGE.

Varovalna vloga gozda

Gozdovi s 1. in 2. stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije skupaj zavzemajo 771,44 ha oz. 23,3 % površine gozdov. Varovalna vloga gozda je pomembna v gozdovih na naplavinah in prodiščih ob reki Dravi na območju 10-letnih voda, na strmih erodibilnih pobočjih ter na območju gozdov črne jelše.

Klimatska vloga gozda

imajo poudarjeno gozdni pasovi in gozdovi ob reki Dravi, ki zmanjšujejo moč vetra vzdolž struge ter gozdovi v neposredni bližini mesta Maribor in Ruše ter ob naseljih, ki izboljšujejo klimo in blažijo vetrove. Z ohranjanjem vitalnih in pestrih gozdov, gozdnih ostankov, skupin in posamičnega gozdnega drevja v kmetijski in primestni krajini, lahko pomembno prispevamo h

kakovosti življenja, zlasti k bolj zdravemu in prijaznemu okolju za bivanje ter za opravljanje dejavnosti v naravnem okolju.

Hidrološka vloga gozda

Hidrološka vloga je poudarjena na 2.009,61 ha oz. 60,8 % površine gozdov, na vodovarstvenih območjih, ob reki Dravi in potokih ter ob izviri. Sodi med najpomembnejše cilje gospodarjenja z gozdovi v GGE

Estetska, rekreacijska in turistična vloga gozda

Vloge so poudarjene na vzhodnem in ovršnem delu Pohorja, v okolici planinskih koč in počitniških naselij ter v okolici naselij. Zaradi velikega števila rekrativcev in turistov, ki obiskujejo ta območja imajo te vloge velik pomen. Rekreacijo in turizem je potrebno usmerjati v predele, kjer ne prihaja do konfliktov z ostalimi rabami gozdov, gozdove namenjene tem dejavnostim pa je potrebno opremiti z ustrežno rekreacijsko in turistično infrastrukturo. Sodi med pomembnejše cilje gospodarjenja z gozdovi v GGE

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Glede na opredeljene cilje gospodarjenja z gozdovi v GGE, njihov pomen in možnosti za njihovo doseganje, so določene tudi splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi. Splošne usmeritve morajo zagotoviti harmonično uresničevanje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi, saj so ti cilji nedeljivi, uresničljivi sočasno v skladnem proizvodnem procesu v gozdu. Splošne varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v poglavje.

Povečati izkoriščenost proizvodnega potenciala gozdnih rastišč:

- V starejših in kvalitetnejših debeljakih, kjer rastiščne in sestojne razmere to še dovoljujejo, z akumuliranjem prirastka povečati lesno zalogo gozdov;
- povečati realizacijo možnega poseka v gozdovih;
- načrtovani možni posek v gozdovih naj na ravni GGE doseže 82 % prirastka;
- z nego gozdov in pravočasnim obnavljanjem gozdnih sestojev povečati kakovost gozdnih lesnih sortimentov.

Ohranjati in vzpostaviti pestre krajinske vzorce z gozdnimi prvinami ter ohranjati strnjeno velikih sklenjenih gozdnih območij:

- Ohranjati primeren delež gozdov v kmetijski in primestni krajini in s tem vsaj sedanjo gozdnatost GGE, zlasti v ravninskem delu GGE ob reki Dravi, ob ter v katastrskih občinah z manj kot 20 % gozdnatostjo;
- dovoliti krčenje gozdov v primerih, če krčenje ne pomeni bistvenega okrnjenja ekoloških funkcij gozdov ali če javni interes, zaradi katerega je krčenje potrebno, presega ekološki pomen gozdov;
- ohraniti in vzpostaviti pestre krajinske vzorce in biotsko raznovrstnost v krajini;
- preprečiti nadaljnje deljenje velikih sklenjenih gozdnih območij ter poskrbeti za primerno gostoto prehodov za prostoživeče živali med njimi;
- izogibati se vsem velikopovršinskim posegom v gozd in na ta način zagotoviti nemoteno opravljanje varovalne in hidrološke vloge gozda,
- v vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedano izvajanje dejavnosti, ki lahko povzročijo večje onesnaženje vodnih virov.

Intenzivirati gospodarjenje z zasebnimi gozdovi:

- Lastnike gozdov izobraževati s področja gojenja gozdov in tehnologije gozdne proizvodnje,

- zagotoviti izvedbo potrebnih gojitvenih in varstvenih del v gozdovih;
- pospeševati uporabo sodobnih tehnologij in organizacijskih oblik pri delu v gozdu;
- spodbujati povezovanje lastnikov gozdov ter pospeševati sodobne oblike organiziranosti zasebnih lastnikov gozdov na področju pridobivanja lesa;
- povečati delež del v zasebnih gozdovih, ki jih izvedejo poklicni izvajalci;
- lastnike gozdov intenzivneje vključevati v procese gozdarskega načrtovanja in intenzivirati vse oblike svetovanja.

Upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami:

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedano izvajanje dejavnosti, ki lahko povzročijo večje onesnaženje vodnih virov. Potrebno je sodelovanje s službo pristojno za vode in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, potencialna erozijska, plazljiva, območja).

Usmeritve, ki so zapisane za hidrološko funkcijo (GGN GGE Ruše, str. 84–86), veljajo tudi za celotno območje GGE, oziroma za vse posege na varovana, varstvena in ogrožena območja s področja upravljanja z vodami. Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati vse veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov, za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno pridobiti, v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, vodno soglasje.

Ukrepi za doseganje okoljskih ciljev preprečevanja poslabšanja stanja voda in doseganje dobrega stanja voda, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje onesnaženja površinskih voda, preprečevanje ali omejevanje vnašanja onesnaževal v podzemno vodo in preprečevanje poslabšanja hidromorfoloških značilnosti voda, so zasnovani na podlagi obvez in priporočil:

Obveze:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.
- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode.
- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana.
- Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Priporočila:

- V ožjih obrežnih pasovih selektivna sečnja z namenom odstranitve starih in nestabilnih dreves, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.
- V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS potrebno določiti režim uporabe gozdne ceste.
- Na celotnem vodozbirnem območju naj se zagotavlja stalna pokrovnost vegetacije.
- Ob hudourniških strugah odstranjevati stara, nestabilna drevesa, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Ob nastanku erozijskega žarišča naj se opravijo nujna preventivna dela.
- V strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja.

- Za zmanjšanje visokih pretokov je priporočljivo, da je delež negozdnih površin, vrzeli in mladja do starosti 10 let pod 25 % vodozbirnega območja.
- Gostota zgornje plasti krošenj naj bo nad 70 %.
- Najprimernejša zgradba gozda je malopovršinska raznodobna zgradba z visoko stopnjo zastiranja ter čimbolj enakomerno porazdelitvijo razvojnih faz.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 (2002 in nasl.) pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 (2002 in nasl.),
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Zagotavljanje ugodnega stanja gozdnih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst ter biotske raznovrstnosti:

- Pri obnavljanju sestojev s sadnjo dajati prednost rastišču prilagojenim domačim vrstam in lokalnim proveniencam.
- S primernimi usmeritvami v okviru načrtov za gospodarjenje z gozdovi oziroma primernim gospodarjenjem ohranjati ugodno ohranitveno stanje redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000, pri tem pa zlasti ohranjati:
  - raznolikost gozdne strukture v različnih starostnih fazah,
  - ustrezno količino nežive gozdne mase (odmrlo drevje),
  - značilno sestavo biocenoze, brez tujerodnih vrst in gensko spremenjenih organizmov,
  - površino evropsko pomembnih gozdnih habitatnih tipov.
- Izboljšati informiranje in razumevanje javnosti o pomenu biotske raznovrstnosti gozdov.
- Povečati površino gozdov in manjših gozdnih prvin, vključno s posameznim drevjem, kjer jih v krajini primanjkuje, izključno z namenom povečevanja biotske raznovrstnosti.

Funkcijam gozda prilagojena raba gozdnega prostora za turizem in rekreacijo:

- Upoštevati členitev gozdnega prostora glede primernosti za različne oblike turizma in rekreacije ter različne intenzivnosti, povezane z obema dejavnostma, kot je opredeljena z Gozdnogospodarskim načrtom za mariborsko ... (2011) (KARTA G).

Povečati obseg dejavnosti, ki uporabljajo les, še posebej na podeželju, kjer lahko te dejavnosti pomembno prispevajo k njegovemu razvoju:

- Na kmetijah spodbujati razvoj dopolnilnih dejavnosti, ki so povezane z lesom.
- Izobraževati lastnike gozdov in jim svetovati o možnostih in tehnologijah nadaljnje obdelave lesa.

Prednostne naloge za gojenje in varstvo gozdov:

- Pri gospodarjenju z gozdovi dosledno upoštevati gozdnogojitvene smernice in ukrepe na nivoju sestoja in ne na nivoju odseka.
- Ukrepi naj bodo površinsko koncentrirani in ne razpršeni.

- Pospeševati naravno obnovo gozdov in pri tem izkoristiti semenska leta.
- Obnovo gozdov s sadnjo izvajati le v sestojih, kjer ni možnosti za naravno nasemenitev in vznik ključnih vrst. Sajnjo izvajati v obliki spopolnitev; nekvalitetna vrzelasta mladovja spopolniti s sadnjo rastiščem primernimi drevesnimi vrstami ter z ustrezno individualno zaščito sadik ali z ograjo ter varstvom. Večjepovršinska obnova je možna le v primerih naravnih ujm, bolezni ali škodljivcev. Vnos tujerodnih vrst je možen le izjemoma v predelih, kjer obstajajo problemi glede obnove s ključnimi drevesnimi vrstami. Vnos mora biti strokovno argumentiran in nadzorovan ter ne sme ogrožati naravnega ravnovesja in ugodnega stanja populacij avtohtonih rastlinskih vrst.
- V sestojih v obnovi, ki obsegajo več ha površin, in jih je zaradi načina gospodarjenja (prekomerno redčenje!) na terenu težko deliti na manjše sestoje, je potrebno z gozdnogojitvenim načrtom razdeliti na več negovalnih enot, in sicer na negovalne enote, kjer se bo obnova zaključila in na negovalne enote, kjer ne bo ukrepanja.
- Pri zaključku obnove je potrebno odstraniti vsa odrasla drevesa, brez puščanja prihranjevcev. Po možnosti zaključiti obnovo pri višini mladja do 1 m.
- Posebno pozornost posvetiti območjem, kjer so se razrasle invazivne tujerodne vrste (veliki pajesen, pavlovnija, navadna barvilnica), s poudarkom na njihovem odstranjevanju.
- Iz gozda odstraniti vse zaščitne materiale (tulci, ograje) po tem, ko jim je prenehala funkcija.
- V gozdovih, kjer rastiščne razmere in sestojne danosti to dopuščajo (jelovja), pospeševati malopovršinsko – prebiralno strukturo gozda.
- Ohraniti manjšinske drevesne vrste (beli gaber, maklen, lipa, poljski brest).
- Dosledno izvajati sanitarne sečnje in posek oslabelih, ne vitalnih dreves.
- S povečevanjem deleža mlajših razvojnih faz in malopovršinsko strukturiranih gozdov ohraniti in izboljšati življenjsko okolje za divjad ter s tem pomagati k usklajevanju staleža rastlinojede divjadi s prehransko kapaciteto gozda.
- Za ohranitev vrstne pestrosti avtohtonih živalskih vrst pospeševati naravno zgradbo sestojev, zlasti je potrebno ohraniti plodnosne drevesne in grmovne vrste. Primerno oblikovati in vzdrževati gozdne robove, ki so lahko namenjene za prehrano divjadi. Ohraniti oz. osnovati in vzdrževati je potrebno remize, ki so na območju velikih kmetijskih kompleksov življenjskega pomena za divjad.
- Zagotoviti ohranitev, ustrezno oblikovanje in zasnovi posameznih dreves in skupin gozdnega drevja v območjih z majhnim deležem gozdnih površin.
- V gozdovih ohraniti posamezne osebkne in skupine starejšega in ekološko pomembnega drevja. Pri tem puščati tudi zdrava in suha drevesa, ki so primerna za gnezdenje duplarjev in za ptice, ki gnezdiijo v krošnji.

Prednostne naloge za tehnologijo gozdne proizvodnje:

- Spodbujati in promovirati uporabo sodobnih, novih tehnologij pri delu v gozdu, ki povzročajo manj škod, so ekološko čistejša in bolj varna za delo. Uporaba novih tehnologij zahteva drugačno pripravo dela (spravilo z žičnico in strojna sečnja - višje intenzitete z manj pogostimi vračnanji ...). Ob uvajanju novih tehnologij je potrebna presoja spremenljivosti na varovanih območjih,
- Najprimernejše je traktorsko spravilo lesa s kmetijskimi traktorji, ki so opremljeni s priklopnimi vitli ali pa s profesionalno gozdarsko opremo, pri spravilu naj bodo ogrožena drevesa (nosilci) primerno zaščitena.
- Najprimernejši čas za gozdno proizvodnjo je zimsko obdobje. Za spravilo koristiti suha obdobja in čas zmrzali.
- Izboljšati organiziranost lastnikov gozdov in promovirati delo usposobljenih izvajalcev v gozdovih. Na majhnih gozdnih posestih dela v gozdovih izvesti hkrati na večjih površinah.
- Spodbujati pridobivanje, predelavo in rabo lesa na podeželju, še posebej med lastniki gozdov in s tem povečati dodano vrednost lesu.

- Redno vzdrževati gozdne ceste, več pozornosti posvetiti vzdrževanju vlak, posebej v predelih, kjer se pojavljajo erozijski procesi.
- Preprečevati moteče vplive (promet, sečnja in spravilo) v conah, kjer se zadržuje divjad in v določenih časovnih obdobjih leta.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, zato v kartnem delu načrta KARTA ŠT. 10 v merilu 1 : 10.000, ki je namenjena prikazu območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, ni podana.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Pri gospodarjenju za krepitev in uskladitev funkcij gozdov upoštevamo vse vloge gozda, nasprotja pa rešujemo selektivno. Gospodarjenje za različne vloge je vključeno v vse nivoje gospodarjenja, od načrtovanja do izvedbe. Vsaka vloga zahteva diferencirane oblike gospodarjenja, ki jih je možno vključiti v gospodarjenje za lesnoproizvodno vlogo.

Pri konkretnem gospodarjenju z gozdovi je pomembno upoštevati, da nastopajo vloge v prostoru velikopovršinsko, na manjših površinah (otoško), kot koridorji (ob linijah) in točkovno.

Velik delež gozdov v zasebni lasti pomeni močno izražen zasebni interes, ki se na področju javno pomembnih vlog kot so rekreacija, turizem in ohranjanje biotske raznovrstnosti, srečuje z interesom lastnika, ki je premoženjskega značaja. Javni interes izražajo ljudje na najrazličnejše načine in je velikokrat v nasprotju z interesom lastnika gozda. Zato bo potrebno urediti odnose med obema interesoma pozorno in pravno korektno.

V večini funkcijskih enot je poudarjenih več funkcij na različnih stopnjah, kar narekuje kompleksno obravnavanje gozdnega prostora in gospodarjenja z gozdom. V gozdovih, kjer so poudarjene ekološke in socialne funkcije in je hkrati območje lesnoproizvodnih gozdov, je potrebno pri gospodarjenju upoštevati usmeritve za poudarjene funkcije.

Območja gozdov, kjer so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov, so v GGE opredeljeni v okolici gradu Vurberk, kjer so prisotne funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter obenem za okolje obremenjujoči funkciji - rekreacijska in turistična (E1S2).

Podane so usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij prve in druge stopnje poudarjenosti. V vseh gozdovih, kjer so funkcije poudarjene na tretji stopnji, gospodariti po načelih trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti.

Gozdnogojitvene usmeritve so istočasno tudi usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v Poglavlje 2.

Ekološke funkcije

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Usmeritve za 1. in 2. stopnjo poudarjenosti:

Zagotoviti stalno zastrtost gozdnih tal, uspešno naravno pomlajevanje, zaradi zagotovitve mehanske trdnosti sestojev tudi razgibano zgradbo sestojev. Gospodariti malopovršinsko, vitalnosti dati prednost pred kvaliteto, prilagoditi sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Izgibati se vsem posegom v gozdove, ki bi lahko prispevali k nevarnosti površinske in globinske erozije. Na plazljivih območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno proti erozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Usmeritve za gospodarjenje s hidrološko funkcijo

V vseh gozdovih, kjer se pojavlja hidrološka funkcija 1. in 2. stopnje, je potrebno režim gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji (naravi prijazna tehnologija, neoporečni stroji,

uporaba biološko razgradljivih olj, prilagojena gradnja vlak). Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo je potrebno dosledno upoštevati veljavni predpis o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi, omejitve in pogoje iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje. Pri tem ohranjati naravno strukturo gozdov in skupin drevja ter se izogibati večjim nihanjem lesne zaloge na večjih površinah. Pri gozdnogojitvenih delih in pri sečnji izvajati dela z jakostmi, ki niso pretirano visoke. Ob potokih selektivno redčiti obvodno drevnino, sestojje obnavljati malopovršinsko, z rastiščem primernimi drevesnimi vrstami V bližini potokov in njihovih pritokov ne graditi gozdnih prometnic in začasnih skladišč. Ob zaključku sečnje odstraniti sečne ostanke iz vseh strug, jarkov in drugih vodnih virov.

Vsa dela načrtovati in opravljati v skladu s pravnimi akti, ki varujejo vodne vire.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 (2002 in nasl.) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Med vode 1. reda prištevamo reko Dravo, preostali vodotoki pa spadajo med vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).

Posebno pozornost je potrebno nameniti zemljiščem, ki mejijo neposredno na vodna zemljišča. V 14. členu ZV-1 je določeno, da zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča. GGE pomembno zaznamuje reka Drava s svojo strugo, prodišči, poplavljanjem in vegetacijo. Za preprečevanje poplav je bil zgrajen protipoplavni nasip.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;

- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Prikazana so poplavna območja, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008 in nasl.). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Na območju celotne GGE je 0,06 % površin območje razreda velike poplavne nevarnosti, na 1,36 % površin je območje razreda srednje poplavne nevarnosti, na 1,16 % površin je območje razreda majhne poplavne nevarnosti. Na preostalih površinah ni poplavne nevarnosti. (Preglednica 132 v Poglavlju 13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 (2002 in nasl.) prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavaajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

V GGE je 5.228,20 ha celotne površine GGE (75,4 %), oziroma 3.133,11 ha gozdov, potencialnih erozijskih območij z običajnimi ukrepi (Preglednica 132 v Poglavju 13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na slabi polovici površine GGE ni verjetnosti pojavljanja plazov. V GGE je na 5,7 % površin velika verjetnost pojavljanja plazov, na 13,4 % površin je srednja verjetnost pojavljanja plazov, na 19,4 % površin majhna verjetnost pojavljanja plazov ter na 6 % površin pa zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov.

Plazovitih območij v GGE ni

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00). Na območju GGE so na površini 4.773,97 ha oz. 2.009,63 ha gozdnega prostora opredeljena vodovarstvena območja. Na površini 143,38 ha oz. 4,2 % gozdnega prostora so ožja vodovarstvena območja (0., 1., 2. varstvena cona) državnega pomena, na površini 1.866,25 ha oz. na 54,6 % površine gozdnega prostora pa širša vodovarstvena območja državnega pomena (območje 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode).

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016).

Referenčnih odsekov, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016), v GGE ni.

V GGE so opredeljena potencialna erozijska območja, in sicer z običajnimi ukrepi na 75,4 % površine.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

Usmeritve za 1. stopnjo poudarjenosti:

V gozdovih na območju ali v bližini redkih ekosistemov, v gozdovih z nahajališči redkih ali ogroženih rastlinskih vrst ter v gozdovih, ki so pomembni za njihovo ohranitev (ZO, NV) upoštevati konkretne usmeritve, ki so navedene v usmeritvah za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot (Naravovarstvene smernice ..., 2020).

Usmeritve za 2. stopnjo poudarjenosti:

Ohranjati površino gozdov in preprečevati zaraščanje negozdnih površin z vzdrževanjem gozdnih jas in gozdnih robov. Gospodarjenje z gozdovi izvajati tako, da se ohranja raznolikost

gozdne strukture v različnih starostnih fazah in se krepí vsestranska odpornost gozdov. Z nego v mlajših razvojnih fazah pospeševati in ohranjati naravno drevesno sestavo ter pospeševati minoritetne drevesne vrste. V gozdove ne vnašati rastišču neprimernih rastlinskih vrst ter tujerodnih rastlinskih vrst, temveč jih pomlajevati naravno in na način, ki bo drevesno sestavo čim bolj približal naravni. Invazivne tujerodne rastlinske vrste dosledno odstranjevati.

Na območjih naravnih vrednot upoštevati konkretne usmeritve, ki so navedene v usmeritvah za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot.

Na območji EPO in NATURA 2000 upoštevati varstvene usmeritve, ki so povzete po Naravovarstvenih smernicah ... (2020).

Varstvene usmeritve za EPO

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

EPO Zgornja Drava

- Konkretne usmeritve so podane pri usmeritvah za območje Natura 2000 SI5000011 POV Drava

EPO Pohorje

- Konkretne usmeritve so podane pri usmeritvah za območje Natura SI3000270 POO Pohorje.

EPO Razvanje

- Ohranja naj se obstoječe površine gozdov in jase v gozdu;
- sestave biocenoze naj se ne spreminja z naseljevanjem tujerodnih rastlin;
- pušča naj se starejše debelo drevje (predvsem bukve, vrbe), ki služi za habitat žolnam (zelena žolna, detli) in sovam;
- insekticidov za zatiranje gozdnih škodljivcev naj se ne uporablja;
- prepreči naj se krčenje obvodne drevnine in ohranja osenčenost strug;
- gozdnih prometnic naj se praviloma ne načrtuje in gradi na območjih prečkanja vodotokov.

Varstvene usmeritve na območjih NATURA 2000

Za območja Natura so podane splošne varstvene usmeritve, ki usmerjajo načrtovane posege in dejavnosti tako, da se v čim večji možni meri:

- Ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- Živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenjenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na območja Natura 2000 se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretne in podrobnejše usmeritve po upravljavskih conah

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor znotraj območja NATURA 2000 SI5000011 POV Drava , upravljavska cona 5011-CGP

Površina v GGE (celoten gozdni prostor): 109,00 ha.

Kvalifikacijske vrste:

črna žolna (*Dryocopus martius*), pivka (*Picus canus*), sršenar (*Pernis apivorus*), belovrati muhar (*Ficedula albicollis*).

Usmeritve:

- Preprečuje naj se krčenje gozdnih zemljišč (vključno s sicer dovoljenimi do 0,5 ha) na celotnem območju PVO Drava.
- Ohranja naj se sklenjene površine starejših razvojnih faz listopadnega gozda v velikosti okrog 30 ha.
- Ohranja naj se gozd z najmanj 30% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).
- Ohranja naj se 3% mrtvega lesa, predvsem odraslega drevja listavcev in drevesa z dupli nad 30 cm prsnega premera od celotne lesne zaloge (vsaj 3 odmrla drevesa / ha).
- Ohranja naj se mravljišča v gozdnem prostoru.

Kvalifikacijska vrsta:

sršenar (*Pernis apivorus*).

Konkretne usmeritve:

- Ohranja naj se specifične lastnosti, strukture, procesi habitata: zagotovi naj se mir v okolici (400 m) gnezda sršenarja od 1. junija do 31. avgusta (PUN).
- Ohranja naj se specifične lastnosti, strukture, procesi habitata: ohranijo se gozdni otoki v krajini (PUN).

Usmeritve za gozdne vlake

- Gradnja gozdnih vlak naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal.
- Trasiranje gozdnih vlak naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst.
- Na odsekih gozdnih vlak, ki so v bližini pomembnejših habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se vzpostavi/ohrani obstoječi oz. posebni režim.

Usmeritve za strojno sečnjo

- Na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja (vsebina smernic) poteka le ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšuje nastanek kolesnic. Potlačena debelina sečnih ostankov naj bo visoka vsaj 10-15 cm.

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor (v nadaljevanju CGP) znotraj omrežja Natura 2000 - SPA-SAC (POO, POV) Pohorje - Pohorje 3270-5006-CGP

Površina v GGE: 1.499,23 ha.

Kvalifikacijske vrste:

črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), hribski urh (*Bombina variegata*).

Usmeritve:

- Ohranja naj se površina gozdov in preprečuje zaraščanje negozdnih površin.
- Ohranja naj se presvetljene gozdove, gozdne jase, strukturirane gozdne robove, površine v obnovi.
- Na območjih večjih potokov naj se omeji novogradnja manipulacijskih mest za sortiranje in odlaganje hlodovine, omeji se novogradnja gozdnih prometnic na območjih večjih potokov in rek.
- Ohranja naj se stoječa vodna mokrišča v gozdovih, ob potokih, mikroreliefne značilnosti tal.
- V 10 m pasu vodotoka naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotoka (razen pri sečnji iglavcev).
- Vlačenje hlodovine po potoku naj se ne izvaja.
- Pogozdovanje z iglavci v 15 metrskem pasu ob vodotoku naj se ne izvaja, delež iglavcev naj se zmanjšuje razen v primeru naravnih smrekovih združb.
- Ohranja naj se zveznost vodnega toka površinskih vod in ekološki pretok, naravne značilnosti strug, obrežno strukturo brežin in obrežno vegetacijo.
- Ohranja naj se nezasenčenost občasnih in trajnih luž v ali blizu gozda.
- Poveča naj se delež odmrlega lesa v gozdu: vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu. Odmrl les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.

Alpski kozliček (*Rosalia alpina*)

Vrsta se nahaja primarno v območjih ohranjenih bukovih gozdov in njihovi okolici v spremenjenih bukovih gozdovih. Na območju se pojavlja posamezno vse od nižin do nadmorske višine 1000 metrov.

Konkretne usmeritve:

- Ohranja naj se gozd z najmanj 30 % deležem sestojev z odraslim drevjem – razširjeni debelinski razred B in C (PUN).
- Ohranja naj se omejene in nadzorovane izgube populacije zaradi zaleganja v sveže posekan les: bukov les posekan med 15. majem in 15. avgustom transportirati iz gozda v največ dveh tednih po poseku (v tem obdobju se na območju cone vrste ne skladišči bukovih drv in hlodovine) (PUN).
- Na podlagi pridobljenih podatkov s popisom alpskega kozlička v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na nivoju gozdnogojitvenih načrtov (umeščanje ekocelic z ukrepanjem in ekocelic brez ukrepanja (habitatna drevesa)).

Usmeritve za gozdne vlake:

- Gradnja gozdnih vlak naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal.
- Trasiranje gozdnih vlak naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst.
- Na odsekih gozdnih vlak, ki so v bližini pomembnejših habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se vzpostavi/ohrani obstoječi oz. posebni režim.

Usmeritve za strojno sečnjo:

- Na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja (vsebina smernic) poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšuje nastanek kolesnic. Potlačena debelina sečnih ostankov naj bo visoka vsaj 10-15 cm.

Usmeritev znotraj GGE po odsekih prikazuje Preglednica 69.

Preglednica 69: Seznam odsekov, kjer se upoštevajo konkretne varstvene usmeritve za alpskega kozlička

Odsek	Odsek	Odsek	Odsek	Odsek	Odsek	Odsek
06005E	06011E	06026B	06048C	06053E	06060C	06064C
06009A	06022A	06027B	06049A	06053F	06061A	06064D
06009B	06022B	06030B	06049B	06053G	06061D	06065A
06010A	06022C	06031B	06050A	06053H	06062C	06065B
06010B	06024C	06032A	06050B	06053I	06062D	06065C
06010C	06025A	06047A	06050C	06053J	06063A	06065D
06011A	06025B	06047B	06053A	06053K	06063B	06066A
06011B	06025C	06047C	06053B	06053L	06063C	06067A
06011C	06025D	06048A	06053C	06053M	06064A	06067B
06011D	06026A	06048B	06053D	06054C	06064B	06067C

Upravljalna cona 3270-5006-B

Površina v GGE: 622,65 ha.

Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi:

bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*).

Območje precej fragmentirano. Z gozdnogojitvenimi ukrepi se pospešuje bukev v vseh razvojnih fazah.

Konkretne usmeritve:

- Preprečuje naj se krčitve ohranjenih gozdov.
- Pri obnovi gozda naj se daje prednost bukovemu mladju, skrbi naj se za ohranitev bukovih semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim bukovim osebkom.
- Ohranja naj se uravnoveženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo.
- Pomlajevanje naj se izvaja v večjih pomladitvenih jedrih.
- Izboljša naj se povezljivost območja nahajanja HT (predvsem pod 1000 metri n.v.), širitev v cono 5006-H.
- Izboljša naj se obstoječe stanje HT 9110 (predvsem sestojev, kjer je stopnja ohranjenosti 2).
- Poveča naj se delež odmrlega lesa (stoječega) v gozdu (v povprečju vsaj 3% odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu). Odmrl les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.
- Trajno naj se ohranja vsaj 30 % delež starejših razvojnih faz gozda (razširjeni debelinski razred B in C).
- Ohranja naj se omejene in nadzorovane izgube populacije alpskega kozlička zaradi zaleganja v sveže posekan les: bukov les posekan med 15. majem in 15. avgustom transportirati iz gozda v največ dveh tednih po poseku (v tem obdobju se na območju cone vrste ne skladišči bukovih drv in hlodovine). Usmeritev velja za odseke, ki so navedeni v Preglednici 70.

Preglednica 70: Seznam odsekov, kjer se upoštevajo konkretne varstvene usmeritve za alpskega kozlička

Odsek	Odsek	Odsek	Odsek	Odsek	Odsek	Odsek
06005E	06022B	06047C	06053C	06053M	06064A	06067B
06009A	06025A	06048B	06053D	06054C	06064B	06067C
06009B	06025B	06048C	06053E	06060C	06064C	
06010B	06025C	06049A	06053F	06061A	06064D	
06010C	06026A	06049B	06053G	06061D	06065A	
06011A	06026B	06050A	06053H	06062C	06065B	
06011B	06030B	06050B	06053I	06062D	06065C	
06011C	06031B	06050C	06053J	06063A	06065D	
06011D	06047A	06053A	06053K	06063B	06066A	
06011E	06047B	06053B	06053L	06063C	06067A	

- Odmrta in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik se ohranja kot habitatno drevje (2-3 drevesa / 10 ha gozdnih površin).

Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:

- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.
- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Na podlagi pridobljenih podatkov s popisom bukovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na nivoju gozdnogojitvenih načrtov (vzpostavi se trajna mreža skupin semenskih dreves – vzpostavitev mreže ekocelic; izvede se ukrepe za vzgojo in zaščito bukovega mladovja).

Upravljalna cona 3270-5006-F

Površina v GGE: 66,68 ha.

Habitatni tip:

9180 Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih

Nahaja se fragmentirano ob potokih in grapah.

Konkretne usmeritve:

- Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih se na podlagi trenutne conacije nahajajo v odseku 06025D (sestoj V290).
- Preprečuje naj se krčitve ohranjenih in spremenjenih gozdov (na nivoju SAC/POO Pohorje).
- Izboljša oz. obnovi naj se sonaravna drevesna sestava (predvsem sestojev, kjer je stopnja ohranjenosti na drugi stopnji – spremenjeni gozdovi).
- Pri obnovi gozda naj se daje prednost kvalitetnemu mladju značilnih drevesnih vrst za HT 9180 (predvsem: gorski javor, veliki jesen in gorski brest), skrbi naj se za ohranitev semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim osebkom gorskega javora, velikega jesena in gorskega bresta.
- Izboljša naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo.
- Trajno naj se ohranja vsaj 30% delež starejših sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).
- Pomlajevanje naj se izvaja v manjših pomladitvenih jedrih.

Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:

- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Priprava tal za sadnjo.
- Sadnja.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Zaščita mladja z ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju javorovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na nivoju gozdnogojitvenih načrtov (vzpostavi se trajna mreža skupin semenskih dreves za vzpostavitev mreže ekocelic za izboljšanje stanja HT; osnuje se mreža površin naravnega in umetnega mladovja, ki zagotavlja povezljivost fragmentiranih delov združbe).

Upravljalna cona 5006-G (osrednja cona)

Obsega večino gozdnega prostora. Predstavlja osrednjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju.

Površina v GGE: 34,43 ha.

Kvalifikacijske vrste:

koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), črna žolna (*Dryocopus martius*)

Konkretne usmeritve:

- Ohranja naj se gozd z najmanj 50% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).
- Ohranja naj se skupine bukovih dreves v pretežno iglastih gozdovih.
- Odmrta in živa drevesa, predvsem bukve, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik naj se ohranja kot habitatno drevje (2-3 drevesa / 10 ha gozdnih površin).
- Poveča naj se delež odmrlega stoječega lesa iglavcev (mrtva, odmirajoča drevesa in sušice) v gozdu (v povprečju vsaj 3-5 dreves na ha površine; ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah puščati posamezna poškodovana drevesa).
- Ohranja naj se najmanj 5% površine gozda brez gospodarjenja (ekocelice brez ukrepanja (smernica 20), omejena gradnja gozdnih prometnic).
- Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavi primeren gozdni rob (vzdržuje se njegova stopničasta oblika, navzočnost zanj značilnih drevesnih in grmovnih vrst oziroma postopen prehod iz kmetijskih površin v gozd s širokimi prehodi).
- Ohranja naj se obstoječe travnate površine znotraj gozda.
- Ohranja naj se vsaj 5 ha ekstenzivnih travnih površin na 1000 ha gozda.

Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Puščanje habitatnega drevja ter vzpostavitev trajne mreže habitatnega drevja (določitev malopovršinskih ekocelic).
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem).
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: Povečati delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu - večina (vsaj 60% odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu gozdov (Ur.l. RS, št. 31/16), ne zapadejo pod definicijo lubadarke.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.

- Osnovanje pasišč v gozdu.

Upravljalška cona 5006-H (zunanja cona)

Zunanje območje SPA Pohorje.

Površina v GGE: 444,81 ha.

Kvalifikacijske vrste:

koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), gozdni jereb (*Bonasa bonasia*), črna žolna (*Dryocopus martius*), črna štoklja (*Ciconia nigra*).

Konkretne usmeritve:

- Ohranja naj se vsaj 30% delež razvojnih faz starejšega debeljaka in pomlajenca.
- Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavlja pester gozdni rob s prisotnostjo plodonosnega drevja in grmovja.
- Ohranja naj se pester polnilni sloj v sestojih, s prevlado listavcev, delež iglavcev v polnilnem sloju pod 20 % (zadostuje površina do 2 ha).
- Pomladitvena jedra naj se širi z robno sečnjo v širini dveh drevesnih višin (obnavljanje pestrega zeliščnega in grmovnega sloja).
- Vzdržuje naj se zaraščajoče površine v fazi grmišč (ohranjanje leske).
- V primeru skupinske zaščite mladja naj se novo postavljene pomlajevalne ograje ustrezno vidno označijo.
- Ohranja naj se vsaj 30% delež razvojnih faz starejšega debeljaka in pomlajenca.
- Ohranja naj se mozaičnost območja, preplet gozdne in kulturne krajine (mejice, omejki, solitarno drevje).
- Ohranja naj se odrasla drevesa bukve in pospešuje naj se bukovo mladje.
- Odmrla in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje (2-3 drevesa / 10 ha gozdnih površin).

Usmeritve črna štoklja (*Ciconia nigra*):

- Ohranja naj se naravno stanje vodotokov (omeji se gradnja gozdnih prometnic ob potokih).
- V primeru gnezdenja črne štoklje na območju SPA Pohorje se dodatno upoštevajo naslednje usmeritve:
  - Vzdržuje naj se mir v okolici (300 m) gnezda črne štoklje od 15. marca do 15. avgusta (v tem času se ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic – vzpostavitev mirnih con).
  - Puščajo naj se vsa drevesa z gnezdrom (ohranjanje habitatnih dreves).
  - Ekološkim zahtevam vrste naj se prilagodi gospodari 40 m okoli gnezda (vzpostavitev ekocelice z ukrepanjem).

Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:

- Ohranjanje biotopov - naravni razvoj.
- Ohranjanje biotopov - sečnja.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.
- Vzdrževanje večjih vodnih virov v gozdu.
- Izdelava vodnih virov v gozdu.

Usmeritve za gospodarjenje s klimatsko funkcijo

Pri gospodarjenju z gozdovi zagotoviti prostorsko prisotnost gozdov, njihovo stabilno zgradbo in vitalnost. Iz navedenega izhajajo sposobnosti oblikovanja lastne klime gozda in blagodejnega vplivanja na klimatske razmere v njegovi okolici. Ohraniti obstoječe gozdove, gozdne pasove, omejeke, žive meje in posamična drevesa v kmetijski krajini. S pasovi gozdnega drevja gospodariti na tradicionalen način - panjevsko.

Socialne funkcije

Usmeritve za gospodarjenje s higiensko-zdravstveno funkcijo

Krepiti in ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo gozda, velikopovršinski ukrepi niso dovoljeni. Skrbeti za gozdni rob in njegovo vertikalno strukturo.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot

Pri gospodarjenju z gozdovi se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, navedenih v preglednici 71, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Na območju GGE Ruše so naravne znamenitosti zavarovane le na območju občine Maribor: Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti na območju občine Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 17/1992). V 4. členu so navedene vse zavarovane naravne znamenitosti, varstveni režimi pa so navedeni v 5. členu, v nekaterih primerih pa neposredno ob navedbi zavarovanega območja v 4. členu.

Pred posegi na zavarovanih območjih in območjih naravnih vrednot je potrebno kontaktirati pristojno službo za ohranjanje narave (ZRSVN, OE Maribor).

Preglednica 71: Varstveni režimi za zavarovana območja

Zap. št.	Status	Ime	Varstveni režimi (vezani na gozd in gozdni prostor)
1.	NS	Beli kamen*	Varstveni režim za geološko naravno dediščino. Prepovedano je:
2.	NS	Pekrska gorca	<ul style="list-style-type: none"> – odkopavati in odnašati, lomiti ali razbijati kamnine oz. okamnine na ožjem območju geološke, paleontološke, mineraloške in petrografske naravne dediščine; – gospodarsko izkoriščati (odvzemati) kamnine, ki so zavarovane (npr. širjenje kamnoloma, peskokopa ipd.); – zemeljska dela (npr. izravnavanje, poglobljanje terena), ki posredno ali neposredno prizadevajo geološko, paleontološko, mineraloško in petrografsko naravno dediščino; – gradnje vseh vrst (stavb, infrastrukturnih objektov ipd.) na ožjem območju geološke, paleontološke, mineraloške in petrografske naravne dediščine; – zasipavati geološke profile in golice; – minirati ali povzročati vibracije, ki lahko poškodujejo geološko, paleontološko, mineraloško in petrografsko naravno dediščino. <p>Izjemoma je s soglasjem pristojne naravovarstvene službe možno: urediti geološko, paleontološko, mineraloško in petrografsko naravno dediščino za obisk javnosti (npr. zgraditi poti za obiskovalce, razgledišča in počivališča, obdelati ali predstaviti značilne geološke profile ali okamnine, postaviti table z obvestili ipd.).</p>
3.	NS	Anžev križ - mokvica	Varstveni režim za drevesno naravno dediščino. Prepovedano je:
4.	NS	Bolfenk - kostanj	– sekati, obsekavati, lomiti oz. drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevesa ali njihove dele;
5.	NS	Bolfenk - bukev	– spreminjati življenjske razmere na rastišču, npr. odstranjevati zemljo, odkrivati korenine, zasipavati deblo, zasipavati rastišče oz. površino nad koreninami, občasno ali stalno poplavljeni rastišče, spreminjati višino talne vode, kislost oz. alkalnost tal, spuščati škodljive tekočine ali plinaste snovi na rastišču ter odlagati odpadne snovi;

Zap. št.	Status	Ime	Varstveni režimi (vezani na gozd in gozdni prostor)
			<ul style="list-style-type: none"> – spreminjati osenčenost dreves in rastišča (npr. razgaljati krošnjo ali deblo, zasenčiti drevesa s stavbami ali napravami ipd.); – obešati ali postavljati tuja telesa na deblo, korenine ali veje (npr. svetilke, nosilce žičnih vodov, table, omarice, antene, razgledišča, stopnice ipd.); – zgraditi stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča. <p>Izjemoma je s soglasjem pristojne naravovarstvene službe mogoče:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajati sanitarne ukrepe (npr. plombirati deblo, odstranjevati veje, in vrhove, povezovati deblo in veje, utrjevati podlago, zatirati škodljivce.); – izvajati nekatera dela na rastišču (npr. asfaltirati, betonirati, tlakovati, zasajati grmovje, drevje ali trave ipd.), če ne ogrožajo dreves; – postavljati manjše občasne objekte (npr. odre, kioske) na območju neposrednega rastišča; – postavljati manjše stalne objekte (npr. spominska obeležja, vodnjake, svetilke, klopi ipd.) na območju neposrednega rastišča; – nabirati cvetove ali plodove oz. semena; – znanstvenoraziskovalno poseganje (npr. jemanje lesnih profilov iz debel, vej ali korenin).
6.	SON	Betnava – park ob dvorcu	<p>Zavarovano območje obsega velik del okolice dvorca Betnava. Gospodarjenje z gozdovi ima lahko vpliv na Betnavski gozd in park pri Betnavi (otok in jarek).</p> <p>Betnavski gozd:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prepovedano je spreminjati obstoječe kulture, - steljarjenje, kurjenje ognja na mestih, ki niso za to določena in promet z vsemi vozili izven javnih prometnih površin, razen z vozili, ki opravljajo prevoze v zvezi z gospodarjenjem z gozdom. <p>Park: Varstveni režim za oblikovano naravno dediščino.</p> <p>Prepovedano je:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spreminjati vrtnoarhitektonsko zasnovo; – uničevati ali poškodovati drevje ali grmovje (veje, debela ali korenine); – uničevati, odstranjevati ali premeščati druge vrtnoarhitektonske objekte, ki so sestavni del oblikovane zasnove (npr. skulpture, portali ipd.); – spreminjati ekološke (npr. talne in mikroklimatske) pogoje, ki so potrebni za obstoj in razvoj drevja ali grmovja (npr. zvišanje ali znižanje talne vode, odpiranje gozdnih sestojev, spreminjanje osenčenosti dreves in grmov, zasipavanje ali odkopavanje zemljišča ipd.); – graditi na oblikovani zeleni površini stavbe, poti ali naprave, ki niso v skladu z njenimi značilnostmi; – spreminjati okolico oblikovane naravne dediščine tako, da bi bila ta prizadeta (npr. zapiranje pogledov, obzidava, postavljanje reklamnih in drugih tebel ipd.); – napeljevati žične in druge energetske vode čez oblikovano zeleno površino; – onesnaževati tla in zrak ter odlagati odpadke. <p>Izjemoma je s soglasjem pristojne naravovarstvene službe mogoče:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spreminjati sestav ter namembnost posameznih delov in površin (npr. zasaditev jas ali trat, spreminjati grede v trate ipd.); – izvajati zavarovalna dela in postavljati naprave za zavarovanje (npr. ograje zidove, ipd.); – spreminjati značaj in obliko poti (npr. širjenje ali asfaltiranje steza ipd.); – postavljati klopi, luči, table ipd., urejati počivališča in razgledišča;

Zap. št.	Status	Ime	Varstveni režimi (vezani na gozd in gozdni prostor)
			<ul style="list-style-type: none"> – obnavljati ali postavljati stavbe in naprave, ki so povezane z vzdrževanjem ali predpisanim izkoriščanjem oblikovane zelene površine (npr. rastlinjake, drevesnice, gospodarska poslopja); – polagati podzemeljske cevne vode (npr. vodovod, plinovod, kanalizacijske cevi ipd.).
7.	KP	KP Mariborsko jezero	<p>Varstveni režim za krajinski park.</p> <p>Posegi na območju KP so možni le s soglasjem ZRSVN in na podlagi sprejetih prostorskih izvedbenih aktov.</p> <p>Prepovedano je:</p> <ul style="list-style-type: none"> – graditi večja urbana naselja, počitniške hišice, naselja počitniških hišic, turistična središča in industrijske objekte; Ureditev in dograditev obstoječih turističnih objektov je možna le na osnovi verificiranih prostorskih načrtov. – graditi stanovanjske objekte, razen v sklopu obstoječih kmetij; graditi objekte, ki niso usklajeni z lokalnimi značilnostmi arhitekture in stavbarstva; – urejati in vzdrževati vodne površine na način, ki ni v skladu z njihovimi ekološkimi in krajinsko-estetskimi značilnostmi; – odlagati in odmetavati odpadke vseh vrst izven za to določenih in ustrezno urejenih mest; – locirati trajna odlagališča odpadkov; – izkoriščanje gramoza; – kakršnokoli onesnaževanje voda, zraka in tal; – posegati v kmetijsko zemljišče tako, da se s tem bistveno spremeni izgled krajine; – spreminjati namembnosti zemljišča brez usklajevanja in soglasja ZVNKD; – uporabljati agrokemična sredstva za zatiranje in uničevanje rastlin in živali zunaj obdelovalnih površin; – voziti se po Dravi z plovili na motorni pogon; – pranje avtomobilov ter izpiranje cistern od gnojevke in škropiv; – vožnja z osebnimi vozili, motornimi kolpsi in kolesi s pomožnim motorjem izven javnih prometnih površin; – povzročati stalne vibracije in eksplozije; – v gozdovih sekati znotraj krajinskega parka velja režim za mestne gozdove.

Preglednica 72: Varstveni režimi za naravne vrednote (NVDP - naravna vrednota državnega pomena, NVLP - naravna vrednota lokalnega pomena)

Ident. št. Status	Ime	Konkretne varstvene usmeritve
1285 NVLP	Log pri Bistrici – rastišče tise	<ul style="list-style-type: none"> – Varuje se nahajališče vrste. Posamezni osebki tise so varovani z Uredbo o prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur.l. RS, 46/2004, 110/2004, 115/2007, 36/2009 in 15/2014). – Na območju NV naj se ne gradi gozdnih prometnic, če ni drugih rešitev, naj se prometnice načrtujejo in usklajujejo v sodelovanju z ZRSVN. – Na površini se gospodari tako, da se ohranjajo ekološki in rastiščni pogoji za rast tise – ohranja se zasenčenost tal. – V gozdove se ne vnaša neavtohtonih rastlinskih vrst.
1075 NVLP	Kordekovi tisi	<ul style="list-style-type: none"> – Dreves se ne sme posekati ali poškodovati. – Možna je odstranitev – posek morebitnih konkurentov. – Rastnega prostora dreves (tloris krošnje + vsaj 2 m) naj se ne spreminja.
6314 NVLP	Rebanova tisa	
6315 NVLP	Rebernakova tisa	

Ident. št. Status	Ime	Konkretne varstvene usmeritve
6514 NVLP	Bolfenk - kostanj	<ul style="list-style-type: none"> – Preko ravnega prostora dreves (tloris krošnje + vsaj 2 m) naj se ne nadeluje gozdnih prometnic. Prav tako se ne nadeluje gozdnih prometnic, ki bi lahko imele vpliv na spremembe rastiščnih pogojev, izven tega prostora. – Preko rastišča naj se ne vlačijo lesa in na rastišču naj se ne skladiščijo lesa. – Na rastišču naj se ne parkira avtomobilov in sredstev za spravilo in transport. – Na drevesu se lahko izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. – V vplivnem območju drevesa naj se ne krči ali spreminja gozdnega roba. – Drevesne NV št. 1075, 6514, 6529 in 80185 so zavarovane z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti na območju občine Maribor, zanje veljajo predpisani varstveni režimi.
6529 NVLP	Bolfenk - mokovica	
80185 NVLP	Bolfenk - bukev	
80323 NVLP	Maribor – bukev v Ertlovem gozdičku	
80325 NVLP	Betnava - platana	
7340 NVLP	Beli kamen	<ul style="list-style-type: none"> – Praviloma se gozdnih prometnic na območju ne načrtuje oz. se jih gradi pod določenimi pogoji, ki so usklajeni z naravovarstveno Varuje se geomorfologija območja na območju starega kamnoloma in kremenovega balvana.
6459V NVLP	Mariborsko jezero	<ul style="list-style-type: none"> – Veljajo določila Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti na območju občine Maribor.
7339 NVLP	Pekrska gorca	<ul style="list-style-type: none"> – Veljajo določila Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti na območju občine Maribor.
7538 NVLP	Betnavski gozd	<ul style="list-style-type: none"> – Veljajo določila Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti na območju občine Maribor.
7556 NVLP	Mariborsko jezero, trstišča nad ruškim mostom	<ul style="list-style-type: none"> – S priobalno drevnino gospodariti tako, da se ohranjajo ekološki pogoji priobalnega pasu (zasenčenost, naravna drevesna sestava).

Varstvene usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,

- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva na območjih registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
  - gabariti, gradivo, oblikovanost,
  - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
  - celovitost dediščine v prostoru;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
  - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- območje druge dediščine, varuje se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,

- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
  - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
  - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
  - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
  - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Podrobne usmeritve za posamezne enote kulturne dediščine (Podrobne kulturnovarstvene usmeritve ..., 2020) so prikazane v Preglednici 73. Posamezne enote kulturne dediščine in splošne usmeritve so navedene v opisih odsekov v obrazcih E4.

Preglednica 73: Varstvene usmeritve za posamezne enote kulturne dediščine v GGE

ESD	Ime	Režim / podrežim	Usmeritve
Kulturna dediščina			
613	Razvanje - Arheološko najdišče Poštela	arheološko najdišče	V območju najdišča je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev.
3170	Frajhajm - Cerkev sv. Areha	vplivno območje spomenika	Ohranja se pojavnost enote v prostoru vključno z gozdnim robom. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.
6338	Bezena - Rimskodobno gomilno grobišče Dobrava	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru (zemljene gomile), v območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev. Preprečuje se zaraščanje, ohranja se gozdni rob.
6339	Bistrica ob Dravi - Gradišče	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru (terasa, nasipi) vključno z gozdnim robom. V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev.

ESD	Ime	Režim / podrežim	Usmeritve
6343	Ruše - Mitrej	spomenik	V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev.
6344	Ruše - Rimskodobno gomilno grobišče Dobrava	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru (zemljene gomile), v območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev. Ohranja se gozdni rob.
6360	Ruše - Vila Drevoredna 27	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru vključno z gozdnim robom. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.
6395	Ruše - Letno gledališče	spomenik	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do ponovne poškodbe spomenika. Preventivno naj se odstranijo potencialno nevarna suha drevesa v območju tribune. Preventivno bi veljalo razmisliti o odstranitvi smrek na južni strani tribune, ki predstavljajo potencialno nevarnost porušitve in poškodovanja kulturnega spomenika. Prav tako naj se zasadi na brežini južno od tribune grmovni sloj grmovnic primernih za gozdne meje (leska, dren, ...).
6401	Razvanje - Gradišče Poštela	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru (nasipi, terase, jarki, poti), v območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev.
6402	Razvanje - Grobišče Poštela	spomenik	
6403	Razvanje - Utrdba in gomila	spomenik	
6408	Limbuš - Gradišče	spomenik	
6410	Limbuš - Prazgodovinsko grobišče	spomenik	
6411	Limbuš - Grajski grič	spomenik	
6412	Laznica - Gomila	spomenik	Ohranja se gozdni rob.
6409	Limbuš - Rimskodobno gomilno grobišče	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru (zemljene gomile), v območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev. Preprečuje se zaraščanje, ohranja se gozdni rob.
6415	Maribor - Spominski park Ledina	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru vključno z gozdnim robom. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves.
6417	Hrastje pri Limbušu - Reiserjevo posestvo	spomenik	Ohranja se pojavnost enote v prostoru vključno z gozdnim robom. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.

ESD	Ime	Režim / podrežim	Usmeritve
6434	Pekre - Slovenska kalvarija	spomenik	Ohranja se pojavnost spomenika v prostoru vključno z gozdnim robom. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.
7866	Maribor - Park gradu Betnava	spomenik	Območje spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika. V območju spomenika je prepovedana gradnja gozdnih vlak. Za vsako odstranitev dreves ali nove saditve so potrebni predhodni kulturnovarstveni akti.
8978	Razvanje - Gomilno grobišče	spomenik	Ohranja se gozdni rob. V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev.
11572	Pekre - Križev pot na Pekrsko gorco	spomenik	Ohranja se pojavnost enote v prostoru vključno z gozdnim robom. Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.
13026	Limbuš - Hiša Lackova 253	dediščina, stavbna dediščina	
14393	Maribor - Arheološko območje Spodnje Radvanje	arheološko najdišče	Ohranja se gozdni rob. V območju spomenika je prepovedana gradnja novih gozdnih vlak in ruvanje drevesnih panjev.
15743	Ruše - Trško jedro	spomenik	Ohranja se gozdni rob.
16288	Pekre - Zgornja postaja pohorske vzpenjače in Hotel Bellevue	dediščina, stavbna dediščina	Ohranja se pojavnost enote v prostoru vključno z gozdnim robom.
19752	Bistrica ob Dravi - Znamenje	dediščina, stavbna dediščina	Okolico enote je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.
30392	Zgornje Radvanje - Vodno zajetje	dediščina priporočilno	
30427	Zgornje Radvanje - Rossmanitova grobna kapela	memorialna dediščina, stavbna dediščina	Okolico enote je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodbe spomenika.

Posegi v kulturno dediščino

V primeru poseganja v kulturno dediščino Zakon o varstvu kulturne dediščine (v nadaljevanju ZVKD-1) (2008 in nasl.) predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1, 2008 in nasl.);
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1, 2008 in nasl.).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1 (2008 in nasl.), ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Usmeritve za gospodarjenje z rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo

Pospeševati, ohranjati, varovati in vzdrževati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste in skupine le-teh. Ohranjati drevesa izjemnih dimenzij. Ukrepati malopovršinsko. Velikopovršinski posegi so dopustni samo izjemoma, v primeru sanacij. Gozdni rob naj bo horizontalno in vertikalno razgiban ter pester glede drevesnih in grmovnih vrst. Skrbeti za posek suhih in nevarnih dreves ob rekreacijskih poteh, po končani sečnji vzpostaviti popolni gozdi red, urediti poti, vzpostaviti prvotno stanje. Nevarna drevesa ob rekreacijskih poteh je potrebno odstraniti. Gozdne prometnice in poti, ki so namenjene rekreaciji, je potrebno po končanih delih ustrezno sanirati in urediti. Rekreacijske površine in poti v gozdnem prostoru je potrebno primerno urediti in opremiti z informacijskimi in opozorilnimi tablami.

Oblike rekreacije, ki povzročajo hrup ali druge negativne vplive na gozd, se praviloma dovolijo le v tistih predelih kmetijske krajine, ki so primestni blizu ali so zaradi infrastrukturnih objektov oziroma drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotene.

Usmeritve za gospodarjenje s poučno funkcijo

Pospeševati, ohranjati, varovati in vzdrževati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste in skupine le-teh. Ohranjati drevesa izjemnih dimenzij. Ukrepati malopovršinsko. Skrbeti za posek suhih in nevarnih dreves poti, po končani sečnji vzpostaviti popolni gozdi red, vzpostaviti prvotno stanje. Gozdne prometnice in poti, ki se navezujejo na učno pot, je potrebno po končanih delih ustrezno sanirati in urediti. Pot je potrebno redno vzdrževati in skrbeti za oznake na poti ter opremo z informacijskimi in opozorilnimi tablami.

Proizvodne funkcije

Usmeritve za gospodarjenje z lesnoproizvodno funkcijo

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati smernice in izvrševati ukrepe zapisane v tem načrtu. Podane so v Poglavju 6.2.1.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

V gozdovih, kjer je nabiranje kostanja intenzivno, je potreben nadzor nad stanjem te dobrine in ozaveščanje nabiralcev o primernem načinu in količinah pridobivanja dobrin.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Splošne usmeritve za ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali temeljijo na sonaravnem gospodarjenju z gozdom in morajo voditi v kompleksno ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer vseh živalskih vrst prisotnih v tem prostoru.

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali je tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Gozdovi gospodarjeni po sonaravnih načelih so poleg ustreznih ukrepov v okoliških kmetijskih površinah najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti živečih avtohtonih vrst.

Za ohranitev biotskega ravnovesja in pestrosti živalskega sveta je zlasti pomembno skrbeti za pestro naravno zgradbo gozda, ohranjanje in pospeševanje plodonosnih vrst, vzpostavljanje primerne števila in razporeditev mrtvega drevja ter drevesnih dupel. S tem namenom je potrebno slediti v nadaljevanju opredeljenim usmeritvam.

Ena izmed temeljnih usmeritev je optimalno usklajevanje odnosov med gozdnim in kmetijskim prostorom ter divjadjo oz. ostalimi živalskimi vrstami. Slednje je potrebno zagotoviti z ohranjanjem in vzpostavljanjem biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti. Gostota populacij rastlinojede divjadi naj se ne povečuje nad mejo, ki še omogoča naravno obnovo sestojev z vsemi rastišču primernimi vrstami.

S tem namenom je potrebno slediti v nadaljevanju opredeljenim usmeritvam:

- Pri gospodarjenju z gozdovi si prizadevati za povečevanje deleža mladovij in ohranitev pestrosti drevesnih vrst;

- vzdrževanje ugodnega stanja za divjad v mirnih conah;
- ureditev prometa na stranskih cestah tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva;
- ureditev pešpoti;
- aktivno usmerjanje obiskovalcev gozda na urejene pešpoti;
- določitev zimovališč;
- zimska sečnja v zimovališčih v soglasju z lastnikom in javno gozdarsko službo;
- gozdni rob v celoti ohraniti in z njim gospodariti tako, da bo lahko zadovoljeval potrebe po prehrani in kritju prostoživečim živalim. Gozdni rob ob kmetijskih površinah se naj oblikuje galerijsko, ohranijo in vzdržujejo naj se remize, posamično drevje in skupine dreves med kmetijskimi površinami;
- vzdrževati je potrebno vodne vire v gozdu, grmišča in pasove ob vodotokih;
- za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali, ki so v svojem razvoju vezane na odmrlo biomaso, je potrebno načrtno puščati odmrli stoječa drevesa, drevesa z dupli, še posebej pa debela drevesa. Drevesa naj se pri odkazilu puščajo s soglasjem lastnika, se primerno označijo in evidentirajo s koordinatami;
- ukrepi v populacijah divjadi (odstrel) morajo prispevati k izboljšanju ravnotežja znotraj vrste in med vrstami (številčnost prosto živečih živali in prehranske možnosti življenjskega okolja morajo biti usklajene tako, da gostota divjadi ne onemogoča naravne obnove sestojev);
- pri negi v vseh razvojnih fazah ohranjati in pospeševati plodonosne drevesne vrste.

Prostorska razširjenost posamezne živalske vrste je v posameznem obdobju leta različna. V osnovi ločimo letna in zimska bivalna območja, ki so lahko med seboj prostorsko zelo oddaljena, lahko pa se v celoti ali delno prekrivajo. Osnovni razlog za te migracije posameznih živalskih vrst v posameznem delu leta je predvsem racionalna poraba energije.

Tako se divjad, ki je v vegetacijskih mesecih bolj ali manj enakomerno prostorsko razporejena v območju v zimskih mesecih umakne na področja za katera je značilno predvsem naslednje:

- *Dostopnost hrane:* V mesecih z visoko snežno odejo so za divjad primerne predvsem tiste lege, kjer se snežna odeja hitreje tanjša in na ta način omogoča lažje gibanje ter dostop do zeliščnega in grmovnega sloja. To niso samo področja z izrazito južno ekspozicijo ampak tudi področja s sestoji s tesnim sklepom, kjer velik del snežnih padavin ostane na krošnjah dreves.
- *Manjši nemir.* Divjad se umika na območja, ki ji nudijo manjše vznemirjanje, predvsem od človeka. Tudi to gre v kontekst manjše porabe energije, saj se pri nekaterih vrstah divjadi poraba energije pri begu močno poveča v primerjavi z mirovanjem.

Mirna cona je območje, kamor se divjad (jelenjad) s paše vrača in miruje, tu si najde mesta za poganje in vzrejo mladičev. Na teh območjih se odvija tudi ruk.

Varstveni režim v mirnih conah:

- ureditev prometa na stranskih cestah tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva;
- na cestah, ki povezujejo naselja, kmetije ali turistične centre promet ni omejen, razen za vozila, ki povzročajo prekomerni hrup (motokros motorji, štirikolesniki, ...);
- ureditev pešpoti;
- dolge proizvodne in pomladitvene dobe pri gospodarjenju z gozdovi;
- obveščanje javnosti z obveščevalnimi tablami o pomenu mirnih con.

Zimovališča so območja, kjer divjad (jelenjad) preživi večji del zime. Varstveni režim v zimovališčih traja v obdobju od decembra do aprila in zanj velja enako kot v mirnih conah.

Za zagotavljanje ugodnega stanja izbranih kvalifikacijskih vrst v območju Natura 2000 je potrebno upoštevati usmeritve iz naravovarstvenih smernic in izvajati predpisane ukrepe.

Izbrane kvalifikacijske vrste in gozdni habitatni tipi v območju Natura 2000 naj se ohranjajo v smislu ugodnega stanja.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Na območju GGE nimamo z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (2005 in nasl.) razglašeni gozdov.

Gozdovi s posebnim namenom

Gozdovi s posebnim namenom, kjer so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni, obsegajo gozdove na območju zavarovanih območij in na območju naravnih vrednot (Naravovarstvene smernice ..., 2020): krajinski park Mariborsko jezero, parkovni gozd Betnavski gozd, naravni spomenik Pekrska gorca ter območje mestnega gozda: Studenški gozd in gozdovi pod Pohorjem v neposredni bližini vzpenjači. V kategorijo gozdov s posebnim namenom spadajo tudi mestni gozdovi (Odlok o območju ... 1983). Skupna površina gozdov je 323,74 ha.

V gozdovih s posebnim namenom so pri gospodarjenju določene omejitve, ki so navedene v Poglavju 2 - Prikaz funkcij gozdov. V njih je prepovedana vsaka dejavnost, ki bi spremenila tipično podobo gozda ter s tem vplivala na gozdna rastišča in razvoj gozdnih sestojev.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Med pomembne objekte protipožarnega varstva lahko štejemo celotno omrežje gozdnih cest, saj te veliko prispevajo k dostopnosti terena. Posebej izdelanih in vzdrževanih opazovalnic za gozdne požare ali drugih namenskih objektov protipožarnega varstva v gozdovih GGE Ruše ni. Table, ki opozarjajo na nevarnost gozdnih požarov so postavljene na začetku gozdnih cest, ki so opremljene z znakom gozdna cesta. Tovrstne table so postavljene tudi na več drugih lokacij v bližini turističnih točk in drugih mest, kjer se pogosto zadržuje večje število ljudi.

Kljub majhni možnosti požara je treba dosledno izvajati vsa zakonska določila v zvezi z varstvom gozdov pred požari. 33. člen Zakona o gozdovih določa:

- V gozdu ni dovoljeno kuriti, razen na urejenih kuriščih in zaradi zatiranja prenamnoženih populacij insektov in bolezni gozdnega drevja, ki ogrožajo gozdove (skladno z določili odločbe, ki jo v zvezi s tem izda ZGS lastniku gozda).
- Prepovedano je požigati travišča in ledine na območju, kjer ogenj lahko ogrozi gozd. Sežiganje rastlinskih ostankov na njivah je dovoljeno le ob stalni navzočnosti polnoletne osebe, ki ima ogenj pod nadzorom.

Glavne usmeritve za protipožarno varstvo v GGE so:

- Redno vzdrževanje gozdnih prometnic za omogočanje dostopa do ogroženih sestojev;
- informiranje lokalne skupnosti o točkah, kjer bi bilo primerno postavljati urejena kurišča;
- izvajanje preventivnega informiranja obiskovalcev z informacijskimi tablamami o varstvu pred požari;
- obveščanje lastnikov gozdov, zlasti tistih, ki imajo tudi kmetije, o preventivnih ukrepih varstva pred požari;
- omejitve izvajanja gozdarskih del v ogroženih sestojih v času povečane požarne ogroženosti;
- ob daljnovodih zagotoviti primerno oddaljenost drevja od elektrovodov;
- v času povečane nevarnosti za izbruh požarov v naravnem okolju (določi in objavi jo Republiška uprava za zaščito in reševanje v sodelovanju s hidrometeorološkim zavodom) je potrebno intenzivnejše opazovanje gozdnega prostora.

Dober pregled nad gozdovi je možen z nekaterih glavnih prometnic (Maribor–Selnica, Maribor–Ruše) ter z določenih razglednih točk, (hotel Bellevue na Pohorju, razgledni stolp na Pohorju, vrh Pekrske gorce, kmetije Šarh, Kolar, Ciproš).

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Ruše ni semenskih objektov.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Odločujoči dejavniki pri izbiri tehnologije sečnje in spravila lesa so reliefne razmere, sestojna ter lastniška struktura.

Ročna sečnja z motorno žago in traktorsko spravilo z vitli bo v enoti tudi v naslednjem desetletju ostala prevladujoča tehnologija pri izkoriščanju gozdov. V zasebnih gozdovih se vse bolj uveljavljajo in bodo prevladale motorne žage, ki so namenjene profesionalnemu delu. Zastarele žage za delo v gozdu ki še niso opremljene z vsemi deli pomembnimi za varnost (varovalna ročica plina, spodnji razširjen del ročaja, zavora verige, lovilec verige, vzmetenje ročajev, dekompresijski ventili za zagon motorja) počasi izginjajo iz uporabe. Najprimernejši način spravila lesa ostaja tudi v bodoče traktorsko spravilo lesa s kmetijskimi traktorji z različno stopnjo prilagoditve za delo v gozdu. Oprema traktorjev je lahko profesionalna ali le najnujnejša (priklopni vitel). Traktorjev brez varnostne kabine ni več moč videti pri delu v gozdu in tudi niso več sprejemljivi.

Zaradi vedno pogostejše in množične uporabe traktorskih prikolic s hidravlično nakladalno napravo, se teže, moči in širine traktorjev povečujejo. Če so med tipičnimi adaptiranimi kmetijskimi traktorji za delo v gozdu v preteklih 20 letih prevladovali motorji z močmi 50-70 kW in lastno težo med 2,5-3,5 t, so današnji traktorji opremljeni z motorji z močmi 75-100 kW in tehtajo med 3,5-4,5 ton. Traktorji s priključenimi gozdarskimi prikolicami s kapaciteto 8-10 m³ so praviloma še večji, z močmi nad 100 kW in lastno težo okrog 5 t. Spravilo lesa s traktorsko prikolicco ima velike prednosti zaradi manjše potrebe po gostejšem primarnem cestnem omrežju in sposobnosti zlaganja ter sortiranja lesa ob poljubnih primernih nakladalnih prostorih, ki ni nujno da so vedno ob istekih vlak na primarno prometnico. Zahteva pa ta tehnologija ustrezno grajene traktorske vlake, ki morajo biti dovolj široke in predvsem ne smejo imeti vzdolžnih naklonov večjih od 20 %. To je potrebno upoštevati predvsem pri načrtovanju novogradenj vlak.

Strojna sečnja s harvesterji in forwarderji je v enoti omenjena z reliefnimi danostmi, ki pa so najugodnejše zlasti v najvišjih legah enote in po ovršju Pohorja. Strojna sečnja je zlasti priporočljiva pri izdelavi sortimentov v vetrolomih, žledolomih in snegolomih večjih razsežnosti. Tukaj je uporaba strojne sečnje zaželena predvsem s stališča varnega dela in krajšega časa izdelave, kar zmanjšuje pogoje za gradacije škodljivcev. Pred začetkom strojne sečnje je potrebno določeno načrtovanje in priprava sestojev z označevanjem sečnih poti. Upoštevati je potrebno tudi vse dejavnike, ki bi lahko ogrozili posamezne funkcije gozda in po potrebi predpisati omejitve. Posebno skrb zahteva čas izvajanja del pri čemer se upoštevajo zaščitena območja, posebne ekotope, nosilnost tal, itd.

Preglednica 74: Usmeritve za tehnologijo dela

Tehnologija	Operativna pripravljalna in zaključna dela	Posek lesa	Spravilo lesa
Traktorsko spravilo lesa od panja do ceste	označitev sekundarnih vlak; ogled, popravilo in zavarovanje vlak; ob vlakah zaščita ogroženih nosilcev sestoja; določiti lokacije začasnih odlagališč lesa; po končanem delavniku urediti odvodnjavanje vlak;	usmerjeno podiranje ter sortimentna metoda; krojiti do 10 m dolžine, izjemoma kjer lokalne razmere dopuščajo tudi daljše; čela hlodovine v smeri zbiranja obroblijati; popolni gozdni red pri pomladitvenih sečnjah;	zbiranje lesa z vitlom, po potrebi uporaba usmeritvenega škripca; vlačenje lesa po označenih vlakah; rampanje in sortiranje lesa na začasnih odlagališčih.
Drevesna metoda s traktorskim spravilom v prvih redčenjih	označitev vrvnih linij, zaščita dreves na odlagališčih lesa	usmerjeno podiranje	izvlek dreves s traktorskim vitlom do traktorske vlake ali gozdne ceste, vlačenje s traktorjem do ceste in rampanje dreves v zložaje; po končanem spravilu kleščenje in krojenje dreves z lahkim procesorjem; možnost izkoriščanja biomase kot energetski vir.
Spravilo z lahkim žičnim izvlekom	označitev žičnih vravnih linij, sidrišč in stojišč, zaščita dreves na odlagališčih lesa ter sidrnih dreves;	usmerjeno podiranje; krojiti na dopustne maksimalne dolžine (8 m); popolni sečni red;	izvlek lesa z žičnim izvlekom in rampanje lesa.
Strojna sečnja (sečnja in spravilo lesa s stroji za sečnjo in spravilo)	označitev sečnih poti; določitev skladiščnih prostorov ob cestah; v zimskih razmerah morajo biti sečne poti dobro označene, da stroj ne zaide na pomlajene površine, skrite pod snegom;	usmerjeno podiranje s stroji za sečnjo (harvester) in zlaganje v doseg roke stroja za spravilo (forvarder); kleščenje neposredno na sečne poti po katerih se giba stroj in vožnja po sečnjih ostankih	vrši se s stroji za spravilo (forvarder), ki se giba po sečnih poteh; sečnja in odvoz lesa s forvarderjem se takoj prekine, če se na sečni poti stroju vdira za več kot 20 cm pod nivojem terena na več kot 50 % njene dolžine.

Najprimernejši čas aktivnosti je zimski čas. Za spravilo lesa koristimo suhe periode in čas zmrzali. Pri redčenjih v gostih in kvalitetnih drogovnjakih se poslužujemo tehnologije vravnih linij. Zaželeno je, da so nosilci sestoja označeni ter ogroženi nosilci tudi individualno zaščiteni. Po izvedbi klasične ročne sečnje s traktorskim spravilom je zaradi zmanjšanja erozije ob poletnih nalivih potrebno dosledno urejati prečno odvodnjavanje vlak.

Pri razdrobljeni gozdni posesti nabava lastne dodatne gozdarske opreme ni ekonomsko opravičljiva. Le ta bi lahko našla svojo mesto pri večjih lastnikih oziroma strojnih krožkih ali v drugih oblikah združevanja lastnikov gozdov. Za manjše lastnike gozdov, ki izvajajo sečnjo občasno je smiselno storitve sečnje in spravila predvsem zaradi varnosti pri delu najeti. Največ nezgod pri delu v gozdovih se zgodi ravno pri slabo opremljenih in usposobljenih osebah, ki v gozdu delajo le redko.

Pri gradnji gozdnih prometnic je za izdelavo zemeljskih izkopov najprimernejša bagerska tehnologija z uporabo bagerske žlice in udarnega kladiva. Pri odvodnih napravah – prepustih, predvsem manjših dimenzij, se lahko namesto betonskih cevi vgrajujejo plastične cevi, saj je polaganje plastičnih cevi zaradi enostavnejše manipulacije, boljših hidravličnih lastnosti ter daljših dimenzij, kakovostnejše. Vtočne in iztočne glave prepustov, podporni in oporni zidovi, naj bodo po možnosti grajeni iz okoliškega naravnega kamna.

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati tudi predpise s področja upravljanja z vodami. V največji možni meri se je potrebno izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem, kot to določa ZV-1 (2002 in nasl.) v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak

način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, pridobiti vodno soglasje. Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del mora investitor oz. izvajalec del pridobiti ustrezne načrte in elaborate skladno z zakonodajo s področja upravljanja z vodami.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (2004 in nasl.).

- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
  - ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
  - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
  - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
  - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
  - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.).

6.2.8 Usmeritve za presojo posegov v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve za presojo posegov v gozd in gozdni prostor

- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora;
- v osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini je dopustno na račun gozda osnovati le travne in v določenih primerih vodne površine;
- zunaj primestne krajine, kmetijske krajine, ki je primestni blizu ali je zaradi infrastrukturnih objektov ali drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotena, in v drugih krajinah v neposredni bližini urejenih naselij, praviloma ni mogoče izdati soglasja k dovoljenju za poseg v gozdni prostor zaradi gradnje posamičnega objekta, ki bi imel masivne zidane temelje (eventualno se dovoljuje izgradnjo lesenih objektov s točkovnimi temelji). Navedeno ne velja za posege javnega pomena, ki pa jih je potrebno tako izvesti, da bo vpliv na gozdno okolje najmanjši možni.
- umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor naj se načrtuje tako, da se kolikor je le mogoče upošteva značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, poglavje 2.3.).
- nove stanovanjske in industrijske objekte naj se praviloma načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se odmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Odmik je potreben razen zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi zagotovitve varnosti objektov.

Pri izbiri najprimernejšega izmed alternativnih predlogov se pri vseh posegih v gozdove, razen navedenih kriterijev, upošteva tudi kriterij najmanjše izgube rastiščnega in sestojnega potenciala ter zlasti kriterij najmanjše prizadetosti ekoloških in socialnih funkcij.

Konkretnejše usmeritve za presojo posegov v gozd in gozdni prostor

- Pri presoji predvidenih prostorskih ureditev je potrebno upoštevati ovrednotenje funkcij gozdov iz gozdnogospodarskih načrtov kot je navedeno v 21. členu Zakona o gozdovih (1993 in nasl.).

- V prostoru z majhnim deležem gozda je treba objekte linijske infrastrukture načrtovati tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji. Na območju naselij in v njihovi neposredni bližini je treba obseg gozdnih površin v največji možni meri ohraniti ter jih vpeti v zelene sisteme naselij s primernimi oblikami rekreacijske rabe kot je določeno v 75. členu Prostorskega reda Slovenije (2004).
- Posege v prostor, ki lahko bistveno poslabšajo življenjske razmere divjadi, je potrebno omejiti ali opustiti v celoti, kot zahteva 30. člen Zakona o divjadi in lovstvu (2004, 2008).
- V skladu s 5. odst. 32. čl. Zakona o divjadi in lovstvu (2004, 2008) večjih krčitev gozda ni dovoljeno izvajati v času gnezdenja ptic in poganja mladičev, med 1. marcem in 1. avgustom.
- S posegi v prostor ni dovoljeno zapirati dostopov do gozda po gozdnih vlakah, poteh in stezah.
- V območju gozdov se lahko načrtuje oziroma gradi le naslednje nezahtevne oziroma enostavne objekte: gozdna cesta, grajena gozdna vlaka, obora za rejo divjadi, zajetje, vrtina ali vodnjak za lastno oskrbo s pitno vodo, vrtina ali vodnjak, ki je potrebna za raziskave, čebelnjak, gozdna učna pot, kolesarska steza, planinska pot, sprehajalna pot, trimska steza. Navedeni posegi so dopustni le, če vplivi posega v gozd ne bodo negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozdov.

Podrobnejše usmeritve za posege in ureditve na stavbnih in vodnih zemljiščih, ki mejijo na območje gozdov

Posege in ureditve na stavbnih in vodnih zemljiščih, ki mejijo na območje gozdov, je treba načrtovati tako, da se ne posega v obstoječi gozdni rob. Za posamezne vrste objektov je potrebno zagotoviti naslednje minimalne odmike:

- Stavbe morajo biti odmaknjene vsaj 25 m od gozdnega roba;
- ostali objekti, posegi in ureditve, ki so v nivoju zemljišča morajo biti odmaknjeni od gozdnega roba najmanj 1,0 m;
- če ureditve na kmetijskih zemljiščih, ki mejijo na območja gozdov, zahtevajo objekte, morajo biti le-ti odmaknjeni najmanj 4 m od gozdnega roba.

V projektni dokumentaciji je možno opredeliti tudi manjši odmik od zgoraj navedenih, če je iz soglasja ZGS razvidno, da manjši odmik ne povzroča negativnega vpliva na gozdni rob oziroma na funkcije gozdov in gozdnega prostora.

Podrobnejše usmeritve za krčitve gozdov

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so:

- Gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so:

- Gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;
- sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m buffer);
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave;
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave;
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna;
- plazovita območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov.

Plazovita območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov

V skladu s karto verjetnosti pojavljanja plazov je na območju GGE 814,15 ha gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno.

Na teh območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih

območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih inštitucij.

*Opomba: navkljub dejstvu, da so po 88. členu zakona o vodah krčitve na plazljivih območjih prepovedane, menimo, da je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem so izdelane karte verjetnosti plazenj, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja.

Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma

Območja, na katerih sta mogoča ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh, so prikazana na KARTI G v prostorskem delu območnega načrta za obdobje 2011–2020.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

V GGE je evidentiranih 6,21 ha gozdnih zemljišč pod daljnovodi; gozdnih zemljišč znotraj obor ni.

Usmeritve za zemljišča pod daljnovodi:

- Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov;
- čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba izvajati pogosto in z nizko intenziteto. Vzdrževati stopničasto strukturo gozdnega roba. Časovni interval med posameznimi ukrepi čiščenja trase oziroma vzdrževanja gozdnega roba je od 5 do 8 let;
- čiščenje tras daljnovodov in vzdrževanje gozdnega roba se lahko izvaja le v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, to je izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poleganja mladičev in gnezdenja ptic;
- pri vseh delih na trasah daljnovodov ohranjati in zagotavljati prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov;
- pri sestojih z večjim deležem smreke izvesti dodatne preprečevalno-zatiralne ukrepe zaradi varstva pred podlubniki (postavitev pasti, kontrolno-lovnih dreves, opazovanje ...);
- pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru izvajati ukrepe, ki prostoživečim živalim zagotovijo prehransko in strukturno pestra grmišča.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovan posek predstavlja 15,9 % od skupne lesne zaloge in 82,3 % prirastka (Preglednica 75). Predvidenih je 44,1 % redčenj ter 55,4 % pomladitvenega poseka. V skupnem možnem poseku predstavljajo iglavci 45,8 % in listavci 54,2 % lesne mase. Predvidena struktura poseka je v skladu s smernicami za gospodarjenje v GGE, ki v skupinsko raznodobnih gozdovih predvidevajo intenzivnejšo obnovo debeljakov, nadaljevanje obnove in zaključevanje obnove v sestojih v obnovi, intenzivna redčenja v drogovnjakih in deloma še v mlajših debeljakih ter akumulacijo prirastka v starejših debeljakih. Posek oslabelega drevja in sanitarni posek sta bila načrtovana v minimalnem obsegu. Prebiralna sečnja ni načrtovana, ker v GGE ni prebiralnih gozdov.

Preglednica 75/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za GGE (v m³)

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	35.790	54.509	0	676	90.975		
	%	39,3	60,0	0,0	0,7	100,0	16,1	86,0
Listavci	m ³	51.837	55.580	0	253	107.670		
	%	48,1	51,7	0,0	0,2	100,0	15,8	79,4
Skupaj	m³	87.627	110.089	0	929	198.645		
	%	44,1	55,4	0,0	0,5	100,0	15,9	82,3

Načrtovan posek v zasebnih gozdovih predstavlja 15,5 % delež od lesne zaloge in 80,0 % od prirastka (Preglednica 76). Načrtovanih je 47,9 % redčenj in 51,7 % pomladitvenega poseka. V možnem poseku zasebnih gozdov predstavljajo iglavci 47,9 % in listavci 51,7 % lesne mase.

Preglednica 76/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (v m³)

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	31.514	40.092	0	465	72.071		
	%	43,7	55,7	0,0	0,6	100,0	15,7	83,9
Listavci	m ³	43.454	40.813	0	209	84.476		
	%	51,5	48,3	0,0	0,2	100,0	15,3	77,0
Skupaj	m³	74.968	80.905	0	674	156.547		
	%	47,9	51,7	0,0	0,4	100,0	15,5	80,0

Načrtovani posek v državnih gozdovih predstavlja 18,1 % delež od lesne zaloge in 94,5 % od prirastka (Preglednica 77). Načrtovanih je 28,2 % redčenj in 71,2 % pomladitvenega poseka. V možnem poseku predstavljajo iglavci 45,6 % in listavci 54,4 % lesne mase.

Preglednica 77/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove (v m³)

		Vrste poseka			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek						
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	4.033	14.390	0	204	18.627		
	%	21,7	77,2	0,0	1,1	100,0	18,1	98,0
Listavci	m ³	7.459	14.705	0	28	22.192		
	%	33,6	66,3	0,0	0,1	100,0	18,4	91,7
Skupaj	m³	11.492	29.095	0	232	40.819		
	%	28,2	71,2	0,0	0,6	100,0	18,3	94,5

Preglednica 78/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (v m³)

		Vrste poseka			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.	Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek						
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	243	27	0	7	277		
	%	87,8	9,7	0,0	2,5	100,0	5,6	30,5
Listavci	m ³	924	62	0	16	1.002		
	%	92,2	6,2	0,0	1,6	100,0	13,3	60,4
Skupaj	m³	1.167	89	0	23	1.279		
	%	91,2	7,0	0,0	1,8	100,0	10,3	49,8

V gozdovih, ne glede na lastniško kategorijo, prevladujejo negovalni poseki. Večje razlike med lastniškimi kategorijami so opazne v strukturi možnega poseka po vrstah poseka oz. v razmerju med deležem redčenj in deležem pomladitvenega poseka, kakor tudi v jakosti poseka. Nastale so zaradi razlik v zgradbi gozdov. V državnih gozdovih je zaradi zgradbe gozdov načrtovan večji delež pomladitvenega poseka, kot pa v zasebnih gozdovih. Večje jakosti poseka glede na lesno zalogo in prirastek so v državnih gozdovih. Posek oslabelega drevja nima izrazitejšega negovalnega vpliva na gozdni sestoj, predviden je v sestojih, kjer se suši veliki jesen, kostanj in mehki listavci. Odvisen je predvsem od zunanjih vplivov.

V Preglednici 79 so glede na gozdnogojitvene smernice prikazane površine in jakosti načrtovanega poseka po razvojnih fazah ter po RGR. Komentarji so podani v Poglavju 9 Rastiščnogojitveni razredi.

Preglednica 79: Površina ter jakost načrtovanega poseka po RGR in razvojnih fazah (v %)

RF	RGR	04022			06012			08012			16012		
	Šifra smernice*	Pov. (ha)	MP od LZ (%)		Pov. (ha)	MP od LZ (%)		Pov. (ha)	MP od LZ (%)		Pov. (ha)	MP od LZ (%)	
			igl.	lst.		igl.	lst.		igl.	lst.		igl.	lst.
Mladovje	Skupaj	12,12			53,08			54,49			7,22		
Drogovnjak	04	32,81	5,5	16,1	173,41	11,2	16,3	55,28	19,5	17,8	2,36	16,3	19,9
	13	1,44	0,0	4,9	0,43	5,1	0,0	2,92	5,0	0,0	0,00	0,0	0,0
	14	0,00			7,13			2,27			0,00		
	20	0,00			3,67			0,00					
	21	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,88	2,2	2,2
	Skupaj	34,25	5,5	15,5	184,64	10,9	15,20	60,47	17,6	17,1	3,24	10,7	17,3
Debeljak	05	283,40	10,2	11,0	815,95	9,09	11,2	260,54	11,2	10,9	15,40	10,8	10,1
	06	90,05	20,5	20,7	325,10	18,7	21,5	100,49	19,4	20,8	12,71	19,6	19,2
	13	10,90	5,3	5,0	10,20	5,3	6,0	22,60	4,7	2,1	0,00	0,0	0,0
	14	0,00			25,62			13,03			4,08		
	Skupaj	368,9	12,6	13,1	1.176,69	13,8	10,0	396,66	12,3	13,2	32,19	13,0	12,6
Sestoj v obnovi	07	48,69	20,5	22,4	147,79	23,6	23,2	63,06	24,9	21,1	26,48	21,9	19,7
	08	7,09	32,8	34,4	56,97	40,2	40,7	69,11	48,4	44,8	6,13	49,2	37,4
	09	0,80	100,0	100,0	15,89	100,0	100,0	8,58			4,83	100,0	100,0
	14, 20	0,00						0,65			2,44		
	Skupaj	56,58	21,8	24,7	220,65	28,2	31,6	141,40	39,3	33,1	39,88	34,9	24,6
Skupaj RGR	486,61	13,2	14,2	1.635,06	14,0	15,8	653,02	17,3	17,2	82,53	22,2	16,9	

*Opomba: Šifre gozdnogojitvenih smernic so v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih ... (2013).

RF	RGR	08412			SKUPAJ GGE		
	Šifra smernice*	Pov. (ha)	MP od LZ (%)		Pov. (ha)	MP od LZ (%)	
			igl.	lst.		igl.	lst.
Mladovje	Skupaj	25,05			151,96		
Drogovnjak	04	41,38	17,1	18,4	305,24	14,2	16,8
	13	0,00	0,0	0,0	4,79	5,0	4,5
	14, 20	3,85			30,17		
	21	0,00			0,88	2,2	2,2
	Skupaj	45,23			327,95	13,5	15,6
Debeljak	05	170,79	11,7	11,3	1.542,13	10,6	11,1
	06	147,55	21,1	20,1	665,21	19,8	21,1
	13	3,22	3,0	2,2	46,03	4,6	5,0
	14	1,49			44,22		
	Skupaj	323,15	16,3	14,8	2.312,23	13,0	13,7
Sestoj v obnovi	07	24,83	20,1	17,9	310,85	23,0	22,0
	08	19,71	50,6	42,7	159,01	46,2	42,0
	09	8,93	100,0	100,0	39,03	100,0	100,0
	14, 20	0,00			3,09	0,0	0,0
	Skupaj	53,47	46,0	33,0	511,98	33,7	31,1
Skupaj RGR	446,9	18,6	17,0	3.304,12	16,1	15,9	

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela so po lastniških kategorijah načrtovana v obsegu in v okviru realno pričakovanih učinkov na razvoj gozdov, v smeri stabilnega in večnamenskega gozda (Preglednica 80). Načrtovan obseg gojitvenih in varstvenih del zagotavlja izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz. Pri obnovi gozdov je zaradi uspešnega pomlajevanja in relativno majhnih škod po divjadi poudarek na naravni obnovi sestojev. Obnova gozdov s

sadnjo oz. spopolnitveno sadnjo je predvidena na površinah, kjer je naravna obnova zaradi rastiščnih razmer otežkočena in je zato proces naravne obnove moten ali je zastal. Sadnja in spopolnitve se praviloma izvedejo z rastišču primernimi drevesnimi vrstami (Preglednica 81). Pred objedanjem divjadi bi bilo na površinah večjih od 0,5 ha sadike smotrno zaščititi z ograjo, drugod individualno, in sicer vse posajene sadike listavcev zaščititi posamično, to je s polnimi oz. mrežastimi tulci ali pa s količenjem; sadike iglavcev niso predvidene, v kolikor bi prišlo do njihove sadnje, jih je potrebno zaščititi s premazi vršičkov. Ker na teh rastiščih prevladuje bujna podrast, je predvidena obžetev tulcev in obžetev naravnega mladja. V sestojih, kjer je bila sadnja izvedena v preteklih ureditvenih obdobjih, je potrebna odstranitev tulcev. Na območjih, kjer v mladovjih prevladujejo in se bujno razraščajo invazivne tujerodne vrste (navadna barvilnica, pavlovnija, pajesen idr.), je ukrepom nege potrebno posvetiti posebno pozornost (glej podpoglavje Invazivne tujerodne vrste).

Preglednica 80/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	15,55	7,60	0,00	23,15
Priprava tal	ha	6,80	3,05	0,00	9,85
Sadnja	ha	5,30	1,25	0,00	6,55
Obžetev	ha	25,17	7,42	0,00	32,59
Nega mladja	ha	2,72	4,91	0,00	7,63
Nega gošče	ha	32,03	17,43	0,00	49,46
Nega letvenjaka	ha	22,30	5,89	0,44	28,63
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,21	2,70	0,00	9,91
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	6.990,00	2.000,00	0,00	8.990,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	0,00	0,00	200,00
Naravni razvoj biotopov	ha	3,67	0,65	0,00	4,32

Karta načrtovanih gojitvenih del v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 9).

Načrtovana je sadnja oz. spopolnitev 8.990 sadik, ki se jih zaščiti s tulci ali količki. Vrsto strukturo sadnje po RGR prikazuje Preglednica 81. Prikazano je skupno število sadik po drevesnih vrstah ter ločeno po RGR in lastniških kategorijah. Glede na lastniško kategorijo je nekoliko večji obseg sadnje predviden v zasebnih gozdovih. Sadnja iglavcev ni predvidena.

Preglednica 81: Število sadik po RGR in lastniških kategorijah

RGR	Lastništvo	Pov. (ha)	Sadike (kom.)				Skupaj
			Javor	Češnja	Graden		
04022	zasebno	1,75	1.800	1.000	700		3.500
	državno	0,75	700	600	200		1.500
06412	zasebno	3,55	1.500	250	1.740		3.490
	državno	0,50		100	400		500
Skupaj		6,55					8.990

Invazivne in potencialno invazivne tujerodne vrste

Razširjenost obravnavanih vrst v gozdovih:

- navadna barvilnica: v ravninskem delu GGE ;
- robinija: v ravninskem delu GGE;
- žlezava nedotika: močnejše prisotna na obrežjih vodotokov, v nižinah ter tudi v vrzelih, ki so nastale v gozdovih po ujmah;

Gozdnogojitvena problematika:

- navadna barvilnica: v nižinskih gozdovih oteženo pomlajevanje gozdov - zatiranje praviloma z nego (obžetve 2x letno), redkeje s puljenjem,
- žlezava nedotika: močnejše prisotna v gospodarsko manj zanimivih gozdovih. Ker je po Uredbi EU (2014) na seznamu invazivnih vrst, bo nujno potrebno ukrepanje.

Robinije (*Robinia pseudoacacia*), ki ima izredno osvajalno moč na preveč odprtih, degeneriranih sestojih ter ob gozdnih robovih daljnovodov, se na splošno ne pospešuje, temveč se jo zadržuje na robovih tesno sklenjenih sestojev. Na mestih, kjer se močno razrašča, jo je potrebno zasekati in upogniti, da se sama izčrpa.

Odstranjevanje: Posek dreves se naj opravi zgodaj poleti, postopek je potrebno ponavljati več let dokler se rastlina ne izčrpa. Ko drevo porežemo začne rastlina intenzivno odganjati iz korenin. Manjša drevesa je potrebno izkopavati, večja drevesa se lahko tudi obročka. Pri metodi obročkanja se drevesu pri tleh ter na višini približno enega metra v obročastem pasu odstrani skorjo. S tem se prekine izmenjevanje snovi v drevesu in drevo se postopoma posuši. Tudi ta postopek je občasno treba ponavljati.

Navadna barvilnica (*Phytolacca americana*) je razširjena na hrastovo-gabrovih rastiščih po celotni GGE in otežuje oz. onemogoča pomlajevanje avtohtonim vrstam. Rastline začno poganjati, odvisno od temperature, sredi aprila ali v začetku maja, nekatere pa tudi šele junija ali kasneje. Vsak poganjek ima približno 32.000 semen, ki lahko v zemlji ostanejo tudi več kot 40 let in čakajo, da se prostor presvetli (poseke, močnejša redčenja, pomladitvena jedra). Na presvetljenem območju se navadna barvilnica praviloma pojavi v dveh mesecih po nastali motnji. Razmnožuje se s semeni. Jagode začnejo zoreti že v avgustu in postopoma vse do novembra. V vsaki jagodi je 10 semen, ki jih raznašajo ptiči, majhni sesalci in tudi gozdarski stroji. Navadna barvilnica se najraje pojavlja na peščenih, kisljih in vlažnih tleh. Navadna barvilnica v zemljo izloča kalij ter s tem onemogoča rast drugim rastlinskim vrstam (robida idr.). Zaradi toksičnosti rastlinskih delov vpliva tudi na podzemno favno in mehkužce. S tem znižuje vrstno pestrost, poleg tega pa zaradi njene strupenosti povzroča večjo objedenost na sosednjih območjih, kjer še ni prisotna. V gozdu, kjer je prisotna navadna barvilnica, je potrebno zgodnje in hitro ukrepanje, to pomeni takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo izginotja žarišč ter nadzorom obstoječe populacije, sicer se bo navadna barvilnica razširila na vsa ugodna rastišča v bližini in postopoma kolonizirala okolje. Cela rastlina je strupena, zato je pri odstranjevanju potrebno uporabljati rokavice in drugo zaščitno opremo.

Najbolj učinkovita metoda zatiranja navadne barvilnice je puljenje, ki se izvaja pozimi in pomladi. Pri puljenju je poleg stebela potrebno odstraniti vsaj zgornji del rizoma z vratom, na katerem so kalčki, najboljše pa je odstraniti celo glavno korenino. Vse spuljene mlade rastline in odrezane rizome starejših rastlin je potrebno zložiti na kupe na panje ali na kup vej in odrezati steblo, da ne pridejo v stik s tlemi. Pri tem je potrebno paziti, da se rastline ne morejo ponovno ukoreniniti. Če imajo rastline že plodove, je potrebno stebela zložiti v en sam kup, tako je semenska banka skoncentrirana na majhni površini. Najboljši čas za puljenje je konec junija do začetka julija. Na mestih, kjer se izpuli rastlino, je zemlja bolj rahla, zato pride do ponovnega vzklitja rastlin. Septembra se odstranijo rastline, ki so ponovno odgnale ali vzklile čez poletje.

Obžetev se uporablja za oslabitev rastline, predvsem na velikih površinah. Z obžetvijo rastline ne odstranimo trajno, ker ima v koreninah rezervna hranila, ki korenini omogoča hitro novo odganjanje. Rastline se prvič pokosi tik ob tleh do meseca julija oz. najkasneje do sredine avgusta, to je v času cvetenja, drugič pa 30–40 cm nad tlemi in to še v času, ko jagode še niso dozorele (od sredine avgusta naprej). S tem se zmanjša število poganjkov več kot za polovico, vendar ena košnja ne zadostuje za oslabitev rastline. V zimskem času je na teh površinah priporočeno puljenje rastlin oz. štrcljev. Ukrepi se ponavljajo, dokler se semenska banka ne izčrpa. Potem je potrebno izvajati nadzor.

Obiranje grozdov se izvaja v jeseni, pred dozoritvijo jagod. Zbira se jih v vreče in odlaga na odlagališče, kjer jih zažgejo (in ne v biološke odpadke!).

Žlezava nedotika (*Impatiens glandulifera*) je do 2 m visoka enoletnica z močnim, golim, do 4 cm širokim in kolenčasto odebeljenim stebлом, ki je votlo in sočno. Jajčasto suličasti nazobčani listi so razvrščeni nasprotno, po pecljih so pokriti z žleznimi laski. Škrlatni ali rožnati cvetovi so združeni v latasta socvetja. Cvetovi oddajajo močan vonj, ki privablja čebele. Cveti od julija do oktobra. Razmnožuje se spolno s semeni. Zreli plodovi se eksplozivno odprejo in izvržejo številna semena. Žlezava nedotika raste predvsem na obrežjih rek, v obcestnih jarkih, na zasenčenih mestih ob robu travnikov, v močvirnih gozdovih in na poplavnih območjih. V

GGE se pojavlja ob vodotokih, najboljšeje pa v gozdovih ob reki Dravi, kjer na posameznih območjih tvori večje sestoje.

Odstranjevanje: Pri manjših sestojih je najučinkoviteje, če se rastline še pred cvetenjem ročno izruva. Plodeče rastline ob dotiku izmetavajo semena, zato jih je praktično nemogoče odstraniti, ne da bi se zasejalo vsaj nekaj semen. Pokošene rastline se navadno dobro obrastejo in zacvetijo, zato enkratna košnja ni dovolj. Rastline, ki še ne plodijo, jih po odstranjevanju posušimo, plodeče rastline pa je potrebno oddati v sežig, da ne bi razsejali semen.

Nekatere tujerodne vrste so alergene ali pa strupene, zato je pri njihovem odstranjevanju potrebna previdnost. Med odstranjevanjem si je potrebno zaščititi kožo, oči, usta in nos, zato je priporočena uporaba rokavic, zaščitnih očal in zaščitne maske.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Skrb za živalski svet v smislu izboljševanja prehranskih in bivalnih pogojev je vgrajena v celotno gospodarjenje z gozdom. Z gozdom je potrebno gospodariti tako, da se sledi začrtanim usmeritvam za ohranjanje oz. izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Poleg doslednega izvajanja načrtovanih gojivnih in varstvenih del in upoštevanja časovne omejitve sečnje (kjer je le ta predpisana) je predvideno tudi vzdrževanje gozdnega roba, ohranjanje grmovnih in drevesnih vrst, ki pomenijo prehrano za divjad, ohranjanje travnih površin, načrtno puščanje odmirajoče in odmrle biomase v obsegu, ki ne predstavlja nevarnosti za stabilnost gozda, spremljanje in varovanje ogroženih rastišč in gnezdišč ujed ter sov.

Krmljenje srnjadi na območju gozdnogospodarske enote po usmeritvah lovsko upravljavskega načrta ni potrebno in v normalnih vremenskih razmerah ni dovoljeno. V času prehranske stiske in po usmeritvah lovsko upravljavskega načrta je dovoljeno zimsko krmljenje jelenjadi. Za boljšo realizacijo načrtovanega odvzema je prav tako dovoljeno privabljalno krmljenje divjega prašiča.

Za vzpostavitev in vzdrževanje ravnovesja med rastlinsko in živalsko komponento gozda je pomembna tekoča spremljava objedenosti gozdnega mladja, ki pomeni eno izmed sprotnih kontrol razmer v gozdnem okolju.

Višina odstrela kot ukrepa poseganja v populacije divjadi se ravna po usmeritvah lovsko upravljavskega načrta in na njegovi podlagi izdelanih letnih načrtov lovišč. Lov naj se izvaja na način, ki divjad čim manj vznemirja s ciljem zmanjševanja plašnosti divjadi in mirnejšega zadovoljevanja njenih prehranskih (energetskih) potreb. Odstrel naj načrtovano količino divjadi zajame čim prej in v čim krajšem času (konec jeseni oz. pred začetkom zime). S tem se razbremenijo tako osebk, ki v populaciji ostanejo, kot tudi okolje v katerem divjad živi.

Mala divjad je v gozdu manj prisotna, zato je težišče ukrepov na kmetijskih površinah in jih ob skupnem interesu uresničujejo lovci skupaj z lastniki zemljišč. Predvsem za zajca in fazana je pomembno ohranjanje omejkov v permanentno mladostnih fazah in primerno gosti in nizki zarasti (remize). Težišče izvedbe ukrepov v gozdu naj bo v negnezditvenem času oziroma, ko živali ne vzrejajo mladičev. Košnja brežin vodotokov se mora izvajati izven obdobja gnezdenja ptic in poleganja mladičev.

V nasprotju s srnjadjo je pri upravljanju male divjadi krmljenje potreben in dovoljen ukrep. Krmišča za malo divjad naj bodo urejena na način, ki je v čimvečji meri prilagojen vrsti, kateri je krmljenje namenjeno. Krmišča ne smejo biti locirana na pomladitvenih površinah, zato je priporočljivo, da so postavljena v soglasju z javno gozdarsko službo.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za gospodarjenje z gozdovi, da lahko trajno opravljajo vse vloge, je zajetih že v osnovnih ukrepih za gospodarjenje z gozdovi (sečnja, gozdnogojivna in varstvena dela).

Konkretna dela za izboljšanje ostalih funkcij niso načrtovana, so pa smiselno vključena v usmeritvah za krepitev posameznih funkcij gozdov.

V GGE ni načrtovanih ukrepov za izboljšanje ostalih funkcij gozdov.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati naravovarstvene smernice:

- Za zavarovana območja (naravni spomeniki, krajinski park Drava);
- za naravne vrednote lokalnega pomena in naravne vrednote državnega pomena;
- za območja pričakovanih naravnih vrednot (Pohorje);
- za ekološko pomembna območja (EPO Pohorje, EPO Razvanje, EPO Zgornja Drava);
- za posebna varstvena območja – Natura 2000 (Pohorje, Drava);
- vodovarstvena območja državnega pomena.

Gozdne ceste

Območje gozdnogospodarske enote je dobro preprejeno s cestnim omrežjem; gostota cest znaša nad 40 m/ha, kar pomeni, da je gozd v enoti, glede na konfiguracijo terena, dobro odprt za intenzivno gospodarjenje. Rastrske analize omrežja produktivnih gozdnih in javnih cest kaže, da znotraj enote ni območij, kjer bi bila pravilna razdalja daljša od 800 m od najbližje produktivne ceste in da ni območja ki ne bi bilo zadostno odprto z gozdnimi cestami. Edini deli enote, kjer primanjkuje produktivnih cest, so ravninski primestni gozdovi (Betnava, Dobrava), ki pa jih je zaradi izredno lahkih terenov možno izkoriščati s tehnologijo traktorskih prikolic po celotni površini.

Gozdne vlake

GGE je celostno gledano s 100 m vlak na hektar gospodarskega gozda zadovoljivo odprta z omrežjem traktorskih vlak. Vendar glede na dejstvo, da je 99% površine enote primerne za spravilo s traktorji (po tleh z vitli oz. po kolesih s prikolicami ter stroji), rastrske analize kažejo, da je v enoti še za približno 800 ha površin kjer je oddaljenost do najbližje vlake večja od 60 m. Za dobro odprtost gozda s traktorskimi vlakami pri 130 m/ha bi morali v enoti zgraditi še okrog 80 km vlak, za odlično odprtost pri 145 m/ha pa okrog 125 km vlak. Z vlakami slabo odprta območja so predvsem predeli okrog smučišč Mariborskega Pohorja (oddelki 51, 59, 61, 62, 65), smučišč na Arehu (oddelki 12, 14), oddelek 11 pod Videcom, območje Vrhovega dola (oddelek 6) ter območje nad Bezeno (oddelek 44) in Laznico (oddelek 2).

Na območju obravnavane enote je prepovedana gradnja vlak na območju naravne vrednote lokalnega pomena Beli kamen in naravne vrednote lokalnega pomena Limbuš-stena.

Pri delih je potrebno upoštevati manjše, lokalne posebnosti ekosistemov. Optimalne trase vlak velikokrat potekajo po zemljiščih, ki so v lasti več lastnikov, zaradi česa je težko pridobiti soglasja vseh lastnikov. Zato je potrebno dati prednost tistim projektom, kjer se investitorji organizirajo v interesne skupine in je med lastniki zemljišč doseženo soglasje o odstopu zemljišč, za gradnjo po strokovnih kriterijih določene najugodnejše trase gozdne vlake. Za izdelavo zemeljskih izkopov pri gradnji vlak je najprimernejša bagerska tehnologija z uporabo bagerske žlice. Obstoječe gozdne vlake je potrebno glede na poškodbe na kritičnih mestih nujno dodatno utrjevati.

Državne in občinske javne ceste ter njihovo posodabljanje (asfaltiranje) spreminjajo prometne in pravilne razmere. Ob priključkih vlak na te ceste ni možno skladiščiti lesa, zato je nujno načrtovati pomožna skladišča lesa ob javnih cestah. S tem je povezana tudi izgradnja krajših cestnih odcepov do pomožnih skladišč ali pa prestavitve traktorskih vlak.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (KARTA ŠT. 11).

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Zavod za gozdove v skladu z ZG (1993 in nasl.) ureja pogoje za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja izven ureditvenih območij naselij in izven gozda. V skladu z zakonom načrtuje ukrepe, svetuje lastnikom ali izvajalcem pri izvedbi del ter izvaja nadzor.

Območje GGE pokrivajo trije krajinski tipi:

- Gozdnata krajina, ki pokriva ovršni del GGE, 35,5 % gozdov;
- gozdna krajina, ki se pojavlja v osrednjem delu GGE, 49,2 % gozdov;
- kmetijska in primestna krajina, ki pokriva 15,3 % gozdov.

V gozdni in gozdnati krajini usmeritve za gospodarjenje s posamičnim drevjem in skupinami drevja zunaj naselij niso potrebne. To je območje strnjenih gozdov, ki je v smislu ohranjanja biotske pestrosti in drugih naravnih vrednot pomembno z okoljskega vidika. Območja strnjenih gozdov so slovenska krajinska vrednota, zato jih je potrebno ščititi in v njih ustrezno gospodariti. Značilni biotopi gozdnate krajine so: gozdni robovi (zunanji in notranji), staro drevje, sušice, podrtice, vodne kotanje in izviri ter gozdovi ob potokih. Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno načrtno skrbeti za vertikalno in horizontalno strukturo gozdnih robov, prepustiti posamezna drevesa oz. posamezne skupine dreves vseh debelinskih razredov naravnemu razvoju, puščati v gozdu drevje z dupli.

Na območju GGE je opredeljena kmetijska in primestna krajina. Gozd je v kmetijski in primestni krajini izjemnega pomena, prav tako je poudarjena vloga posamičnih dreves oziroma skupin drevja. Ker so na tem območju posamezna drevesa in skupine gozdnega drevja, kot so omejki, logi ter pasovi gozdnega drevja in grmovja ob potokih redki, obenem pa niso zaščiteni z naravovarstvenimi predpisi, so za njih v nadaljevanju podane usmeritve za gospodarjenje.

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim drevjem

Zagotoviti ustrezne rastiščne pogoje in jih ne spreminjati (ne odstranjevati zemlje, odkrivati korenine, zasipavati debla ali korenine, spreminjati višino talne vode, spreminjati osončenost). V bližini rastišča ne graditi stalnih objektov. Dreves ne obsekavati, lomiti vej ali poškodovati debla in korenin.

Usmeritve za gospodarjenje z omejkami

Zagotoviti ustrezne rastiščne pogoje in jih ne spreminjati (ne odstranjevati zemlje, odkrivati korenine, zasipavati debla ali korenine, spreminjati višino talne vode, spreminjati osončenost). Ohranjati obstoječo rastlinsko strukturo, zastornost in osončenost, ohranjati posamezna odrasla drevesa. Z drevjem in grmovjem gospodariti panjevsko in gospodariti s posameznim drevesom ali skupino dreves, sečnje ne izvajati v času gnezdenja ptic. Skrbeti za ohranjanje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst ter ustreznega števila sušic in drevesnih dupel. Ohranjati omejkke, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med posameznimi ostanki gozda v agrarni krajini.

Usmeritve za gospodarjenje z obvodno drevnino

Ohranjati gozdove ob reki Dravi in ob potokih, ker vplivajo na zaščito bregov pred erozijo, na temperaturni režim, uravnavajo tok podtalnice, varujejo sosednja zemljišča pred poplavami, so biotop redkih rastlinskih vrst ter predstavljajo pomemben biotop za nevretenčarje, ptice in sesalce. Ohranjati gozdove in pasove ob vodotokih, ker omogočajo povezave (biokoridorje) med različnimi biotopi. Z gozdovi gospodariti posamično ali skupinsko prebiralno ter zagotavljati naravno pestrost. V ozkih ostankih gozda ob vodotokih gospodariti posamično prebiralno in težiti k čim večjemu deležu starega drevja, sečnje ne izvajati v času gnezdenja ptic. Kjer je možno, prepustiti nekaj dreves naravnemu propadanju za duplarje. Kjer se pojavljajo jelševja in vrbovja, je potrebno za ohranitev preprečiti vsako osuševanje območij in regulacije potokov. Dovoljeno je selektivno redčenje drevnine. V obvodnih pasovih ni dovoljeno graditi stavb ali stalnih objektov.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celotno GGE ter ločeno za državno in zasebno lastništvo. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na modelno sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti in so prikazane v prilogi načrta. Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

Za ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi so pomembne naslednje značilnosti GGE Ruše:

- Razmeroma ugodni pogoji za spravilo. Gastota primarnih traktorskih vlak v enoti je ustrezna. Traktorsko spravilo od panja je možno na 75 % površine gozdov. Spravilo s kombinacijo ročnega in traktorskega spravila je potrebno le na 24,8 % površine gozdov. Spravilo z žičnicami je potrebno le na 0,1 % površine gozdov. Povprečna spravilna razdalja znaša 335 m;
- gostota produktivnih cest v enoti znaša 40,8 m/ha in zadošča racionalnemu gospodarjenju z gozdovi;
- razmeroma ugodna struktura poseka. Skupna količina drevja, ki ga je v naslednjem desetletju možno posekati, se je glede na prejšnje obdobje povečala pri iglavcih in pri listavcih. Debelinska struktura poseka je ugodna, saj je predviden razmeroma velik delež poseka iz pomladitvenih sečenj. Večji dohodek omogočajo pomladitvene sečnje; predvideni delež te vrste sečenj v GGE znaša 55,4 %. Ugodnejša je struktura možnega poseka v državnih gozdovih kjer znaša delež redčenj le 28,2 %, kar je 19,7 odstotne točke manj kakor v zasebnih gozdovih;
- nezadovoljiva kakovost drevja. Analiza strukture drevja po kakovostnih razredih je pokazala, da prevladuje drevje dobre kakovosti (79,6 %). Drevja z odlično kakovostjo je le 0,8 %, delež drevja s prav dobro kakovostjo pa je 10,1 %, kar pomeni, da prevladujejo le sortimenti povprečne kakovosti, ter da je le malo vrednejših sortimentov;
- v zasebnih in državnih gozdovih niso potrebna obsežnejša dela za obnovo gozdov ter s tem povezana varstvena dela.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi nista upoštevana stroška izgradnje gozdnih prometnic in nenačrtovanih varstvenih del ter strošek javne gozdarske službe. Upoštevan je prispevek za vzdrževanje gozdnih cest.

Zaradi majhne površine gozdov lokalnih skupnosti ekonomske presoje za to obliko lastništva nismo izdelali.

Vsi prihodki in odhodki so določeni v EUR/neto m³. Vrednosti za 1 m³ se nanašajo na neto lesno maso.

Preglednica 82/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	6.911.646	51,0	1.812.884	51,3
Strošek poseka in spravila	3.192.252	23,5	822.970	23,3
Razlika	3.719.394	27,4	989.915	28,0

Preglednica 83/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	8.778.023	51,0	100,0
Stroški sečnje in spravila	4.037.925	23,5	46,0
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenja in varstvo gozdov	124.123	0,7	1,4
krepitev funkcij gozdov	0		0,0
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	224.816	1,3	2,6
vzdrževanje vlak	42.740	0,2	0,5
Stroški skupaj	4.429.604	25,7	50,5
Dohodek	4.348.419	25,3	49,5
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	46.390	0,3	0,5
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	85.487	0,5	1,0
Skupaj predvidene spodbude	131.877	0,8	1,5
Stroški - spodbude	4.297.727	25,0	49,0
Dohodek - (stroški+spodbude)	4.480.296	26,0	51,0

Preglednica 84/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	6.965.139	44	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.214.955	20	46,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenja in varstvo gozdov	85.277	0,6	1,2
krepitev funkcij gozdov			
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	193.752	1,4	2,8
vzdrževanje vlak	33.900	0,3	0,5
Stroški skupaj	3.505.181	25,8	50,7
Dohodek	3.406.465	25,1	49,3
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	46.390	0,3	0,7
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	75.168	0,6	1,1
Skupaj predvidene spodbude	121.558	0,9	1,8
Stroški - spodbude	3.383.623	25,0	49,0
Dohodek - (stroški+spodbude)	3.528.023	26,0	51,0

Preglednica 85/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	1.812.884	44	100,0
Stroški sečnje in spravila	822.970	20	45,4
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenja in varstvo gozdov	193.752	1,4	2,8
krepitev funkcij gozdov	0		0,0
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	38.846	1,1	2,1
vzdrževanje vlak	0		0,0
Stroški skupaj			
Dohodek	31.064	0,9	1,7
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	8.840	0,3	0,5
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	901.720	25,5	49,7
Skupaj predvidene spodbude	911.164	25,8	50,3
Stroški - spodbude	0		0,0
Dohodek - (stroški+spodbude)	10.319	0,3	0,6

Podrobna ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi na nivoju odsekov je pokazala, da je v celotni enoti predvideni možni posek z ekonomskega vidika realen oziroma izvedljiv. Kriterij za presojo realnosti možnega poseka je vrednost lesa na panju: -4,17 EUR v zasebnih gozdovih in -12,52 EUR v državnih gozdovih.

Dohodek od lesa (upoštevaje predvidene spodbude) v GGE je, zaradi ugodnih naravnih razmer, razmeroma velik. V zasebnih gozdovih znaša 26,0 EUR/m³, v državnih gozdovih pa 26,1 EUR/m³. Zaradi povprečne kakovosti lesa je vrednost lesa na kamionski cesti razmeroma majhna. Iz preglednic je tudi razvidno, da je vrednost lesa na panju (dohodek) v državnih gozdovih le nekoliko večja kot v zasebnih saj so v kalkulaciji upoštevani enaki stroški poseka in spravila.

V strukturi stroškov gozdnih del v prihodnjem ureditvenem obdobju so stroški gojitvenih in varstvenih del razmeroma majhni. V zasebnih gozdovih predstavljajo 1,2 %, v državnih gozdovih pa 2,1 % od vrednosti prihodka.

Potrebe po financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove znašajo ob predpostavki, da bodo vsa načrtovana dela tudi izvršena, 131.877 EUR, od tega je potrebno za sofinanciranje gojitvenih in varstvenih del v gozdovih ter za vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali 46.390 EUR.

Ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi v GGE bo v prihodnjem ureditvenem obdobju, ob izvedenem možnem poseku ter izvedbi predvidenih gojitvenih in varstvenih del, v gozdovih vseh lastniških kategorij razmeroma ugodna.

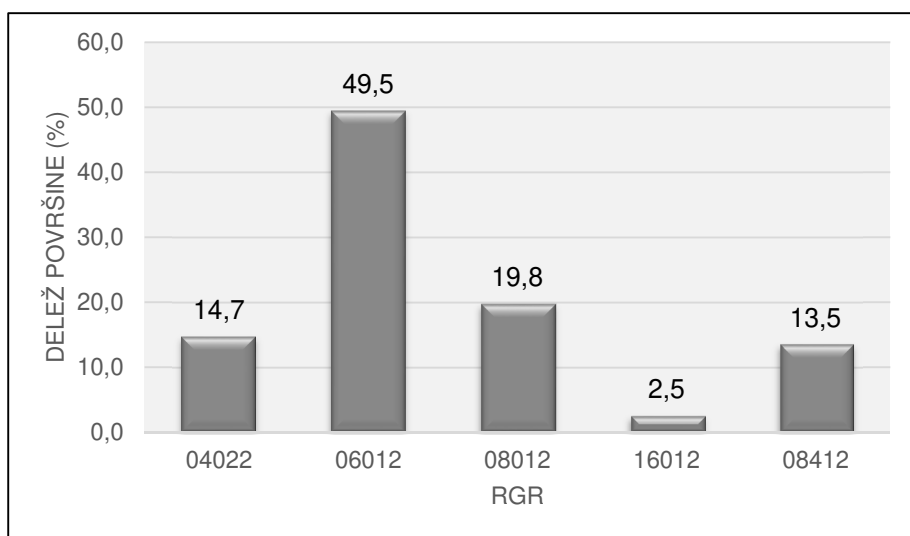
9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani znotraj območnih rastiščnogojitvenih razredov. Pri njihovem oblikovanju so upoštevane enotne rastiščne razmere, razvojne težnje v pogledu zgradbe sestojev in drevesne sestave, gozdnogojitveni cilji in gojitvene usmeritve, način in intenzivnost gospodarjenja, funkcije gozdov in stopnja njihove poudarjenosti.

Na območju GGE je bilo opredeljenih pet RGR.

Največji RGR 06012 »Podgorska kisloljubna bukovja«, ki pokriva 49,5 % vseh gozdov opredeljuje rastiščni tip Kisloljubno gradnovno bukovje, RGR 04022 »Kisloljubna gabrovja«, rastiščni tip Kisloljubno gradnovno belogabrovje, RGR 08012 »Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih« rastiščni tip Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje, RGR 16012 »Jelovja« rastiščni tip Jelovja s praprotmi, RGR 08412 »Gorska bukovja na silikatih z jelko« pa rastiščni tip Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje.

Grafikon 6: Delež posameznih RGR v GGE Ruše

Razvrščanje habitatnih tipov je usklajeno z Direktivo o habitatih (1992), Tipologijo gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov (Kutnar in sod., 2012) ter Možnosti uporabe sistema gozdnih rastiščnih tipov za opredelitev habitatnih tipov (NATURA 2000) (Kutnar, 2013).

Preglednica 86/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	RGR	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja	04022 06012	521	Nižinsko črnojelševje
9180*	Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	06012	601	Pobočno velikojesenovje
			761	Javorovje s praprotmi
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi	04022 06012	711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	06012 08412	731	Kisloljubno gradnovo bukovje
		06012 08012 08412	781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
		08412	782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

Razvrščanje habitatnih tipov je usklajeno z Direktivo o habitatih (1992), Tipologijo gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov (Kutnar in sod., 2012) ter Možnosti uporabe sistema gozdnih rastiščnih tipov za opredelitev habitatnih tipov (Natura 2000) (Kutnar, 2013).

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 5).

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna gabrovja - 04022

Rastiščnogojitveni razred združuje gozdove nižinskega severnega dela GGE. Opredeljujejo ga rastišča gradna in belega gabra.

RGR obsega 486,61 ha oz. 14,7 % vseh gozdov v GGE.

Gospodarske kategorije gozdov:

- Večnamenski gozdovi: 295,85 ha oz. 60,8 %.
- Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni: 190,76 ha oz. 39,2 %, nahajajo se na območju mestnih gozdov, na zavarovanih območjih, na območjih naravnih vrednot ter na območju krajinskega parka Drava.

Prevladujejo zasebni gozdovi, ki jih je 401,16 ha oz. 82,5 %, državnih je 66,36 ha oz. 13,6 %, gozdov lokalnih skupnosti je 19,09 ha oz. 3,9 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V gozdovih RGR so poudarjene naslednje funkcije: varovalna, hidrološka, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, klimatska, higiensko zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot in kulturne dediščine ter estetska. Ti gozdovi se nahajajo na: območju EPO Zgornja Drava, Nature 2000 (POV Drava), zavarovanih območjih, na območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine, gozdovi ob naseljih.

Lesno proizvodna funkcija je poudarjena na 1. stopnji.

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 87/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja	521	Nižinsko črnojelševje
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi	711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	731	Kisloljubno gradnovo bukovje

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

RGR opredeljuje GRT Kisloljubno gradnovo belogabrovje. Na bolj oglejenih tleh se pojavlja Nižinsko črnojelševje, na nekoliko dvignjenih legah pa Kisloljubno rdečeborovje in Kisloljubno gradnovo bukovje.

Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina	%
521	Nižinsko črnojelševje	8	5,43	1,1
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	337,20	69,4
731	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	58,57	12,0
741	Kisloljubno rdečeborovje	5	82,74	17,0
771	Jelovje s praprotmi	17	2,67	0,5
	Skupaj	10	486,61	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 10. Letni prirastek znaša 6,37 m³/ha. Izkoriščenost rastiščne zmogljivosti (P/RK) je 63,7 %.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozda je skupinsko raznodobna, struktura gozda pa je neizrazita zaradi malopovršinskega gospodarjenja in stihijskega prebiranja. Mešanost glavnih drevesnih vrst (smreke, rdečega bora, hrasta, kostanja) je sestojna do skupinska. Ostale drevesne vrste so primešane posamično do skupinsko.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 357,7 m³/ha. Največji delež v lesni zalogi predstavlja drevje v petem debelinskem razredu (premer nad 50 cm), primanjkuje pa tankega drevja (v prvem in drugem debelinskem razredu). V lesni zalogi prevladujejo listavci, teh je 59,9 %. Povprečni letni prirastek znaša 6,37 m³/ha/leto in je najvišji v III. debelinskem razredu (Preglednica/PR1 je v prilogi v prilogi načrta E2). Delež listavcev v skupnem prirastku je sorazmeren njihovemu deležu v lesni zalogi.

Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,7	9,5	18,6	24,3	44,9	143,3	40,1	2,15	33,7
Listavci	4,5	14,2	25,3	27,4	28,6	214,4	59,9	4,22	66,3
Skupaj	3,8	12,4	22,6	26,1	35,1	357,7	100,0	6,37	100,0

Razmerje drevesnih vrst

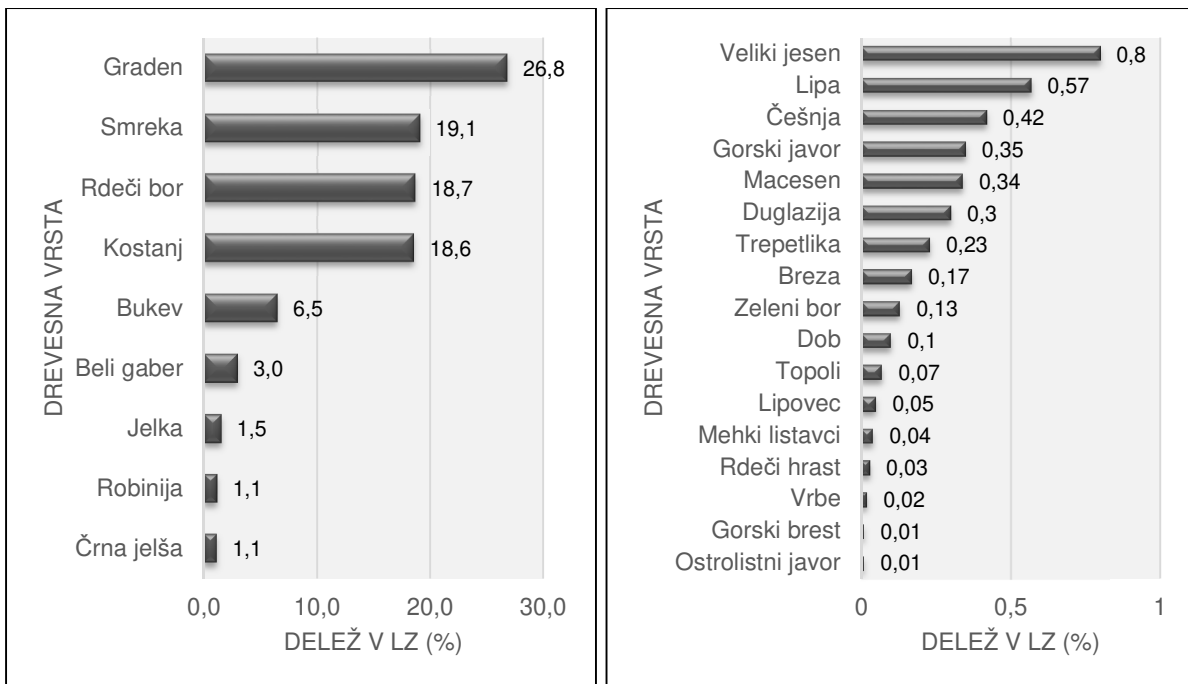
Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst se razlikuje od naravne drevesne sestave gozdov rastiščnih tipov združenih v obravnavani RGR. Negativni antropogeni vplivi v preteklosti so povzročili slabšanje talnih razmer in s tem spremenjeno drevesno sestavo. V obravnavanih gozdovih so z znatnim deležem prisotni iglavci, ki jih v potencialni naravni drevesni sestavi teh gozdov ne bi bilo. Delež iglavcev znaša 40,0 %. Od tega je 19,1 % smreke, 18,7 % rdečega bora, 1,5 % jelke in 0,3 % macesna. Od drugih iglavcev sta prisotna zeleni bor z 0,13 % in duglazija z 0,30 %.

Manj je bukve in hrasta, plemenitih in drugih trdih listavcev. Bukve je 6,5 %. Med hrasti so prisotni: graden (26,8 %), dob (0,1 %) in rdeči hrast (0,03 %). V skupini plemenitih listavcev so: gorski javor (0,35 %), češnja (0,4 %), lipa in lipovec (0,6 %) ter veliki jesen (0,8 %). V skupini drugih trdih listavcev so: beli gaber (3 %), kostanj (17,4 %), robinija (1,1 %) in gorski brest (0,01 %). Mehki listavci so: črna jelša (1,1 %), trepetlika (0,2 %), vrbe (0,02 %), topoli (0,07 %) in breza (0,2 %).

Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
Dejansko stanje	m ³ /ha	68,3	5,4	66,9	1,2	1,5	23,1	96,5	7,9	81,1	5,9
	%	19,1	1,5	18,7	0,3	0,4	6,5	27,0	2,2	22,7	1,6
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	1	0	8	0	0	26	31	8	21	5

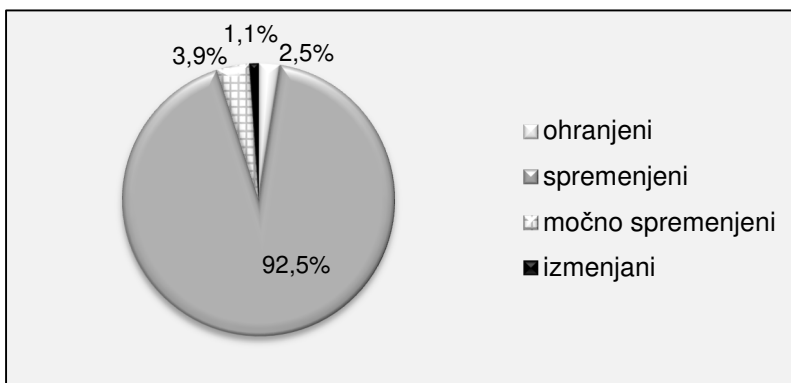
Pri popisih sestojev je bilo evidentiranih šestindvajset drevesnih vrst.

Grafikon 7: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).

Ohranjenost gozdov

Zaradi spremenjenih rastiščnih razmer in s tem drevesne sestave ima 1,1 % gozdov izmenjano, 92,5 % gozdov spremenjeno, 3,9 % močno spremenjeno drevesno sestavo, 2,5 % gozdov pa ima ohranjeno naravno drevesno sestavo,.

Grafikon 8: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Zasnove mladovij in drogovnjakov ne predstavljajo dovolj dobre osnove nadaljnjemu razvoju teh sestojev (Preglednica 91). Mladovja imajo tesen do vrzelast sklep, so nenegovana in imajo pomanjkljivo do slabo sestojno zasnovo. V drogovnjakih prevladujejo nenegovani sestoji z dobro sestojno zasnovo. Večina debeljakov je pomanjkljivo negovanih, z rahlim ali vrzelastim sklepom. Sestoji v obnovi so pomanjkljivo nenegovani.

Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,12	0,0	18,6	45,0	36,4	1,2	30,3	68,5	0,0	24,4	10,9	6,0	58,7
Drogovnjak	34,37	1,8	61,8	29,0	7,4	1,8	29,6	68,6	0,0	19,9	57,6	12,6	9,9
Debeljak	383,54					9,3	87,5	3,2	0,0	0,0	21,6	53,3	25,1
Sestoj v obnovi	56,58					16,9	83,1	0,0	0,0				
Skupaj:	486,61												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila določena na SVP, in sicer 347 drevesom. Prevladuje drevje dobre kakovosti. Drevja prav dobre kakovosti je 6,6 %, zadovoljive kakovosti pa 11,2 %. Največji delež drevja prav dobre kakovosti je bil zabeležen pri hrastu in bukvi. Drevja slabe kakovosti ni bilo zabeleženega.

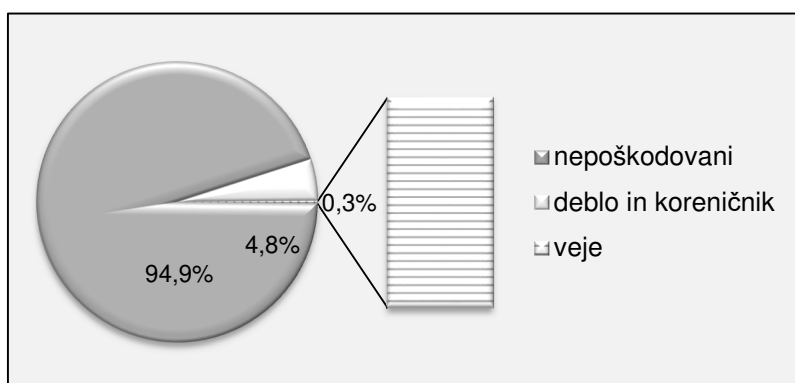
Kakovost po posameznih drevesnih vrstah prikazuje Preglednica/K v prilogi načrta E2.

Preglednica 92/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odljučna	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	141	0,0	6,4	92,9	0,7	0,0
Skupaj listavci	206	0,5	6,8	74,3	18,4	0,0
Skupaj	347	0,3	6,6	81,9	11,2	0,0

Poškodovanost sestojev

Na podlagi meritev na stalnih vzorčnih ploskvah je poškodovanost 5,1 %. V strukturi poškodb prevladujejo poškodbe na deblu in koreničniku 4,8 %, poškodb na vejah je 0,3 %.

Grafikon 9: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 12,1 odmrlih dreves/ha oz. 10,2 m³/ha (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 24.916 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 18.812 m³ iglavcev in 12.191 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 124,4 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 167,1 %, listavcev pa 89,3 %.

Gojitvena in varstvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu. Izvedena je bila samo nega gošče in priprava sestoja.

Preglednica 93/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,52	0,10	1,8
Nega mladja	ha	2,87	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,69	0,30	6,4
Nega letvenjaka	ha	1,17	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,96	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,50	0,0
Sadnja	ha	0,00	1,10	0,0
Obžetev	ha	0,00	2,80	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	11,56	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	600	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0,00	8,50	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh.

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjih dvajsetih letih povečala za 69,7 m³/ha oz. za 24,2 odstotnih točk, letni prirastek pa se je znižal za 0,73 m³/ha oz. za 10,3 odstotnih točk.

Bilančna nesoglasja v preglednici temeljijo na pomanjkljivih evidencah poseka in na nenatačno ocenjenem prirastku za preteklo obdobje. Znižanje deleža iglavcev, tudi prirastka, je posledica večjega poseka smreke zaradi vetrolomov in napada podlubnikov.

Podatki o poseku v Preglednici temeljijo na tekoči evidenci poseka.

Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	506,36	132,6	155,5	288,1	3,37	3,73	7,10	2,62	1,45	2,62
2011	497,96	162,7	212,8	375,4	2,85	4,38	7,23	3,78	2,45	3,78
2021	486,61	143,3	214,4	357,8	2,15	4,22	6,37	1,91*	3,00*	4,91*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se je drevesna sestava spremenila v korist listavcev za 5,9 odstotnih točk (Preglednica 95). Razmerje med iglavci in listavci je leta 2001 znašalo 45,9 %: 54,1 %, leta 2021 pa 40 % : 60 %. V zadnjem desetletju se je drevesna sestava spremenila v korist listavcev za 3,3 odstotne točke.

Preglednica 95/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
2001	24,9	0,9	19,2	0,3	0,6	5,1	19,4	4,3	22,2	3,1
2011	21,4	1,2	19,5	0,8	0,4	5,5	24,7	3,6	21,2	1,7
2021	19,1	1,5	18,7	0,3	0,4	6,5	27,0	2,2	22,7	1,6

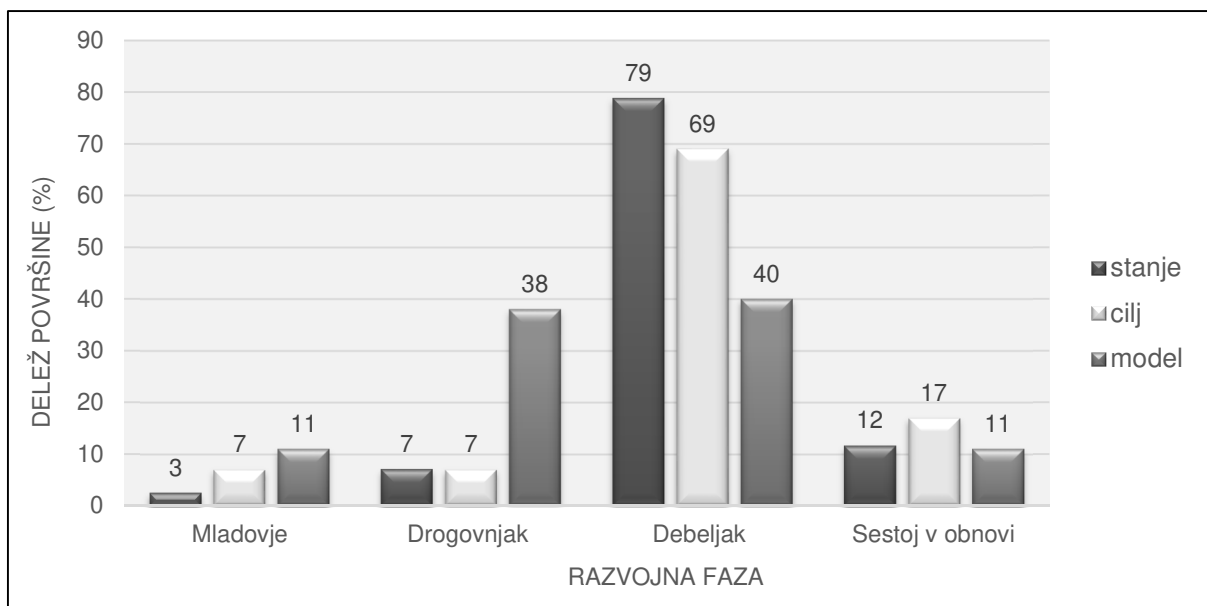
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejanski površinski deleži razvojnih faz z modelnim stanjem niso usklajeni in dolgoročno ne zagotavljajo trajnosti gozdov z vidika zgradbe sestojev. Preveč je debeljakov, premalo pa mladovij in drogovnjakov. Zato so vsi ukrepi v naslednjem desetletju načrtovani v smeri povečanja površine sestojev v obnovi, s tem pa dobra osnova za povečanje deleža mladovij v naslednjih desetletjih.

Preglednica 96/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	12,12	2,5		15	11	54,07	-77,4
Drogovnjak	34,37	7,1		51	38	183,83	-81,4
Debeljak	383,54	78,8		54	40	194,64	+97,0
Sestoj v obnovi	56,58	11,6		15	11	54,07	+5,7
Skupaj	486,61	100,0		135	100	486,61	

Delež mladovij znaša samo 2,5 %, kar je premalo, da bi lahko v naslednjem desetletju povečali delež drogovnjakov. Prav tako bo del drogovnjakov prerasel v fazo debeljaka, zato se bo delež drogovnjakov v naslednjem desetletju ne bo bistveno spremenil. Delež debeljakov se bo znižal za deset odstotnih točk, saj se bo v obnovo uvedlo bistveno večja površina debeljakov kot pa jih bo iz faze drogovnjaka prerasla v debeljak.

Grafikon 10: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodobni gozdovi.
- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 19 %, jelka 2 %, rdeči bor 20 %, macesen 0,5 %, bukev 8 %, hrast 26 %, plem. lst. 3 %, dr. tr. lst. 20 %, meh. lst. 1,5 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 7 %, drogovnjak 7 %, debeljak 69 %, sestoji v obnovi 17 %.
- Ciljna lesna zaloga 348 m³/ha; končna lesna zaloga 510 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci B, C, listavci A1, A2, B, C.
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo, traja 135 let, povprečna pomladitvena doba traja 15 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Na vrzelastih površinah, kjer ni mladovja, izkoristiti morebiten pojav pionirskih drevesnih vrst za osnovanje pred kultur. Pri negi mladja omejimo širjenje invazivnih drevesnih vrst. V vrzelastih mladovjih s slabo zasnovano na površini 2,50 ha izvesti spopolnitev s sadnjo javorja, gradna in divje češnje. Sadike individualno zaščititi s tulci ali količki. načrtovana je najmanj trikratna obžetev. Na 41,3 % površine oz. 4,25 ha spoštovati usmeritev brez ukrepanja.

Drogovnjaki: Intenziteto in pogostnost redčenj prilagoditi rasti in kvaliteti drevesnih vrst. V razvoju pospeševati hrast, bukev in plemenite listavce. Posegati samo v sklep zgornjih dreves, v spodnjem sloju pa odstraniti slabo in poškodovano drevje. Pri tem paziti, da se sklep naenkrat preveč ne odpre, da ni ogrožena stojnost sestojev ter da v polnilnem sloju ne pride do zatavljenja. Povprečne jakosti redčenj naj bodo 6% pri iglavcih ter 16 % pri listavcih.

Debeljaki: V mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja ter pomagati hrastu in plemenitim listavcem. Intenzivnost prilagoditi njihovi kakovosti in sklepu krošenj. Delež debeljakov, v katerih je predvideno redčenje, je 73,9 % (283,4 ha). Povprečne jakosti redčenj naj bodo 10 % pri iglavcih in 11 % pri listavcih. Povprečne jakosti pomladitvenih sečenj naj bodo 20 % pri iglavcih in 20 % pri listavcih. V delu debeljakov (0,7 %) izvajati samo posek oslabeledih dreves.

Sestoji v obnovi: Na površini 55,78 ha nadaljevati z obnovo. Povprečna jakost pomladitvenih sečenj naj bo 22% pri iglavcih in 24 % pri listavcih. V sklopu del »priprave sestoja za naravno obnovo« odstraniti ostanke polnilnega sloja starega sestoja ter grmovnice. Ohranjati pogoje za naravno obnovo in zagotoviti nego mladovij s pomočjo matičnega sestoja.

V vseh sestojih z večjim deležem iglavcev redno kontrolirati zdravstveno stanje.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Pospeševati rastiščem primerne drevesne vrst: dob, graden, beli gaber, kostanj in plemenite listavce.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Vzdrževati obstoječo gozdnatost v kmetijski krajini.

Ohranjati naravno drevesno sestavo in malopovršinsko zgradbo gozdov, vzdrževati gozdni rob s stopničasto zgradbo ter pestro vrstno sestavo. Ohraniti posamezna drevesa z dupli za gnezdišča duplarjev.

Na območjih naravnih in kulturne dediščine upoštevati smernice pristojnih služb. Upoštevati usmeritve za območja Natura 2000 in EPO.

Zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja je potrebno zagotoviti, da v RGR v povprečju ostane vsaj 10 m³/ha odmrlega lesa. Zaradi neustrezne razporeditve odmrle lesne mase je le-to v prihodnje potrebno ohranjati le v III. razširjenem debelinskem razredu.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga povečala za 14,6 m³.

Preglednica 97/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	40,1	59,9	100
- ciljno %	39	61	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	143,3	214,4	357,7
- ciljna (m ³ /ha)	145,8	226,6	372,4
Prirastek (m ³ /ha)	2,15	4,22	6,37
Možni posek (m ³ /ha)	19	30	49
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,9	3,0	4,9
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	13,3	14	13,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	88,7	71,1	77
Izravnalna doba (let)			10

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 54,6 % redčenj in 44,6 % pomladitvenih sečenj. Z redčenji drogovnjakov in mlajših debeljakov je potrebno izboljšati sproščenost nosilcev funkcij. Pomladitvena sečnja je omejena na vrzelaste debeljake ter debeljake s pomanjkljivo sestojno zasnovi, in sestojne v obnovi. Povprečna jakost poseka znaša 13,7 % od lesne zaloge in 77,0 % od prirastka.

Preglednica 98/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	4.733	4.491	0	55	9.279		
	%	51,0	48,4	0,0	0,6	100,0	13,3	88,7
Listavci	m ³	8.296	6.168	0	136	14.600		
	%	56,9	42,2	0,0	0,9	100,0	14,0	71,1
Skupaj	m³	13.029	10.659	0	191	23.879		
	%	54,6	44,6	0,0	0,8	100,0	13,7	77,0

Gojitvena in varstvena dela so načrtovana v majhnem obsegu in so usmerjena v naravno ter v umetno obnovo. V sklopu del »priprava tal« je potrebno odstraniti podstojna drevesa in grmovnice. Umetna obnova s sadnjo in spopolnitveno sadnjo je predvidena na zapleveljenih površinah, kjer je naravna obnova otežena zaradi visokih steblik, invazivnih tujerodnih vrst in grmovnic. Na teh površinah je predvidena še večkratna obžetev. Zaradi negativnih vplivov rastlinojede divjadi je potrebna zaščita sadik. Sadike listavcev je potrebno zaščititi posamično s tulci ali količki.

Preglednica 99/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	2,50	2,50
Sadnja	ha	2,50	2,50
Obžetev	ha	2,50	10,00
Nega gošče	ha	3,20	3,20
Nega letvenjaka	ha	1,95	1,95
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,25	0,25
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	5.000	5.000

Načrtovano število sadik po drevesnih vrstah in RGR je prikazano v poglavju 6.3.2, Preglednica 81.

Na območjih, kjer se v pomladitvenih jedrih bujno razraščajo invazivne tujerodne vrste (navadna barvilnica, žlezava nedotika idr.), je potrebna njihova odstranitev.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska kisloljubna bukovja - 06012

RGR združuje gozdove bukve, gradna in kostanja na bolj zakisanih, distričnih tleh. Zajemajo gozdove podgorskega pasu osrednjega dela GGE. Zgornja višinska meja obravnavanega RGR se ujema s prisotnostjo kostanja, do približno nadmorske višine 700 m.

RGR obsega 1.635,06 ha oz. 49,5 % vseh gozdov v GGE.

Gospodarske kategorije gozdov:

- Večnamenski gozdovi: 1.502,08 ha ali 91,9 %,
- gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni: 132,98 ha ali 8,1 % in se nahajajo na območju zavarovanih območij in naravnih vrednot.

Prevladujejo zasebni gozdovi, ki jih je 1.346,77 ha oz. 82,4 %, državnih je 279,43 ha oz. 17,1 %, 8,86 ha oz. 0,5 % je gozdov lokalnih skupnosti.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V delih gozdov RGR so poudarjene naslednje funkcije: varovalna, hidrološka, ohranjanja biotske raznovrstnosti, higiensko - zdravstvena, rekreacijska, poučna, funkcija ohranjanja naravnih vrednot, funkcija ohranjanja kulturne dediščina in estetska. V sestojih z večjim deležem kostanja je poudarjena funkcija pridobivanja drugih naravnih dobrin.

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 100/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja	521	Nižinsko črnojelševje
9180*	Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	601	Pobočno velikojesenovje
		761	Javorovje s prapotmi
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi	711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	731	Kisloljubno gradnovo bukovje
		781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

RGR opredelujeta GRT Kisloljubno gradnovo bukovje. Ti gozdovi poraščajo distrična rjava tla na nekarbonatnih matičnih podlagah.

Preglednica 101/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
521	Nižinsko črnojelševje	8	6,40	0,4
601	Pobočno velikojesenovje	7	6,22	0,4
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	91,12	5,6
731	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	1.434,91	87,7
741	Kisloljubno rdečeborovje	5	25,56	1,6
761	Javorovje s prapotmi	7	2,87	0,2
771	Jelovje s prapotmi	17	11,51	0,7
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	56,17	3,4
791	Kisloljubno gorsko jelovje	13	0,30	0,0
	Skupaj	10,90	1.635,06	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 10,9. Letni prirastek znaša 7,19 m³/ha.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo skupinsko raznodobni sestoji smreke, bukve, gradna, kostanja in rdečega bora. Mešanost glavnih drevesnih vrst, bukve in smreke, je sestojna do skupinska. Gradna, kostanj in rdeči bor so primešani posamično do skupinsko. Na bolj vlažnih tleh so ji primešani plemeniti listavci (posamično do gnezdasto), na bolj suhih rastiščih pa rdeči bor in gradna tvorita čiste sestojne. Vse ostale drevesne vrste so primešane posamično do šopasto.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 377,0 m³/ha. Največji delež v lesni zalogi predstavlja drevje v petem debelinskem razredu (premer nad 50 cm), primanjkuje pa tankega drevja (v prvem in drugem debelinskem razredu). V lesni zalogi prevladujejo listavci, teh je 68,1 %. Povprečen letni prirastek znaša 6,09 m³/ha in je najvišji v tretjem debelinskem razredu (Preglednica/PR1 je v prilogi v prilogi načrta E2). Delež listavcev v skupnem prirastku je sorazmeren njihovemu deležu v lesni zalogi.

Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,8	9,8	18,9	24,3	44,2	131,8	35,0	2,29	31,9
Listavci	4,7	14,7	25,2	26,9	28,5	245,2	65,0	4,90	68,1
Skupaj	4,0	13,0	23,0	26,0	34,0	377,0	100,0	7,19	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Naravno rastlinsko kombinacijo v drevesnem sloju sestavljata bukev in gradna. Drevesna sestava močno odstopa od naravnega stanja. Zaradi spremenjene drevesne sestave, ki je posledica negativnih človekovih vplivov (pospeševanje iglavcev), je prevelik delež iglavcev. Premajhen je delež bukve in hrasta, prevelik pa delež drugih trdih listavcev.

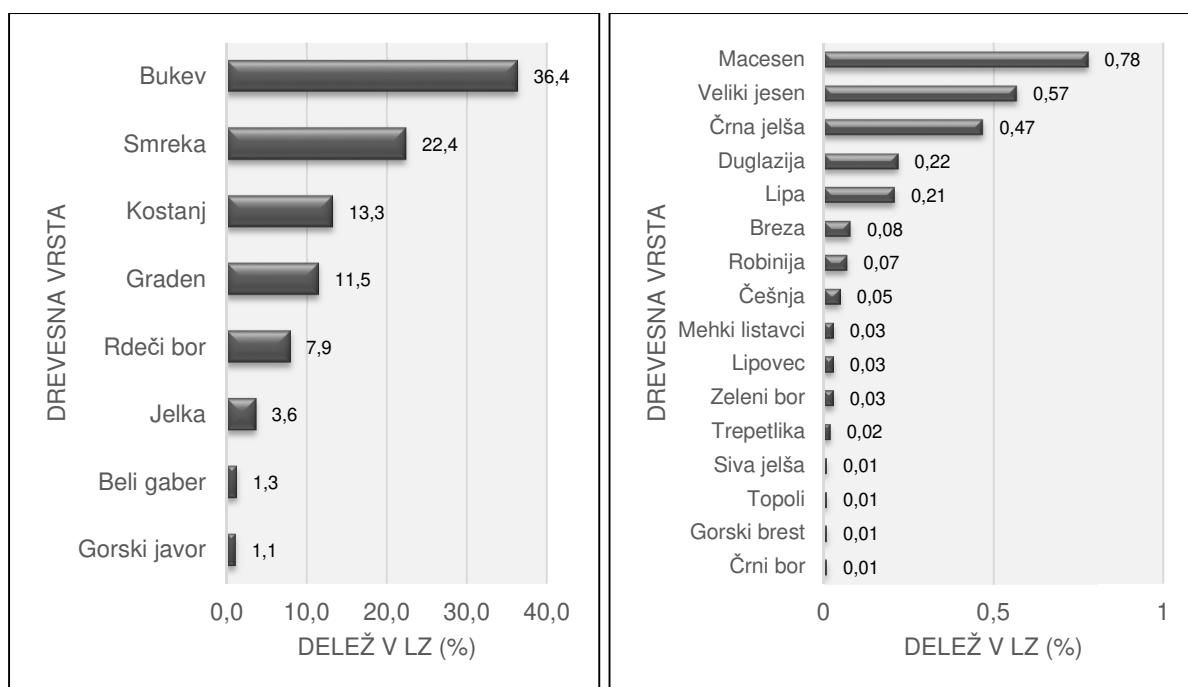
Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
Dejansko stanje	m ³ /ha	84,5	13,6	29,8	2,9	1,0	137,3	43,3	7,3	55,0	2,3
	%	22,4	3,6	7,9	0,8	0,3	36,4	11,5	1,9	14,6	0,6
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	1	2	9	0	0	59	14	4	9	2

Opomba: Kot naravno stanje je prikazan model naravne zmesi drevesnih vrst glede na GRT-je, ki opredeljujejo rastiščnogojitveni razred (Kisloljubno gradnovo bukovje, Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, Predpanonsko podgorsko bukovje, Kisloljubno gradnovo belogabrovje).

Med listavci v drevesni sestavi prevladuje bukev (36,4 %), sledita ji pravi kostanj (13,3 %) in gradna (11,5 %). Med drugimi trdimi listavci se, poleg belega gabra in pravega kostanja, v manjšem deležu pojavlja še robinija. Med plemenitimi listavci prevladuje gorski javor, pojavljajo pa se še veliki jesen, divja češnja, lipovec in lipa in gorski brest. Med mehкими listavci se pojavljajo črna in siva jelša, breza, trepetlika, topoli in vrbe.

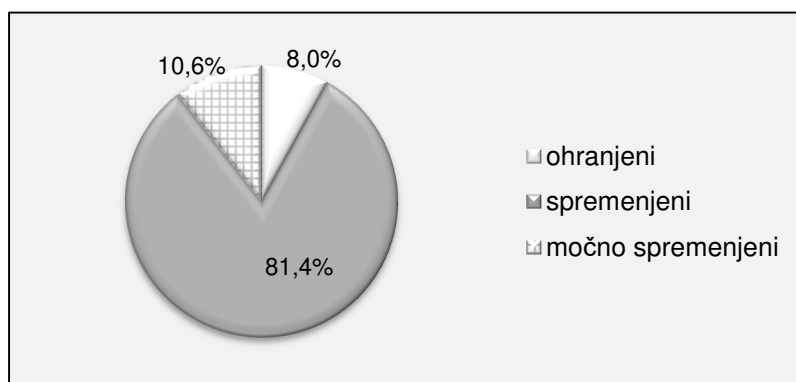
Iglavci skupaj predstavljajo 31,9 % lesne zaloge. Med iglavci prevladujeta smreka (22,4 %) in rdeči bor (7,9 %), pojavljajo se še jelka, macesen, zeleni in črni bor ter duglazija. Skupno smo evidentirali štiriindvajset drevesnih vrst.

Grafikon 11: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).

Ohranjenost gozdov

Na ohranjenost drevesne sestave vpliva gospodarjenje z gozdovi v preteklosti, ko so gozdove listavcev prekomerno izkoriščali (steljarjenje idr.), na njihova rastišča pa vnašali iglavce (rdeči bor, smreka, zeleni bor, duglazija) ter kasneje tudi plemenite listavce (gorski javor in veliki jesen). Samo 8 % gozdov ima ohranjeno drevesno sestavo. 81,4 % gozdov ima spremenjeno drevesno sestavo, 10,6 % pa močno spremenjeno drevesno sestavo. To so gozdovi, kjer so nasadi iglavcev in plemenitih listavcev. Gozdov z izmenjano drevesno sestavo ni.

Grafikon 12: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V mladovjih prevladujejo sestoji s pomanjkljivo zasnovo. Polovica mladovij je nenegovana, prevladuje vrzelast sklep. V drogovnjakih prevladujejo sestoji z dobro zasnovo, dobra polovica sestojev je pomanjkljivo negovanih, tretjina pa nenegovanih. V drogovnjakih prevladuje tesen do normalen sklep. Debeljaki so dobro negovanih, prevladuje normalen sklep. Sestoji v obnovi so pomanjkljivo negovani.

Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	53,08	8,8	34,1	44,5	12,6	4,1	49,8	43,0	3,1	17,2	29,0	18,5	35,3
Drogovnjak	184,64	7,4	60,3	30,2	2,1	2,5	65,0	32,5	0,0	36,4	48,8	8,1	6,7
Debeljak	1.176,69					10,6	87,7	1,7	0,0	11,6	57,1	13,5	17,8
Sestoj v obnovi	220,65					17,6	81,4	1,0	0,0				
Skupaj	1.635,06												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila določena na SVP, in sicer 1.162 drevesom. Večina drevja je dobre kakovosti. Delež drevja slabe kakovosti je 0,4 %.

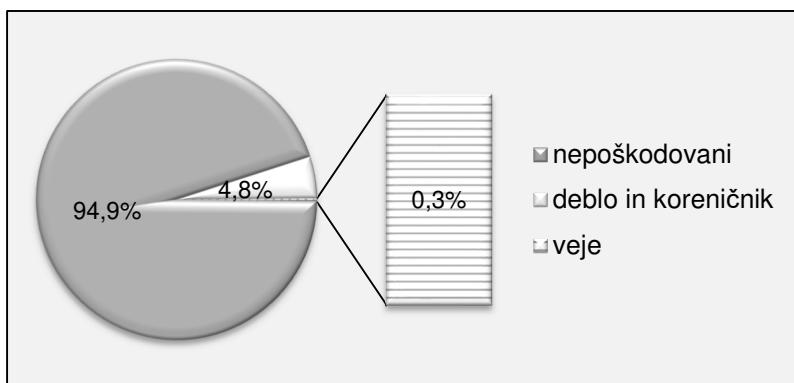
Kakovost po posameznih drevesnih vrstah prikazuje Preglednica/K v prilogi načrta E2.

Preglednica 105/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	389	0,3	7,7	89,9	2,1	0,0
Skupaj listavci	773	1,2	10,3	72,9	15,0	0,6
Skupaj	1.162	0,9	9,5	78,5	10,7	0,4

Poškodovanost sestojev

Na podlagi meritev na SVP je poškodovanost 5,1%. V strukturi poškodb prevladujejo poškodbe na deblu in koreničniku s 4,8 %. Poškodbe na vejah znašajo 0,3 %.

Grafikon 13: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 24,9 odmrlih dreves/ha oz. 22,4 m³/ha (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 85.404 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 43.750 m³ iglavcev in 41.654 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 79,6 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 110,3 %, listavcev pa 61,6 %.

Skupni posek je znašal 12,8 % od skupne lesne zaloge in 88,7 % od prirastka.

Preglednica 106/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	45,90	16,00	34,9
Priprava tal	ha	2,85	7,30	256,1
Sadnja	ha	5,66	10,60	187,3
Obžetev	ha	0,39	18,20	4.666,7
Nega mladja	ha	18,99	1,90	10,0
Nega gošče	ha	27,35	5,10	18,6
Nega letvenjaka	ha	7,20	1,70	23,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	21,28	1,00	4,7
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	10.900	7.820	71,7
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	38,00	21,00	55,3
Obžagovanje vej	ha	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	23,39	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	4,65	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	400,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	30,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

Gojitvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu. Od načrtovanih del so bila presežena dela povezana z umetno obnovo in obžetev. Prenizka je bila realizacija del povezanih z nego gošče in letvenjakov ter tanjših drogovnjakov, kar se odraža na zasnovi in negovanosti mlajših razvojnih faz. Vsa ostala dela so bila izvedena v manjšem obsegu kot pa so bila načrtovana.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh.

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjih dvajsetih letih povečala za 34,5 m³/ha oz. za 10 odstotnih točk, letni prirastek pa se je zmanjšal za 1,12 m³/ha oz. za 13,5 odstotnih točk.

V zadnjem desetletju se je lesna zaloga zmanjšala za 29,1 m³/ha oz. za 7,2 odstotne točke, letni prirastek se je zmanjšal za 0,91 m³/ha oz. za 11,2 odstotnih točk.

Bilančna nesoglasja v preglednici temeljijo na pomanjkljivih evidencah poseka in na nenatačno ocenjenem prirastku za preteklo obdobje.

Podatki o poseku v Preglednici temeljijo na tekoči evidenci poseka.

Preglednica 107/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	1.653,04	139,0	203,5	342,5	3,08	5,24	8,32	1,77	1,42	3,19
2011	1.648,88	145,2	260,8	406,1	2,48	5,62	8,11	2,65	2,53	5,18
2021	1.635,06	131,8	245,2	377,0	2,29	4,90	7,20	1,87*	3,87*	5,73*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se je drevesna sestava spremenila v korist listavcev za 8,6 odstotnih točk. Razmerje med iglavci in listavci je leta 2001 znašalo 40,5 % : 59,5 %, leta 2021 pa 31,9 % : 68,1 %. Zmanjšanje deleža smreke je posledica ujm in gradacije podlubnikov, ki so prizadele labilne smrekove sestoje. Na račun izpada smreke se krepi bukev. V zadnjih dvajsetih letih se je za 4,9 odstotnih točk povečal delež bukve, zmanjšal ali ostal na istem nivoju pa delež vseh ostalih drevesnih vrst.

V zadnjem desetletju se je delež iglavcev zmanjšal za 3,9 odstotne točke.

Preglednica 108/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
2001	27,9	2,4	9,0	0,9	0,3	29,7	12,2	2,1	14,9	0,6
2011	22,9	3,1	8,5	0,8	0,5	33,6	12,4	2,4	15,1	0,7
2021	22,4	3,6	7,9	0,8	0,3	36,4	11,5	1,9	14,6	0,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

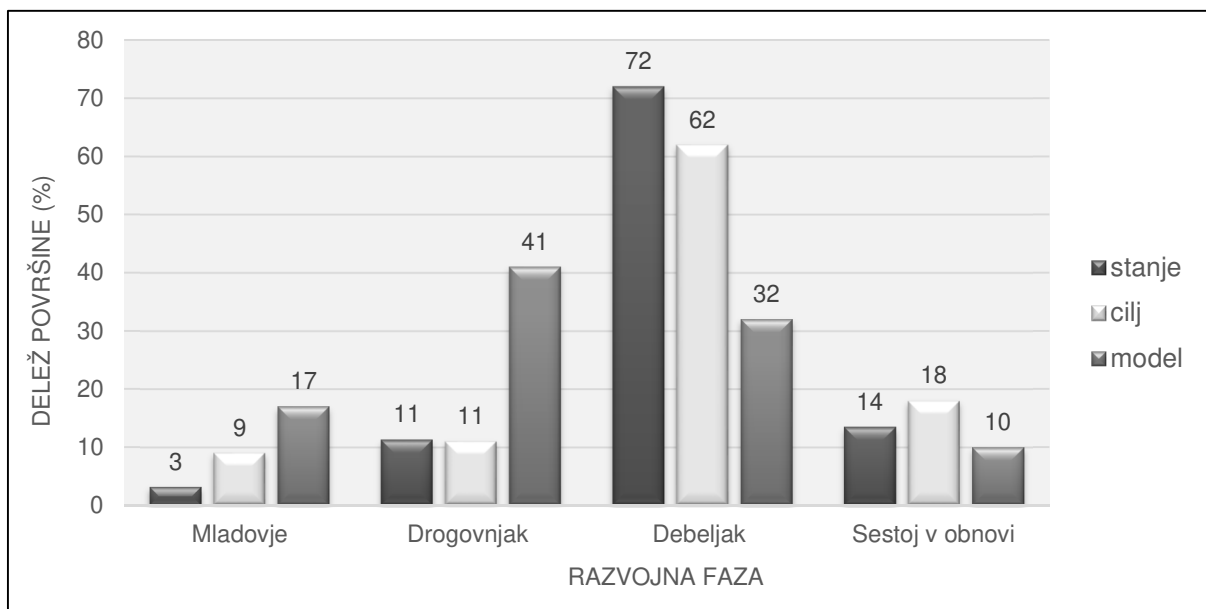
Struktura gozdov po razvojnih fazah je močno odmaknjena od modelnega stanja. Preveč je sestojev v obnovi in debeljakov, premalo pa drogovnjakov in mladovij.

Preglednica 109/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	53,08	3,2		20	17	272,51	-81
Drogovnjak	184,64	11,3		50	41	681,28	-73
Debeljak	1.176,69	72,0		38	32	517,77	+127
Sestoj v obnovi	220,65	13,5		12	10	163,51	+35
Skupaj:	1.635,06	100,0		120	100,0	1.635,06	

Ob izvedenem načrtovanem poseku se bo v naslednjem desetletju povečal delež mladovij in sestojev v obnovi. Delež debeljakov se bo znižal za deset odstotnih točk, zaradi uvajanja debeljakov v obnovo.

Delež sestojev v obnovi se bo povečal. Velik delež sestojev v obnovi je dobra osnova za povečanje deleža mladovij v naslednjih desetletjih. Del teh sestojev bo, zaradi načina gospodarjenja, prešel direktno v fazo drogovnjaka.

Grafikon 14: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodobni gozdovi.
- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 22 %, jelka 3%, rdeči bor 10 %, macesen 1 %, dr. igl. 0,5 %, bukev 37 %, hrast 11 %, plem. lst. 2 %, dr. tr. lst. 13 %, meh. lst. 0,5 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9 %, drogovnjak 11 %, debeljak 62 %, sestoji v obnovi 18 %.
- Ciljna lesna zaloga 388 m³/ha; končna lesna zaloga 627 m³/ha.
- Ciljna kakovost: več kot 10 % lesne mase v 1. in 2. kakovostnem razredu (iglavci B, C, listavci A2, B, C, D).
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo, je 120 let, povprečna pomladitvena doba traja 12 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: V fazi gošče dosledno in pravočasno izvajati nego gošče. Čiščenje izvajati predvsem v zgornjem sloju (odstranjevanje predrastkov), srednji in spodnji sloj ostaneta za zaščito tal. Prva redčenja v letvenjaki izvajati zgodaj ter s tem oblikovati kvaliteto in povečevati stabilnost sestojev. Sicer zmes uravnnavati v smeri naravne drevesne sestave, pri negi pomagati minoritetnim drevesnim vrstam, na hrastovih rastiščih pospeševati hrast. Vrzelasta mladovja s slabo sestojno zasnovo spolnimo s sadnjo, sadike zaščititi individualno. Obžetev ponoviti tri do štirikrat. V mladovjih, na površini 27,84 ha (52,5 %), s slabo in pomanjkljivo zasnovo ter z rahlim in vrzelastim sklepom spoštovati usmeritev brez ukrepanja.

Drogovnjaki: Intenzivnost redčenj drogovnjakov prilagoditi njihovi zasnovi, sklepu krošenj in drevesni sestavi. V drogovnjaki z bogatimi sestojnimi zasnovami na visoko produktivnih rastiščih izvajati intenzivna izbiralna redčenja, nenegovane drogovnjake s tesnim sklepom krošenj ter čiste sestoje iglavcev redčiti šibko in pogosto. Prednost dajati najkvalitetnejšim osebkom. Pri redčenjih posebno pozornost posvetiti minoritetnim drevesnim vrstam. Povprečne jakosti redčenj je pri iglavcih 11 %, pri listavcih pa 16 %. Spoštovati usmeritev brez ukrepanja na površini 7,13 ha (1 %).

Debeljaki: Intenzivnost izbiralnih redčenj prilagoditi njihovi kakovosti in sklepu krošenj. V kvalitetnih debeljaki z normalnim sklepom akumulirati lesno zalogo, v debeljaki z gostim sklepom pa šibka redčenja. Delež debeljakov, v katerih je predvideno redčenje je 69,3 % (815,95 ha). Povprečne jakosti redčenj naj bodo pri iglavcih 10 % ter pri listavcih 11 %. Debeljake s slabšo kvaliteto drevja in vrzelastim ali sproščenim sklepom krošenj uvesti v obnovo. Obnovo začeti tudi v delih sestojev, kjer njihova vrednost ne narašča več. Pri uvajanju sestojev v obnovo se posluževati koncentriranih malopovršinskih sečenj ter pri tem izkoriščati dobre možnosti naravne obnove. Če je mogoče, začetek obnove časovno uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst. Predvideni delež debeljakov z uvajanjem obnovo je 324,72 ha (27,6 %). Povprečne jakosti pomladitvenih sečenj naj bodo pri iglavcih 19 %, pri listavcih pa 21 %. Spoštovati usmeritev brez ukrepanja na površini 25,62 ha (0,2 %).

Sestoji v obnovi: Obnova se bo nadaljevala na 92,8 % (204,76 ha) površine sestojev v obnovi. Pomladitvene sečnje naj bodo koncentrirane in ne razpršene s povprečno jakost pomladitvenih sečenj 28 % pri iglavcih in 27 % pri listavcih. Dinamiko obnove prilagoditi pojavu in višini pomladka ter kvaliteti drevja starega sestoja. Obnovo zaključiti tudi v ne vitalnih, razgrajenih sestojih v obnovi, kjer je že prisoten podmladek, to je na 15,89 ha (7,2 %) površin. Pri zaključku obnove odstraniti vsa odrasla drevesa, brez puščanja prihranjevcev. Ohranjati pogoje za naravno obnovo in zagotoviti nego mladovij s pomočjo matičnega sestoja.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Pospešujejo naj se rastiščem primerne drevesna vrste: bukev, hrast, kostanj in plemenite listavce. Za RGR so značilni sestoji, v katerih je prisoten kostanj v večjem deležu in sestojno. Potrebno je preprečiti zmanjševanje deleža kostanja, tako da ohranjamo hipovirulentno obliko kostanjevega raka in da sestojne tudi primerno redčimo. Zaradi večje biotske pestrosti je zaželena tudi pomoč minoritetnim drevesnim vrstam (zlasti plodonosnim drevesnim vrstam). Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo sestojna do skupinska, belega gabra in plemenitih listavcev posamična do gnezdasta, ostalih drevesnih vrst pa posamična do šopasta. Spopolnitve izvajati z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in malopovršinsko zgradbo gozdov, vzdrževati gozdni rob s stopničasto zgradbo ter pestro vrstno sestavo. Ohraniti posamezna drevesa z dupli za gnezdišča duplarjev.

Na območjih naravnih in kulturnih vrednot upoštevati smernice pristojnih služb. Upoštevati usmeritve za območja Natura 2000 in EPO.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga povečala za 14,0 m³/ha oz. za 8,0 %. Pri tem se bosta povečali obe lesni zalogi, iglavcev in listavcev.

Preglednica 110/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	35	65	100
- ciljno %	34,7	65,3	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	131,8	245,2	377
- ciljna (m ³ /ha)	136,0	255,6	391,6
Prirastek (m ³ /ha)	2,29	4,90	7,19
Možni posek (m ³ /ha)	18,7	38,6	57,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,9	3,9	5,7
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	14,2	15,8	15,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	81,7	78,9	79,8
Izravnalna doba (let)			10

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 51,4 % pomladitvenih sečenj ter 48,4 % redčenj. Z redčenji drogovnjakov in mlajših debeljakov je potrebno izboljšati sproščenost nosilcev funkcij. Povprečna jakost poseka znaša 15,2 % od lesne zaloge in 79,7 % od prirastka. Nizke jakosti sečenj so rezultat presvetljenih in preredčenih sestojev z obilnim pomladkom bukve.

Preglednica 111/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	13.701	16.773	0	95	30.569		
	%	44,8	54,9	0,0	0,3	100,0	14,2	81,5
Listavci	m ³	31.672	31.424	0	101	63.197		
	%	50,1	49,7	0,0	0,2	100,0	15,8	78,8
Skupaj	m³	45.373	48.197	0	196	93.766		
	%	48,4	51,4	0,0	0,2	100,0	15,2	79,7

Načrtovana gojitvena dela zagotavljajo izboljšanje sestojnih zasnov nenegovanih in vrzelastih mladovij. načrtovana je sadnja s spopolnitvijo 3.999 dreves, posajene sadike je potrebno individualno zaščititi.

Preglednica 112/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	0,31	0,31
Priprava sestoja	ha	14,23	14,23
Priprava tal	ha	7,35	7,35
Sadnja	ha	4,05	4,05
Obžetev	ha	5,32	20,17
Nega mladja	ha	1,20	1,20
Nega gošče	ha	18,94	18,94
Nega letvenjaka	ha	9,33	9,33
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,85	3,85
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	3.990	3.990
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	200,00
Naravni razvoj biotopov	ha	3,67	3,67

Na območjih, kjer se v pomladitvenih jedrih bujno razraščajo invazivne tujerodne vrste (navadna barvilnica, pavlovnija, pajesen, žlezava nedotika idr.), je potrebna njihova odstranitev.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih - 08012

Rastiščnogojitveni razred povezuje mešane gozdove smreke, jelke in bukve, na nadmorskih višinah nad 800 m, v severozahodnem delu GGE.

RGR obsega 653,02 ha oz. 19,8 % vseh gozdov v GGE. Vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi, ki jih je 526,63 ha oz. 80,6 %, državnih je 122,72 ha oz. 18,8 %, gozdov lokalnih skupnosti je 3,67 ha oz. 0,6 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V delih gozdov RGR so poudarjene naslednje funkcije: hidrološka, ohranjanja biotske raznovrstnosti, rekreacijska, turistična in estetska. Na vrhu Pohorja, v okolici Areha, je poudarjena lovno gospodarska funkcija (LPN Pohorje).

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 113/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
		782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Rastiščnogojitveni razred opredeljujeta GRT Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico in GRT Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico. Gre za gorska in visokogorska bukova rastišča na kisljih do zmerno kisljih tleh.

Preglednica 114/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina	%
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	10,01	1,5
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	637,28	97,6
791	Kisloljubno gorsko jelovje	13	5,73	0,9
	Skupaj	7,08	653,02	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 7,08. Letni prirastek znaša 7,83 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Raznodobni gozdovi smreke, jelke in bukve. Primes smreke je skupinska do sestojna, jelke posamična do gnezdasta in bukve posamična do skupinska. Sestoji z visokim deležem jelke imajo ponavadi raznomerno strukturo. Na bolj vlažnih rastiščih je glavnim drevesnim vrstam večkrat primešan gorski javor.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 384,0 m³. V lesni zalogi je več iglavcev (62,7 %). Drevje debelejšje od 30 cm predstavlja 84,7 % lesne zaloge. Drevje debelejšje od 50 cm obsega 38,1 % lesne zaloge. Povprečen prirastek je 7,83 m³/ha. Razporeditev lesne zaloge po

debelinskih razredih, z maksimumom v petem debelinskem razredu, kaže na velik delež starejših gozdov.

Preglednica 115/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,9	9,9	19,0	24,4	43,8	240,9	62,7	5,00	63,8
Listavci	4,8	14,8	24,7	27,4	28,3	143,1	37,3	2,83	36,2
Skupaj	3,6	11,7	21,1	25,5	38,1	384,0	100,0	7,83	100,0

Razmerje drevesnih vrst

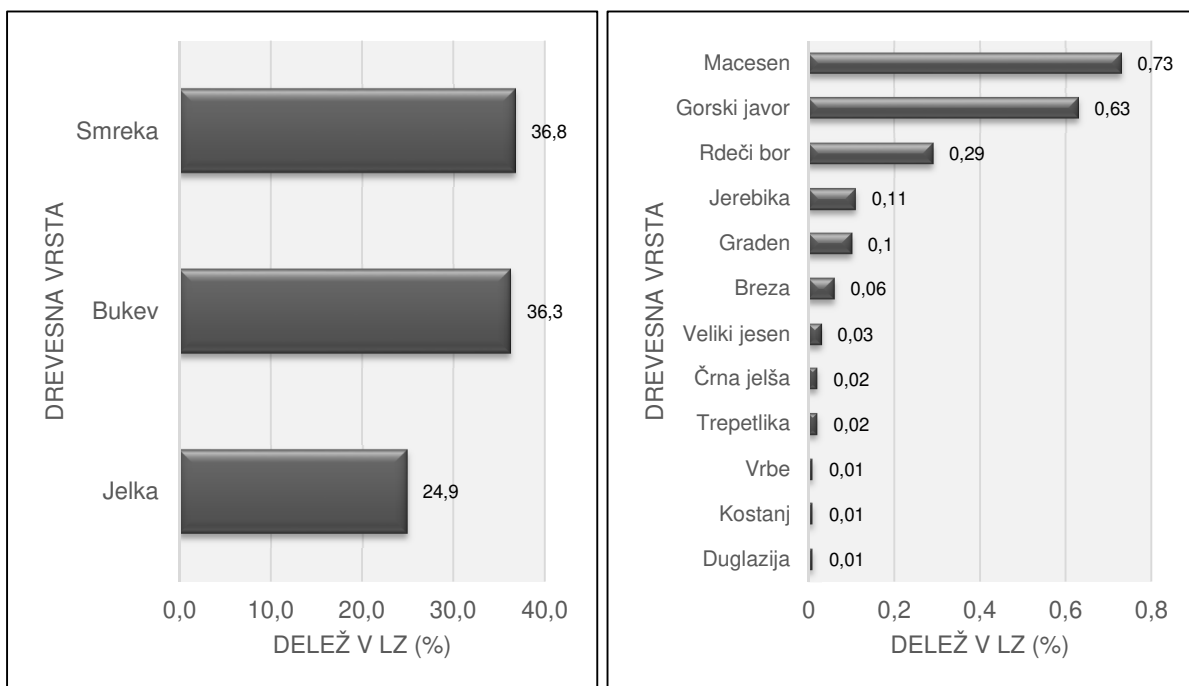
Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je odmaknjena od naravnega stanja, premalo je bukke in plemenitih listavcev ter preveč iglavcev, predvsem smreke.

Preglednica 116/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	141,3	95,6	1,1	2,8	0,1	139,4	0,4	2,5	0,0	0,8
	%	36,8	24,9	0,3	0,7	0,0	36,3	0,1	0,7	0,0	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	2	9	0	0	0	84	0	6	0	0

Opomba: Kot naravno stanje je prikazan model naravne zmesi drevesnih vrst obravnavanega rastiščnogojitvenega razreda po območnem gozdnogospodarskem načrtu 2011-2020.

V drevesni sestavi prevladujejo iglavci. Smreke je 36,8 %, jelke 24,9 %. Rdeči bor je prisoten z 0,3 %, macesen pa z 0,7 % med listavci ima bukev največji delež, 36,3 %. Plemenitih listavcev je 0,7 %, hrasta pa 0,1 %.

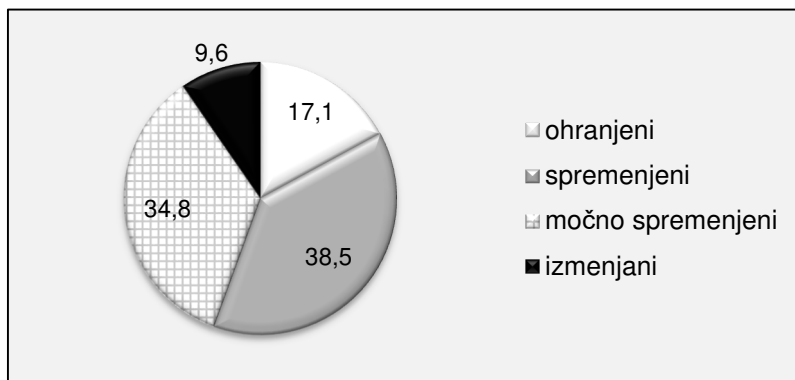

Grafikon 15: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).

Ohranjenost gozdov

Prevladujejo sestoji s spremenjeno in močno spremenjeno drevesno sestavo (73,3 %). Gozdov z ohranjeno sestavo je 17,1 %, z izmenjano pa 9,6 %.

Grafikon 16: Površinski delež ohranjenosti gozdov

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo pomanjkljivo negovana mladovja z dobro sestojno zasnovo, s tesnim do normalnim in vrzelastim sklepom. Drogovnjaki so dobre zasnove, s tesnim in normalnim sklepom ter pomanjkljivo negovani. Debeljakov s tesnim sklepom je slaba četrtina, preostali debeljaki imajo normalen do sproščen sklep krošenj. Slaba polovica debeljakov je dobro negovanih. Pomlajenci so v dobri polovici dobro negovani.

Preglednica 117/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	54,49	39,2	28,9	31,9	0,0	25,5	65,8	8,7	0,0	29,3	34,7	13,1	22,9
Drogovnjak	60,47	9,9	82,6	7,5	0,0	14,4	64,3	21,3	0,0	64,3	32,0	3,7	0,0
Debeljak	396,66					47,8	49,8	2,4	0,0	20,9	62,8	11,6	4,7
Sestoj v obnovi	141,40					56,5	42,1	1,4	0,0				
Skupaj	653,02												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila določena na SVP, in sicer 590 drevesom. Večina drevja je dobre kakovosti. Drevja odlične in prav dobre kakovosti je 11,9 %.

Kakovost po posameznih drevesnih vrstah prikazuje Preglednica/K v prilogi načrta E2.

Preglednica 118/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	391	0,5	3,3	92,6	3,6	0,0
Skupaj listavci	199	2,5	25,1	61,3	11,1	0,0
Skupaj	590	1,2	10,7	82,0	6,1	0,0

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja je bila ocenjena na SVP. Poškodovanih je 2,9 % dreves. Prisotne so samo poškodbe na deblu oz. korenčniku, kot posledica poškodb pri sečnji in spravilu.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 14,8 odmrlih dreves/ha oz. 8,5 m³/ha (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 53.939 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 33.845 m³ iglavcev in 20.094 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 78,9 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 81,4 %, listavcev pa 74,8 %.

Skupni posek je znašal 14,7 % od skupne lesne zaloge in 78,7 % od prirastka.

Gojitvena in varstvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu.

Preglednica 119/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	18,32	0,00	0,0
Sadnja	ha	3,02	1,40	46,4
Obžetev	ha	29,21	3,90	13,4
Nega mladja	ha	2,05	2,00	97,6
Nega gošče	ha	17,14	7,25	42,3
Nega letvenjaka	ha	14,01	0,60	4,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,32	5,50	30,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	900,00	150,00	16,7
Zaščita z ograjo	m	1.250,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,34	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	6,11	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	3,70	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh. Bilančna nesoglasja v spodnji preglednici temeljijo v pomanjkljivih evidencah poseka in v nenatančno ocenjenem prirastku za preteklo obdobje. Letni realiziran posek za preteklo obdobje temelji na nepopolni evidenci poseka.

V zadnjem desetletju se je lesna zaloga zmanjšala za 65,9 m³/ha oz. za 14,6 odstotnih točk, letni prirastek pa za 0,57 m³/ha oz. za 6,8 odstotnih točk.

Podatki o poseku v Preglednici temeljijo na tekoči evidenci poseka.

Preglednica 120/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	648,28	255,1	155,6	410,6	5,81	4,51	10,32	2,91	1,09	4,01
2011	644,23	281,5	168,4	449,9	5,42	2,98	8,40	4,28	2,33	6,61
2021	653,02	240,9	143,1	384,0	5,00	2,83	7,83	4,17*	2,46*	6,63*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se drevesna sestava ni bistveno spremenila. Razmerje med iglavci in listavci je leta 2001 znašalo 62,2 % : 37,8 %, leta 2021 pa 62,7 % : 37,3 %. Razlike med deleži drevesnih vrst so minimalne. Pri iglavcih se je zmanjšal delež smreke, rdečega bora in macesna, povečal pa delež jelke. Pri listavcih se je povečal delež bukve, zmanjšal pa delež plemenitih listavcev.

Preglednica 121/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2001	39,1	19,5	0,8	2,8	0,0	35,3	0,1	1,3	0,1	1,0
2011	39,0	21,1	0,5	1,9	0,0	36,2	0,1	0,9	0,1	0,2
2021	36,8	24,9	0,3	0,7	0,0	36,3	0,1	0,7	0,0	0,2

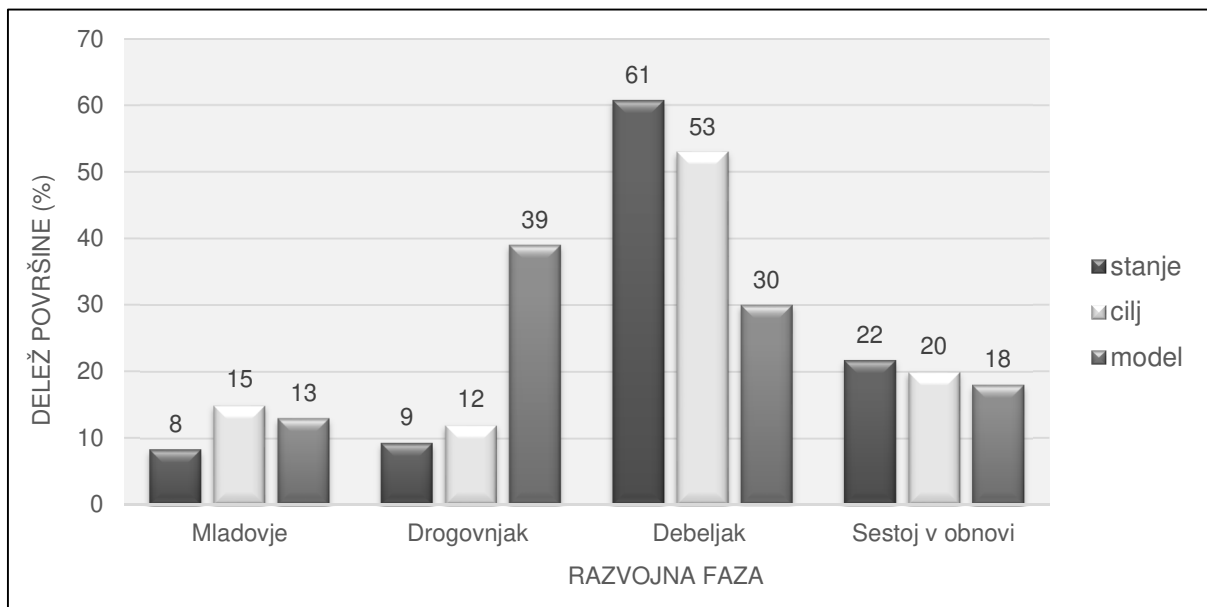
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejanski površinski deleži razvojnih faz z modelnim stanjem niso usklajeni. Premalo je mladovij in drogovnjakov, preveč je debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 122/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	54,49	8,3		19	13	85,57	-36,3
Drogovnjak	60,47	9,3		51	39	256,7	-76,4
Debeljak	396,66	60,7		50	30	198,16	+100,2
Sestoj v obnovi	141,40	21,7		26	18	117,09	+20,8
Skupaj	653,02	100,0		146	100	653,02	

Ob izvedenem načrtovanem poseku se bo v naslednjem desetletju povečal delež mladovij. V manjšem obsegu se bo povečal površinski delež drogovnjakov. Delež debeljakov in sestojev v obnovi se bo znižal.

Grafikon 17: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

- Skupinsko raznodobni gozdovi.
- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 38 %, jelka 22,4 %, bor 0,4 %, macesen 1 %, bukev 37,5 %, plem. lst. 0,7 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 15 %, drogovnjak 12 %, debeljak 53 %, sestoji v obnovi 20 %.
- Ciljna lesna zaloga 385 m³/ha; končna lesna zaloga 565 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci A, B, C, listavci A2, B, C.
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo, je 145 let, povprečna pomladitvena doba traja 26 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: V fazi gošče dosledno in pravočasno izvajati nego gošče. Čiščenje izvajati predvsem v zgornjem sloju (odstranjevanje predrastkov), srednji in spodnji sloj ostaneta za zaščito tal. Prva redčenja v letvenjaki izvajati zgodaj ter s tem oblikovati kvaliteto in povečevati stabilnost sestojev. Sicer zmes uravnnavati v smeri naravne drevesne sestave.

Drogovnjaki: Intenzivnost redčenj drogovnjakov prilagoditi njihovi zasnovi, sklepu krošenj in drevesni sestavi. V drogovnjaki z bogatimi sestojnimi zasnovami na visoko produktivnih rastiščih izvajati intenzivna izbiralna redčenja, nenegovane drogovnjake s tesnim sklepom krošenj ter čiste sestoje iglavcev redčiti šibko in pogosto. Prednost dajati najkvalitetnejšim osebkom. Povprečne jakosti redčenj je pri iglavcih in pri listavcih 17 %. Spoštovati usmeritev brez ukrepanja na površini 2,27 ha (1 %).

Debeljaki: Intenzivnost izbiralnih redčenj prilagoditi njihovi kakovosti in sklepu krošenj. V kvalitetnih debeljaki z normalnim sklepom akumulirati lesno zalogo, v debeljaki z gostim sklepom pa šibka redčenja. Delež debeljakov, v katerih je predvideno redčenje je 65,7 % (324,72 ha). Povprečne jakosti redčenj naj bodo pri iglavcih in pri listavcih 11 %. Debeljake s slabšo kvaliteto drevja in vrzelastim ali sproščenim sklepom krošenj uvesti v obnovo. Obnovo začeti tudi v delih sestojev, kjer njihova vrednost ne narašča več. Pri uvajanju sestojev v obnovo se posluževati koncentriranih malopovršinskih sečenj ter pri tem izkoriščati dobre možnosti naravne obnove. Če je mogoče, začetek obnove časovno uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst. Predvideni delež debeljakov z uvajanjem obnovo je 25,3 % / (100,49 ha). Povprečne jakosti pomladitvenih sečenj naj bodo pri iglavcih 19 %, pri listavcih pa 21 %. Na površini 22,6 ha (6,1 %) izvajati sanitarno sečnjo. Spoštovati usmeritev brez ukrepanja na površini 13,03 ha (3,3 %).

Sestoji v obnovi: Pomladitvene sečnje naj bodo koncentrirane in ne razpršene s povprečno jakost pomladitvenih sečenj 39 % pri iglavcih in 33 % pri listavcih. Dinamiko obnove prilagoditi pojavu in višini pomladka ter kvaliteti drevja starega sestoja. Na površini 63,06 ha (44,6%) zadržano nadaljevati obnovo pri iglavcih z intenziteto 25 % in pri listavcih 21 %. Na površini 69,11 ha (48,9 %) pospešeno nadaljevati obnovo. Intenziteta pri iglavcih je 48 %, pri listavcih pa 45 %. Obnovo zaključiti tudi v ne vitalnih, razgrajenih sestojih v obnovi, kjer je že prisoten podmladek, to je na 8,58 ha (2,2 %) površin. Pri zaključku obnove odstraniti vsa odrasla drevesa, brez puščanja prihranjevcev. Ohranjati pogoje za naravno obnovo in zagotoviti nego mladovij s pomočjo matičnega sestoja. Na površini 0,65 ha je izločena ekocelica brez ukrepanja.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Pospešujejo naj se rastiščem primerne drevesna vrste: jelko, bukev in plemenite listavce.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in malopovršinsko zgradbo gozdov, vzdrževati gozdni rob s stopničasto zgradbo ter pestro vrstno sestavo. Ohraniti posamezna drevesa z dupli za gnezdišča duplarjev.

Upoštevati usmeritve za območja Natura 2000 in EPO.

Zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja je treba zagotoviti, da v RGR v povprečju ostane vsaj 12 m³/ha odmrlega lesa. Zaradi neustrezne razporeditve odmrle lesne mase je le-to v prihodnje potrebno ohranjati le v III. razširjenem debelinskem razredu.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga povečala za 12,0 m³/ha oz. za 3,2 odstotne točke. Pri tem se bosta povečali lesni zalogi iglavcev in listavcev.

Preglednica 123/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	62,7	37,3	100
- ciljno %	62,9	37,1	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	240,9	143,1	384
- ciljna (m ³ /ha)	249,2	146,8	396
Prirastek (m ³ /ha)	5,00	2,83	7,83
Možni posek (m ³ /ha)	41,7	24,6	66,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,2	2,5	6,6
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,3	17,2	17,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	83,4	87	84,7
Izravnalna doba (let)			10

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 59,6 % pomladitvenih sečenj ter 39,3 % redčenj. Z redčenji drogovnjakov in mlajših debeljakov je potrebno izboljšati sproščenost nosilcev funkcij. Povprečna jakost poseka znaša 17,3 % od lesne zaloge in 84,7 % od prirastka

Preglednica 124/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	10.922	15.840	0	480	27.242		
	%	40,1	58,1	0,0	1,8	100,0	17,3	83,5
Listavci	m ³	6.102	9.960	0	9	16.071		
	%	38,0	61,9	0,0	0,1	100,0	17,2	86,8
Skupaj	m³	17.024	25.800	0	489	43.313		
	%	39,3	59,6	0,0	1,1	100,0	17,3	84,7

Načrtovana gojitvena dela predvidevajo nego mladovij in drogovnjaka.

Preglednica 125/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega mladja	ha	2,23	2,23
Nega gošče	ha	16,10	16,10
Nega letvenjaka	ha	12,14	12,14
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,39	4,39
Naravni razvoj biotopov	ha	0,65	0,65

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Jelovja - 16012

Rastiščnogojitveni razred povezuje mešane gozdove smreke, jelke in bukve, na nadmorskih višinah med 600 do 900 m, v zahodnem delu GGE.

RGR obsega 82,53 ha oz. 2,5 % vseh gozdov v GGE. Vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi, ki jih je 59,28 ha oz. 71,8 %, državni je 23,25 ha oz. 28,2 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V delih gozdovih RGR so poudarjene naslednje funkcije: ohranjanje biotske raznovrstnosti (EPO in POO Pohorje) in hidrološka.

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 126/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	731	Kisloljubno gradnovo bukovje
		781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
		782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

RGR opredeljujeta GRT Jelovje s praprotmi in GRT Kisloljubno gorsko jelovje. Gre za gozdove, ki poraščajo zmerno hladne lega in vlažnejša tla. Naravno rastlinsko kombinacijo v drevesnem sloju predstavljata jelka in smreka, ki sta jima primešana bukev in gorski javor.

Preglednica 127/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina	%
731	Kisloljubno gradnovo bukovje	11	12,58	15,2
741	Kisloljubno rdečeborovje	5	0,93	1,1
771	Jelovje s praprotmi	17	54,62	66,3
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	11,08	13,4
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	0,23	0,3
791	Kisloljubno gorsko jelovje	13	3,09	3,7
	Skupaj	14,7	82,53	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 14,7. Letni prirastek znaša 7,29 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Raznodobni gozdovi smreke, jelke in bukve. Mestoma se pojavlja macesen. Primes smreke je skupinska do sestojna, jelke posamična do gnezdasta, macesna posamično do skupinska in bukve posamična do skupinska. Sestoji z visokim deležem jelke imajo ponavadi raznomerno strukturo, prebiralno strukturo. Na bolj vlažnih rastiščih je glavnim drevesnim vrstam večkrat primešan gorski javor.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 363,8 m³/ha. V lesni zalogi je več iglavcev (77,5 %). Drevje debelejše od 30 cm predstavlja 85,7 % lesne zaloge. Drevje debelejše od 50 cm obsega 41,4 % lesne zaloge. Povprečen prirastek je 7,29 m³/ha. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih, z maksimumom v petem debelinskem razredu, kaže na velik delež starejših gozdov.

Preglednica 128/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,6	8,5	18,0	25,6	45,3	281,8	77,5	5,55	76,2
Listavci	5,5	15,7	23,6	27,4	27,8	82,0	22,5	1,74	23,8
Skupaj	3,3	10,1	19,2	26,0	41,4	363,8	100,0	7,29	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je odmaknjena od naravnega stanja, preveč je smreke, premalo pa jelke, buke in plemenitih listavcev.

Preglednica 129/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	138,8	120,3	4,2	17,6	0,9	56,4	6,8	9,8	9,0	0,0
	%	38,1	33,1	1,2	4,8	0,2	15,5	1,9	2,7	2,5	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	15	47	2	0	0	26	4	4	2	

V drevesni sestavi prevladujejo iglavci. Smreke je 38,5 %, jelke pa 33,1 %. Rdeči bor je prisoten z 1,2 %, macesen s 4,8 % in duglazija s 0,2 %. Med listavci ima največji delež bukev, 15,5 %. Od plemenitih listavcev sta prisotna gorski javor z 2,6 % in veliki jesen z 0,1 %. Gradna je 1,9 %. Kostanja (drugi trdi listavci) je 2,5 %.

Ohranjenost gozdov

Zaradi prevelikega deleža smreke je na celotni površini gozdov (100 %) ocenjeno, da je drevesna sestava spremenjena.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo pomanjkljivo negovana z odlično sestojno zasnovo ter z normalnim do vrzelastim sklepom. Drogovnjaki so dobre zasnove, s tesnim in normalnim sklepom ter pomanjkljivo negovani. Prevladujejo debeljaki z normalnim sklepom in so pomanjkljivo negovani. Sestoji v obnovi so v dobri polovici dobro negovani.

Preglednica 130/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,22	81,4	0,0	18,6	0,0	24,5	73,0	2,5	0,0	4,3	51,9	21,1	22,7
Drogovnjak	3,24	0,0	72,8	27,2	0,0	27,2	72,8	0,0	0,0	35,5	64,5	0,0	0,0
Debeljak	32,19					58,8	38,2	3,0	0,0	10,1	73,9	16,0	0,0
Sestoj v obnovi	39,88					69,5	30,5	0,0	0,0				
Skupaj	82,53												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila določena na SVP, in sicer 101 drevesom. Večina drevja je dobre kakovosti. Drevja odlične ni, prav dobre kakovosti je 11,9 %.

Kakovost po posameznih drevesnih vrstah prikazuje Preglednica/K v prilogi načrta E2.

Preglednica 131/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	68	0,0	5,9	92,6	1,5	0,0
Skupaj listavci	33	0,0	21,2	72,7	6,1	0,0
Skupaj	101	0,0	10,9	86,1	3,0	0,0

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja je bila ocenjena na SVP. Poškodovanih je 1,5 % dreves. Prisotne so samo poškodbe na deblu oz. koreničniku, kot posledica poškodb pri sečnji in spravilu.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 14,8 odmrlih dreves/ha oz. 8,5 m³/ha (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 8.330 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 5.433 m³ iglavcev in 973 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 76,9 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 65,2 %, listavcev pa 11,7 %.

Skupni posek je znašal 17,3 % od skupne lesne zaloge.

Gojitvena in varstvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu.

Preglednica 132/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	4,45	3,00	67,4
Obžetev	ha	0,39	1,80	461,5
Nega mladja	ha	0,73	0,90	123,3
Nega gošče	ha	3,22	2,40	74,5
Nega letvenjaka	ha	2,12	0,50	23,6
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	150,00	50,0
Priprava tal	ha	0,00	0,02	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,65	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	3,05	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	900	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Oris zakonitosti razvoja gozdov se izdelava po Priročniku ... le za večje RGR.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodobni gozdovi.
- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 39 %, jelka 31 %, rdeči bor 1 %, macesen 6 %, bukev 16,5 %, hrast 1,5 %, plem. lst. 2,5 %, dr. tr. lst. 2,5 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 15 %, drogovnjak 12 %, debeljak 53 %, sestoji v obnovi 20 %.
- Ciljna lesna zaloga 355 m³/ha; končna lesna zaloga 832 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci A, B, C, listavci B, C.
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo, je 120 let, povprečna pomladitvena doba traja 17 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Pri uravnavanju zmesi dajati prednost jelki, bukvi in plemenitim listavcem. Bukev naj bo primešana gnezdsto. Posameznih dreves bukve (silakov) ni potrebno ohranjati. Gojitvena dela je potrebno opraviti dosledno in pravočasno.

Drogovnjaki: Intenzivnost redčenj drogovnjakov prilagoditi njihovi zasnovi, sklepu krošenj in drevesni sestavi. Prednost dajati najkvalitetnejšim osebkom. Povprečne jakosti redčenj je pri iglavcih 17 % in pri listavcih 20 %. Spoštovati usmeritev ekocelica brez ukrepanja na površini 0,88 ha (31 B sestoj V352).

Debeljaki: Intenzivnost izbiralnih redčenj prilagoditi njihovi kakovosti in sklepu krošenj. V kvalitetnih debeljakih z normalnim sklepom akumulirati lesno zalogo, v debeljakih z gostim sklepom pa šibka redčenja. Delež debeljakov, v katerih je predvideno redčenje je 47,8 % (15,4 ha). Povprečne jakosti redčenj naj bodo pri iglavcih 11 % in pri listavcih 10 %. Debeljake s slabšo kvaliteto drevja in vrzelastim ali sproščenim sklepom krošenj uvesti v obnovo na površini 12,71 ha. Obnovo začeti tudi v delih sestojev, kjer njihova vrednost ne narašča več. Pri uvajanju sestojev v obnovo se posluževati koncentriranih malopovršinskih sečenj ter pri tem izkoriščati dobre možnosti naravne obnove. Če je mogoče, začetek obnove časovno uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst. Predvideni delež debeljakov z uvajanjem obnovo je 39,5 % / (12,71 ha). Povprečne jakosti pomladitvenih sečenj naj bodo pri iglavcih 20 %, pri listavcih pa 19 %. Na površini 4,08 ha (12,7 %) spoštovati usmeritev brez ukrepanja (31 B sestoj V353).

Sestoji v obnovi: Pomladitvene sečnje naj bodo koncentrirane, čas obnove naj se prilagodi pojavljanju semenskih let in podmladka, s čimer se prepreči zapleveljanje tal. Na površini 26,48 ha (66,4 %) zadržano nadaljevati obnovo. Na površini 6,3 ha (15,8 %) pospešeno nadaljevati obnovo. Povprečna intenziteta pomladitvenih sečenj je pri iglavcih je 29 %, pri listavcih pa 22 %. Obnovo zaključiti tudi v ne vitalnih, razgrajenih sestojih v obnovi, kjer je že prisoten podmladek, to je na 4,83 ha (12,1 %) površin. Pri zaključku obnove odstraniti vsa odrasla drevesa, brez puščanja prihranjevcev. Ohranjati pogoje za naravno obnovo in zagotoviti nego mladovij s pomočjo matičnega sestoja. Na površini 2,44 ha se ne ukrepa (33 A: sestoj D027, sestoj V372).

Usmeritve glede drevesne sestave:

Pospešujejo naj se rastiščem primerne drevesna vrste. V mlaših razvojnih fazah pospeševati jelko, bukev in plemenite listavce.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in malopovršinsko zgradbo gozdov, vzdrževati gozdni rob s stopničasto zgradbo ter pestro vrstno sestavo. Ohraniti posamezna drevesa z dupli za gnezdišča duplarjev.

Upoštevati usmeritve za območja Natura 2000 in EPO.

Zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja je treba zagotoviti, da v RGR v povprečju ostane vsaj 12 m³/ha odmrlega lesa. Zaradi neustrezne razporeditve odmrle lesne mase je le-to v prihodnje potrebno ohranjati le v III. razširjenem debelinskem razredu.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga znižala za 3,5 m³/ha. Pri tem ne bo večjih sprememb pri lesni zalogi iglavcev in listavcev.

Preglednica 133/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	77,5	22,5	100
- ciljno %	76,3	23,8	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	281,8	82,0	363,8
- ciljna (m ³ /ha)	274,8	85,6	360,3
Prirastek (m ³ /ha)	5,55	1,74	7,29
Možni posek (m ³ /ha)	62,5	13,8	76,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	6,3	1,4	7,6
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,2	16,9	21,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	112,8	79,6	104,8
Izravnalna doba (let)			10

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 83,3 % pomladitvenih sečenj ter 16,6 % redčenj. Z redčenji drogovnjakov in mlajših debeljakov je potrebno izboljšati sproščenost nosilcev funkcij. Povprečna jakost poseka znaša 21,0 % od lesne zaloge in 104,8 % od prirastka.

Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	727	4.434	0	4	5.165		
	%	14,1	85,8	0,0	0,1	100,0	22,2	112,7
Listavci	m ³	322	819	0	2	1.143		
	%	28,2	71,6	0,0	0,2	100,0	16,9	79,7
Skupaj	m³	1.049	5.253	0	6	6.308		
	%	16,6	83,3	0,0	0,1	100,0	21,0	104,8

Načrtovana gojitvena dela predvidevajo pripravo sestoja na naravno obnovo, pri čemer je potrebno upoštevati semenska leta. Načrtovana je nega mladovij in drogovnjaka.

Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	3,99	3,99
Nega mladja	ha	2,30	2,30
Nega gošče	ha	3,06	3,06
Nega letvenjaka	ha	1,35	1,35

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gorska bukovja na silikatih z jelko- 08412

Rastiščnogojitveni razred povezuje mešane gozdove smreke, jelke in bukve, na nadmorskih višinah od 700 do 1.100 m. n. v., v severnem in severozahodnem delu GGE.

RGR obsega 446,90 ha oz. 13,5 % vseh gozdov v GGE. Vsi gozdovi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi, ki jih je 322,97 ha oz. 72,2 %, državnih je 121,42 ha oz. 27,2 %, gozdov lokalnih skupnosti je 2,51 ha oz. 0,6 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V delu gozdov RGR so poudarjene naslednje funkcije: varovalna, hidrološka, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, rekreacijska, turistična estetska. Ti gozdovi se nahajajo na: območju EPO Pohorje, NATURA 2000 (POO in POV Pohorje).

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 136/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovji gozdovi	781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
		782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
		731	Kisloljubno gradnovno bukovje

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Rastiščnogojitveni razred opredeljuje GRT Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Gre za gorska in visokogorska bukova rastišča na kisljih do zmerno kisljih tleh.

Preglednica 137/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina	%
731	Kisloljubno gradnovno bukovje	11	24,44	5,5
771	Jelovje s praprotni	17	17,10	3,8
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	385,50	86,2
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	10,19	2,3
791	Kisloljubno gorsko jelovje	13	9,67	2,2
	Skupaj	9,46	446,90	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 9,46. Letni prirastek znaša 7,96 m³/ha.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko postopno gospodarjeni gozdovi smreke, jelke in bukve. Primes smreke je skupinska do sestojna, jelke posamična do gnezdasta in bukve posamična do skupinska. Sestoji z visokim deležem jelke imajo ponavadi raznomerno strukturo. Na bolj vlažnih rastiščih je glavnim drevesnim vrstam večkrat primešan gorski javor, na bolj suhih rastiščih pa rdeči bor, graden in kostanj.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 393,1 m³/ha. V lesni zalogi je več kot polovica iglavcev (57,5 %). Drevje debelejše od 30 cm predstavlja 84,6 % lesne zaloge. Drevje debelejše od 50 cm obsega 37,9 % lesne zaloge. Povprečen prirastek je 7,96 m³/ha. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih, z maksimumom v petem debelinskem razredu, kaže na velik delež starejših gozdov.

Preglednica 138/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	2,6	9,7	18,7	24,1	44,9	225,9	57,5	4,62	58,0
Listavci	4,7	14,9	25,2	26,7	28,5	167,2	42,5	3,34	42,0
Skupaj	3,5	11,9	21,5	25,2	37,9	393,1	100,0	7,96	100,0

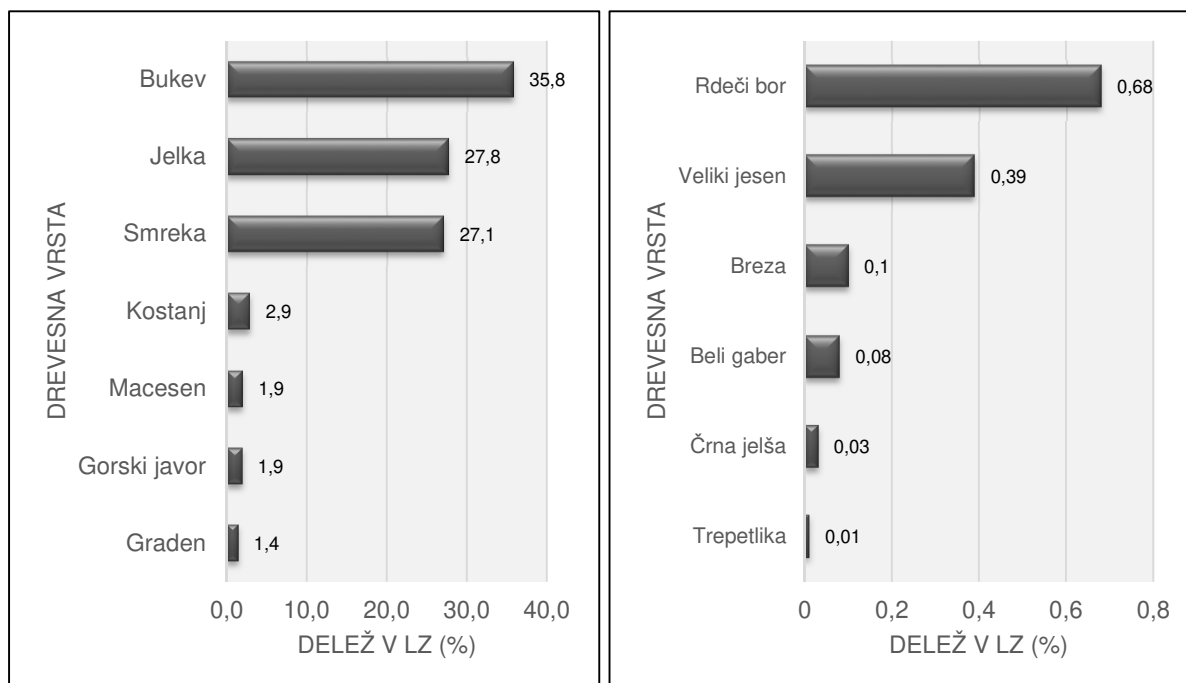
Razmerje drevesnih vrst

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je odmaknjena od naravnega stanja; premalo je buke in plemenitih listavcev ter preveč iglavcev, predvsem smreke.

Preglednica 139/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	106,5	109,1	2,7	7,6	0,0	140,8	5,4	8,9	11,5	0,6
	%	27,1	27,7	0,7	1,9	0,0	35,9	1,4	2,3	2,9	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha										
	%	6	29	1	0		58	1	5	0	0

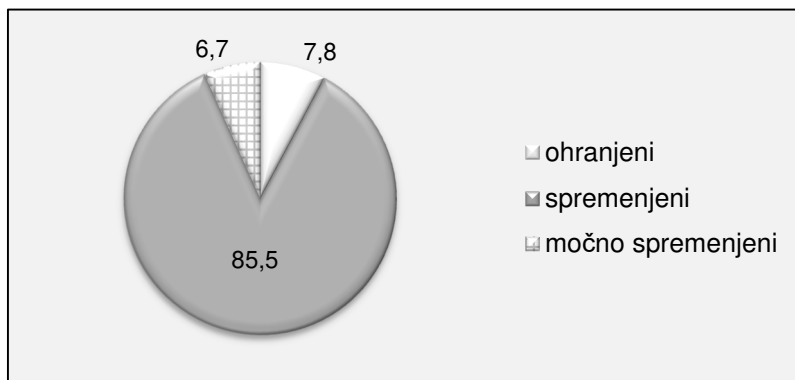
V drevesni sestavi prevladujejo iglavci. Smreke je 27,1 %, jelke 27,7 %. Med listavci ima največji delež bukev, 35,9 %.

Grafikon 18: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR (grafikon levo prikazuje delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je večji od 1,0 %, grafikon desno pa delež tistih drevesnih vrst, katerih delež v lesni zalogi je manjši od 1,0 %).

Ohranjenost gozdov

Prevladujejo sestoji s spremenjeno in močno spremenjeno drevesno sestavo (92,2 %). Gozdov z ohranjeno sestavo je 7,8 %, gozdov z izmenjano drevesno sestavo pa ni.

Grafikon 19: Površinski delež ohranjenosti gozdov

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo pomanjkljivo negovana mladovja z odlično in dobro sestojno zasnovo, s tesnim in normalnim sklepom. Drogovnjaki so dobre zasnove, z normalnim sklepom ter pomanjkljivo negovani. Debeljaki so pomanjkljivo negovani. Pomlajenci so v dobri polovici dobro negovani.

Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	25,05	40,4	46,7	8,8	4,1	21,2	61,4	17,4	0,0	27,1	43,6	18,2	11,1
Drogovnjak	45,23	7,1	61,3	29,8	1,8	6,5	90,1	3,4	0,0	60,5	31,0	0,0	8,5
Debeljak	323,15					15,3	81,6	3,1	0,0	19,0	59,6	8,4	13,0
Sestoj v obnovi	53,47					39,6	57,2	3,2	0,0				
Skupaj	446,90												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila določena na SVP, in sicer 384 drevesom. Večina drevja je dobre kakovosti. Drevja odlične in prav dobre kakovosti je 14,6 %.

Kakovost po posameznih drevesnih vrstah prikazuje Preglednica/K v prilogi načrta E2.

Preglednica 141/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Skupaj iglavci	161	0,0	15,5	80,8	3,7	0,0
Skupaj listavci	223	1,3	12,6	70,9	14,8	0,4
Skupaj	384	0,8	13,8	74,9	10,2	0,3

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja je bila ocenjena na SVP. Poškodovanih je 3,2 % dreves. Prisotne so samo poškodbe na deblu oz. korenčniku, kot posledica poškodb pri sečnji in spravilu.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 12 odmrlih dreves/ha oz. 13,3 m³/ha (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 23.895 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 12.353 m³ iglavcev in 11.541 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 66,1 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 57,6 %, listavcev pa 78,5 %.

Skupni posek je znašal 12,4 % od skupne lesne zaloge in 58,9 % od prirastka.

Gojitvena in varstvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu.

Preglednica 142/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,00	1,70	18,9
Priprava tal	ha	1,80	1,20	66,7
Sadnja	ha	3,94	1,36	34,5
Obžetev	ha	0,14	7,76	5.542,9
Nega mladja	ha	2,59	0,50	19,3
Nega gošče	ha	5,81	5,00	86,1
Nega letvenjaka	ha	4,45	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,44	1,00	9,6
Zaščita s premazom	ha	0,14	5,60	4.000,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.400	600	8,1
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	27,00	10,00	37,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh. Bilančna nesoglasja v spodnji preglednici temeljijo v pomanjkljivih evidencah poseka in v nenatančno ocenjenem prirastku za preteklo obdobje. Letni realiziran posek za preteklo obdobje temelji na nepopolni evidenci poseka.

V zadnjem desetletju se je lesna zaloga zmanjšala za 41,1 m³/ha oz. za 9,5 odstotnih točk, letni prirastek pa za 1,20 m³/ha oz. za 13 odstotnih točk.

Podatki o poseku v Preglednici temeljijo na tekoči evidenci poseka.

Preglednica 143/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	441,90	231,3	155,8	387,2	5,31	4,47	9,78	3,00	1,79	4,79
2011	443,03	250,5	183,8	434,4	5,09	4,08	9,16	2,79	2,61	5,39
2021	446,90	225,9	167,2	393,1	4,62	3,34	7,96	4,19*	2,83*	7,02*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se drevesna sestava ni bistveno spremenila. Razmerje med iglavci in listavci je leta 2001 znašalo 59,7 %: 40,3 %, leta 2021 pa 57,5 % : 42,5 %. Razlike med deleži drevesnih vrst so minimalne.

Preglednica 144/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2001	30,7	24,2	2,0	2,8	0,0	32,2	2,6	2,2	2,9	0,4
2011	28,0	25,9	1,2	2,6	0,0	35,8	1,7	1,9	2,7	0,2
2021	27,1	27,7	0,7	1,9	0,0	35,9	1,4	2,3	2,9	0,1

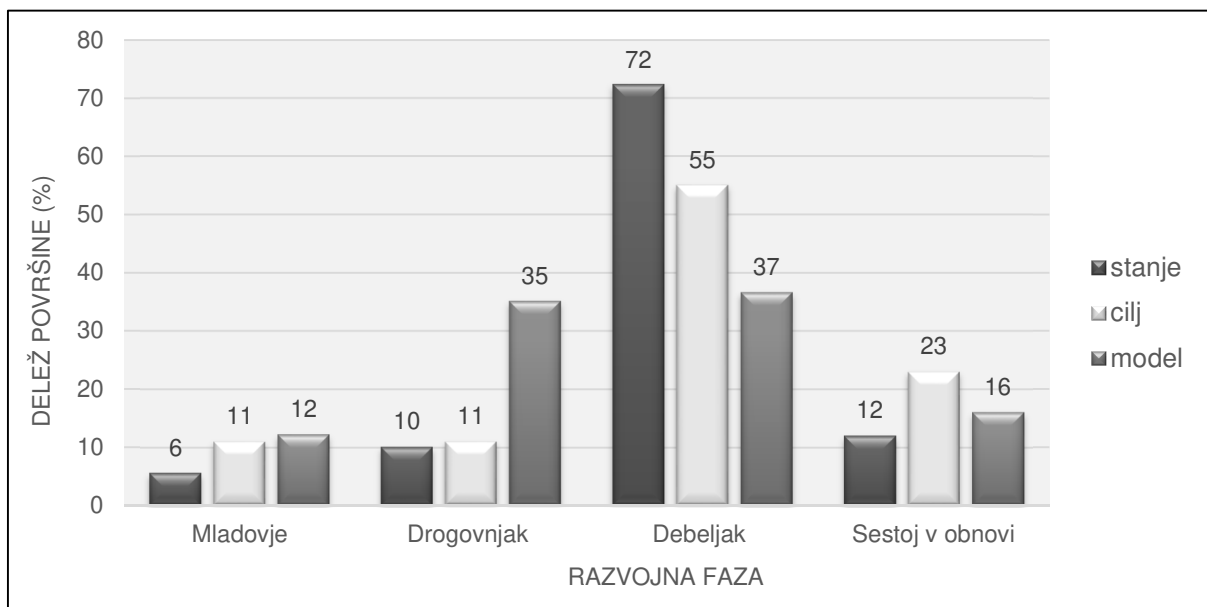
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejanski površinski deleži razvojnih faz z modelnim stanjem niso usklajeni. Premalo je mladovij, drogovnjakov in sestojev v obnovi, preveč je debeljakov.

Preglednica 145/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	25,05	5,6		16	12,2	54,58	-54,1
Drogovnjak	45,23	10,1		46	35,1	156,93	-71,2
Debeljak	323,15	72,3		48	36,7	163,75	+97,3
Sestoj v obnovi	53,47	12,0		21	16,0	71,64	-25,4
Skupaj	446,90	100,0		131	100	446,9	

Ob izvedenem načrtovanem poseku se bo v naslednjem desetletju povečal delež mladovij in sestojev v obnovi. Delež debeljakov se bo znižal.

Grafikon 20: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodobni gozdovi.
- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 27,2, jelka 26,5, bor 0,5 %, macesen 2,0 %, bukev 38,0 %, hrast 1,0 %, plem. lst.2,5 %, dr. tr. lst.2,3 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 11 %, drogovnjak 11 %, debeljak 55 %, sestoji v obnovi 23 %.
- Ciljna lesna zaloga 391 m³/ha; končna lesna zaloga 690 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci A, B, C, listavci A2, B, C.
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo, je 131 let, povprečna pomladitvena doba traja 21 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Z nego mladovij izboljšati sestojno zasnovo. Pri uravnavanju zmesi pospeševati bukev in jelko, na vlažnejših rastiščih g. javor. Prva redčenja v letvenjakih izvajati zgodaj ter s tem oblikovati kvaliteto in povečevati stabilnost sestojev. Sicer zmes uravnavati v smeri naravne drevesne sestave.

Drogovnjaki: Intenzivnost redčenj drogovnjakov prilagoditi njihovi zasnovi, sklepu krošenj in drevesni sestavi. V drogovnjakih z bogatimi sestojnimi zasnovami na visoko produktivnih rastiščih izvajati intenzivna izbiralna redčenja, nenegovane drogovnjake s tesnim sklepom krošenj ter čiste sestoje iglavcev redčiti šibko in pogosto. Prednost dajati najkvalitetnejšim osebkom. Povprečne jakosti redčenj je pri iglavcih 17 %, pri listavcih pa 18 %.

Debeljaki: Intenzivnost izbiralnih redčenj prilagoditi njihovi kakovosti in sklepu krošenj. V kvalitetnih debeljakih z normalnim sklepom akumulirati lesno zalogo, v debeljakih z gostim sklepom pa šibka redčenja. Delež debeljakov, v katerih je predvideno redčenje je 55,7 % (179,84 ha.). Povprečne jakosti redčenj naj bodo pri iglavcih 12 % in pri listavcih 11 %. Debeljake s slabšo kvaliteto drevja in vrzelastim ali sproščenim sklepom krošenj uvesti v obnovo. Obnovo začeti tudi v delih sestojev, kjer njihova vrednost ne narašča več. Pri uvajanju sestojev v obnovo se posluževati koncentriranih malopovršinskih sečenj ter pri tem izkoristiti dobre možnosti naravne obnove. Če je mogoče, začetek obnove časovno uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst. Predvideni delež debeljakov z uvajanjem obnovo je 44,1 % / (142,54 ha). Povprečne jakosti pomladitvenih sečenj naj bodo pri iglavcih 21 %, pri listavcih pa 20 %. Na površini 22,6 ha (6,1 %) izvajati sanitarno sečnjo. Spoštovati usmeritev brez ukrepanja na površini 1,49 ha.

Sestoji v obnovi: Pomladitvene sečnje naj bodo koncentrirane in ne razpršene s povprečno jakost pomladitvenih sečenj 38 % pri iglavcih in 26 % pri listavcih. Dinamiko obnove prilagoditi pojavu in višini pomladka ter kvaliteti drevja starega sestoja. Na površini 24,83 ha (46,4%) zadržano nadaljevati obnovo Na površini 19,71 ha (36,9 %) pospešeno nadaljevati obnovo. Obnovo zaključiti tudi v ne vitalnih, razgrajenih sestojih v obnovi, kjer je že prisoten podmladek, to je na 8,93 ha (16,7 %) površin. Pri zaključku obnove odstraniti vsa odrasla drevesa, brez puščanja prihranjevcev. Ohranjati pogoje za naravno obnovo in zagotoviti nego mladovij s pomočjo matičnega sestoja.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Pospešujejo naj se rastiščem primerne drevesna vrste: bukev, jelko in plemenite listavce.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in malopovršinsko zgradbo gozdov, vzdrževati gozdni rob s stopničasto zgradbo ter pestro vrstno sestavo. Ohraniti posamezna drevesa z dupli za gnezdišča duplarjev.

Upoštevati usmeritve za območja Natura 2000 in EPO.

Zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja je treba zagotoviti, da v RGR v povprečju ostane vsaj 12 m³/ha odmrlega lesa. Zaradi neustrezne razporeditve odmrle lesne mase je le-to v prihodnje potrebno ohranjati le v III. razširjenem debelinskem razredu.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga povečala za 9,4 m³/ha oz. za 2,4 odstotne točke. Pri tem se bosta povečali lesni zalogi iglavcev in listavcev, razmerje med deležem iglavcev in listavcev pa se ne bo bistveno spremenilo.

Preglednica 146/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	57,5	42,5	100
- ciljno %	57,2	42,8	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	225,9	167,2	393,1
- ciljna (m ³ /ha)	230,3	172,3	402,5
Prirastek (m ³ /ha)	4,62	3,34	7,96
Možni posek (m ³ /ha)	41,8	28,3	70,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,2	2,8	7,0
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,5	16,9	17,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	90,7	84,8	88,2
Izravnalna doba (let)			10

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 64,4 % pomladitvenih sečenj ter 35,5 % redčenj. Z redčenji drogovnjakov in mlajših debeljakov je potrebno izboljšati sproščenost nosilcev funkcij. Povprečna jakost poseka znaša 17,9 % od lesne zaloge in 88,2 % od prirastka.

Preglednica 147/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne				
Iglavci	m ³	5.707	12.971	0	42	18.720		
	%	30,5	69,3	0,0	0,2	100,0	18,5	90,7
Listavci	m ³	5.445	7.209	0	5	12.659		
	%	43,0	57,0	0,0	0,0	100,0	16,9	84,8
Skupaj	m³	11.152	20.180	0	47	31.379		
	%	35,5	64,4	0,0	0,1	100,0	17,9	88,2

Načrtovana gojitvena dela predvidevajo nego mladovij in drogovnjaka.

Preglednica 148/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	4,93	4,93
Obžetev	ha	0,68	2,42
Nega mladja	ha	1,90	1,90
Nega gošče	ha	8,16	8,16
Nega letvenjaka	ha	3,86	3,86
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,42	1,42

10 LITERATURA

- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2020. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Geodetske podlage ZGS. 2020. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ruše 1991–2000., 1991. Maribor, Gozdno gospodarstvo Maribor.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ruše 2001–2010. 2010. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije, OE Maribor.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ruše 2011–2020. 2011. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije, OE Maribor.
- Gozdnogospodarski načrt za mariborsko gozdnogospodarsko območje 2011–2020. 2011. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije, OE Maribor.
- Košir Ž. 1994. Ekološke in fitocenološke razmere v gorskem in hribovitem jugozahodnem obrobju Panonije. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev: 149 str.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. *Gozdarski vestnik*, 70, 4: 195–214.
- Kutnar L. 2013. Možnosti uporabe sistema gozdnih rastiščnih tipov za opredelitev habitatnih tipov (Natura 2000). *Gozdarski vestnik*, 71, 5-6: 259–275.
- Martinčič A., Wraber T., Jogan N., Podobnik A., Turk B., Vreš B., Ravnik V., Frajman S., Strgulc-Krajšek B., Trčak B., Bačič T., Fischer M. A., Eler K., Surina B. 2007. Mala flora Slovenije, Ključ za določevanje praprotnic in semenk. Četrta, dopolnjena in spremenjena izdaja. Ljubljana, Tehniška založba: 968 str.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Ruše (2021–2029). 2020. Maribor, Zavod RS za varstvo narave - OE Maribor.
- Odlok o območju, v katerem se razglašajo gozdovi s posebnim namenom in o njihovi zaščiti (MUV št. 6/1983),
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije. 2004. Uradni list RS, št. 76/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2.
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Ruše (2021–2030). 2020. Maribor, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije - OE Maribor.
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19.
- Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Uradni list RS, št. 04/09.
- Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08, 83/13.
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16.
- Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov. 2011. Uradni list RS, št. 79/11 in 30/17.
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Uradni list RS, št. 58/18.
- Pravilnik o varstvu gozdov. 2009. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16.
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/evrd/> (dostopano 3. marec 2020).

- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2012. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2017–2020. 2017. Ljubljana, Vlada republike Slovenije (9. april 2017).
http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/LIFE_Upravljanje/PUN_ProgramNatura.pdf (dostopano 8. april 2020).
- Register nepremične kulturne dediščine. 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/giskd/> (dostopano 3. marec 2020).
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. Uradni list RS, št. 111/07.
- SI_STAT podatkovni portal. Ljubljana. Statistični urad Republike Slovenije.
https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/ (dostopano 23. februar 2021).
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva. 1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L., 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.
- Uredba (EU) št. 1143/2014 evropskega parlamenta in sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst. 2014. Uradni list EU, št. 317/35.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1143&from=EN> (dostopano 22.4.2020).
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. Uradni list RS, št. 67/16.
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20.
- Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2.
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20.
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19.
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Varstvo kulturne dediščine v gozdnogospodarskih načrtih. 2015. Nasveti za lastnike. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.
<https://www.zvkds.si/sl/clanek/nasveti-za-lastnike> (dostopano 10.4.2020)
- Zakon o divjadi in lovstvu. 2004. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08 in 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 –popr..
- ZG (Zakon o gozdovih). 1993. Uradni list RS, št. 30/93, 13/98 - odl. US, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 ZG-1, 115/06, 110/07, 8/10 - ZSKS-B, 106/10, 63/2013, 101/13 - ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16.
- Zakon o graditvi objektov. 2004. Uradni list RS, št. 102/04 - uradno prečiščeno besedilo, 14/05 - popr., 92/05 - ZJC-B, 93/05 - ZVMS, 111/05 - odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 - ZRud-1, 20/11 - odl. US, 57/12, 101/13 - ZDavNepr, 110/13, 22/14 - odl. US, 19/15, 61/17 - GZ in 66/17 - odl. US.
- ZGS. 2009. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih združb.
- ZGS. 2011. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih združb.
- ZGS. 2020. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih rastiščnih tipov.
- Wraber M. 1969. Pflanzengeographische Stellung und Gliederung Sloweniens. Vegetatio, The Hague, 17, 1-6: 176–199.

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev (na terenu):

Hedvika JENČIČ, univ. dipl. inž. gozd., Alojz KOSJEK, univ. dipl. inž. gozd., Ruben ŠPRAH, univ. dipl. inž. gozd., Matjaž VRECL, univ. dipl. inž. gozd., Jernej DONIK, dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Anton KUNSTEK, inž. gozd.

Digitalizacija:

Hedvika JENČIČ, univ. dipl. inž. gozd..

Računalniška izdelava kart:

Zlatko MLINARIČ, inž. gozd.

Računalniška podpora:

Boris ČERNEC, dipl. inž. gozd.

Tekstni del načrta:

Mag. Ljubo CENČIČ, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 6.2.8, 8.

Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3, 6.3.3.

Hedvika JENČIČ, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja: Uvod, 1.1 do 1.1.7, 1.2, 1.4, 1.5.2 do 1.5.6, 1.7, 1.8, 2, 3.1 do 3.8, 3.10, 4.1, 4.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.4, 4.2.5, 4.2.6, 5, 6.1, 6.2.1, 6.2.2, 6.2.4, 6.2.9, 6.3, 6.3.1, 6.3.2, 6.3.4, 7, 9, 10, 11, 12, 13.

Matjaž Vrecl, univ. dipl. inž. gozd., 4 - del.

Mag. Igor KOPŠE, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 1.3, 4.2.3, 6.2.7, 6.3.5.

Nenad ZAGORAC, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 1.6, 6.2.5, 6.2.6.

Datum določitve osnutka: 26. 5. 2021

Podpisniki:

Nosilec izdelave načrta:

Hedvika JENČIČ, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

Dr. Mateja COJZER, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Maribor:

Mag. Jožef MRAKIČ, univ. dipl. inž. gozd.

v.d Direktor ZGS:

Mag. Janez LOGAR, univ. dipl. inž. gozd.

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Maribor

Maribor 21. 7. 2021

12 PRILOGE

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.656,81	613,18	34,13	3.304,12
Delež (%)	80,41	18,56	1,03	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
04022-Kisloljubna gabrovja	295,85	133,6	234,6	368,2	2,12	4,63	6,75	13,1	14,3	13,9	75,7
06012-Podgorska kisloljubna bukovja	1.502,08	129,6	247,1	376,7	2,27	4,94	7,22	15,0	15,9	15,6	81,5
08012-Gorska in zgornjegorska bukovj	653,02	240,9	143,1	384,0	5,00	2,83	7,83	17,3	17,2	17,3	84,7
08412-Gorska bukovja na silikatih z	446,90	225,9	167,2	393,1	4,62	3,34	7,96	18,5	16,9	17,9	88,2
16012-jelovja	82,53	281,8	82,0	363,8	5,55	1,74	7,29	22,2	16,9	21,0	104,8
Večnamenski gozdovi skupaj	2.980,38	173,0	206,5	379,6	3,30	4,12	7,42	16,6	16,1	16,3	83,4
04022-Kisloljubna gabrovja	190,76	158,4	183,2	341,6	2,19	3,59	5,78	13,6	13,3	13,4	79,4
06012-Podgorska kisloljubna bukovja	132,98	157,2	224,0	381,1	2,51	4,45	6,97	6,2	14,0	10,7	58,8
GPN, ukrepi so dovoljeni - skupaj	323,74	157,9	200,0	357,8	2,32	3,95	6,27	10,6	13,6	12,3	70,0
Skupaj vsi gozdovi	3.304,12	171,5	205,9	377,4	3,20	4,10	7,31	16,1	15,8	15,9	82,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	151,96	4,6						
Drogovnjak	327,95	9,9	0,13	0,0	0,0	46,2	0,0	53,8
Debeljak	2.312,23	70,0	40,53	1,8	16,2	59,1	24,7	0,0
Sestoj v obnovi	511,98	15,5	239,38	46,8	27,7	47,4	22,6	2,3
Skupaj	3.304,12	100,0	280,04	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	151,96	27,7	31,4	32,9	8,0	15,4	57,0	26,6	1,0	23,2	33,1	15,7	28,0
Drogovnjak	327,95	7,2	64,8	25,8	2,2	5,4	64,7	29,9	0,0	43,1	44,3	6,6	6,0
Debeljak	2.312,23					18,1	79,6	2,3	0,0	12,6	57,6	13,6	16,2
Sestoj v obnovi	511,98					34,6	64,3	1,1	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	0,00	0,00	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0,00	0,00	0,0							0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0,00	0,00	0,0							0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0					0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.304,12												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,8	9,9	18,9	24,3	44,1	25,9	97,7
Jelka	2,4	9,0	18,2	24,5	45,9	11,7	44,2
Bor	3,1	10,3	19,3	24,2	43,1	6,7	25,3
Macesen	3,0	9,9	19,1	24,0	44,0	1,0	3,7
Ostali igl.	2,9	10,1	19,0	23,8	44,2	0,2	0,7
Bukev	4,7	14,8	25,1	27,0	28,4	31,5	119,3
Hrast	4,5	14,4	25,3	27,3	28,5	9,7	36,6
Pl. Ist.	5,1	14,6	25,0	27,0	28,3	1,8	6,7
Dr. tr. Ist.	4,6	14,6	25,2	27,2	28,4	10,9	41,0
Meh. Ist.	6,3	17,8	25,6	22,5	27,8	0,6	2,3
Iglavci	2,8	9,7	18,8	24,3	44,4	45,4	171,5
Listavci	4,7	14,7	25,2	27,0	28,4	54,6	205,9
Skupaj	3,8	12,4	22,3	25,8	35,7	100,0	377,4

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,8	9,9	18,9	24,3	44,1	25,9	97,7
Jelka	2,4	9,0	18,2	24,5	45,9	11,7	44,2
Bor	3,1	10,3	19,3	24,2	43,1	6,7	25,3
Macesen	3,0	9,9	19,1	24,0	44,0	1,0	3,7
Ostali iglavci	2,9	10,1	19,0	23,8	44,2	0,2	0,7
Bukev	4,7	14,8	25,1	27,0	28,4	31,5	119,3
Hrast	4,5	14,4	25,3	27,3	28,5	9,7	36,6
Plemeniti Istavci	5,1	14,6	25,0	27,0	28,3	1,8	6,7
Drrugi trdi Istavci	4,6	14,6	25,2	27,2	28,4	10,9	41,0
Mehki Istavci	6,3	17,8	25,6	22,5	27,8	0,6	2,3
Iglavci	2,8	9,7	18,8	24,3	44,4	45,4	171,5
Listavci	4,7	14,7	25,2	27,0	28,4	54,6	205,9
Skupaj	3,8	12,4	22,3	25,8	35,7	100,0	377,4

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,25	0,54	0,75	0,74	0,92	43,8	3,20
Listavci	0,64	1,00	1,09	0,83	0,55	56,2	4,10
Skupaj	0,89	1,54	1,84	1,57	1,47	100,0	7,30

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,25	0,54	0,75	0,74	0,92	43,8	3,20
Listavci	0,64	1,00	1,09	0,83	0,55	56,2	4,10
Skupaj	0,89	1,54	1,84	1,57	1,47	100,0	7,30

Priloge

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	90.975	16,1											
Listavci	107.670	15,8											
Skupaj	198.645	15,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	23,15	23,15											
Priprava tal	ha	9,85	9,85											
Sadnja	ha	6,55	6,55											
Obžetev	ha	8,50	32,59											
Nega mladja	ha	7,63	7,63											
Nega gošče	ha	49,46	49,46											
Nega letvenjaka	ha	28,63	28,63											
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,91	9,91											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	8.990	8.990											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200	200											
Naravni razvoj biotopov	ha	4,32	4,32											

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna gabrovja - 04022

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	401,16	66,36	19,09	486,61
Delež (%)	82,5	13,6	3,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,6	9,5	18,6	24,2	45,1	19,1	68,3
Jelka	2,4	8,7	17,9	24,4	46,6	1,5	5,4
Bor	2,7	9,6	18,7	24,3	44,7	18,7	66,9
Macesen	4,6	12,3	21,1	23,2	38,8	0,3	1,2
Ostali igl.	3,5	11,5	20,3	23,5	41,2	0,4	1,5
Bukev	4,3	13,6	25,5	27,9	28,7	6,5	23,1
Hrast	4,4	13,9	25,3	27,7	28,7	27,0	96,5
Plemeniti listavci	5,0	14,4	25,0	27,2	28,4	2,2	7,9
Drugi trdi listavci	4,6	14,5	25,3	27,1	28,5	22,7	81,1
Mehki listavci	6,1	17,6	25,8	22,7	27,8	1,6	5,9
Iglavci	2,7	9,5	18,6	24,3	44,9	40,1	143,3
Listavci	4,5	14,2	25,3	27,4	28,6	59,9	214,4
Skupaj	3,8	12,4	22,6	26,1	35,1	100,0	357,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,16	0,37	0,51	0,50	0,60	33,7	2,15
Listavci	0,67	1,01	1,12	0,86	0,57	66,3	4,22
Skupaj	0,83	1,38	1,63	1,36	1,17	100,0	6,37

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,74	0,3	279,49	94,5	10,33	3,5	5,29	1,8	295,85	60,8
Gpn, ukrepi so dovoljeni	11,51	6,0	170,7	89,5	8,55	4,5	0	0,0	190,76	39,2
Skupaj vsi gozdovi	12,25	2,5	450,19	92,5	18,88	3,9	5,29	1,1	486,61	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	2,6	6,1	8,7	0,0	0,0	0,0	2,6	6,1	8,7	3,3
30 - 49 cm	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	3,0	5,4
50 in več cm	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	1,5
Skupaj	2,6	9,5	12,1	0,0	0,0	0,0	2,6	9,5	12,1	10,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	12,12	2,5						
Drogovnjak	34,37	7,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	383,54	78,8	1,67	0,4	0,0	88,6	11,4	0,0
Sestoj v obnovi	56,58	11,6	25,03	44,2	0,0	20,8	71,3	7,9
Skupaj	486,61	100,0	26,70	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	3,74	0,62	0,49	0,00	0,00	3,19	1,15	2,39	10,78	4,34	26,70
%	0,79	0,13	0,10	0,00	0,00	0,67	0,24	0,50	2,27	0,91	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	50	0,0	6,0	92,0	2,0	0,0
Jelka	13	0,0	15,4	84,6	0,0	0,0
Bor	75	0,0	5,3	94,7	0,0	0,0
Macesen	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	28	0,0	10,7	64,3	25,0	0,0
Hrast	44	0,0	20,5	70,4	9,1	0,0
Plemeniti listavci	29	3,4	6,9	75,9	13,8	0,0
Drugi trdi listavci	86	0,0	0,0	74,4	25,6	0,0
Mehki listavci	19	0,0	0,0	94,7	5,3	0,0
Skupaj iglavci	141	0,0	6,4	92,9	0,7	0,0
Skupaj listavci	206	0,5	6,8	74,3	18,4	0,0
Skupaj	347	0,3	6,6	81,9	11,2	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,8
Veje	0,3
Osutost	0,0
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	11.259	18.812	167,1	75,5
Listavci	13.657	12.191	89,3	48,9
Skupaj	24.916	31.003	124,4	124,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	39,1	30,3	6,5
Jelka	2,1	29,9	0,3
Bor	18,9	16,0	3,1
Macesen	0,3	6,5	0,1
Ostali iglavci	0,3	12,6	0,1
Bukev	4,2	12,7	0,7
Hrast	10,7	7,2	1,8
Plemeniti listavci	3,2	14,6	0,5
Drugi trdi listavci	19,7	15,5	3,3
Mehki listavci	1,5	15,1	0,3
Skupaj iglavci	60,7	23,2	10,1
Skupaj listavci	39,3	11,5	6,5
Skupaj	100,0	16,6	16,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,0	14,6	20,2	26,1	29,7	23,2	37,8
Listavci	9,4	12,2	11,1	11,2	12,1	11,5	24,5
Skupaj	9,3	13,1	14,9	18,1	20,5	16,6	62,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
2001	24,9	0,9	19,2	0,3	0,6	5,1	19,4	4,3	22,2	3,1
2011	21,4	1,2	19,5	0,8	0,4	5,5	24,7	3,6	21,2	1,7
2021	19,1	1,5	18,7	0,3	0,4	6,5	27,0	2,2	22,7	1,6

Priloge

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	9.279	13,3											
Listavci	14.600	14,0											
Skupaj	23.879	13,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	2,50	2,50											
Sadnja	ha	2,50	2,50											
Obžetev	ha	2,50	10,00											
Nega gošče	ha	3,20	3,20											
Nega letvenjaka	ha	1,95	1,95											
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,25	0,25											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	5.000	5.000											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska kisloljubna bukovja - 06012*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.346,77	279,43	8,86	1.635,06
Delež (%)	82,4	17,1	0,5	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,6	9,6	18,7	24,3	44,8	22,4	84,5
Jelka	2,6	8,9	18,3	24,6	45,6	3,6	13,6
Bor	3,2	10,6	19,6	24,1	42,5	7,9	29,8
Macesen	3,3	10,4	19,6	23,8	42,9	0,8	2,9
Ostali iglavci	2,6	9,4	18,4	23,8	45,8	0,3	1,0
Bukev	4,7	14,7	25,3	26,9	28,4	36,4	137,3
Hrast	4,6	14,7	25,2	27,0	28,5	11,5	43,3
Plemeniti listavci	4,9	14,8	25,3	26,7	28,3	1,9	7,3
Drugi trdi listavci	4,6	14,6	25,1	27,2	28,5	14,6	55,0
Mehki listavci	6,5	18,3	25,6	22,0	27,6	0,6	2,3
Iglavci	2,8	9,8	18,9	24,3	44,2	35,0	131,8
Listavci	4,7	14,7	25,2	26,9	28,5	65,0	245,2
Skupaj	4,0	13,0	23,0	26,0	34,0	100,0	377,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,18	0,40	0,54	0,53	0,64	31,9	2,29
Listavci	0,78	1,20	1,30	0,98	0,65	68,1	4,90
Skupaj	0,96	1,60	1,84	1,51	1,29	100,0	7,19

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	130,56	8,7	1251,33	83,3	119,87	8,0	0,32	0,0	1502,08	91,9
GPN, ukrepi so dovoljeni	0	0,0	79,9	60,1	53,08	39,9	0	0,0	132,98	8,1
Skupaj vsi gozdovi	130,56	8,0	1331,23	81,4	172,95	10,6	0,32	0,0	1635,06	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	4,3	12,1	16,4	0,7	0,3	1,0	5,0	12,4	17,4	6,9
30 - 49 cm	1,3	5,1	6,4	0,0	0,0	0,0	1,3	5,1	6,4	11,6
50 in več cm	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	1,1	3,9
Skupaj	5,6	18,3	23,9	0,7	0,3	1,0	6,3	18,6	24,9	22,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	53,08	3,2						
Drogovnjak	184,64	11,3	0,07	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Debeljak	1.176,69	72,0	19,08	1,6	1,2	81,1	17,7	0,0
Sestoj v obnovi	220,65	13,5	102,19	46,3	5,9	64,5	26,3	3,3
Skupaj	1.635,06	100,0	121,34	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	15,82	12,12	1,53	0,61	0,00	62,77	2,58	1,84	19,11	4,96	121,34
%	1,00	0,77	0,10	0,04	0,00	3,97	0,16	0,12	1,21	0,31	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	239	0,4	3,8	93,3	2,5	0,0
Jelka	30	0,0	3,3	96,7	0,0	0,0
Bor	102	0,0	15,7	82,3	2,0	0,0
Macesen	16	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	389	0,8	10,0	73,3	15,4	0,5
Hrast	164	1,2	17,1	70,7	10,4	0,6
Plemeniti listavci	68	5,9	16,2	69,1	8,8	0,0
Drugi trdi listavci	141	0,0	0,7	75,2	22,7	1,4
Mehki listavci	11	0,0	9,1	81,8	9,1	0,0
Skupaj iglavci	389	0,3	7,7	89,9	2,1	0,0
Skupaj listavci	773	1,2	10,3	72,9	15,0	0,6
Skupaj	1.162	0,9	9,5	78,5	10,7	0,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,7
Veje	0,1
Osutost	0,0
Skupaj	3,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	39.652	43.750	110,3	40,8
Listavci	67.663	41.654	61,6	38,8
Skupaj	107.315	85.404	79,6	79,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	40,3	22,5	5,2
Jelka	1,7	7,0	0,2
Bor	8,2	12,4	1,1
Macesen	0,6	9,6	0,1
Ostali iglavci	0,3	8,1	0,0
Bukev	23,1	8,7	2,9
Hrast	5,9	6,0	0,7
Plemeniti listavci	1,6	8,5	0,2
Drugi trdi listavci	17,5	14,8	2,2
Mehki listavci	0,8	14,7	0,1
Skupaj iglavci	51,2	18,3	6,5
Skupaj listavci	48,8	9,7	6,2
Skupaj	100,0	12,8	12,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,5	14,2	18,0	20,3	19,6	18,3	26,5
Listavci	8,1	10,8	9,6	9,2	9,7	9,7	25,3
Skupaj	8,2	11,8	12,3	13,5	13,9	12,8	51,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
2001	27,9	2,4	9,0	0,9	0,3	29,7	12,2	2,1	14,9	0,6
2011	22,9	3,1	8,5	0,8	0,5	33,6	12,4	2,4	15,1	0,7
2021	22,4	3,6	7,9	0,8	0,3	36,4	11,5	1,9	14,6	0,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	30.569	14,2											
Listavci	63.197	15,8											
Skupaj	93.766	15,2											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	14,23	14,23											
Priprava tal	ha	7,35	7,35											
Sadnja	ha	4,05	4,05											
Obžetev	ha	5,32	20,17											
Nega mladja	ha	1,20	1,20											
Nega gošče	ha	18,94	18,94											
Nega letvenjaka	ha	9,33	9,33											
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,85	3,85											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	3.990	3.990											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200	200											
Naravni razvoj biotopov	ha	3,67	3,67											

Rastičnogojitveni razred: Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih - 12022*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	526,63	122,72	3,67	653,02
Delež (%)	80,6	18,8	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,2	10,5	19,4	24,3	42,6	36,8	141,3
Jelka	2,5	9,1	18,3	24,6	45,5	24,9	95,6
Bor	3,5	10,1	19,4	24,3	42,7	0,3	1,1
Macesen	3,2	9,3	19,0	24,4	44,1	0,7	2,8
Ostali iglavci	2,4	14,5	23,9	24,1	35,1	0,0	0,1
Bukev	4,8	14,8	24,7	27,5	28,2	36,3	139,4
Hrast	3,3	15,0	26,0	26,8	28,9	0,1	0,4
Plemeniti listavci	5,9	15,5	24,3	26,5	27,8	0,7	2,5
Drugi trdi listavci	14,4	18,5	25,0	18,8	23,3	0,0	0,0
Mehki listavci	7,0	16,1	25,2	23,7	28,0	0,2	0,8
Iglavci	2,9	9,9	19,0	24,4	43,8	62,7	240,9
Listavci	4,8	14,8	24,7	27,4	28,3	37,3	143,1
Skupaj	3,6	11,7	21,1	25,5	38,1	100,0	384,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,42	0,85	1,16	1,15	1,42	63,8	5,00
Listavci	0,43	0,69	0,74	0,59	0,38	36,2	2,83
Skupaj	0,85	1,54	1,90	1,74	1,80	100,0	7,83

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	111,64	17,1	251,15	38,5	227,54	34,8	62,69	9,6	653,02	100,0
Skupaj vsi gozdovi	111,64	17,1	251,15	38,5	227,54	34,8	62,69	9,6	653,02	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,5	3,3	11,8	1,0	0,0	1,0	9,5	3,3	12,8	5,0
30 - 49 cm	1,3	0,7	2,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,7	2,0	3,5
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	9,8	4,0	13,8	1,0	0,0	1,0	10,8	4,0	14,8	8,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	54,49	8,3						
Drogovnjak	60,47	9,3	0,06	0,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	396,66	60,7	12,38	3,1	35,3	31,7	33,0	0,0
Sestoj v obnovi	141,40	21,7	70,63	50,0	65,1	27,7	7,2	0,0
Skupaj	653,02	100,0	83,07	12,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	30,50	24,77	0,02	0,02	0,00	19,44	0,05	0,66	0,00	7,61	83,07
%	5,10	4,14	0,00	0,00	0,00	3,25	0,01	0,11	0,00	1,27	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	252	0,8	1,6	94,4	3,2	0,0
Jelka	116	0,0	5,2	90,5	4,3	0,0
Bor	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Macesen	22	0,0	13,6	86,4	0,0	0,0
Bukev	178	2,2	25,3	63,5	9,0	0,0
Hrast	3	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0
Plemeniti listavci	16	6,3	25,0	49,9	18,8	0,0
Mehki listavci	2	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	391	0,5	3,3	92,6	3,6	0,0
Skupaj listavci	199	2,5	25,1	61,3	11,1	0,0
Skupaj	590	1,2	10,7	82,0	6,1	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	2,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	33.845	27.542	81,4	51,1
Listavci	20.094	15.034	74,8	27,9
Skupaj	53.939	42.576	78,9	78,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	47,9	18,0	7,0
Jelka	15,3	10,6	2,2
Bor	0,1	3,4	0,0
Macesen	1,3	10,0	0,2
Ostali iglavci	0,1	0,0	0,0
Bukev	34,9	14,1	5,1
Hrast	0,0	1,3	0,0
Plemeniti listavci	0,2	3,9	0,0
Drugi trdi listavci	0,0	2,4	0,0
Mehki listavci	0,2	18,4	0,0
Skupaj iglavci	64,7	15,2	9,5
Skupaj listavci	35,3	13,9	5,2
Skupaj	100,0	14,7	14,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,3	12,7	14,4	15,2	17,0	15,2	42,8
Listavci	3,4	6,9	9,6	15,5	23,6	13,9	23,3
Skupaj	5,4	9,9	12,2	15,3	18,7	14,7	66,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
2001	39,1	19,5	0,8	2,8	0,0	35,3	0,1	1,3	0,1	1,0
2011	39,0	21,1	0,5	1,9	0,0	36,2	0,1	0,9	0,1	0,2
2021	36,8	24,9	0,3	0,7	0,0	36,3	0,1	0,7	0,0	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	27.242	17,3											
Listavci	16.071	17,2											
Skupaj	43.313	17,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega mladja	ha	2,23	2,23											
Nega gošče	ha	16,10	16,10											
Nega letvenjaka	ha	12,14	12,14											
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,39	4,39											
Naravni razvoj biotopov	ha	0,65	0,65											

Rastičnogojitveni razred: Jelovja - 16012*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	59,28	23,25	0,00	82,53
Delež (%)	71,8	28,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,6	8,4	17,8	25,8	45,4	38,1	138,8
Jelka	2,5	8,2	17,8	25,7	45,8	33,1	120,3
Bor	8,6	20,1	27,4	22,1	21,8	1,2	4,2
Macesen	2,2	9,1	18,2	24,1	46,4	4,8	17,6
Ostali iglavci	2,2	7,6	17,2	26,9	46,1	0,2	0,9
Bukev	5,2	15,7	23,8	27,4	27,9	15,5	56,4
Hrast	5,6	15,7	25,2	25,5	28,0	1,9	6,8
Plemeniti listavci	6,0	14,8	23,0	28,8	27,4	2,7	9,8
Drugi trdi listavci	6,7	16,8	22,3	27,1	27,1	2,5	9,0
Mehki listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	2,6	8,5	18,0	25,6	45,3	77,5	281,8
Listavci	5,5	15,7	23,6	27,4	27,8	22,5	82,0
Skupaj	3,3	10,1	19,2	26,0	41,4	100,0	363,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,42	0,83	1,25	1,38	1,68	76,2	5,55
Listavci	0,32	0,44	0,42	0,34	0,21	23,8	1,74
Skupaj	0,74	1,27	1,67	1,72	1,89	100,0	7,29

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0	0,0	82,53	100,0	0	0,0	0	0,0	82,53	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0	0,0	82,53	100,0	0	0,0	0	0,0	82,53	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,3	6,7	15,0	1,7	0,0	1,7	10,0	6,7	16,7	6,1
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	8,3	6,7	15,0	1,7	0,0	1,7	10,0	6,7	16,7	6,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	7,22	8,7						
Drogovnjak	3,24	3,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	32,19	39,0	0,34	1,1	41,2	58,8	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	39,88	48,4	17,55	44,0	42,4	49,7	7,9	0,0
Skupaj	82,53	100,0	17,89	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	7,77	3,34	0,00	0,00	0,11	5,96	0,05	0,39	0,27	0,00	17,89
%	10,32	4,44	0,00	0,00	0,15	7,91	0,07	0,52	0,36	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	26	0,0	3,8	92,4	3,8	0,0
Jelka	31	0,0	9,7	90,3	0,0	0,0
Macesen	11	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	18	0,0	33,3	61,1	5,6	0,0
Hrast	11	0,0	9,1	90,9	0,0	0,0
Plemeniti listavci	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Drugi trdi listavci	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Mehki listavci	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	68	0,0	5,9	92,6	1,5	0,0
Skupaj listavci	33	0,0	21,2	72,7	6,1	0,0
Skupaj	101	0,0	10,9	86,1	3,0	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	1,5
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	1,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	6.586	5.433	82,5	65,2
Listavci	1.744	973	55,8	11,7
Skupaj	8.330	6.406	76,9	76,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	55,7	24,3	9,6
Jelka	29,2	20,4	5,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	10,6	12,7	1,8
Hrast	0,0	0,1	0,0
Plemeniti listavci	2,2	17,5	0,4
Drugi trdi listavci	2,3	14,1	0,4
Mehki listavci	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	84,8	18,9	14,7
Skupaj listavci	15,2	11,8	2,6
Skupaj	100,0	17,3	17,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,1	5,6	12,6	17,3	26,7	18,9	67,5
Listavci	2,9	6,6	5,5	9,8	27,5	11,8	12,1
Skupaj	1,8	5,9	10,4	15,5	26,8	17,3	79,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
2001	48,1	23,3	1,6	3,0	1,9	12,9	2,7	3,0	3,5	0,0
2011	39,6	24,7	4,9	8,3	0,2	14,5	2,8	2,2	2,8	0,0
2021	38,1	33,1	1,2	4,8	0,2	15,5	1,9	2,7	2,5	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	5.165	22,2											
Listavci	1.143	16,9											
Skupaj	6.308	21,0											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,99	3,99											
Nega mladja	ha	2,30	2,30											
Nega gošče	ha	3,06	3,06											
Nega letvenjaka	ha	1,35	1,35											

Rastičnogojitveni razred: Gorska bukovja na silikatih z jelko - 08412*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	322,97	121,42	2,51	446,90
Delež (%)	72,2	27,2	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,8	10,1	19,0	24,1	44,0	27,1	106,5
Jelka	2,2	9,1	18,2	24,2	46,3	27,7	109,1
Bor	5,9	15,0	23,6	22,8	32,7	0,7	2,7
Macesen	2,5	9,4	18,6	24,2	45,3	1,9	7,6
Bukev	4,8	15,0	25,2	26,6	28,4	35,9	140,8
Plemeniti listavci	4,0	13,8	25,9	27,4	28,9	1,4	5,4
Drugi trdi listavci	5,0	13,9	25,2	27,5	28,4	2,3	8,9
Mehki listavci	4,4	14,0	25,2	27,8	28,6	2,9	11,5
Plemeniti listavci	5,7	17,6	24,6	24,3	27,8	0,1	0,6
Iglavci	2,6	9,7	18,7	24,1	44,9	57,5	225,9
Listavci	4,7	14,9	25,2	26,7	28,5	42,5	167,2
Skupaj	3,5	11,9	21,5	25,2	37,9	100,0	393,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,34	0,77	1,06	1,07	1,38	58,0	4,62
Listavci	0,50	0,81	0,89	0,68	0,46	42,0	3,34
Skupaj	0,84	1,58	1,95	1,75	1,84	100,0	7,96

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	34,74	7,8	382,26	85,5	29,9	6,7	0	0,0	446,9	100,0
Skupaj vsi gozdovi	34,74	7,8	382,26	85,5	29,9	6,7	0	0,0	446,9	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	2,4	4,0	6,4	0,0	0,4	0,4	2,4	4,4	6,8	2,7
30 - 49 cm	3,2	1,2	4,4	0,0	0,0	0,0	3,2	1,2	4,4	7,8
50 in več cm	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,8	2,8
Skupaj	6,0	5,2	11,2	0,0	0,8	0,8	6,0	6,0	12,0	13,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	25,05	5,6						
Drogovnjak	45,23	10,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	323,15	72,3	7,06	2,2	25,6	40,7	33,7	0,0
Sestoj v obnovi	53,47	12,0	23,98	44,8	28,6	58,7	12,7	0,0
Skupaj	446,90	100,0	31,04	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	9,49	3,72	0,00	0,04	0,00	14,56	0,02	1,12	0,88	1,21	31,04
%	2,25	0,88	0,00	0,01	0,00	3,45	0,00	0,27	0,21	0,29	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	65	0,0	23,1	73,8	3,1	0,0
Jelka	66	0,0	4,5	89,4	6,1	0,0
Bor	16	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Macesen	14	0,0	21,4	78,6	0,0	0,0
Bukev	174	0,6	11,5	75,3	12,6	0,0
Hrast	10	0,0	10,0	90,0	0,0	0,0
Plemeniti listavci	22	9,1	31,8	54,6	4,5	0,0
Drugi trdi listavci	15	0,0	0,0	40,0	53,3	6,7
Mehki listavci	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	161	0,0	15,5	80,8	3,7	0,0
Skupaj listavci	223	1,3	12,6	70,9	14,8	0,4
Skupaj	384	0,8	13,8	74,9	10,2	0,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,2
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	3,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	21.451	12.353	57,6	34,2
Listavci	14.700	11.541	78,5	31,9
Skupaj	36.151	23.895	66,1	66,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	29,1	12,9	3,6
Jelka	21,5	10,3	2,7
Bor	0,2	2,5	0,0
Macesen	0,9	4,2	0,1
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0
Bukev	45,2	15,7	5,6
Hrast	0,8	5,8	0,1
Plemeniti listavci	0,6	3,9	0,1
Drugi trdi listavci	1,4	6,4	0,2
Mehki listavci	0,3	16,5	0,0
Skupaj iglavci	51,7	11,1	6,4
Skupaj listavci	48,3	14,2	6,0
Skupaj	100,0	12,4	12,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,7	7,5	8,6	10,2	14,5	11,1	27,9
Listavci	4,1	6,5	8,2	13,6	28,2	14,2	26,1
Skupaj	3,4	6,9	8,4	11,6	18,7	12,4	54,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2001 do 2021

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
2001	30,7	24,2	2,0	2,8	0,0	32,2	2,6	2,2	2,9	0,4
2011	28,0	25,9	1,2	2,6	0,0	35,8	1,7	1,9	2,7	0,2
2021	27,1	27,7	0,7	1,9	0,0	35,9	1,4	2,3	2,9	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	18.720	18,5											
Listavci	12.659	16,9											
Skupaj	31.379	17,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	4,93	4,93											
Obžetev	ha	0,68	2,42											
Nega mladja	ha	1,90	1,90											
Nega gošče	ha	8,16	8,16											
Nega letvenjaka	ha	3,86	3,86											
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,42	1,42											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondí po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	2.421,21	173,2	209,6	382,8	3,31	4,17	7,48	16,1	15,5	15,8	80,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	235,60	167,5	190,0	357,4	2,43	3,73	6,16	11,1	12,9	12,1	70,0
Skupaj vsi gozdovi	2.656,81	172,7	207,9	380,5	3,23	4,13	7,36	15,7	15,3	15,5	80,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	115,17	4,3
Drogovnjak	256,40	9,7
Debeljak	1.926,71	72,5
Sestoj v obnovi	358,53	13,5
Skupaj	2.656,81	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	26,6
Jelka	11,3
Bor	6,6
Macesen	0,6
Ostali iglavci	0,2
Bukev	31,5
Hrast	9,9
Plemeniti listavci	1,8
Drugi trdi listavci	11,0
Mehki listavci	0,5
Iglavci	45,4
Listavci	54,6
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,7	9,7	18,8	24,3	44,5	45,4	172,7
Listavci	4,6	14,6	25,2	27,1	28,5	54,6	207,9
Skupaj	3,8	12,4	22,3	25,8	35,7	100,0	380,5

Priloge

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	72.071	15,7											
Listavci	84.476	15,3											
Skupaj	156.547	15,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	15,55	15,55											
Priprava tal	ha	6,80	6,80											
Sadnja	ha	5,30	5,30											
Obžetev	ha	6,57	25,17											
Nega mladja	ha	2,72	2,72											
Nega gošče	ha	32,03	32,03											
Nega letvenjaka	ha	22,30	22,30											
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,21	7,21											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	6.990	6.990											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200	200											
Naravni razvoj biotopov	ha	3,67	3,67											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Večnamenski gozdovi	539,75	174,0	191,8	365,8	3,28	3,87	7,14	18,8	18,8	18,8	96,5
GPN, ukrepi so dovoljeni	73,43	124,5	231,7	356,2	1,81	4,51	6,32	10,1	15,9	13,9	78,1
Skupaj vsi gozdovi	613,18	168,1	196,6	364,7	3,10	3,94	7,04	18,1	18,4	18,3	94,5

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	35,93	5,9
Drogovnjak	52,90	8,6
Debeljak	371,73	60,6
Sestoj v obnovi	152,62	24,9
Skupaj	613,18	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	23,0
Jelka	13,9
Bor	6,5
Macesen	2,6
Ostali iglavci	0,1
Bukev	33,3
Hrast	8,7
Plemeniti listavci	1,6
Drugi trdi listavci	9,9
Mehki listavci	0,4
Iglavci	46,1
Listavci	53,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,7	9,3	18,5	24,7	44,8	46,1	168,1
Listavci	4,9	15,1	24,7	27,1	28,2	53,9	196,6
Skupaj	3,9	12,4	21,9	26,0	35,8	100,0	364,7

Priloge

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	18.627	18,1											
Listavci	22.192	18,4											
Skupaj	40.819	18,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	7,60	7,60											
Priprava tal	ha	3,05	3,05											
Sadnja	ha	1,25	1,25											
Obžetev	ha	1,93	7,42											
Nega mladja	ha	4,91	4,91											
Nega gošče	ha	17,43	17,43											
Nega letvenjaka	ha	5,89	5,89											
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,70	2,70											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.000	2.000											
Naravni razvoj biotopov	ha	0,65	0,65											

Gozdovi lokalnih skupnosti

Preglednica/KG: Gozdni fondí po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	19,42	126,4	234,0	360,4	2,30	5,07	7,38	8,1	14,8	12,4	60,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	14,71	170,3	202,0	372,3	3,13	4,58	7,70	3,2	11,1	7,5	36,0
Skupaj vsi gozdovi	34,13	145,3	220,2	365,5	2,66	4,86	7,52	5,6	13,3	10,3	49,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,86	2,5
Drogovnjak	18,65	54,7
Debeljak	13,79	40,4
Sestoj v obnovi	0,83	2,4
Skupaj	34,13	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	19,2
Jelka	3,0
Bor	16,5
Macesen	0,2
Ostali iglavci	0,9
Bukev	15,4
Hrast	13,3
Plemeniti listavci	1,4
Drugi trdi listavci	18,6
Mehki listavci	11,6
Iglavci	39,8
Listavci	60,2
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,5	15,9	24,2	22,8	30,6	39,8	145,3
Listavci	6,4	18,3	25,8	21,9	27,6	60,2	220,2
Skupaj	6,4	17,3	25,2	22,3	28,8	100,0	365,5

Priloge

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
Iglavci	277	5,6											
Listavci	1.002	13,3											
Skupaj	1.279	10,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	0,44	0,44											

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06060F	31	32	30	31	30	32	31	30
06060G	32	33	30	33	32	32	32	30
06060H	34	33	30	33	31	32	32	30
06060I	33	32	30	31	31	31	31	30
06061A	33	33	30	34	32	32	32	30
06061B	33	33	30	33	31	34	32	30
06061C	33	33	30	34	31	34	32	30
06061D	33	34	31	34	31	32	32	30
06061E	32	34	30	34	32	32	32	30
06062A	32	32	30	32	32	32	32	30
06062B	34	32	31	32	32	32	32	30
06062C	32	34	30	34	32	32	32	30
06062D	32	34	30	34	32	32	32	30
06062E	32	34	30	34	32	32	32	30
06063A	32	34	30	34	32	32	32	30
06063B	32	34	30	34	32	32	32	30
06063C	32	34	30	34	32	32	31	30
06063D	32	34	30	33	31	32	32	30
06063E	32	32	30	32	32	32	32	30
06063F	32	34	30	34	32	32	32	30
06063G	32	34	30	34	32	32	32	30
06063H	32	34	30	34	32	32	32	30
06063I	32	34	30	34	32	32	32	30
06064A	34	34	30	34	31	32	32	30
06064B	33	34	30	34	32	32	32	30
06064C	32	34	30	34	32	32	32	30
06064D	32	34	30	34	32	32	32	30
06065A	34	34	30	34	32	32	32	30
06065B	32	34	30	34	30	32	32	30
06065C	32	34	30	34	30	32	32	30
06065D	33	36	30	34	30	32	31	30
06066A	32	34	30	34	32	32	32	30
06066B	32	32	30	32	32	32	32	30
06066C	32	32	30	32	32	32	32	30
06066D	32	32	30	32	32	32	32	30
06067A	32	34	30	34	32	32	32	30
06067B	33	34	30	34	32	32	32	30
06067C	32	34	30	34	32	32	32	30
06068A	33	32	30	32	32	32	32	30
06068B	32	34	30	34	32	32	32	30

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

RGR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
04022	SM	063	0,0704	0,0502	0,0386	0,0312	0,0260	0,0222	0,0193	0,0171	0,0153	0,0138	0,0126	0,0115	0,0106	0,0098
	JE	207	0,0688	0,0515	0,0412	0,0343	0,0294	0,0257	0,0229	0,0206	0,0187	0,0171	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	OI	305	0,0269	0,0232	0,0200	0,0173	0,0149	0,0128	0,0111	0,0096	0,0082	0,0071	0,0061	0,0053	0,0046	0,0039
	BU	404	0,0728	0,0491	0,0361	0,0281	0,0228	0,0190	0,0161	0,0140	0,0123	0,0109	0,0097	0,0088	0,0080	0,0073
	HR	511	0,0449	0,0342	0,0276	0,0232	0,0201	0,0177	0,0158	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	PL	616	0,1480	0,0869	0,0575	0,0410	0,0308	0,0241	0,0194	0,0159	0,0134	0,0114	0,0098	0,0085	0,0075	0,0067
	TL	704	0,1238	0,0718	0,0470	0,0333	0,0249	0,0193	0,0154	0,0126	0,0106	0,0089	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052
	ML	805	0,1342	0,0714	0,0437	0,0293	0,0209	0,0156	0,0120	0,0096	0,0078	0,0064	0,0054	0,0046	0,0039	0,0034
06012	SM	063	0,0704	0,0502	0,0386	0,0312	0,0260	0,0222	0,0193	0,0171	0,0153	0,0138	0,0126	0,0115	0,0106	0,0098
	JE	207	0,0688	0,0515	0,0412	0,0343	0,0294	0,0257	0,0229	0,0206	0,0187	0,0171	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	OI	305	0,0269	0,0232	0,0200	0,0173	0,0149	0,0128	0,0111	0,0096	0,0082	0,0071	0,0061	0,0053	0,0046	0,0039
	BU	404	0,0728	0,0491	0,0361	0,0281	0,0228	0,0190	0,0161	0,0140	0,0123	0,0109	0,0097	0,0088	0,0080	0,0073
	HR	511	0,0449	0,0342	0,0276	0,0232	0,0201	0,0177	0,0158	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	PL	616	0,1480	0,0869	0,0575	0,0410	0,0308	0,0241	0,0194	0,0159	0,0134	0,0114	0,0098	0,0085	0,0075	0,0067
	TL	704	0,1238	0,0718	0,0470	0,0333	0,0249	0,0193	0,0154	0,0126	0,0106	0,0089	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052
	ML	805	0,1342	0,0714	0,0437	0,0293	0,0209	0,0156	0,0120	0,0096	0,0078	0,0064	0,0054	0,0046	0,0039	0,0034
08012	SM	063	0,0704	0,0502	0,0386	0,0312	0,0260	0,0222	0,0193	0,0171	0,0153	0,0138	0,0126	0,0115	0,0106	0,0098
	JE	207	0,0688	0,0515	0,0412	0,0343	0,0294	0,0257	0,0229	0,0206	0,0187	0,0171	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	OI	305	0,0269	0,0232	0,0200	0,0173	0,0149	0,0128	0,0111	0,0096	0,0082	0,0071	0,0061	0,0053	0,0046	0,0039
	BU	404	0,0728	0,0491	0,0361	0,0281	0,0228	0,0190	0,0161	0,0140	0,0123	0,0109	0,0097	0,0088	0,0080	0,0073
	HR	511	0,0449	0,0342	0,0276	0,0232	0,0201	0,0177	0,0158	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	PL	616	0,1480	0,0869	0,0575	0,0410	0,0308	0,0241	0,0194	0,0159	0,0134	0,0114	0,0098	0,0085	0,0075	0,0067
	TL	704	0,1238	0,0718	0,0470	0,0333	0,0249	0,0193	0,0154	0,0126	0,0106	0,0089	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052
	ML	805	0,1342	0,0714	0,0437	0,0293	0,0209	0,0156	0,0120	0,0096	0,0078	0,0064	0,0054	0,0046	0,0039	0,0034

Priloge

RGR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
08412	SM	063	0,0704	0,0502	0,0386	0,0312	0,0260	0,0222	0,0193	0,0171	0,0153	0,0138	0,0126	0,0115	0,0106	0,0098
	JE	207	0,0688	0,0515	0,0412	0,0343	0,0294	0,0257	0,0229	0,0206	0,0187	0,0171	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	OI	305	0,0269	0,0232	0,0200	0,0173	0,0149	0,0128	0,0111	0,0096	0,0082	0,0071	0,0061	0,0053	0,0046	0,0039
	BU	404	0,0728	0,0491	0,0361	0,0281	0,0228	0,0190	0,0161	0,0140	0,0123	0,0109	0,0097	0,0088	0,0080	0,0073
	HR	511	0,0449	0,0342	0,0276	0,0232	0,0201	0,0177	0,0158	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	PL	606	0,0661	0,0492	0,0391	0,0324	0,0276	0,0240	0,0211	0,0189	0,0171	0,0155	0,0142	0,0131	0,0122	0,0113
	TL	704	0,1238	0,0718	0,0470	0,0333	0,0249	0,0193	0,0154	0,0126	0,0106	0,0089	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052
	ML	805	0,1342	0,0714	0,0437	0,0293	0,0209	0,0156	0,0120	0,0096	0,0078	0,0064	0,0054	0,0046	0,0039	0,0034
16012	SM	063	0,0704	0,0502	0,0386	0,0312	0,0260	0,0222	0,0193	0,0171	0,0153	0,0138	0,0126	0,0115	0,0106	0,0098
	JE	207	0,0688	0,0515	0,0412	0,0343	0,0294	0,0257	0,0229	0,0206	0,0187	0,0171	0,0158	0,0147	0,0137	0,0128
	OI	305	0,0269	0,0232	0,0200	0,0173	0,0149	0,0128	0,0111	0,0096	0,0082	0,0071	0,0061	0,0053	0,0046	0,0039
	BU	404	0,0728	0,0491	0,0361	0,0281	0,0228	0,0190	0,0161	0,0140	0,0123	0,0109	0,0097	0,0088	0,0080	0,0073
	HR	511	0,0449	0,0342	0,0276	0,0232	0,0201	0,0177	0,0158	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	PL	616	0,1480	0,0869	0,0575	0,0410	0,0308	0,0241	0,0194	0,0159	0,0134	0,0114	0,0098	0,0085	0,0075	0,0067
	TL	704	0,1238	0,0718	0,0470	0,0333	0,0249	0,0193	0,0154	0,0126	0,0106	0,0089	0,0077	0,0067	0,0059	0,0052
	ML	805	0,1342	0,0714	0,0437	0,0293	0,0209	0,0156	0,0120	0,0096	0,0078	0,0064	0,0054	0,0046	0,0039	0,0034

12.4 Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Preglednica: Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Stara oznaka odseka	Stara površina (ha)	Nova oznaka odseka	Nova površina (ha)

12.5 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Sk. drev. vrst	Sk. drev. vrst	Sortiment	€/m ³
11	smreka	Hlodovina I	78,00
11	smreka	Hlodovina II	58,00
11	smreka	Hlodovina III	46,00
11	smreka	Ostali les	37,00
21	jelka	Hlodovina I	68,00
21	jelka	Hlodovina II	51,00
21	jelka	Hlodovina III	42,00
21	jelka	Ostali les	34,00
30	bori	Hlodovina	47,00
30	bori	Ostali les	33,00
34	macesen	Hlodovina I	92,00
34	macesen	Hlodovina II	64,00
34	macesen	Hlodovina III	52,00
34	macesen	Ostali les	33,00
39	ostali iglavci	Celulozni les	22,00
40	bukev	Hlodovina I	70,00
40	bukev	Hlodovina II	51,00
40	bukev	Hlodovina III	41,00
40	bukev	Ostali les	34,00
50	hrast	Hlodovina	97,00
50	hrast	Ostali les	39,00
55	pravi kostanj	Hlodovina	83,00
55	pravi kostanj	Ostali les	39,00
60	plemeniti listavci	Hlodovina	124,00
60	plemeniti listavci	Ostali les	62,00
70	drugi trdi listavci	Drva	45,00
80	mehki listavci	Prostor. les	32,00
90	topoli, črna jelša	Hlodovina	50,00
90	topoli, črna jelša	Ostali les	35,00

Prikazane so povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti v letu 2010 (Vir: Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov in ZGS).

Cena gozdnega dela:

- za posek v vseh gozdovih: 17,78 €/uro,
- za spravilo v vseh gozdovih: 32,09 €/uro,
- za gojitvena in varstvena dela v vseh gozdovih: 134,03 €/delovni dan.

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na KARTI ŠT. 1 so v merilu 1 : 25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 149: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.314,58	100
1b) Novo določene površine gozdov	29,98	0,9
1c) Novo izločene gozdne površine*	34,88	1,1
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	5,48	0,2
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3.304,12	99,7
Površine v zaraščanju (niso gozd)	36,72	
Druga gozdna zemljišča	9,42	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz Preglednice 149 je razviden obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov, ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKO.

Površina gozdov, ugotovljena v preteklem ureditvenem načrtu, je znašala 3.314,58 ha. V desetih letih (od 2010 do 2019) se je površina gozdov zmanjšala za 10,46 ha. Glavna razloga za zmanjšanje površine gozdov sta uporaba nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov ter krčitve gozdov. Zaradi krčitev gozdov za osnivanje novih kmetijskih površin se je v minulem desetletju površina zmanjšala za 5,48 ha. Za gradnjo stanovanjskih hiš je bilo izkrčenega 5,69 ha gozda. Manjši del novo izločenih gozdnih površin gre na račun spremembe ZG iz leta 2007, po kateri se skupin gozdnega drevja na površinah manjših od 0,25 ha ne uvršča v gozd. Pretežni del novo določenih površin gozdov so opuščena kmetijska zemljišča, ki so se zarastla z gozdom in so opredeljene kot gozd v skladu z drugim členom ZG (2007).

13.2 Večfunkcionalna območja

Na KARTI ŠT. 2A v merilu 1 : 50.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na KARTI ŠT. 2A z naslovom »Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje« so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, raziskovalna in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 150: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	19,90	0,6
Ostala površina	3.284,22	99,4
Skupaj	3.304,12	100,0

V GGE je opredeljenih 19,90 ha gozdov, kjer se pojavljajo funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, klimatska funkcija ter obenem funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija, ki se po svojem namenu ne izključujejo.

Na KARTI ŠT. 2B z naslovom »Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda«, so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1. območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1);
2. območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2);
3. območje - z navzočo vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2);
4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Če v GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov, se karta ne izdelava.

Preglednica 151: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	627,35	11,5
2. območje (E1, S2)	7,06	35,8
3. območje (E2, S1)	42,51	46,9
4. območje (E2, S2)	17,51	5,9
Ostala površina	2.609,69	78,9
Skupaj	3.304,12	100,0

Območja gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov v GGE so:

1. območje (E1, S1): večja območja so v okolici smučišč, kjer so prisotne klimatska funkcija ter rekreacijska in turistična funkcija, na območju mariborskih mestnih gozdov ter območja s hidrološko in klimatsko funkcijo ter rekreacijsko funkcijo (Betnavski gozd, Ruše, Dobrava).
2. območje (E1, S2): v okolici Bistrice pri Rušah, kjer so prisotne klimatska funkcija ter rekreacijska funkcija.
3. območje (E2, S1): v okolici Razglednega stolpa ter na območju Habakuka, kjer so prisotne hidrološka funkcija ter rekreacijska in turistična funkcija.
4. območje (E2, S2): nad Razvanjem, kjer so prisotne hidrološka in biotopska funkcija ter rekreacijska funkcija.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na KARTI ŠT. 3 je v merilu 1 : 50.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje ... (2010).

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,

- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 152: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	377,81	11,4
2 - velika	1.259,95	38,1
3 - srednja	1.482,73	44,9
4 - majhna	183,63	5,6
5 - brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	3.304,12	100,0

V GGE prevladuje srednja intenzivnost gospodarjenja z gozdovi, ki zavzema 44,9 % površine. Sledita ji območja z veliko intenzivnostjo gospodarjenja (38,1 %) in z zelo veliko intenzivnostjo gospodarjenja (11,4 %). Območij z majhno intenzivnostjo gospodarjenja je 5,6 %. Območja gozdov z veliko in zelo veliko intenzivnostjo so na predelih, kjer je predvidena obnova gozdov ter intenzivnejši ukrepi za nego in varstvo gozdov. Predeli s srednjo intenzivnostjo gospodarjenja so razporejeni po celotnem območju GGE. Predeli z majhno intenzivnostjo se nahajajo predvsem na ravninskem delu GGE ter ob reki Dravi. Območij gozdov brez načrtovanih v GGE ni.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na KARTI ŠT. 4 v merilu 1 : 50.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (2005 in nasl.) ter s 44. členom ZG (1993 in nasl.)).

Preglednica 153: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	2.980,38	90,2
GPN, ukrepi so dovoljeni	323,74	9,8
Skupaj	3.304,12	100,0

V GGE prevladujejo večnamenski gozdovi, ki zavzemajo 90,2 % vseh gozdov v GGE. Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, zavzemajo 9,8 % gozdov. Gozdovi te gospodarske kategorije so opredeljeni na območjih krajinskega parka Mariborsko jezero ter na zavarovanih območjih in na območjih naravnih vrednot ter kulturne dediščine.

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Gozdov za sanacijo v GGN GGE nismo opredelili.

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.6.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

KARTA ŠT. 6A v merilu 1 : 50.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

V GGE ni območij gozdov, pomembnih za ohranitev prostoživečih živali (KARTA ŠT. 6A ni izdelana).

13.6.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Na KARTI ŠT. 6B so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so gozdovi na posebnih varstvenih območjih (območja NATURA 2000) in gozdovi na ekološko pomembnih območjih (EPO).

Preglednica 154: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

	Ime	Identifikacijska številka/koda	Površina v GGE (ha)	Površina gozd (ha)
EPO	Zgornja Drava	44300	247,37	107,65
	Pohorje	41200	2.730,19	2.398,45
	Razvanje	46100	291,44	26,23
EPO skupaj			3.269,00	2.532,33
NATURA 2000	POV Pohorje	SI3000270	479,35	455,33
	POO Pohorje	SI5000006	1.561,52	1.502,74
	POV Drava	SI5000011	247,37	106,22
NATURA 2000 SKUPAJ			2.288,24	2.064,29

V GGE sta dve območji NATURA 2000, in sicer POV Pohorje, ki pokriva ovršni del Pohorja in POO Pohorje, ki obsegata večino gozdov med mejo GGE, ki poteka po grebenu, in po sredini Pohorja. Območje POV Drava je opredeljeno kot posebno območje varstva za ptice (sršenar, pivka, črna žolna, belovrati muhar).

V GGE so tri EPO območja, EPO Zgornja, EPO Pohorje in EPO Razvanje. Območja EPO se skoraj v celoti prekrivajo z območji NATURA 2000.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na KARTI ŠT. 7 v merilu 1 : 25.000 (Prostorski del načrta), so za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda, prikazana ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavno območje),
2. erozije celinskih voda in morja (potencialno erozijsko območje),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje) in
4. snežnih plazov (plazovito območje) - ni na območju OE Maribor.

Na karti so prikazana tudi vodovarstvena območja.

Preglednica 155: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja - državni	4.773,97	68,9
Vodovarstvena območja - občinski	0,00	0,00
Referenčni odseki - linije	0,00	0,00
Referenčni odseki na jezerih (ni v OE MB)		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	4,38	0,1
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	93,94	1,4
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	80,64	1,2
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	44,35	0,6
Območje veljavnosti rezultatov	1.008,35	14,5
Območja pogostih poplav	0,00	0,0
Območja redkih poplav	0,86	0,0
Območja zelo redkih poplav	90,92	1,3
Poplavni dogodki – Območje poplave	97,78	1,32
Plazovita območja (ni v OE MB)		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	2.841,80	41,0
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	417,20	6,0
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.341,90	19,4
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	928,81	13,4
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	1.009,69	14,6
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	392,69	5,7
Potencialna erozijska območja - običajni ukrepi	5.228,20	75,4
Potencialna erozijska območja - zahtevni ukrepi	0,00	0,0
Potencialna erozijska območja - strogi ukrepi	0,00	0,0
Celotna površina GGE	6.932,09	100,0

Na območju GGE so na površini 4.773,97 ha oz. 2.009,63 ha gozdnega prostora opredeljena vodovarstvena območja. Na površini 143,38 ha oz. 4,2 % gozdnega prostora so ožja vodovarstvena območja (0., 1., 2. varstvena cona) državnega pomena, na površini 1.866,25 ha oz. na 54,6 % površine gozdnega prostora pa širša vodovarstvena območja državnega pomena (območje 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode).

Na slabi polovici površine GGE ni verjetnosti pojavljanja plazov. V GGE je na 5,7 % površin zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov, na 14,6 % površin je velika verjetnost pojavljanja plazov, na 13,4 % površin je srednja verjetnost pojavljanja plazov, na 19,4 % površin majhna verjetnost pojavljanja plazov, na 6 % površin pa zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov.

V GGE so opredeljena potencialna erozijska območja, in sicer z običajnimi ukrepi na 75,4 % površine.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na KARTI ŠT. 8 ((Prostorski del načrta) so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno so gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti varovalne, hidrološke, biotske in klimatske funkcije; gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine; ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave; gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave; manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna ter območja gozdov, kjer je verjetnost pojavljanja plazov velika do zelo velika.

Preglednica 156: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	323,74	9,8
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	2.162,40	65,4
Krčenje gozda je dopustno	817,98	24,8
Skupaj gozd	3.304,12	100,0

Krčenje gozda ni dovoljeno na 9,8 % površine gozdov. To je na območju mestnih gozdov ter na območju tistih naravnih vrednot in zavarovanih območij, kjer je gozd objekt razglasitve. Krčenje gozda praviloma ni dopustno na 65,4 % površine gozdov; to je predvsem na območjih z zelo veliko in veliko verjetnostjo pojavljanja plazov v osrednjem delu GGE ter na širšem vodovarstvenem območju.

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

Dolžina gozdnih cest znaša 5,0 km, javnih cest pa 115,3 km. Gostota produktivnih cest v GGE znaša 57,8 m/ha. Gostota prometnic v GGE zadošča racionalnemu gospodarjenju z gozdovi.

13.9.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 800 m, možni posek večji od 5 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Prednostna območja določimo tudi tako, da okoli linij digitaliziranih gozdnih cest položimo 400 metrski buffer - prostor, ki ostane nepokrit, spada v prednostna območja. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji cest, niso uvrščena v prednostno območje.

Na osnovi navedenih kriterijev v GGE ni določenih prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest.

13.9.3 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so določena v tistih odsekih, kjer je naklon manjši od 35°, delež odprtosti odseka manjši od 75 % in možni posek večji od 4 m³/ha/letno. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak, niso uvrščena v prednostno območje.

Na osnovi navedenih kriterijev je v GGE ni določenih prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak

